మానవవిజయం

రు. 2

PARA ASHOKKUMAR

మానవ విజయం

రచన:

యం. ఇలిన్

ఇ. సిగాల్

అనువాదం:

వి. ఆర్. శాస్త్రి, బి. ఎస్. సి.

ప్రజా ప్రచురణాలయం, హైదరాబాదు.

ప్ర చు ర ణ నెం. 7.
ఆగస్టు 1945.

ప్ర తు లు 2000

వె ల :
కల్దారు 2—0—0
హాలీ 2—5—4

పరిచయం

•

ప్రకృతికి బానిసగా వుండే మానవుడు తనసంకెళ్ళ నెలాగ ఛేదించుకున్నాడు? ఆకూ, అలమూ తింటూ కట్ట బట్టలేక, ఉండనిల్లులేక బికారిగా తిరిగే ఒకనాటి మానవుడు యీనాడు యింత ఉచ్ఛస్థితి కెలావచ్చాడు? ఆ మానవుడు ప్రకృతితోచేసిన పోరాటా లెటువంటివి? అభ్యుదయపధాన విజ్ఞాన శిఖరాలను ఎలాచేరుకున్నాడు? మానవుని చారిత్రక పరిణామ మేమిటో? — ఇవన్నీ సామాన్యులకు తెలియని కఠినసమస్యలు.

అరటిపండు వొలిచి చేతిలో పెట్టినట్టు, చదవగలిగిన పిల్లలకు కూడా అర్ధమయ్యేటట్టు, సామాన్యులకు తెలియని యీ కఠినసమస్యలకు సమాధానం చెప్పగల సిద్ధహస్తులు యమ్. ఇలిన్; ఇ. సిగాల్ గార్ల How Man Became A Giant అన్న ఆంగ్లగ్రంథం యీ సిద్ధహస్తుల రష్యను మాతృకకు బియాట్రిస్ కిన్‌కెడ్‌గారు చేసిన అనువాదం. ఈ ఆంగ్లానువాదాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని, ఆంధ్రులకు సులభంగా అవగాహనమయ్యే రీతిని, తేట తెలుగులో 'మానవవిజయం' అనే పేరుతో వి. ఆర్. శాస్త్రిగారు ఈ గ్రంథాన్ని వ్రాసి ఆంధ్రవిజ్ఞాన సౌధంలో ఒక కొత్త దీపాన్ని వెలిగించారు.

అజ్ఞానం చీకటికంటే గాఢమైనది. చీకటిలో నడిచేవానికంటె అజ్ఞానంలో జీవించే వానిపాట్లు అధికమైనవి. మూఢవిశ్వాసాలను ఆచారాలను తొలగించి మానవాభ్యుదయానికి తీసుకపోయే మహారధం విజ్ఞానం. ఇట్టి వైజ్ఞానిక గ్రంథాలు మన తెలుగులో వేళ్ళమీద లెక్కపెట్టగలన్ని కూడా లేకపోవడం ఆంధ్రుల దురదృష్టం. ఈ లోపాన్ని సరిదిద్దటం మన ఆంధ్రులందరి విధి. ఈ ఆశయంతో మా ప్రచురణాలయం రాజకీయ ఆర్ధిక సాంఘిక చారిత్రక సారస్వత వైజ్ఞానికాది అనేక విషయాలగురించి సమర్ధులువ్రాసిన గ్రంధాలను ప్రచురిస్తుంది. కందుకూరి వీరేశలింగం,

కొమఱ్ఱాజు లక్ష్మణరావు, గిడుగు రామమూర్తి, గురుజాడ అప్పారావు, కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావుగార్ల వంటి మన మహనీయులు ప్రారంభించిన వైజ్ఞానిక విప్లవాన్ని కొనసాగించడానికి శాయశక్తులా ప్రజా ప్రచురణా లయం ప్రయత్నిస్తుంది. ఈ మహత్తరమైన కార్యభారాన్ని ఒక్క చేతిమీదుగా నిర్వహించడం దుస్సాధ్యం. మన ఆంధ్రదేశంలో అనేక ప్రచురణాలయాలు పూనుకోవలసిన బాధ్యత యిది. ఆంధ్రజాతీయ వికాసానికి మా అల్పశక్తితో సేవచేస్తున్న మాకు రచయితలు, పాఠకులు, ఆంధ్రమహాజనులందరూ ఆదరాభిమానాల్ని చూపవలసిందిగా ప్రార్థి స్తున్నాము.

ప్రకృతిని జయించి జీవితాన్ని సర్వాంగశోభితంగా మానవు డెలాగ చేసుకున్నాడో యీ పుస్తకం చిత్రించింది. మానవుని అనంతయాత్రకు— అభ్యుదయ యాత్రకు అంతంలేదు. ఒకనాడు అసాధ్యం అనూహ్యం అను కున్నవి యీనాడు సులభసాధ్యాలవుతున్నాయి. మానవుని పురోగమనం అపారమైన వేగంతో సాగుతున్నది. ఈ సత్యాన్ని విస్మరించిన మానవ పురోగమనానికి, సౌభాగ్యానికి, సర్వతోముఖాభ్యుదయానికి అడ్డుపడే అభి వృద్ధి నిరోధక భావోన్మాదులు, కాలచక్రాన్ని వెనుకకు త్రిప్పడానికి ప్రయ త్నించేవారు మానవచరిత్రను తలకిందులు చేయలేరనే నిగూఢ సత్యాన్ని యీ గ్రంధం తెలియచేస్తుంది.

— సంపాదకుడు

మానవ విజయం

1

ఇదంతా దేన్ని గుఱించి ?

నా చిన్నతనంలో మా ఇంట్లో ఒక నౌకరు ఉండేవాడు. అతనికి అప్పటికి డబ్భైయేండ్లుంటా యనుకొంటా. మేము, పిల్లలమంతా, అతన్ని "తాత" అని, చనువుగా పిలిచేవాళ్ళం. సాయంత్రం, భోజనాలయ్యాక, చక్కచక్కని కథలు చెబుతూ మమ్మల్ని నిద్రపుచ్చేవాడు. పూర్వం, రాముడూ, సీతా, లక్ష్మణుడూ, దండకారణ్యంలో తిరిగేరోజుల్లో, గొప్పగొప్ప రాక్షసు లుండేవారట. ఆ రాక్షసు లెంత పెద్దవారో, మాలేత మనస్సులకు విశదం కావడానికి, బహుచిత్రంగా, వర్ణించేవాడు. ఎట్లాగంటే !

ఒకసారి ఎవడో అరణ్యంలో వెడుతోంటే, ఏదో పెద్ద గట్టులాగా కనుపించిందట. దాన్ని, ఎంతో ప్రయాసపడి యెక్కి, దాని పొడూగునా నడిచాడట, చాలాసేపు. ఆగట్టు మెత్తమెత్తగా, విచిత్రంగా, అదోరకంగా, తమాషాగా ఉన్నదేగాని, వాడికాళ్లు బురదలో దించుకుపోయేటట్లు, దించుకుపోలేదట. ఈ గట్టుమీదుగా నడవగా, నడవగా దూరాన ఆకాశాని కడ్డంగా పేద్ద కొండలాగా ఏదో కనుపించింది. ఆ కొండప్రక్కనుండీ తెరలు, తెరలుగా బలమైనగాలి వీస్తోంది. ఇంకా కొంచెం సమీపిస్తే బ్రహ్మాండమైన ఒక గుహ దూరాన్నుండి కొండప్రక్కలో కనుపించింది. ఆ గుహలోనుండే యీ గాలివీస్తోంది..........ఇట్లా ఇంకా ఏమేమో విచిత్రంగా వర్ణించి, చివరకు ఆ మనిషి యెక్కి, పొడూగునా నడిచింది, నిద్రిస్తూన్న, ఒక రాక్షసుని చేయిఅనీ, పెద్ద కొండ ఆతవితలా, అగుహ అతనినోరూ, వీచినగాలి, అతడు ఊపిరి విడవటం....ఇట్లా చెప్పేవాడు! కొందరు రాక్షసులెంత పెద్దవాళ్ళంటే, తాటిచెట్టును అవలీలగా పెకలించి, పండ్లు తోముకొనేవాళ్ళు! మరీ, ఇంకా ఇతరులు, చిన్న కొండలతో గచ్చకాయలూ, గోళీలూ ఆడేవాళ్ళు !!

ఆలాంటి వర్ణనలు వింటూంటే మాకు భయంవేస్తూన్న, యింకా వినాలని యుండేది.

పూర్వం, నిజంగా, అట్లాంటి వ్యక్తులుండేవారో లేదో కాని; ఇప్పుడు, యీ మనలోకంలో ఒక బ్రహ్మాండమైన వ్యక్తియున్నాడు.

పేద్ద రైలుయింజనును అవలీలగా ఆతని చేతులతో యెత్తేస్తాడు.

ఒక్కరోజులో, ఇతను వేలకొలది మైళ్లనడిచేయగలడు.

మేఘాలపైకి ఏ పక్షీ యెగురలేనంత యెత్తుకు, తనరెక్కలతో యీత నెగురుతాడు.

తన చిత్రమైన రెక్కల ఆడిస్తూ నీటిపైనా, నీటియడుగునా ఏ చేపా యీదలేనంత బాగా యీదుతాడు.

మనకంటికి గోచరముగాని వన్నీ యీతనుచూస్తాడు; భూమి కవతల ప్రక్కనుండే జనులు మాట్లాడుకొనే విషయాలు బహుసులభంగా వింటాడు.

అతనికెంత బలముందో తెలుసా ? తిన్నగా, పేద్ద కొండలో దారబడి, దూరి వెళ్లేస్తాడు. ఎంతెంత జలపాతాలనైనాసరే, ఇట్టేనిలిపేస్తాడు, ప్రవహించకుండా. లోకాన్నంతా, తన ఇష్టప్రకారం మార్చేసుకొంటాడు. అరణ్యాలు నాటుతాడు; సముద్రాలను ఒకదాంతో ఇంకోటి కలిపేస్తాడు, ఇసుక యెడారులకు నీళ్లపెట్టి, పంటలు పండిస్తాడు.

ఈ బ్రహ్మాండ వ్యక్తి యెవరో తెలుసా ?

తెలీదు కాదూ ?....సరే, విను చెప్తాను. అతడే మానవుడు.

నీ మాదిరీ, నా మాదిరీ ఉండే యీ మానవుడే, ఇంత విచిత్రమైన పనులుచేసే యీ వ్యక్తి అంటే నీవు నమ్మవు. నాకు తెలుసు. కాని, మానవునకీ అద్వితీయమైన శక్తి సామర్థ్యాలు యెల్లావచ్చాయో తెలుసుకొంటే, నా మాటల నిజం నీ కర్థమవుతుంది.

ఈ పుస్తకంలో, దీన్నిగుఱించే చెప్తాము.

కంటికి కగుపించని ఖైదు

చాలా కాలంక్రితం మానవుడు ముందుచెప్పిన శక్తులేవీ కాకుండా, సాధారణంగా ఉండేవాడు. ఇప్పు డతనొక మహత్తరుడంటే, పూర్వం అతనొక మరిగుజ్జు అని అనుకోవచ్చు. ఈ లోకాని కతను అధికారికాక, దానికి దాసుడుగా ఉండేవాడు, ఆరోజుల్లో.

సృష్టిలోనుండే మృగాలకూ, పక్షులకూ ఎంత కొద్దిస్వేచ్ఛఉన్నదో, అంతే అతనికీ స్వేచ్ఛా, అనుకొన్న పనిచేయగల అవకాశమూ ఉండేవి. వాటికన్న రవంతకూడా యితనిది పైచేయిగా నుండేదికాదు.

ఇట్లా అంటే, "పక్షులకు స్వేచ్ఛలేదా ? ఇచ్ఛవచ్చినరీతి విచ్చలవిడి విహరించే విహంగాలకు కాకుంటే, నేలను తాకీ తాకనట్లు తన సన్నని వేళ్ళతో పసరికబయళ్ళమీద ఛెంగు ఛెంగున గంతులేస్తూ పరుగిడే లేడి పిల్లకు కాకుంటే, యింకెవరికి స్వేచ్ఛ ఈ లోకంలో ?" అని నీవనవచ్చు. "కొమ్మ కొమ్మకూ, కీచ్ కీచ్ మని అరుస్తూ, తన గుబురు తోకను యెగురవేస్తూ దుమికే, ఉడతకు స్వేచ్ఛ లేదంటే, యెవరు నమ్మ తారు ? దాన్ని యేబోను నిర్బంధిస్తోంది, సృష్టిలో తిరిగేటప్పుడు ?" అనే ధర్మసందేహం కలుగవచ్చు.

ఇటువంటి సందేహంకలగటం సహజమేనని ఒప్పుకోవాలి ఎందు కంటే సృష్టిలో లేకుంటే, ఈ పక్షులకూ, మృగాలకూ యింకెక్కడ స్వేచ్ఛ ఉండగలదో మనం ఊహించలేము. అవి యిష్టంవచ్చినట్లు ఎగురుతూ, దుముకుతూ, పరుగిడుతూ, జీవిస్తోంటే వానిని నిర్బంధించే ఖైదు యేదో ఉన్నదనటం హాస్యాస్పదంగా ఉంటుందికాదూ ? నిజానికి యిట్లాంటి జైలునూ, వీనిని బిగించిపెట్టే పంజరాన్నీ, యెవ్వరూ చూసినవాళ్ళేలేరు. ఐనా, యీ ఖైదూ, వీనిని గట్టిగా జైలు గోడలకు కట్టివేసే గొలుసులూ ఉన్నాయనే చెప్పాలి. ఇవి మన కగుపించనంతమాత్రాన లేవనటం, తప్పు. విద్యుచ్ఛక్తీ, అయస్కాంత శక్తీ మనకంటి కగుపించవు. అట్లాగే గాలి కూడాను. ఐనా, ఇవి ఉన్నాయని మనకు ఇతరవిషయాలవల్ల తెలుసుగా ? అట్లాగే, సృష్టిలో ఈ కనుపించని ఖైదులుకూడా ఉన్నాయని మనం తగిన విధంగా పరిశీలిస్తే తెలుసుకోవచ్చు.

పూర్వం, మనుష్యుడుకూడా, యిప్పుడుండే మృగాలలాగా, ఇటు వంటి అగోచరమైన పంజరంలో నివసించేవాడు. ఈ పంజరాల రహస్యం

గ్రహించడానికీ, మానవుడెట్లా యీ శృంఖల విముక్తుడయ్యాడో తెలుసుకోడానికీ, ఇప్పటికీ బంధిత జీవితాలుగడిపే మృగాలనూ, పక్షులనూ పరిశీలించాలి.

కాబట్టి, కాలుసాగనిచ్చి, నెమ్మదిగా అడవుల్లోకీ, తోటల్లోకీ నడిచిపోయి, మృగాలూ, పక్షులూ యెట్లా నివసిస్తున్నాయో చూడబోదాం; సరేనా ?

"పక్షిలాగా, స్వేచ్ఛగా...."

"పక్షిలాగ స్వేచ్ఛగా రెక్కలు కట్టుకొని, ఆకాశంలో కెగురగలిగితేనా!" అనిపిస్తుంది, మన కప్పుడప్పుడు. నిజంగా, పక్షులకు మన మనుకొనేటట్లు స్వేచ్ఛ ఉన్నదా లేక అదిమిధ్యాస్వేచ్ఛయేనా అని ఆలోచించాలి. వడ్రంగి పిట్టను చాలామంది చూచేయుంటారు. నెత్తిన తురాయీ, పొట్టితోకా, సుత్తివంటి పొడుగుముక్కూ, ఎరుపూ, పసుపూ, గోధుమా, నలుపూ రంగుల రెక్కలూ, మధ్యాహ్నం ఎండవేళప్పుడు, గుబురుగా పెరిగిన తోటల్లో, చెట్లమ్రానుల తొలుస్తూ ముక్కుతో "టక్కుటక్కు" మని సుత్తిదెబ్బలకొట్టే, వడ్రంగిపిట్ట, మన మెరుగున్నదేగా? దీనికేంకొరత? హాయిగా, చెట్టుచెట్టుకూ యెగురుతూ, వాటి బోదెల తొలచి పురుగులతింటూ, స్వేచ్ఛగా జీవిస్తుంది అనిపిస్తుంది, దీన్నిచూస్తే. ఇష్టంవచ్చినచోటికల్లా యెగురుతుంది, ఎక్కడ కావాలంటే అక్కడ వ్రాలుతుంది; ఆహా! ఎంత స్వేచ్ఛో దీనికి!

ఈ వడ్రంగిపిట్టను తీసుకుపోయి చెట్లులేని బయలులో వదిలిపెట్టుతామనుకో: ఏమవుతుంది? ఒకటి, రెండు రోజుల్లో అన్నం, నీళ్లూ లేక, చచ్చిపోతుంది. చెట్లులేనిదే, అంటే పెద్ద మ్రానులు లేనిదే, దీని జీవిత రథం ఒక్క అంగుళమైనా ముందుకు సాగలేదు! మనకు గోచరంలేని శృంఖలాలేవో, యీ వడ్రంగిపిట్టను, వృక్షాలకు బంధించేస్తున్నాయి.

ఇదేమాదిరి యింకోపక్షిని గురించి ఆలోచిద్దాం. నీటికాకి. దీన్ని, నీవు చూచేయుండవచ్చు. నల్లగా, కాకిలాగా, దాదాపు అంతేసైజుగా ఉంటుంది. నీటిమీద, బాతుల్లాగా తేలుతూ మెడ, మామూలు కాకిమెడకన్నా, సన్నగా కొంచెం పొడూగ్గా, వంపుగా వుంటుంది. ఇది నీటిపై తేలుతూ, జలచరాలని భక్షిస్తూ, చెరువుల్లో నివసిస్తుంది. బారులుకట్టి ఇవి అనేకం, ఒక్కొక్కసారి, తేలికగా గాలిలో యెగిరి, ఈ చెరువునుండి,

దూరంగాపోయి, ఆ చెరువుమీద వాలుతూవుంటాయి. పేరుకూ, రూపానికీ, కాకేగదా నని, దీన్ని తీసుకువచ్చి మనయింటి కాకులమధ్య వదిలామనుకో. దీనిగతి యేమవుతుందో తెలుసా ? చూస్తుండగా, ఏం తినాలో తెలీకా, ఎక్కడ కూర్చోవాలో బోధపడకా, అవస్థపడి చనిపోతుంది. మన మామూలు కాకులా ? ఎప్పటిలాగా, అవి, హాయిగా దొరికిన దాన్నల్లా వంటింట్లోంచీ, పిల్లవాళ్ళ చేతుల్లోంచీ, డాబామీద ఆరవేసిన ఊరగాయలూ, అప్పడాలూ, వడియాల రాసులనుంచీ ఎగరేసుకుపోతూ, చెట్ల కొమ్మల మీదా, ఇంటికప్పుపొడుగూనా కూర్చొని కోలాహలంగా ఉంటాయి.

నీటికాకిని, అదినివసించే చెరువులకు బంధించే విచిత్ర ఖైదుయేదో యొకటున్నట్లూ, అది మన కగుపించకపోయినా ఆ జైలు గోడలుదాటి వెడితే కఠినశిక్ష, మరణశిక్ష అది అనుభవించాలని, సృష్టి శాసించినట్లూ మనం అనుకోవాలి. అంతే; వేరే విధంగా యీ విచిత్ర సంఘటనను అర్థం చేసుకోడానికి మార్గంలేదు.

సా ధా ర ణ అ డ వి

సాధారణ అడవిలోని చెట్లన్నీ చూడగానే ఒకేమాదిరికనుపిస్తాయి. ఆయా చెట్లకు వేర్వేరు పేర్లుండవచ్చు, కాని, అన్నీచెట్లే; కొన్ని పెద్దవీ, కొన్నిచిన్నవీ.అదేమాదిరి దూరంనుండి ఎత్తైనకొండలవంకచూస్తేమొదట్లో పచ్చనిచెట్లతోనిండి వున్నట్లు అనిపిస్తుంది, కొండంతా. సాధారణంగామనం అంత యెత్తైన కొండలను ఎప్పుడూ చూచిఉండం కాబట్టి మనకలాగను పిస్తుంది. నీలగిరి కొండలలోఉండే ఉదకమండలానికి వెడుతోంటే, రైలు లోనో లేక, మోటారు బస్సులోనో, కొండయొక్క యెత్తునుబట్టి వృక్ష జాలం మారేవిషయం బాగాతెలుస్తుంది. అదిగో ! దూరంగా కనిపించే ఆ కొండనుచూడు. దానిమీద, అడ్డంగా, యీ ప్రక్కనుండి ఆ ప్రక్కకు ఎత్తుగా చారలు గీచినట్లూ, ఏదో మేడయొక్క అంతస్తుల్లాగానూ దానిపై నుండే వృక్షజాలం కనుపిస్తోంది. సుమారు నాలుగైదు చారలు యిటు వంటివి ఆ పచ్చని చెట్లతోనిండిన కొండ పార్శ్వం పొడుగునా కనుపిస్తు న్నాయి. కొండ యెత్తు పెఱిగేకొలదీ అక్కడుండే శీతోష్ణాలనుబట్టీ, నీటి సమృద్ధీ, నేలతీరూ, వీనినిబట్టీ కొంతకొంత యెత్తులో కొన్నిరకాల వృక్ష జాతులే పెరుగుతున్నాయి. ఒక రకం రెండువేల అడుగుల యెత్తుకుమీద పెరుగలేదు. ఆదే మాదిరి ఆరువేల అడుగుల ఎత్తులో పెరిగేచెట్లజాతులు,

అదిగో! కనుబడే ఆ నాలుగువేల అడుగులయెత్తులో పెరుగలేవు. అందుకనే, కొన్నేసివేల అడుగుల యెత్తునా అంతస్తు, అంతస్తులుగా చెట్ల జాతులు పెరుగుతున్నాయి. ఒక అంతస్తులోని వృక్షజాలానికీ, దానిపై వృక్షసమూహానికి యెంతభేద మున్నదంటే, దూరాన్నుండే కొండకు అడ్డంగా ఏవో గీతలు గీచినట్లూ, బెల్టులులాగి బిగించినట్లూ యీ అంతస్తులు మనకగుపిస్తున్నాయి. సరీగా చేతకాని మంగలి క్రాపుచేస్తే, జుట్టు అంతస్తులు అంతస్తులుగా, కొండమెట్లు పేర్చినట్లు తయారవుతుంది. అంతా జుట్టేఅయినా దాన్ని కత్తిరించటంలో ఒకచోట కత్తెర ఎక్కువగానూ, ఇంకోచోట తక్కువగాను పట్టుబట్టటంచేత మేడమెట్లులాగా క్రాపు తయారయింది. ఈ మెట్లు స్పష్టంగా కనుపించాలంటే కొంచెందూరంగా నిలబడి పరీక్షించాలి; దగ్గరగాఉంటే లాభంలేదు. ఇదేమాదిరి, దూరంనుండి చూడగానే, అంతస్తులుగా వృక్షజాలం పెటిగేవిషయం ఈ నీలగిరి కొండలమీద చూడవచ్చు. ఇంతాచేస్తే నీలగిరులలో ఎత్తైన శిఖరం, "దొడ్డ చెట్టు" అనేది ఎనిమిదివేల అడుగులే ఉన్నది. దీనికన్నా ఇంకా ఎత్తైన పర్వతాల పరీక్షిస్తే, యీ అంతస్తులు యింకా యెక్కువ స్పష్టంగా కనుపిస్తాయి.

కొండ యెత్తు యెక్కేకొలదీ చలి యెక్కువవుతుందిగా? అందుకని వేడి దేశాల్లోనుండే కొండల అడుగుభాగాన, చుట్టుప్రక్కల పెరిగే వేడి వాతావరణపు వృక్షాలే పెరుగుతాయి. ఎత్తు ఎక్కేకొలదీ, అంటే వేడి తగ్గేకొలదీ, చెట్ల జాతులు మారుతూ, పైన నుడివిన బెల్టులమాదిరి వృక్షాలు పెరుగుతాయి.

కొండ అడుగునుండి సుమారు రెండు మూడు, వేల యెత్తుదాకా, పొదలూ, లతలూ, గుబురుగా పెరిగే ముండ్లతో నిండిన సీకాయా, తుమ్మా, లంటానా, అడవిగులాబీలూ, ఒకిదానితో నింకొకటి పెనగులాడుతూ కనుపిస్తాయి. వీనిమధ్య మామిడి, కుంకుడూ, కరక్కాయా, అడవిమల్లే, అచ్చటచ్చట యింతింత ఆకులుగల టేకూ వగైరాలుంటాయి. ఇంకా యెత్తుకు వెడితే, యీ రకాలు మారిపోతాయి. చలి యెక్కువయింది కాదూ? అందుకనే గుబురుగా, జడలు విరబోసుకొన్నట్లూ, గుమ్మటాల్లాగా, తెరచిన గొడుగుల్లాగానుండే వృక్షరాజాలు ఇచ్చటలేవు. గుడిగోపురాల్లాగా, క్రింద గుండ్రంగా పోనుపోను సన్నగిలుతూ, సర్వీచెట్లమాదిరి సన్న ఆకులుగా చీలిన గోపురాకారపుచెట్లు

యిక్కడ పెరుగుతున్నాయి. ఎత్తుగా పెరిగి గాలినంతా సువాసనతో నింపుతూ, విచిత్రమైన కొడవళ్ళమాదిరి ఆకులూ, అసంఖ్యాకమైన తెల్లని పూవులూ గల కర్పూరతైలపుచెట్లు యిక్కడ విరివిగా పెరుగుతున్నాయి. ఇట్లాగే యింకా యెత్తువెళ్ళేకొలదీ, చెట్ల జాతులు మారుతాయి. పోను పోను చలి మరీ యెక్కువయి, పెద్ద చెట్లు పెఱుగనేలేవు. ఆ చలిప్రదేశాల్లో గరికమాత్రం పెఱుగుతుంది. ఇంకా పైకిపోతే, ఆగడ్డే పెఱుగదు; పచ్చగా నాచుమొక్కలు అంతటా కనుపిస్తాయి. సాధారణంగా నాచు, నీటిపారుదలకల చోటా రాళ్ళమీద, తడిగానుండే పాతనూతిగోడల అంచునా, పచ్చగా పాకుడులాగా ఉండటం మన మెఱుగున్నాము. కాని, ఈ యెత్తైన కొండ శిఖరాలమీద చక్కగా, ఏడెనిమిది అంగుళాల యెత్తుకు, పచ్చని, మృదువైన మొక్కల్లాగా యీ నాచు పెరుగుతుంది. ఇంకా యెత్తుకుపోతే, నాచూ పెరుగలేనంత చలి ఉండబట్టి, ఒకవిధంగా యెడారిమాదిరి మారుతుంది, కొండ శిఖరప్రాంతం. అయితే, ఇది చలి యెడారి అని జ్ఞప్తికుంచుకోవాలి. ఎండ యెక్కువగానుండి, వానలేకురవని చోట, ఆకూ, అలం, ఏవీ పెరుగవనీ, ఇసుకబయళ్ళతో నిండిన యెడారులుంటాయనీ, తెలుసుగా, మనకు? ఇట్లాంటివి, వేడి యెడారులు, పర్వత శిఖరప్రాంతపుదీయెడారే; కాని అది చలి యెడారి. ఇంకా పైకిపోతే? అంటే, కొండశిఖరం, ఎట్లా ఉంటుంది? మంచుమయం. తెల్లగా, ధగ ధగా సూర్యునిచేత యెండలో మెరిసిపోతూ తెల్లని మంచుటోపీ వేసుకొన్న దాతలకు అన్నట్లు, పర్వతాగ్రం కనుపిస్తుంది. జపానులో 'ఫ్యూజి యామా' అనే అగ్నిపర్వతం ఉన్నది. ఇది చాలా యెత్తైనది; దాని శిఖరం మంచుమయంగా నుంటుంది. కాని, ఆ మంచు శిఖరంలో గల పెద్ద నోటినుండి, పొగలూ, ఆవిరీ, ధూళీ, గర్జనధ్వనులూ, గంధక మిశితమై లోహాలూ, శిలలూ కరిగి, సలసల కాగుతూ క్రిందికి దిగజారే 'లావా' అనే ప్రవాహాలూ. అది ప్రేలినప్పుడల్లా వస్తూఉంటాయి! తమాషాగాలేదూ? ఇట్లాంటి అగ్నిపర్వతాలు ఇటలీ, ఆఫ్రికా, దక్షిణ అమెరికాలలోకూడా ఉన్నాయి.

ఇట్లా, పైన చెప్పినట్లు, వృక్షజాలం, మారుతూ పెరుగుతుంది, ఎత్తునుబట్టి. ఒక్కొక అంతస్తులోని వృక్షసమూహానికి అనుగుణ్యంగా పెరుగనేర్చిన జంతుజాలము అక్కడ, ఆ చెట్లపై ఆధారపడి నివసిస్తుంది. ఈ మూడువేల అడుగుల ఎత్తువరకూగల కొండమీది జంతువులకూ, ఆపై

అంతస్తులోని వానికీ, చాలా భేదాలున్నాయి. ఒక అంతస్తులోని పక్షులూ, జంతువులూ, ఆపై అంతస్తులో వసించలేవు. ఈ జంతువులకుండే స్వేఛ్ఛా. స్వాతంత్ర్యములు, నిజానికి. స్వాతంత్ర్యమనడానికే వీలులేదు. ఎందుకంటే, అవి పెఱిగేచోటుకాక, ఇంకోచోటుకు వానిని మారిస్తే, అవి నశిస్తాయి. వాని స్వాతంత్ర్యమంతా, ఆ ప్రత్యేకవాతావరణం అనబడే ఖైదులోనేగాని, ఆ జైలు గోడల వెలుపలకాదు. మన కంటికి కనుపడనివీ, పెట్టనిగోడలని చెప్పవలసినవీ యేవో కొన్ని ప్రతి జీవినీ, అది పెరిగి, నివసించే వాతావరణానికీ, చుట్టుప్రక్కలనుండే చెట్టు, చేమలకూ, శీతోష్ణాలకూ బంధించి, ఖైదీగా చేస్తున్నాయి. కాబట్టే, జంతుజాలానికి స్వేచ్ఛ కలదనుకోటం మిధ్య అని మొదట్లో వ్రాసింది.

ఎత్తునుబట్టి కొండమీది చెట్లు మారేటట్లే, ఏదైనా గొప్ప అరణ్య సమూహపు చెట్లను తిలకించినా, ఈ రకరకాల అంతస్తులవంటి యేర్పాటు స్పష్టమవుతుంది.

అమెజాను అరణ్యం

అనేది, భూలోకపు అరణ్యాల్లోకెల్లా, చాలా బ్రహ్మాండమైనది. దీని వంటివే కాంగోఅరణ్యం, హిందూచైనాప్రాంతపు వేడిఅరణ్యాలూ ఉన్నాయి. ఈ అమెజాను అరణ్యం, దక్షిణ అమెరికాలో చాలావేడిగా ఉండేప్రాంతంలో ఉన్నది. అక్కడ అమెజాను అనే గొప్పనది ప్రవహిస్తోంది. కావలసినంత సూర్యరశ్మి, నీటి సదుపాయమూ ఉండబట్టి యీ అరణ్యం తయారైంది.

మనం ఇటువంటి అరణ్యాన్ని పైనుండి, అంటే వృక్ష శిఖరాల నుండి, క్రిందికి నెమ్మదిగా తిలకిస్తూ వచ్చామనుకొందాం. యిట్లాచూస్తే మొదటిది, అంటే చిటారుకొమ్మల ప్రదేశం అన్నిటికంటె పై అంతస్తు అనాలి. ఈ అంతస్తులో కావలసినంత గాలీ, వెలుతురూ ఉంటాయి. వృక్షరాజాల శిఖరాలు పచ్చని ఆకులతోనూ, రాగిరంగుల చిగురుటాకులతోనూ నిండి ఆకుపచ్చని మహా సముద్రంలాగా కనుపిస్తుంది. అంతా క్రింది నుండీ, బ్రహ్మాండమైన కొండచిలువల్లాగా చెట్ల మ్రానులకెగబ్రాకిన అరణ్య లతలు, ఈ గాలి వెలుగులపై భాగానికిచేరి, విరివిగా నలుప్రక్కలా అల్లిబిల్లిగ అల్లుకుపోయి తమతమ రంగుటాకులూ, పూవులతోనూ, కనుపిస్తాయి. ఆకురాలు కాలానికి పచ్చని దృశ్యమంతా మారిపోయి రంగు

రంగుల పండుటాకులతో బహు పసందుగా నుంటుంది. ఈ అంతస్తులో సీతాకోక చిలుకలు, పూవులలో పూవులమాదిరి కలిసిపోయి ఎగురుతూ ఉంటాయి. పెద్ద పందికొక్కులంతేసి అడివి ఉడతలు కొమ్మ కొమ్మకూ లంఘించి ఎగురుతూంటాయి. చిలుకలూ, రకరకాల రంగుల పక్షిజాతులూ తమతమ కూతలతో గాలిని నింపేస్తాయి. క్రిందనుండి చెట్లబోదెల కెగ బ్రాకిన తొండజాతులు కొమ్మలమీదా, ఆవల మధ్యా పొంచుండి ఎగిరే కీటక జాతులను తమ జిగురు నాలుకలతో అద్దేసి, మ్రింగుతూఉంటాయి. ఈ పై అంతస్తుకు అనుగుణ్యంగా మనం చెప్పిన జంతుజాలం జీవిస్తూఉంటుంది.

పై నుడివిన భాగాన్ని వదలి క్రిందకు దిగామనుకో. యిప్పుడు దృశ్యం ఎల్లా మారుతుందో తెలుసా? అంతా చాలాభాగం చీకటిగానుంటుంది. పైనుండే దట్టమైన ఆకుల పందిరిలోని చిన్న కాళీ భాగాలనుండి పడే సూర్యరశ్మి పచ్చపచ్చని మచ్చల్లాగా కనుపిస్తుంది. చెట్లబోదెలమీదా, అరణ్య లతలమీదా నుండే చీకటిపై యీ వెలుతురుమచ్చలు పడి ఏది లతో, ఏది పొదల పొదల కొండచిలువో తెలియకుండా దిగ్భ్రమ జనిస్తుంది, మనకు. చెట్ల మ్రానులలో రంధ్రాలు తొలుచుకొని తమ గ్రుడ్లనిడి పిల్లలుచేసే పేడపురుగుల జాతు లనేకం ఉంటాయి. తనముక్కుతో చెట్ల బోదెల టక్కుటక్కున కొట్టి, బోలు శబ్దంవచ్చినచోట రంధ్రం తొలిచి, ఈటెవంటి తన నాలుకను లోనికి జొప్పించి పైచెప్పిన క్రిముల గుచ్చితినే వడ్రంగిపిట్ట లిక్కడుంటాయి. చీకటి వెలుగు దాగుడుమూతలాడే యీవిచిత్రపు టంతస్తులో చెట్లమ్రానుల బొరియలలో నివసించి, నిశ్శబ్దంగా ఎగిరి పురుగులనూ, తొండలనూ పట్టితినే గుడ్లగూబలూ, తలక్రిందుగా తపస్సు చేసే అడవి గబ్బిల జాతులూ, మ్రాను బెరడుల అంటిపట్టుకొని గింగురు మనికూసి, అదొక విధమైన భయాన్నీ, ఒంటరితనాన్నీ కలిగించే యిలకోడులూ ఇక్కడుంటాయి. ఇదీ, యీ అంతస్తూ, దాని యందలి జీవరాసుల విషయమూ.

ఇంకా క్రిందికి దిగుతే అల్లిబిల్లిగ నల్లుకొని, కొక్కెములవంటి ముండ్లచే తమబలము తక్కువశాఖల ప్రక్కలనున్న మొక్కల కతిగించి నిలబెట్టుకొనే గుబురైన పొదల జాతులగుపిస్తాయి. అంత ఎత్తు లేక పోయినా, గిడసబారిన సన్నని శాఖలూ, చిన్న చిన్న ఆకులూ, ముండ్లూ, ఇదంతా యింకొరకపు విచిత్రపు టంతస్తు. ఇచ్చట రకరకాల కూతలు కూస్తూ పొదలలో ఎగురుతో పక్షులుంటాయి.

వీనిక్రింద యింకో అంతస్తు; గడ్డి, గడ్డిజాతి మొక్కలూ, వాని పూవులూ ఉంటాయి. ఈ గడ్డిజాతులూ వగైరాను తిరిగీ చిన్న అంతస్తులుగా విభజించాలి. పైగా నీలం ఊదారంగుల గ్రామఫోను గొట్టాలవంటి పూవుల మొక్కలుండేభాగం. తరువాత, క్రింద, యింకా తడీ, చీకటీ ఎక్కువ అవటంచేత ఫరన్‌జాతులూ. వానిక్రింద మరీ వెలుతురు చాలనందున నాచుమొక్కల అంతస్తూ ఉంటాయి. నాచుమొక్కలతో మనం నేలను తాకామన్నమాట. ఇచ్చటినుండి తలయెత్తి పైకిచూస్తే ఏదోయొక విచిత్ర రాక్షసుని ఖైదులో మనం బంధింపబడ్డట్లుంటుంది. గాలి వెలుతురులు లేవు సరిగదా, భయంగొలిపే ఆ వృక్షరాజముల మధ్య, ఒంటరిగా, ఎక్కడో నలుసంతగా మనం ఉంటే, "నా అంతవాడు లేడను" కొనే అహం యేదన్నా మనలోఉంటే, అది, చటుక్కున చచ్చిపోతుంది.

నేలను తాకినంత మాత్రాన మన అరణ్యపు టంతస్తులు అయిపో లేదు. నేలమీద తడిగా, చీకటిగానుండేచోట రాలిన ఆకులు కుళ్లుతూ, వెచ్చగా నుంటుంది. ఈ కుళ్లే ఆకులు యెరువుగా మారుతూ ఉండేచోట కుక్కగొడుగులూ, చెదలూ, చీమలజాతులూ, ఎరువును గోళీలుగాచేసి దొర్లించుకుపోయే పురుగుల జాతులూ, ఉంటాయి. అడవికోడి నివాసం యిక్కడే. ఈ నేల కడుగున, చెట్లవ్రేళ్లు అల్లుకొన్న, భూమి యడుగు ఆఖరు అంతస్తు ఉన్నది. ఇచ్చట వానపాములూ, భూమి యడుగున గ్రుడ్లనిడి, అచ్చటి వేడికి పొదిగి పిల్లలయ్యే జీవులగ్రుడ్లూ, వాని పిల్లలూ, కలుగులు తొలుచుకొనివసించే ఎలుకల జాతులూ వుంటాయి.

ఈ మహారణ్యంలో, కాబట్టి యెన్ని అంతస్తులున్నాయో చూడు: పైవి గాలిమేడలనవచ్చు, కావలసినంత వెలుతూరూ, వెచ్చతనం, గాలీ. నేలమీదివి చీకటి గుయ్యారాలు: తడీ, చలీ.

ఇక నేల అడుగు భాగాన్నిచూస్తే అదీ విచిత్రమైన అంతస్తే అనాలి. బాగా చలిగానుండే రోజున నేలమట్టానా, నేలలో సుమారు నాలుగైదు అడుగుల గోయి త్రవ్వి, అక్కడా వేడిని థర్మామీటరుతో కొలిచి చూస్తే, రెంటికీ సుమారు నలభై డిగ్రీల భేదముంటుంది. భూమట్టానకన్న లోపల అంత యెక్కువ వెచ్చగా నుంటుంది!

పెద్ద వృక్షపుతొఱ్ఱ, ఇతర భాగాలకన్నా చాలా చల్లగానుంటుంది. అందుకనే ఎండకాచి, వేడిగానుండే పగటివేళ బయటికి రాలేని గుడ్లగూబలూ, గబ్బిలాలూ ఇట్లాంటి తొఱ్ఱలలో చల్లగా పడుకొంటాయి.

చీకటిపడితేసరి. ఆహారాన్వేషణం ప్రారంభిస్తాయి. రాత్రిపూట ఆ తొఱ్ఱలో పడుకొంటే చలిని భరించలేవు.

ఇట్లా, అరణ్యంలో వేడివీ, చల్లనివీ, తడివీ, పొడివీ, గాలిపోసుకొనేవీ, చీకటిగానుండేవీ అనే రకరకాల అంతస్తులున్నాయి. మనకేదన్నా ఒక యిల్లు బాగుండకపోతే, దాన్ని వదిలి, ఇంకోచోటికి పోతాము. కాని, ఈ అరణ్యంలో ఒక అంతస్తులోని జీవాలు, ఇంకో దానికి పోవడానికి వీలులేదు. ఎందుకు? ఆయా వాతావరణానికి అవి ఖైదీలై పోయాయి. నేలమట్టాన చీకటిపొదలమధ్య తిరుగులాడే అడవికోడి తన యిల్లును, వృక్షశిఖరాల్లో నివసించే దేగతో మార్చుకోడానికి వీలులేదు. అట్లా మార్చితే, రెండూ నసిస్తాయి. కొద్దిరోజుల్లో చెట్ల మ్రానుల్లో బొరియలు తొలిచి దాక్కొన్న క్రిముల లాగితినే వడ్రంగిపిట్టను. అడవికోడి నివసించే, భూమట్టభాగానికి దింపితే, ఏంచేయాలో దానికి తెలియదు. నేలను తన ముక్కుతోనూ, కాలిగ్రోళ్ళతోనూ పెకలించి పురుగుల బెదరగొట్టి భక్షించే అడవికోడిని, చెట్టుమ్రానుమీద మనం ఎక్కించి, వదిలితే, ఏంచేయాలో దానికి తెలియదు.

ఈవిధంగా, ఒక్కొకరకం జీవీ ఒక్కొక పరిస్థితులలోనే నివసించ గలుగుతోంది. దానికి ఆ ప్రత్యేక వాతావరణందాటితే స్వేచ్ఛలేనేలేదు; మరణమే.

ఆ హా ర లం కె లు

వడ్రంగిపిట్టను గురించి పైన చెప్పబడింది. ఇది కొన్ని పురుగుల క్రిములను చెట్ల మ్రానులలోని బొరియల నుండి వెతకి తింటుంది. ఈ పురుగుల క్రిములు, కొన్ని ప్రత్యేకరకపు చెట్ల మ్రానుల్లోనేకాని, అన్ని మ్రానులమీదా పెరుగవు. దీన్నిబట్టి ఆయా ప్రత్యేక చెట్ల మ్రానులే యీ పెరిగే క్రిములకు తగిన ఆహారం అని తెలుసుకోవాలి. కాబట్టి ఆహారం సంపాదించుకోటంలో కొన్ని కొన్ని జంతువులకు లంకెలేర్పడుతాయి. ఇది, మూడు లంకెలగొలుసు: చెట్టూ - పురుగూ - వడ్రంగిపిట్టా. ఇట్లాంటి లంకెలే ఎన్నో సృష్టిలో ఉన్నాయి.

చలిదేశపు అడవుల్లో దేగలాంటి యొకపక్షి ఎగురుతూవుంటుంది. ఇదెందుకు ఎప్పుడూ ఆ అడవుల్లోనే ఎగరాలి? ఎందుకంటే, ఆ అడవిలో నుండే ఉడతలు దీని కాహారం. ఈ ఉడతలు అరణ్యంలో ఎట్లా బ్రతుకు

తాయి? ఒకసారి కొందరు వేటకాండ్రు తామువట్టిన యీ అడవి ఉడత పొట్టచీల్చి చూచారు, అది ఏం తింటుందోనని. అక్కడుండే ఫర్ వృక్షాల కాయలూ, కుక్కగొడుగులూ దాని కడుపునిండా ఉన్నాయి. అయితే అడవిలో యీ కుక్కగొడుగు లేల పెరుగుతాయి? కుక్కగొడుగులు, క్రిందపడి కుళ్ళిపోతున్న ఆకులూ, మ్రానులమీదా పెరుగుతాయి. ఆకుళ్ళే పదార్థాలలోని ఆహారాన్నిమాత్రం యివి గ్రహించగలవేగాని, నేలలో, సాదారణ మొక్కల్లాగా పెఱుగలేవు. మరి, అడవిలో ఇట్లా కుళ్లుతూన్న గడ్డీ, నాచూ, చిన్న కొమ్మలూ ఎన్నో ఉంటాయిగా? అందుకనే, కుక్క గొడుగు లిచ్చట పెఱుగుతాయి. ఏ యెడారిలోనో, సముద్రం ఒడ్డునో యివి పెఱగాలంటే, వీలుకాదు.

ఇది, యింకో ఆహారలంకె:

డేగవంటిపక్షీ–ఉడతా – కుక్కగొడుగులూ – కుళ్ళుతూన్న ఆకూ, అలమూ.

ఈవిధంగా యీ ఆహార లంకెలచేత బంధించబడి, మృగాలన్నీ ఒక్కొకరకంవి ఒక్కొచోట ప్రత్యేకించి నివసిస్తాయి.

ఇతరులు లోనికి రాకూడదు

ఇంతవరకూ అరణ్యప్రదేశాన్ని గుఱించే చెప్పాము. భూలోకంలో అరణ్యాలేకాక, యెడారులూ, గడ్డి మైదానాలూ, పర్వతాలూ, చలి యెడారులూ, సముద్రాలూ, సరస్సులూ, ఎన్నెన్నో ఉన్నాయి. ఈ ఒక్కొక రకపు వాతావరణంలోనూ మనకగుపించని జైలుగోడలు అచ్చటి మృగాలను, ఆయా ప్రదేశాలకు బంధించివేస్తున్నాయి.

ఐరోపాలో దక్షిణాన, నల్లసముద్రంఅని ఒక సముద్రంఉంది. ఇది చాలాభాగం నలుప్రక్కలా భూమితో ఆవరింపబడియుంది. దీన్ని పైనుండే అంటే నీటి మట్టాన్నుంచి, పరీక్షిస్తేలోతునుబట్టి యెనిమిది అంతస్తులుగా విభజింపడానికి వీలవుతుంది. సముద్రం ఒడ్డుగా కొండలువచ్చి నిలబడి ఉంటాయి. ఈ కొండలూ, నీరూ సంధించే భాగం మొదటి అంతస్తు. ఇచ్చట పీతలూ, కొండరాళ్లకు పట్టుకొని చిన్న గుమ్మడి గింజల్లాగాఉండే "బార్నకిల్సు" అనేవీ ఉంటాయి. తరువాత రెండో అంతస్తులో శంఖు గొట్టాలలో దాక్కొని, తప్పించుకు తిరిగే బైరాగి పీతలు ఇసుక మయమైన ఆ నీటి అడుగుభాగాన తిరుగుతూంటే, ఆ యిసుకలో దూసుకు

పోయి దాక్కొని సుల్తానుచేపలు బ్రతుకుతాయి. నాలుగో అంతస్తులో ఆలుచిప్పల జాతులుంటాయి. అన్నిటికన్నా అడుగుది, అంటే, ఎనిమిదో అంతస్తులో గంధకమిశితమైన ఒక విషవాయువు (Sulphureted Hydrogen) నిండి వుంటుంది. విషవాయువు వున్నదిగదా, ఇచ్చట యెట్టి ప్రాణులూ ఉండవుకాబోలు అని అనుకోవద్దు. ఒక విధమైన సూక్ష్మ క్రిములు – బాక్టీరియా – ఇచ్చట బహుకులాసాగా జీవిస్తాయి. ఈగాలి, ఇతర జీవులకు విషమైతే మనకు ప్రాణవాయువెట్లాగో, వానికదిఅట్లా.

భూలోకంలో సుమారు పదిలక్షలకు పైగా విడివిడి రకాల జీవులున్నాయి. ప్రతీదీ తాను వసించే ప్రదేశానికి ప్రత్యేకించి పుట్టినట్లుగా, అలవాటుపడిఉంటుంది : కొన్ని నీళ్లలో, మరికొన్ని పొడినేలమీదా; కొన్నిటికి వెలుతురంటేగిట్టదు, మరికొన్నిటికి చీకటంటే చీకాకు; కొన్ని వేడిఇసుకలో దూరిపడుకొంటే, వేరే కొన్ని ఎప్పుడూ నీళ్ల ఊరే ఊబి భూమిలో చొచ్చుకుపోయి వసిస్తాయి. ఒక రకం జీవిని ఈ ప్రదేశం "సుస్వాగతం" అని ఆహ్వానిస్తూంటే, అదేప్రదేశం యింకోరకం జీవితో "ఇతరులు లోనికి రాకూడ" దంటూ ముఖాన తలుపుమూస్తుంది.

పక్షులు పెరిగే తావులో చేపలు నశిస్తాయి. పెద్ద వృక్షాలన్నీ చాలా గుబురుగా, క్రిక్కిరిసి పెరిగేచోటు; నాచుమొక్కలు పెరుగడానికి బహు బాగుంటుంది. పెద్దవృక్షాల అడుగునుండే చీకటీ, చల్ల దనాలకు యీ నాచుమొక్కలు తప్ప వేరే మొక్కలేవీ పెరుగవుగా ? ఎంత విచిత్రమో యీ సంఘటన ఆలోచించిచూడు!! నిలబడే స్థలం పెద్ద వృక్షాలకూ, మొక్కలకూ లేకపోయేకొలదీ, నాచుకు అంతకంత కెక్కువ స్థలం చేజిక్కుతోంది.

భూలోకంలో ఏదీ లేని స్తలాలనిలేవు; జీవులు చొరబడని భాగాలని లేవు. ఒకరకంప్రాణి జీవించనిచోట, మరోరకంది వసించగలుగుతోంది. భూమియొక్క అతిశీతలమైన ధృవప్రాంతాల్లో, మండుటెండలభూమధ్య రేఖ పరిసరాల్లో, మంచుమయ పర్వతాగ్రాలదగ్గరా, సముద్రపు లోతు నీళ్ళల్లో - అన్నిచోట్లా జీవులున్నాయి. ఈ జీవులు ఆ ప్రదేశాల్లోనేగాని, యితరచోట్ల బ్రతుకలేవు.

ధృవప్రాంతాల్లో ఉండే తెల్ల యెలుగుబంటిని తెచ్చి వేడి అరణ్యంలో ఉంచితే చనిపోతుంది. ధృవభాగం దగ్గరుండే అమిత చలిని భరించడానికి, దాని శరీరంమీద దట్టంగా పెరిగిన కంబళీలాంటి బొచ్చున్నది.

వేడి అరణ్యంలో ఈ బొచ్చుమూలాన, ఎలుగుబంటి ఉడికి, కాగిచని పోతుంది. ఇదేమాదిరి వేడిఅరణ్యప్రదేశాల్లో జీవించే యేనుగును ధృవ ప్రాంతానికి తీసుకువెళ్ళి వదిలితే, చలికి గజగజా వణకి చనిపోతుంది. ఏనుగు శరీరంమీద ఎలుగుబంటికిలాగా బొచ్చులేదుగా ? ఎప్పుడుచూచినా, ఒంటిమీద ఏమీలేకుండా అప్పటికప్పుడు స్నానానికి వెడుతూన్నట్లు, ఏనుగు దిగంబరంగా నుంటుంది.

ఎక్కడెక్కడ జంతువులనూ ఒకేచోట చూడాలంటే మనుష్యు లేర్పర్చిన జంతు ప్రదర్శనవనాల్లో వీలవుతుందేకాని, ప్రకృతిలో అట్లా సంభవించదు. ఆఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా, దక్షిణ అమెరికా, యిట్లా వివిధ దేశాల మృగాలనూ ఒకదానిప్రక్క ఒకటిగా యిటువంటి ప్రదర్శనశాలల్లో చూడ్డానికి; ఎందుకు వీలవుతుందో తెలుసా ?

మానవుడేర్పర్చిన యీ శాలల్లో ప్రతియొక్క జంతువుకూ దానికి సహజమైన వాతావరణం కల్పించబడుతుంది. సముద్రానికి బదులు, ఈ పెద్దనీటితొట్టె ఒకజంతువుకూ; ఇరవై చతరపుటడుగుల ఆ ఇసుకతొట్టె ఇంకొక యెడారి జంతువుకూ, యిట్లా యేర్పాట్లు చేయాలి. ఒకదాన్ని యింకొటి తినివేయకుండా తగిన బందోబస్తుచేయాలి. ధృవపుటెలుగుబంటికి చన్నీళ్ళస్నానానికీ, కోతులకు వేడినీళ్ళస్నానానికీ యేర్పాటులుండాలి. [చలిదేశాలల్లో ఉండే జంతుప్రదర్శనశాలలోని కోతులకు మనదేశాలల్లో మాదిరి చన్నీళ్ళస్నానం చేయిస్తే బిగుసుకుపోయి, చస్తాయి ! !] సింహా నికి ప్రతిదినం దాని అలవాటుచొప్పున పచ్చిమాంసముండాలి. రాబందుకు బాహాటంగా రెక్కలుచాచేటందుకు విశాలమైన పంజరముండాలి. ఇన్నిన్ని విధాలుగా, అవి అలవాటుపడిన పరిస్థితుల నేర్పర్చి వానిని కాపాడితే కాని యీ రకరకాలమృగాలూ, పక్షులూ జీవించలేవు.

అన్నివిధాల ప్రాణులను గురించీ చెప్పినా, మానవునిమాట యింత వరకూ మనం యెత్తలేదు; ఇది నీవు గమనించావో, లేదో, నాకు తెలియదు. మానవుడు యే వాతావరణపు జీవి ? "అడవి మనుష్య"డనీ, "యెడారి మానవు"డనీ, "ఊబినేలల మనుష్య" డనీ ఆయాప్రదేశాల్లో వసించే మనుష్యులకు వేర్వేరు పేర్లున్నాయా ? అట్లా మనం పిలుస్తామా ?

పిలువమనేది, నీకుతెలుసు. ఎందుకోతెలుసా ? అడవిలో వసించే మానవుడు బయిళ్ళలోనూ, చిత్తడినేలలవాడు, పొడినేలల్లోనూ వసించ గలడు.

లోకంలో, మనుజుడు వసించనేరని ప్రదేశమనేదిలేదు. "యితరులు లోనికి రాకూడ" దనే నోటీసు మానవునికి ప్రపంచకంలో ఎక్కడా కనుపించదు. పాపినిన్ అనే దేశపరిశోధకుడు, తన స్నేహితులతో తొమ్మిది నెలలు సముద్రంమీద తేలుతూన్న మంచుగడ్డ దిబ్బమీద వసించాడు, ధృవప్రాంతాల్లో! వారినే, కాలే వేడియిసుక ఎడారికి వెళ్ళమన్నా, వెళ్ళి, బ్రతికి, తిరిగి రాగలిగేవారే.

మానవుని అడుగుజాడలు ప్రపంచక మందన్నిచోట్లా కనుపిస్తాయి. మహోన్నత పర్వత శిఖరాలనూ, భయంకర సముద్రపు పాతాళ ప్రదేశాలనూ, సహారాయెడారినీ, మంచుగడ్డల మయమైన ఉత్తర ధృవభాగాలనూ, భూగర్భ రహస్యగుహలనూ, మేఘమండలానికి పైనున్న నూతన మండలాలనూ మానవుడు తిరిగి చూచేడు.

కాని, పురాతనంనుండి యీ విధంగా మనుష్యులు సమస్త ప్రదేశాలనూ ఆక్రమించుకొన్నారని అనుకోరాదు. ఒకానొకపుడు, యిప్పటివలె యీ స్వేచ్ఛనూ, శక్తినీ యెఱుగక, యితర మృగాల్లాగా, మనుజుడూ సృష్టిలో ఖైదీగా నుండేవాడు.

మన పూర్వీకులు

మన పూర్వీకులైన ఆ పురాతన మనుష్యులు యెట్లా ఉండేవారో, మరి? ఇది తెలుసుకోవాలని నీకు ఆశగాలేదూ? ఐతే, సరే, ఆ సంగతి చెప్తాను.

లక్షలకొలదీ యేండ్లకు పూర్వం మన లోకం యిప్పటి మాదిరుండేదికాదు. ఇప్పుడుండే అరణ్య చెట్లూ, అప్పుడులేవు, సరిగదా, క్రొత్తరకాల మృగాలూ, పొదలూ, గడ్డిజాతులతోనిండి, అంతా వేరే రకంగానుండేది. ఆ కాలపు వృక్షరాజాలతో పోలిస్తే మన యీ కాలపు పెద్దవృక్షాలు, ఆజానుబాహునిముందు మఱిగుజ్జువాడిలాగా ఉంటాయని చెప్పాలి.

ఆ కాలపు టరణ్యంలో అన్నిటికన్నా పై అంతస్తు ఎంతో ఎత్తుగా నుండేది. సాధారణ రెండంతస్తుల మేడకూ అమెరికాలోని యీ కాలపు స్కై-స్క్రేపరులనే అసంఖ్యాకపు టంతస్తుల భవనాలకూ ఉండేటంత భేదం, ఆ పూర్వకాలపు టరణ్య శిఖరాలకూ యీ కాలపు టడవులకూ ఉండేదంటే సరిగాఉంటుంది. ఆ యెత్తుపాటి అంతస్తుల్లో వెలుతురూ,

శబ్దమూ, ఉండేవి ఎక్కడచూచినా. రంగు రంగుల పక్షులు, పెద్దరంగు పూవులమధ్య తమ కూతలతో గాలిని నింపేస్తూ తెగ యెగిరేవి. కొమ్మల మీద పడిపోకుండా తిరుగుతూ ఛెంగుఛెంగున చెట్టు చెట్టుకు దుముకుతూ కోతుల గుంపులుండేవి, ఆ పై అంతస్తులో.

ఒక రకంకోతులు, చెట్లకొమ్మలమీద, ఏదో వంతెనపై పరుగిడి నట్లు, సునాయాసంగా పరుగెత్తేవి. తమ పొట్టలకు గట్టిగా పిల్లల అదుము కొని, కాయలూ పప్పులూ కొరికి కొరికి తమ బుగ్గసంచుల్లో దాచుకొంటూ తల్లి కోతులు తిరుగులాడేవి. కొంచెం పెద్దవైన పిల్లలు తల్లికాళ్లను పట్టుకు వ్రేలాడుతూ తిరిగేవి. ఈ కోతులగుంపుకంతా పెద్దదైనకోతి, సునాయాసంగా చెట్టుమ్రాను కెగబ్రాకేది. ఒంటినిండా బొచ్చు. అదీ: బలే భయమేస్తూ ఉండేది. తక్కిన కోతులన్నీ అది చూపిన త్రోవనే సాగిపోయేవి.

ఇవెటువంటికోతులో? మనం యిటువంటివానిని చూచామా, యెప్పుడన్నా?

లేదు, ఏ జంతు ప్రదర్శనవనంలోనూ యిట్టి కోతులగుపించవు ఈరోజుల్లో. అవ్వొరకం, ఒకజాతి కోతులు. వానినుండే చింపాంజీ, గొరిల్లా, మనుజుడూ పుట్టుకువచ్చారు. చెట్లపై తిరుగాడే ఆ కోతులే పురాతన మానవులు; అవే మన పూర్వీకులు!!

మన పూర్వీకులైన యీ కోతులు వడ్రంగిపిట్టలాగా అరణ్యపు పై అంతస్తుల్లో నివసించేవి. కాలగతిని మనుజుడుగా మారవలసిన యీ కోతులు చెట్ల కొమ్మలను, గాలిలో నిర్మించిన వంతెనలుగా, డాబాలుగా, మేడ మెట్లుగానూ ఉపయోగించుకొని తిరిగేవి. ఆ అరణ్యమే వాని యిల్లు; చెట్ల కొమ్మలు పంగలుగా చీలినచోట తమ గూళ్ళను నిర్మించుకొనేవి. రాత్రులందాగూళ్ళలో పరుండేవి.

ఆ అరణ్యపు పై అంతస్తుల్లో, తమ శత్రువులనుండి యీ కోతులు దాక్కొనేవి. నేలపై తిరుగాడే ఖడ్గములవంటి పొడుగు పండ్లుగల పెద్దపులి వీనికి ప్రాణశత్రువు. దాని వాడి కోరలజూచి చెట్లపై యంతస్తుల కురికి, యీ కోతులు దాక్కొనేవి ఆ పై యంతస్తే వానిని రక్షించే దుర్గ మనీ చెప్పవచ్చు.

ఆ అంతస్తే వాని ఆహారపదార్థాలు దాచుకొనే గాదె అనీ అనాలి. పండ్లూ, పప్పుబద్దల దినుసులూ, ఆ చెట్ల శాఖల్లో యివి దాచుకొనేవి.

చెట్లపై కొమ్మకొమ్మకూ దుమికేందుకూ, కొమ్మలపట్టుకు ఊగిస లాడి ఛెంగున దూరానికి దాటేందుకూ, ఆ ఊపులోనే పండ్లగుత్తులపట్టి లాగి కోసేటందుకూ వాని వ్రేళ్లు పొడూగ్గా పట్టుచిక్కించుకొనేవిగా నుండేవి. తీక్ష్ణమైనదృష్టి, గట్టిపల్వరుసా వాని వివిధ కార్యాలకూ బహు అనుగుణ్యంగా నుండేవి.

మన యీ పూర్వీకులు అరణ్యానికి మూడు విధాల గొలుసులతో బంధించబడి జీవించేవారు. అందులోనూ, వారిజైలు అరణ్యపు పై చిగురు టంతస్తుల్లోనే యుండేది. ఈ గొలుసుల నెట్లా మన పూర్వీకుడు వదిలించు కోగలిగాడు? తన ఖైదు గోడలదాటి యీ పురాతన కోతిజాతి యెట్లా బయటపడింది? అరణ్యప్రాంతాలనుండి క్రమేణా భూమియొక్క యితర స్థలాల కెట్లా వ్యాపించాయి, ఈ కోతులు?

ఇదంతా వినాలని కుతూహలంగా ఉన్నదా? సరే, చెప్తాను, ఊకొట్టు, సరీగ్గా!

వీళ్లే మన తాతయ్యలు!

ఆ అరణ్యపు పై అంతస్థుల్లో తమ శత్రువులనుండి
ఈ కోతులు దాక్కొనేవి.

మన పూర్వీకుడు, ఆతని బంధువులూ

ఏ గ్రంథకర్తైనా ఒకని జీవితచరిత్ర వ్రాస్తే ఆవ్యక్తియొక్క పూర్వీకులనుగుఱించీ వారుండిన ప్రదేశాన్ని గుఱించీ ప్రారంభించటం అలవాటు. మొదటిపుటల్లో ఆతని అమ్మమ్మ చిన్నప్పు డెట్టి దుస్తులు ధరించిందో, ఏ యే నగలు పెట్టుకొన్నదో అనేటటువంటి విషయాలనుండీ ప్రారంభమై, ఆమె పెండ్లినాడే విచిత్రపు టావేశాలు యీతని తల్లి హృదయంలో పెన గొన్నాయో వర్ణించబడుతుంది. క్రమంగా చిన్న పాపాయిగా మన మహా పురుషుడుపుట్టటమూ, ఆతనిముఖమందలి పోలికలు, తప్పటడుగులు వేయటం, పసితనపు విచిత్రచేష్టలూ— యిట్లా గ్రంథం సాగుతుంది.

పది, పండ్రెండు ప్రకరణాలు గడిచేటప్పటికి, యీతను బడిలో చేరుతాడు. మొదటి పుస్తకం ఆఖరులో వివాహవర్ణనా, నూతనదంపతుల అన్యోన్యానురాగమూ వస్తాయి. క్రమంగా జీవితంలో సంధించిన ఆటం కాలూ, విచిత్ర సంఘటనలూ, వాటినెట్లా యెదుర్కొన్నదీ చెప్పబడుతాయి. పుస్తకం ముగిసేటప్పటికి, ఈతనూ, అతని భార్యా, పెద్దవాళ్ళవుతారు. మురిపెంగా తమ మనుమడు తప్పటడుగులు వేస్తుంటే వీరిద్దరూ వరండాలో కూర్చొని చూస్తూఉంటారు. ప్రాతఃకాలపు లేత యెండలో వెండితీగల్లాగా కొన్ని నెరసిన వెండ్రుకలు మన వ్యక్తియొక్క నల్లని తలజుట్టు మధ్య మెరుస్తూ కనుపిస్తాయి. ఈవిధంగా గ్రంథం వ్రాయటం మన మెఱుగున్న విషయమే.

ఇదేవిధంగా మన పూర్వీకుడైన మనుజునియొక్క యీ జీవిత చరిత్రలోకూడా, ఆతని అనుభవాలూ, కష్టసుఖాలూ, అన్నీ వరుసగా నీకు తెలియబర్చాలని ఆశగాఉంది. ఈతనేకాలంలో భూమిపై అవతరించాడు? ఆతని బంధువర్గం యెవరు? యెట్లా ఉండేవాళ్ళు? నడకా, మాటలాడటం, యిటువంటి పనులెట్లా ఆతనికి అలవడ్డాయి? ఆతడెట్లా ఆహార పానీయాలూ సేకరించాడు? ఎట్టెట్టి కష్టసుఖాలూ, జయాపజయాలూ ఆతడెదుర్కొన్నాడు? ఇదంతా నీకు తప్పక చెప్పాలి, కాదూ మరి?

ఇట్లా, సలక్షణంగా యీ కథ ప్రారంభించాలంటే, ఓం ప్రథంలోనే గొప్ప చిక్కొకటి వస్తోంది. ఈతని అమ్మమ్మా, తాతయ్యా యెట్లాఉండే వారో చెప్పటంకష్టం. ఎందుకంటే మన పూర్వీకుడు, తానే ఒక కోతిజాతి

జీవాయె! అటువంటప్పుడు ఆతని తాతముత్తాతలెట్లా ఉండేవారో మన కెట్లా తెలుస్తుంది? వాళ్ల పటాలూ, బొమ్మలూ యెక్కడా మనకు కనుపించవు. యెందుకంటే, కోతులు పటాలు వ్రాయలేవు. ఏదన్నా వస్తు ప్రదర్శనశాలలోని జంతుశాఖకు వెడితే యీ పురాతన జీవుల గురించి యేవోకొన్ని విషయాలు మాత్రం తెలుస్తాయి. వాని అస్థిపంజరమైనా పూర్తిగా, యింతవరకూ యెక్కడా, యెవరికీ దొరకలేదు. ఏవేవో కొన్ని యెముకలు మాత్రం దొరికాయి. ఇన్ని పళ్లూ, వెన్నుపూసలూ, ఇక్కడో కాలియెముకా, అక్కడో క్రింది దవుడ యెముకా ఇట్లా అక్కడక్కడ ఆఫ్రికా, ఆసియా, ఐరోపా ఖండాలల్లో దొరికాయి, అంతే.

మన యింట్లో ముసలమ్మ లున్నారంటే, వాళ్లకి నోట్లో పళ్లుండవు ఇది మన మెఱుగున్న విషయమే. కాని, మన పూర్వీకుని అమ్మమ్మ విషయంలో మనకు మిగిలిందంతా ఆమె పళ్లే! శరీరపు టితర భాగాలేవీ మనకు దొరకవు!

పూర్వం మానవుడు అడవిలోనుండి వెలుపలకువచ్చి, చెట్లుదిగి నేలపై నిలుచుండే రోజుల్లో ఆతనిదగ్గర జీవులన్నీ అడవి మృగాలుగానే ఉండేవి. చింపాంజీ, గొరిల్లా, ఉరాంగ్‌ఉటాంగ్, గిబ్బన్ — ఇటువంటి పెద్దరకం కోతులే ఆతనిదగ్గిర బంధువర్గం. నవనాగరికుడైన యీ కాలపు మనిషికి యీ కోతిజాతులకూ సంబంధ మున్నదంటే మనలో అనేక మందికి కోపంవస్తుంది. కాని, మనకు గిట్టనంతమాత్రంచేత నిజం, యెట్లా అబద్ధమవుతుంది?

కొన్ని యేండ్ల క్రితం యీ విషయమై ఒక కోర్టులో పెద్దకేసు అయింది. ఒక ఉపాధ్యాయుడు మనుజులంటే కోతిజాతినుండే ఉత్పత్తి అయ్యారని, తనబడిలో బోధించాడట! ఆ ఊరిలో నుండే పెద్దవాళ్లందరికీ ఈతనిమీద పట్టరాని కోపం వచ్చింది.

"మేము కోతులం కాము — మమ్మల్ని కోతులుగాచేయటం ఎవరి తరమూ కాదు."

అనే బావుటాలు పట్టుకొని ఊరంతా తిరిగి, పేద్దగల్లంతుచేసారు, ఆయూరి ప్రజలంతా, పాపం! యీ బడిపంతులు మీద తిరుగబడ్డారు. పేద్ద కేసు జరిపించారు. కోర్టులో జడ్జీ యితన్ని అవక తవక ప్రశ్నలు వేసి వేధించాడు.

"ఇతనికేదో మతిపోయింది ! రెండురెండ్లు నాలుగనే విషయాన్ని గురించి కేసుపెడితే యెట్లా ఉంటుందో, అట్లా ఉన్నదీ తతంగమంతా" అనుకొన్నాడా పంతులు, తనలో !

బ్రహ్మాండంగా, ఆర్భాటంగా కేసు జరిపారు. సాక్షులందరూ తీవ్రంగా ఖండిస్తూ యేవేవో సాక్షులిచ్చారు. మన మాష్టరుగారు తాను చెప్పుకోదలచిన ఆఖరుమాటలు చెప్పుకొన్నాడు. తరువాత జడ్జీ యీక్రింది తీర్పు చెప్పాడు :

1. మనిషికీ, కోతులకూ యెట్టి సంబంధమూ లేదని, నిరూపింపబడింది.

2. ఈ పంతులుకు వందడాలరుల జరిమానా విధించబడ్డది !!

అట్లా తీర్పుచెప్పి. డార్విన్ మొదలైన గొప్ప శాస్త్రవేత్తలు నిరూపించిన విషయాలన్నీ అబద్ధమనీ, అవన్నీ ఉట్టి అపోహలనీ, ఋజువు చేసాననుకొన్నాడు, ఆ అమెరికన్ జడ్జి పాపం !

కావాలంటే, మనిషికీ, కోతులకూ ఉండే యీ గొప్ప బాంధవ్యం చూపడానికి ఎన్నో గ్రంథాలు వ్రాసేయవచ్చు ; ఈ విషయం సత్యమని నిరూపించవచ్చు. కానీ, యీ గొడవంతా అవసరం లేకుండానే, నిష్పక్షపాతంగా చూచేవాడికి, యే చింపాంజీనో, ఉరాంగ్ఉటాంగునో గమనిస్తే, దీనిసత్యం దానంతట అదే తెలిసిపోతుంది.

రోజా — రాఫేల్

రష్యాలో కొటూషీ అనే ఒక ఊరుంది. దీన్నే పవలావ్ అనీ అంటారు. కొన్నేండ్లక్రితం, ఈ ఊరిలో ఇవాన్ పెట్రొవిక్ పవలావ్ అనే శాస్త్రజ్ఞుడుండేవాడు. ఒకరోజు రెండు చింపాంజీకోతులు ఇతని పరిశోధనాలయానికి వచ్చాయి. వాటిపేర్లు, రోజా, రాఫేల్.

సాధారణంగా ఏవన్నా అడవిమృగాలను పట్టుకువస్తే మనుష్యులు వానిని వెంటనే బోనులో బిగించేస్తారు. భయపెట్టీ తిండిపెట్టకా, వానిని క్రమంగా అలవాటు చేసుకొంటారు. కాని యీ రెండు చింపాంజీలకు రాగానే బహుతమాషా ఆహ్వానంయివ్వబడింది. ఒక పేద్దయిల్లు, పూర్తిగా వాటికనే యేర్పాటు చేయబడ్డది. పడకగదీ, భోజనాల చావడీ, స్నానాల కొట్టూ, ఆఫీసుగదీ, ఆటలాడేగదీ : ఇట్లా ఎన్నెన్నో యేర్పాట్లుచేసారు. ఒక్కో చింపాంజీకి చక్కని మంచం, పడుకొనేందుకూ, భోజనాలుచేసే

బల్లమీద అందమైన అల్లికబట్టా, రకరకాల తినుబండారాలతో నిండిన అలమారులూ, బీరువాలూ, ఏర్పాటుచేయబడ్డాయి.

వాటి గదుల్లో అవి మనుష్యులు కావు, కోతులేనని సూచించేటట్టి ఒక్క వస్తువైనా లేదు. భోజనంచేయడానికి, పాశ్చాత్యుల అలవాటు ప్రకారం. కత్తులూ, చెంచాలూ, ముల్లులూ సిద్ధంగాఉంచారు. మెత్తని పరుపులూ, వెచ్చని శాలువలూ, తలగడాలూ వానికిచ్చారు. అప్పుడపుడా చింపాంజీలు చేసిన యేర్పాటులకు తగినట్లు వర్తించేవి కావు. భోజనం చేసేటప్పుడు, చెంచాలక్రిందపెట్టి, గిన్నె యెత్తి సాపుగా నాకేసేవి. రాత్రి నిద్రించేటప్పుడు తలగడమీద తలనాన్చి పడుకొనేవికావు; దిండ్లనెత్తి తమ తలలమీద మూసుకొని నిద్రించేవి.

పూర్తిగా ఈ రోజా, రాఫేలులు మనుష్యుల్లాగా వర్తించకపోయినా, ఎన్నో విషయాల్లో మానవునిమాదిరే నడుచుకొనేవి. తాళంచెవ్వులగుత్తిని తీసుకొని, రోజా, వివిధ అలమారులనూ, అచ్చంగా మన మాదిరే తెరిచేది. ఆ యింటి కాపలా జవాను ఈ తాళాలను తన జేబులో ఉంచుకొనేవాడు, సాధారణంగా. నెమ్మదిగా, రహస్యంగా వెనుకనుండి రోజా వచ్చి ఛటుక్కున ఆ తాళాల నతని జేబునుండి లాగేసేది. రెండు మూడు గంతుల్లో భోజనాలగదికివెళ్ళి, గాజుతలుపుల అలమారాముందు కుర్చీవేసుకొని కూర్చునేది. ఆ అలమారునిండా ద్రాక్షలూ, ఆప్రికాటులూ మొదలైన పండ్లదినుసులుండేవి. చమత్కారంగా తాళంచెవిని తాళంలోదూర్చి ఒక్కసారి యిట్టా త్రిప్పేది; తలుపు తెరుచుకోగానే ద్రాక్షగుత్తిని యెగురవేసుకు పోయేది.

ఇక, రాఫేలుసంగతో? అబ్బో, అది చదువుకొనేటప్పుడు దాన్ని చూచితీరాలి; అప్పుడుగాని దాని తెలివితేటలు తెల్లంకావు. కొన్ని ఆప్రికాటుపండ్లు పైగా - యెత్తుగా ఒకచోట కట్టిఉంచేవారు. ఆగదిలో రకరకాల సైజులవి, కొయ్యపెట్టెలు, వస్తువులు పాక్‌చేస్తారే, దేవదారు పెట్టెలు, అట్లాంటివి, ఎన్నో యుండేవి. వానిలో అన్నిటికన్నా చిన్నది మన సాధారణ ముక్కాలుపీటంత యెత్తుగా ఉండేది. ఈ పెట్టెల పేర్చి, వానిపై కెక్కి, ఆ పండ్లు తీసుకొనే ఉపాయమూ, నేర్పరితనమూ నేర్చుకోటమే, దానిచదువు.

మొదట్లో రాఫేలు కేమిచేయాలో ఏదీ తెలిసిందికాదు. అంతా అగమ్యగోచరమనిపించింది. అడవిలో ఉండేటప్పుడు చెట్ల కెగబ్రాకి అవ

లీలగా కావలసినన్ని పండ్లు కోసుకుతినేది. ఇక్కడో! ఈ పండ్లు విచిత్రంగా, త్రిశంకు స్వర్గంనుంచి వ్రేలాడుతున్నాయి! వాటినందుకోవాలంటే, అక్కడుండే పెట్టెలపై కెక్కాలి. అన్నిటికంటే పెద్ద పెట్టె నెక్కినా, ఆ పండ్లు దాని కందాయికావు.

ఏదీ తోచక ఆ పెట్టెల నటూ, యిటూ దొర్లిస్తూంటే, రాఫేలుకో ఆలోచనకలిగింది. ఒకదానిపై నింకోటిగా, ఆపెట్టెల పేరుస్తే? నెమ్మదిగా మొదట మూడూ, తరువాత నాలుగూ, ఐదూ పెట్టెల పడిపోకుండా ఒక దానిపై నొకటి దొంతరగా పేర్చటంనేర్చుకొంది. ఏదో యిష్టంవచ్చినట్లు, అవకతవకగా ఆ పెట్టెల పేరిస్తే లాభముండేదికాదు. అన్నిటికంటే పెద్దది అడుగునా, కొంచెం చిన్నది పైనా, యింకా చిన్నది దానిమీదా యిట్లా వాటి సైజుప్రకారం పేర్చాలని నేర్చుకొన్నది, యెన్నోఅవస్థలుపడి.

ఎన్నోపర్యాయాలు చిన్న వానిని అడుగునా, పెద్ద పెట్టెల పైనా పెట్టింది. ఆ దొంతరంతా ఊగిసలాడుతూ, "నన్ను ముట్టుకోవద్దు, నామాల కాకీ" అన్నట్లు ప్రమాదకరంగా నిలబడేది. చూస్తూండగా రాఫేలుతోసహా ఆ దొంతరంతా అమాంతంగా కూలిపోతుందా అనిపించేది. కాని, ఎట్లాగైనా కోతి కాబట్టి, కనురెప్పపాటులో, ఛటుక్కున క్రిందకు దుమికేసేది, రాఫేలు.

చివరకెట్లాగైతేనేమి, క్రమంగా ఒకదానిపై నొకటిగా ఆ యేడు పెట్టెలనూ పేర్చింది. ఒకటీ, రెండూ, మూడు అని వానిమీద అంకెలు వేసి గుర్తించినట్లు, సైజుప్రకారం, ఒక్కటైనా తప్పులేకుండా, దొంతర పేర్చబడింది.

ఆ గోపురంపైకెక్కింది, రాఫేల్. చెయిజాచి ఆప్రికాట్ పండ్ల నందుకొంది. ఊగుతూన్న ఆ గోపురాగ్రాన కూర్చుని పండ్లికిలిస్తూ అవన్నీ తినేసింది.

ఏ యితరమృగమైనా యీ విధంగా వర్తించగలుగుతుందా? ఆలోచించు. మనిషిలాగా, ఇతరజంతువేదైనా యిట్లా దొంతరగా పెట్టెల పేర్చగలదా? కుక్కలుకొన్ని చాలా తెలివైన వుంటాయి; కాని, ఏ కుక్కా యిటువంటి పనిని చేయలేదు. ఇదీ చిత్రం.

రాఫేలు యీ పెట్టెల దొంతరను పేర్చేటప్పుడు అచ్చంగా మనిషి లాగా వర్తించేది. ఒక పెద్దపెట్టెను భుజాన కెత్తుకొని, ఒక చేత్తో పడి పోకుండా దాన్ని పట్టుకొంటూ. దొంతర పైకెక్కేది. అది అచ్చట

సరిపోకపోతే నెమ్మదిగా ఆ పెట్టెను నేలకుదించేది. ఏదో ఆలోచిస్తు న్నట్లు ఆ దొంతరవంకచూస్తూ దింపిన ఆ పెట్టెమీద కూర్చునేది. కొంత విశ్రాంతి తీసుకొని తిరిగి యింకో సైజుపెట్టెను మోసుకుపోయేది. ఇట్లా అనుభవంమీద ఏ పెట్టె పెట్టాలో గ్రహించుకొన్నదా అన్నట్లు, చివరకా పెట్టెల గోపురాన్ని పూర్తిచేసింది.

చింపాంజీని మనిషిగా మార్చవచ్చా?

పై చెప్పిన రాఫేలూ, రోజాల విషయం విన్న తరువాత చింపాంజీలు తగిన తరిఫీదిస్తే మనుష్యుల్లాగా నడవటం, మాట్లాడటం ఆలోచించటం, రకరకాలపనులు చేయటం నేర్చుకోగలవా అనే సందేహం జనిస్తుంది.

ఇది వీలవుతుందని ఒక గొప్ప శాస్త్రజ్ఞుడు గట్టిగా నమ్మి మైమస్ అనే ఒక చింపాంజీకి ఎంతో గొప్ప తరిఫీదిచ్చాడు. మైమస్ ఎన్నో చిత్ర విచిత్రమైన పనులు, తెలివైనవి చేసింది, నేర్చుకొన్నది. చెంచా నుపయోగించేది, భోజనంచేసేటప్పుడు శరీరంమీద చిందిపడకుండా మెడకు బట్ట కట్టుకునేది, కుర్చీమీద కూర్చొని, బల్లమీది గిన్నెలోని పులుసు ఒక్క చుక్కన్నా చిందిపోకుండా చక్కగా తినేది. చక్రాలు లేని స్లెడ్జిబండీమీద కూర్చొని కొండఅంచున, స్లోపుగా ఉండేచోట జారుతూ ఆడుకొనేది.

ఇన్నీ చేసిందేకాని, ఆ చింపాంజి, మనిషిగా మారిందికాదు.

ఎందుకో తెలుసా? దాని శరీర నిర్మాణానికీ, మన శరీర నిర్మాణానికీ యెన్నో భేదాలున్నాయి. దాని చేతులు మనచేతులుమాదిరిలేవు. దానికాళ్లూ, పాదాలూ మన కున్నట్లు ఉండవు. దాని మెదడుకూ మన మెదడకూ చాలాభేధముంది. దాని నాలుక మన నాలుకలాగా ఉండదు.

చింపాజీ నోరుతెరిస్తే, యెప్పుడన్నా చూచినవారికిది బోధపడుతుంది. బలే గట్టిగా కొరుకుతాయి చింపాంజీలు, కాబట్టి అట్లాచూచే టప్పుడు కడు జాగ్రత్తగా ఉండాలి. దానినాలుక నలుప్రక్కలా ఇటూ అటూ తిరుగడానికి, చింపాంజీనోట్లో తగినంత కాళీలేదు. ఉండే కొద్ది స్థలమూ పెద్ద పారల్లాంటి పళ్లతో నిండిపోతుంది.

నాలుక స్వేచ్ఛగా తిరిగేటందుకు తగినస్థలం లేదుకాబట్టే చింపాంజీకి ఎన్నడూ మనలాగా మాట్లాడ్డానికి శక్యంకాదు. మనం మాట్లాడే టప్పుడు మన నాలుక ఎన్నెన్నివిధాలో మడతబడీ, సాగీ, వంగీ, పై

కదిమీ, మెలికలు తిరుగుతుంది. మన నోటిలో యిట్లా నాలుక మెలగ డానికి తగినంత కాళీఉంది. చింపాంజీకిది వీలేకాదు, ఎంతప్రయత్నించినా.

రెండోవిషయం ఏమిటంటే, చింపాంజీ తన చేతులను, మనలాగా ఎన్నటికీ ఉపయోగించలేదు. చింపాంజీ బొటనవ్రేలు దాని చిటికెనవ్రేలు కన్నా చిన్నదిగా ఉంటుంది. ఇతర వ్రేళ్ళకు దూరంగా, అడ్డంగా, మన చేతులకున్నట్లు, చింపాంజీయొక్క బొటనవ్రేలుండదు. మనం చేతులతో చేయగల అనేకపనులు యిట్లా మన బొటనవ్రేలు ఇతర వ్రేళ్ళకు ఎదురుగా, దూరంగా చాచడానికి వీలుండబట్టే సాధ్యపడుతున్నాయి. మన బొటనవ్రేలు ప్రతి యితర ఒక్కొక వ్రేలుకూ ఎదురుగా అదమడానికీ, ఒకసారే అన్ని వ్రేళ్లకు ఎదురుగా పట్టుచిక్కించుకోడానికీ వీలయేటట్లు నిర్మించబడిఉన్నది. ఇందుమూలానే రకరకాల పనిముట్లను మన చేతు లుపయోగించగలుగుచున్నాయి.

చింపాంజీ అరచేతులు మనుష్యునిపాదాల్లాగానే ఉంటాయి. కొమ్మలమీద నడచిపోయే చింపాంజి తన చేతులతో ఏదన్నా కొమ్మను పట్టుకొని వ్రేలాడుతూంటే, సునాయాసంగా కాలితో పండ్లను కోస్తుంది. నేలమీద నడిచేటప్పుడు, చేతులనూ నేలమీదమోపి, నాలుగుకాళ్ళమీద నడిచే మృగాల్లాగా, నడుస్తుంది. కాళ్ళను చేతుల్లాగానూ, చేతులను కాళ్ళమాదిరీ చింపాంజీ ఉపయోగిస్తుంది.

మనంకూడా, కాళ్ళూ, చేతులూ తమతమ పనులను మార్చి చేసు కొనేటట్లు ప్రయత్నించామనుకో? మనం ఏవిధమైన పనిగాని చేయడానికి వీలేవుండదు.

నాలుకా, కాళ్లూ, చేతులేకాక, ఇంకో ముఖ్యవిషయంలోకూడా చింపాంజీ మనుష్యునిమాదిరి ఉండదు. దాని మెదడు మన మెదడుకన్నా చాలా చిన్నది; దాని మెదడు పైన మన మెదడుకున్నన్ని ఎత్తుపల్లాలూ, వంకరటింకర కాలువలూలేవు. ఎన్నోకొన్ని లక్షలయేండ్లుగా మారితేనే గాని కోతి జాతులనుండి మానవుడు పెటిగాడుకాడు. ఈ మెదడులలో నుండే భేదాల మూలాన చింపాంజీ యెన్నటికీ మనిషిలాగా ఆలోచించ లేదు. మనిషికుండే ఆలోచనాశక్తి ఆతని మెదడుయొక్క విచిత్రనిర్మాణం మీదా, సైజుమీదా ఆధారమైయుంది. చింపాంజీ చేష్టలన్నీ పొంకంగా, వరుసక్రమంగా నుండక, గందరగోళంగా నుండటం, దానిమెదడుయొక్క గందరగోళపు నిర్మాణాన్నే సూచిస్తున్నాయి.

కొన్నిలక్షల యేండ్ల తరబడిగా అది అలవాటుపడియున్న అరణ్య ప్రదేశాలలో సక్రమంగా జీవించ డానికీ, అచ్చటి సమస్యల ఎదుర్కొనే టందుకు కావలసిన చాకచక్యానికీ తగిన తెలివితేటలు చింపాంజీయొక్క మెదడు దానికి యివ్వగలుగుతోంది. అంతే మనుష్యునిమాదిరి మారడానికి దాని మెదడుకన్నా మించినగొప్ప ఆటంకం యింకోటిలేదు.

ఒకసారి రోజా, రాఫేలులను సినిమా తీయాలని ఒక చిత్రకారుడు వచ్చాడు. అవి సహజంగా ఆరుబయట విహరిస్తూన్నట్లుకూడా సినీమా తీయాలని ఆతడడిగాడు. సరేనని, వానిని బయటకు తోలారు. అంతే: వెంటనే పరుగిడి దగ్గరనున్న చెట్లెక్కి, కొమ్మకొమ్మకూ గంతులేస్తూ, ఏమిటేమిటో వాని భాషలో కీచుకీచని గుక్కత్రిప్పకుండా మాట్లాడటం మొదలు పెట్టాయి, ఆ చింపాంజీలు రెండూ. అన్ని రకాల ఏర్పాటులు చేసినా, వానికి ఇంట్లోకన్న యీ చెట్లమీదే బహుబాగుండింది, జీవితం.

ఆఫ్రికా అరణ్యాల్లో పైభాగాన, చెట్ల చిటారుకొమ్మల అంతస్థులో చింపాంజీ నివసిస్తుంది. చక్కని గూడును కొమ్మచీలికల్లో కట్టుకొంటుంది. దాని శత్రువులనుండి యీ కొమ్మలలో దాగుకొని తప్పించుకొంటుంది. దానికి కావలసిన ఫలాలూ, పప్పులూ చెట్లమీదే దొరుకుతాయి. చెట్ల కొమ్మల మీద, భూమిపైకన్న బహుసునాయాసంగా అది పరుగిడుతుంది. చెట్లులేని ప్రదేశాల్లో చింపాంజీలే ఉండవు.

ఆఫ్రికా తీరాన కేమరూనులనే లంకలున్నాయి. అచ్చట చింపాంజీలు తమ జీవితాల నెట్లా గడుపుతాయో పరిశీలించాలని శాస్త్రజ్ఞుడొకడు వెళ్లాడు. పది పండ్రెండు చింపాంజీల పట్టి తన యింటిచుట్టూ గల అడవిలో వానిని వదిలాడు. అవి తప్పించుకొని పారిపోకుండా వానికగుపించనట్లు ఆతడొక పెద్దబోనును నిర్మించాడు. అంటే చింపాంజీలను వదలిన చెట్లచుట్టూ అన్నిప్రక్కలా కొంతదూరానికి ఏవిధమైన చెట్టూలేకుండా కొట్టించివేసాడు. ఈ చింపాంజీలను సముద్రం మధ్య లంకలో మాదిరిగా, ఆచెట్లున్న మధ్యభాగంలో వదిలాడు.

అంతా అతడనుకొన్నట్లే జరిగింది. చింపాంజీ అరణ్య మృగం. అంటే తనంతటతానే, కావాలనీ, ఎన్నడూ అడవిని వదలిపోదు. అడజను చింపాంజీలు గోడలులేనిఆఖైదులోనే ఆగిపోయాయి; వెలుపలకుపోనేలేదు.

చింపాంజీ అడవిని వదలిరాలేదు; చింపాంజీయొక్క దగ్గిర బంధువు మానవుడు. ఈ రెండు విషయాలూ సరీగ్గా అతికేటట్లు తోచటంలా

కాదూ? చింపాంజీలు అడవిలోనే ఉంటే, వానిసంబంధీకుడైన మనుష్యు డెట్లా అడవిని వదలి బయటపడ్డాడు? ఈ విషయాన్ని గ్రహించడానికి ప్రయత్నించాలి, ఇప్పుడు.

మన పూర్వీకుడు నడక నేర్చుకోటం

మన పూర్వీకుడైన జీవి ఒక్కరోజులో, ఉన్నట్లుండి అరణ్యాన్ని వదిలి బయటపడ్డాడనుకోరాదు. కొన్ని లక్షల యేండ్లుగడిచాయి, క్రమంగా ఆతడడవినుండి మైదాన ప్రదేశాలకు మారేలోగా. అరణ్యపు చిటారుకొమ్మ లకు ఆతనిని బంధించిన సంకెళ్ళను వదిలించు కొంటేనేగాని, నేలపై నడవడానికి శక్యమయిందికాదు మనిషికి.

ఈ రోజుల్లోనైనా, నడక నేర్చుకోటం ఎంతకష్టమో, మన చిన్న బిడ్డల గమనిస్తే బోధపడుతుంది. మొదట్లో చతుష్పాదులై, పసిబిడ్డలు ఇల్లంతా తిరగటం నేర్చుకొంటారు. కొన్ని నెలలైతేనేగాని నిలబడటం, నడవటం పసిబిడ్డకు చేతకావు. ఏదీ పట్టుకోకుండా నిలబడి నడవటం, సైకిలు తొక్కడంకన్నా కష్టమైనపని.

కొన్ని నెలలలో మన పసిబిడ్డలు నేర్చుకొనే యీ నడవటమనే కార్యం ఎన్నో లక్షలయేండ్లుగా సాధనచేస్తేనేగాని మన పూర్వీకుని కలవా టైందికాదు. చెట్లకొమ్మల్లో వసించే కాలంలో, అప్పుడప్పుడు నేలమీది కాతను దిగేవాడు. బహుశ, చేతులు నేలపై ఆనించకుండా రెండుమూడు దుముకులు దుమికేవాడేమో కూడా! చింపాంజీ లప్పుడప్పు డిట్లా దుముకు తాయి.

రెండుమూడడుగులు ఎగిరి గంతువేయడానికీ, యాభై అడుగులు నిలబడి నడవడానికీ ఎంతో భేదమున్నది. కాబట్టి చాలాకాలం మనపూర్వీ కుడు చతుష్పాద జంతువుగానే ఉండేవాడు. అప్పు డతనిని మనుష్యుడని పిలవటం సరిగ్గా ఉండదని, నా ఊహ. మనిషిగా మారినతరువాత నడవ డానికి ఆతనికి చేతులఅవసరం తప్పింది. నడకనుండి విముక్తిచెందిన ఆతని చేతులకు! ఎంతపనో! ఎంతోపని కనిపెట్టుకునున్నది!!

చేతులూ - పనీ

చెట్లమీద వసించేరోజుల్లోకూడా. మన పూర్వీకుడు తనచేతులను ఒక్కొకసారి నడిచే కాళ్ళమాదిరి కాకుండా, ప్రత్యేకించి కొన్నిపనుల

కుపయోగించేవాడు. కాయలూ, పండ్లూ కోయటమూ, చెట్టు కొమ్మల్లో గూళ్లుకట్టుకోటమూ- ఇట్టి పనులన్నీ చేతులే చేసేవి.

ఏదన్నా పండును కోయగలచేయి, ఒకరాతినో, లేక కఱ్ఱనో పట్టుకోవచ్చుగా ? అట్లా చేతితో కఱ్ఱను పట్టుకోటంచేత మామూలుకంటే ఆ చేయి పొడుగ్గా మారినట్లుపయోగపడుతుంది. అదేమాదిరి, రాతిని చేతితో పట్టుకొంటే చేతికి, మునుపటికన్న ఎక్కువబలం వచ్చినట్లువయోగపడుంది. ఇదెట్లాగో చెప్తాను, చూడు.

రాతితో, పండ్లు కొరకలేని, గట్టిపిప్పలున్న కాయలను పగులగొట్టవచ్చు. అదేమాదిరి, కఱ్ఱతో నేల అడుగునున్న దుంపలనుకూడా అందుకోవచ్చు, త్రవ్వి.

క్రమంగా మన పితరుడు కొత్తరకాల పదార్థాలను తినటం ప్రారంభించాడు. పక్షులూ, ఎలుకలూ, మొదలైనవి తినేవస్తువు లితను తినటం మొదలుపెట్టాడు అప్పుడపుడు కోతి జాతులు ఇతను సాధారణంగా తినేపండ్లదినుసులన్నీ ధ్వంసం చేసిపోయేవి. అటువంటపు డీతను క్రొత్త రకపుటాహారానికి అలవాటుపడ్డాడు. క్రమంగా ఈ నూతన ఆహారం అలవాటయి, చెట్లునుండి తరుచుగా నేలకు దిగివచ్చి దానికని వెతికేవాడు. కఱ్ఱతో నేలను త్రవ్వి దుంపజాతులు తినేవాడు. కుళ్ళిపోయే చెట్లమోదుల రాళ్ళతోచీల్చి లోపలి పురుగుల భక్షించేవాడు.

చేతులిట్లా, క్రొత్తపనులు చేయడానికి అలవడే కొలదీ, నడిచేటప్పుడు మునుపటంత, తరుచుగా తన చేతులను నేల కానిచ్చేవాడుకాదు. ఆపనంతా కాళ్లే చేయటం అలవాటైంది.

చేతులు, కాళ్ళకు స్వేచ్ఛనిచ్చి నడవటమే వానిపనిగా ఏర్పర్చాయి. కాళ్లు ఇదేవిధంగా చేతులకు స్వేచ్ఛనిచ్చి వస్తువుల పట్టుకొని రకరకాల పనులు చేయమన్నాయి, ఇందుచేత వెనకకాళ్లమీద నడుస్తూ, ముందు కాళ్ళతో అంటే భావిచేతులతో పనులుచేయటం మన పూర్వీకునికి అలవాటు కాజొచ్చింది.

ఆ విచిత్ర మృగాన్నిచూస్తే "ఇది నిజంగా మృగమే, కాని, ముందు కాళ్ళతో పనులుచేయటంచూస్తే. ఏదో మనిషిమాదిరే కనిపిస్తోందని" మన కనిపించేది. ఏ జంతువూ, మనిషిలాగా ప్రత్యేక పనిముట్లు నుపయోగించదు తన పనులు చేయడానికి.

చుంచులూ, ఎలుకలూ నేలను త్రవ్వాలంటే, అవి పారల నుపయోగించవు. పారలలాంటి వాని పాదా లుపయోగించబడుతాయి. పంది కొక్కులు గోడలనూ, తలుపులనూ ఉలితోనూ, రంపంతోనూ కోయవు; వానిదంతాలే ఆ విధంగా పనిచేస్తాయి. వడ్రంగిపిట్ట బర్మాను తీసుకొని మ్రానులలో రంధ్రాలు కోయదు; తనముక్కుతోనే వానిని చేస్తుంది.

మన పితరునకిట్టి పారపాదాలూ, బర్మావంటి నాలుకా, రంపంవంటి గోళ్లూ ఉండేవికావు. ఆతనికి చేయిమాత్రం ఉండేది; దానితో రాతిరంపాలూ, కొయ్య పటకారులూ ఆతను, నిర్మించి వాని నుపయోగించేవాడు.

నే ల కు ది గి వ చ్చు ట

పైనచెప్పినవిధంగా మన పూర్వీకుడు క్రొత్తపనులు చేయటం నేర్చేరోజుల్లో భూలోకపు శీతోష్ణస్థితి మారడానికి మొదలు పెట్టింది. లోకంలో చలి రానురాను యెక్కువ అయింది. ఉత్తరధృవపు మంచు యెడారులు క్రిందికి నెమ్మదిగా ప్రాకుతూవచ్చాయి. పర్వతాగ్రాల మంచు టోపీలు పెద్దవై చొక్కాలంతపొడుగ్గా పర్వతాల కప్పటం ప్రారంభమైంది. చలి వికృతంగా పెరిగిపోయింది.

ఈ చలిచేత పర్వతాల, పై అంతస్తుల్లో మునుపు పెరిగే చెట్ల జాతులు నశించాయి. చల్లదనాన్ని భరించగల గోపురాకారపు చెట్లూ, చలి కాలంలో ఆకురాల్చి, మోడుల్లాగా నిలబడి, తిరిగి వసంతం ప్రారంభం కాగానే చిగిర్చే రకాలూ పెరిగాయి.

మేడిచెట్లూ, ద్రాక్షతీగలూ చలి యెక్కువయ్యేకాలదీ పర్వతాల దక్షిణ ప్రాంతాల్లోనూ,—ఉత్తరాన్నుండి చలి వ్యాపిస్తూంటే, దక్షిణ భాగం వెచ్చగా ఉండదూ, మరి?—కొండలోయల్లోనూ పెరుగనేర్చాయి. వేడిఅరణ్యం. క్రమక్రమంగా దక్షిణభాగానికి జరుగుతూవచ్చింది. దానితో అందుండే జీవరాసులూ జరిగాయి. మాస్టోడర్ అనే ఒక పెద్ద యేనుగు వంటి మృగముండేది: దానినుండే యీ కాలపు యేనుగులు పెరిగాయి. అది ఆ చలికి చనిపోయింది. ఖడ్గపులి అదృశ్యమై పోయింది.

పూర్వం అడవుల్లో చెట్లమధ్య కాలుపెట్టడానికి వీలుకాని దట్టమైన పొదలుండేచోట, విశాలమైన బయళ్ళు తయారయ్యాయి. ఆ బయళ్ళమీద జింకలూ, లేళ్ళూ, ఖడ్గమృగాలూ మందలు, మందలుగా మేసేవి. కోతి జాతుల్లో, కొన్ని చనిపోయాయి, కొన్ని తప్పించుకొని బ్రతికాయి.

ఈ నూతన పరిస్థితులకు అలవాటుపడటం, జీవులకు కష్టమైంది. కోతులకు తగిన ఆహారం మునుపటంత విరివిగా దొరికేదికాదు. ద్రాక్ష, బొంత అరటి, మేడిపండ్లూ, కష్టపడి వెతికితేనేగాని యెక్కడో ఒకచోట దొరికేవికావు. చెట్టునుండి చెట్టుకు దుముకుతూ పోవటం మునుపటంత సులభంగా నుండేదికాదు. చెట్లగుబురుల మధ్యనుండే కాళీజాగాలలో త్వరగా పరుగెత్తవలసిన అవసరం యేర్పడింది. అసలు చెట్టునుండి క్రిందకు దిగుటయే యెంతో కష్టమనుకొంటే, నేలమీద నడిచేటప్పుడు, ఇటూ అటూ ఏదన్నా శత్రుమృగం వస్తుందేమోనని చూస్తూపోవలసిన పనికూడా కల్పితమైంది, మన పూర్వీకునకు.

కాని, అట్లా నేలపైదిగి తిరగటం ఆతనికి తప్పిందికాదు. కడుపు కాలుతోంటే మరి యేంచేయాలి ? పూర్వం యేకోతీ తిననటువంటి ఆహార వస్తువులను వెతకి, ఆతను తినేవాడు. "ఆకలి రుచి నెఱుగదు, నిద్ర సుఖ మెఱుగ" దనే సామెత నీకు తెలుసుననుకొంటా.

ఇంతవరకూ తామలవాటుపడిన పరిస్థితులనుండి వెళ్ళవలసిన అవసరం అనేక మృగాలకు కలిగింది. వానిని బంధించి, వాని పరిస్థితు లలో ఖైదీలుగా చేసిన గొలుసులూ, జైలుగోడలూ సడలిపోయాయి. ఈ మార్పులమూలాన జంతువులలో కొంగ్రొత్త మార్పులు తలలెత్తాయి.

అడవిలోనుండే ఉడత, సాధారణ, గడ్డి మైదానానికి తన నివాసాన్ని మార్చాలంటే యేం జఱుగుతుంది ? మైదానంలో దానికి కాయలూ, పప్పు బద్దలూ దొరకవు; గడ్డిని తినవలసివస్తుంది. అట్లా గడ్డి తినాలంటే దాని పండ్లూ, వాని నిర్మాణమూ మారాలి. మైదానంలో అదివసించడానికి ఏదన్నా బొరియను నేలలో త్రవ్వుకోవాలి. అంటే దాని కాలిగోళ్ళుకూడా మారాలి. కొమ్మకొమ్మకూ యెగిరేటప్పుడు తూలిపోకుండా దాన్ని నిలబెట్టే గుబురుతోక, నేలమీద తిరిగేటప్పుడు అనవసరం; అడ్డం. ఎంత దూరాన్నుంచైనా శత్రుమృగాలూ, పక్షులూ యీ గుబురు తోకనుచూచి, "ఓహో ! అక్కడ ఉడత ఉన్నద" ని సునాయాసంగా తెలుసుకోగలవు.

కాబట్టి అడివిని వదలి, మైదానానికి మారేముందు, ఉడత తన గుబురుతోకనూ, పళ్ళనూ, కాలిగోళ్ళనూ మార్చుకోవాలి. అంటే యేమిటో తెలుసా ? ఆ ఉడత, ఏమాత్రమూ ఉడత మాదిరి ఉండటానికి వీలుండదు.

లోకంలో పశులూ, జంతువులూ యెప్పుడూ ఒకేమాదిరి ఉండవనే మాటనిజమే. ప్రతి శిశువూ, తన తల్లితండ్రులనుండి యేవో కొన్నికొన్ని విషయాల్లో భేదంగానే ఉంటుంది. లోకంలో ప్రతి జీవీ మారుతూనే ఉన్నది ఐనప్పటికీ ఏదైనా సరిక్రొత్తరకపు జీవి తయారుకావాలంటే ఎన్నోతరాలు గడిచిపోతేనేగాని, వీలుండదు. ఊరికే, చూస్తూండగా, ఇట్టే, క్రొత్తవిధమైన జీవులు పెరుగాలంటే వీలుపడదు.

కాబట్టి మన పూర్వీకుడారోజుల్లో క్రమక్రమంగా ఎట్లాంటిమార్పులు చెందాడో, పరిశీలించిచూద్దాము. ఉత్తరాన్నుండి చలి వ్యాపించే కాలదీ, దాన్నుండి తప్పించుకోడానికి దక్షిణానికి జరుగుతూ వెళ్ళడానికి ఆ రోజుల్లో వీలయింది. తనచేతులతో రాళ్లూ, కఱ్ఱలూ పట్టుకోటం నేర్చి యుండబట్టి, వాని సహాయంచేత మన పూర్వీకుడు రకరకాల ఆహార పదార్థాలు సంపాదించుకో నేర్చాడు. ఇంతేకాక, చెట్లగుబురుల మధ్యగల కాళీస్థలాలలో పరుగెత్తటం, అతని కలవాటైంది. అట్లాపరుగిడేటప్పు డేదన్నా శత్రువు ఎదురైతే, నిర్భయంగా తనచేతిలోని రాళ్ళతోనూ, గదలతోనూ దాన్ని ధిక్కరించేవాడు. ఆ "సగం మనుష్యులు" తరుచుగా గుంపులుగా సంచరించేవారు కాబట్టి శతౄవుల నెదుర్కోడానికి మరీ వీలుండేది.

చలి యెక్కువైనందున కొన్ని మృగాలు నశించిపోయాయి. కాని మన పూర్వీకుడట్లా నశించలేదు సరిగదా, ఆతనిలో యీ క్రొత్త వాతావరణానికి అనుగుణ్యంగా జీవించడానికి కావలసినమార్పులు పుట్టుకువచ్చాయి.

ఐతే, ఇతర కోతిజాతు లేమయ్యాయో ?

అరణ్యాలతోపాటు అవీ దక్షిణ భాగాలకు సాగిపోయాయి. కాని, మన పూర్వీకునిలాగా పనిముట్ల నుపయోగించటం నేర్చుకోనందుచేత అవి చెట్లపై జీవితానికి మునుపటికంటే యెక్కువగా అలవడిపోయాయి. కొమ్మకొమ్మకూ బహుచమత్కారంగా దుమికేవి. చేతులతోనూ, వేళ్ళతోనూ కొమ్మలపట్టుకు వ్రేలాడేవి; కాయలకోసేవి. చేతులమీద ఊతగొని, చింపాంజీలాగా, అప్పుడప్పుడు నేలమీదనడవటం నేర్చుకొన్నాయి. ఇట్టి నడకలో చేతులూ ఉపయోగం కావటంచేత, అవి మన పూర్వీకుని లాగా, మానవరూపానికి మారే అవకాశాన్ని పూర్తిగా కోల్పోయాయి.

చెట్లమీద సునాయాసంగా జీవించటం నేర్చుకోలేని యితరజాతుల కోతులుకొన్ని, ఇంకోవిధంగాకూడా మారిపోయాయి. చిన్నజాతులన్నీ

నశించగా, పెద్దవిమాత్రం మిగిలాయి. అంత పెద్దవీ బరువైనవీ చెట్లపై జీవించడానికి వీలయ్యేదికాదు. అందుకని అవి నేలమీదికి దిగివచ్చాయి, వేరేదారిలేక. గోరిల్లాఅనే కోతులు అడవుల్లో నేలమీదే నివసిస్తాయి. శత్రువులనుండి రక్షించుకోడానికి రాళ్లూ, కట్టెలూ పట్టుకోటం వానికి తెలియదు. బలమైన దవుడలూ, పెద్ద పారల్లాంటి పళ్లూ, ఇవే వాని ఆయుధాలు, ఎవరితోనన్నా కలహం వస్తే.

ఇట్లా, మన పూర్వీకుడూ, ఇతరజాతుల కోతులూ వేర్వేరుమార్గాల ప్రయాణం సాగించాయి. మానవుడుగామారే పురాతన కోతిజాతి జీవి, నడవటమూ, చేతులతో పనులుచేయటమూ నేర్చుకొన్నది.

కనుపించని లంకె

మనుష్యుడు ఒక్కసారిగా రెండుకాళ్ళమీదా నడవటం నేర్చుకోలేదు. మొదట్లో అతను నడుస్తూంటే బహు వికృతంగా, నవ్వు పుట్టిస్తూ ఉండేది.

ఆ పురాతన దినాల్లో కోతిమనుష్యుడు—పూర్తిగా యింకా మనుజుడుగా మారలేదుగా?—ఎట్లా ఉండేవాడో, చూడడానికి? అతడేయే పనులు చేసేవాడో?

చాలాకాలంక్రితం కోతిజాతి జీవులు మనిషిలాగా మారాయి కాబట్టి అప్పటి సగంకోతి సగం మనుష్యుల శరీరభాగాలు మనకిప్పుడు దొరకటం చాలాకష్టం. అట్టి యెముకలే గనుక దొరికితే, స్పష్టంగా మానవుడు కోతినుండే ఉత్పత్తి అయ్యాడని చూపించవచ్చు. కాని కోతికీ — మనిషికీ మధ్యగల లంకె, యీ "కోతి—మనిషి"— మనకెక్కడా కనుపించదు. భూమియొక్క లోపలి పొరలలోనూ, నదీ తీరపు మట్టిలోనూ ఎంత వెతకినా యీ లంకె యెవరూ కనిపెట్టలేకపోయారు ఇంతవరకూ.

భూతత్వశాస్త్రజ్ఞులు యీ లంకె కొరకవి భూమిని త్రవ్వి పరీక్షించుతారు. అట్లా త్రవ్వేముందు ఏ ప్రత్యేక స్థలంలో దీనికని వెతకాలో తెలిసియుండాలి. లేకపోతే యింత బ్రహ్మాండమైన భూమినంతా త్రవ్వటం ప్రారంభించాలి! గుండుసూదికని గడ్డిమేటంతా ఊడబెరికినట్లుంటుంది, ఇట్లా త్రవ్వటం.

గత శతాబ్దపు చివరకాలంలో హెక్కెల్ అనే జర్మను శాస్త్రవేత్త ఒకడుండేవాడు. ఆయన ఈ లంకెకని దక్షిణ ఆసియాలో వెతుకుతే

లాభం ఉంటుందేమోనని సూచించాడు. ఈకనుపించని "కోతి - మనిషిని," శాస్త్రజ్ఞులు "పితకాంత్రోపస్" అంటారు.

సండాదీవులనేచోట, ఒక ప్రత్యేకస్థలంలో బహుశ, ఈ పితకాంత్రోపస్ యొక్క యెముకలు దొరకవచ్చుని ఆయన చెప్పాడు.

అనేకమంది హెక్కెల్ మాటలువిని నవ్వారు; పరిహసించారు. ఆయన చెప్పినచోట వెతకటం వెఱ్ఱివెంగళాయితనమనుకొన్నారు. కాని, ఆమ్ స్టర్‌డామ్ విశ్వవిద్యాలయంలోనుండే డాక్టర్ యూజీన్ డ్యూబాయ్ అనే గొప్ప జంతుశాస్త్రజ్ఞుడీ మాటలువిని, ఎంతో సంతోషించాడు హెక్కెల్ సూచించిన ప్రదేశంలో తప్పక వెతకాలనే ఆవేశంకలిగిందా డాక్టరుకు. తన ఉద్యోగానికి రాజీనామా యిచ్చి సండాలంకలకు డ్యూబాయ్ వెళ్ళాడు.

ఆ విశ్వవిద్యాలయపు పెద్దలూ, ఉపాధ్యాయులూ డ్యూబాయ్‌కి పిచ్చి పట్టిందనుకొన్నారు. తమ తమ కళాశాలలకు వెళ్ళటమూ, ఆమ్ స్టర్‌డామ్ వీధులలో గొడుగులు వేసుకొని కళాశాలకు వస్తూ పోవటమూతప్ప వారికి యితర పనులన్నీ వింతగా తోచాయి.

డ్యూబాయ్ ఉద్యోగం వదిలాడు. డచ్చిసైన్యంలో చేరాడు, డాక్టరుగా. ఆ సైనికోద్యోగం దొరకబట్టి, డచ్చి సామ్రాజ్యానికి చెందిన సండాదీవులకు వెళ్ళే అవకాశం అతనికి చిక్కింది.

సుమత్రాలంకను చేరీ చేరటంతోనే కొందరు పనివారినిచేర్చి, డ్యూబాయ్, పని ప్రారంభించాడు. వాళ్ళు త్రవ్విపోసినమన్ను చిన్న కొండలుగా తయారయింది. మొదటి నెల గడిచింది; రెండోదీ, మూడోదీ దాటిపోయాయి. పితకాంత్రోపస్ యొక్క ఒక్క యెముకైనా వాళ్ళకి దొరికిందికాదు.

ఏదన్నా మనది ఒక వస్తువు పోతే, అదెట్లాగుంటుందో మనకు తెలుసు కాబట్టి, పోయినచోట వెతకటం సులభమైనపని. కాని, డ్యూబాయ్‌కి ఎచ్చట వెతకాలో సరీగా తెలీదు సరిగదా! తాను వెతికేవస్తు వేలాగుంటుందో, అదీ తెలియదు. ఐనా మొండిపట్టుదలతో త్రవ్వుతూ పోయారు ఆ లంకలో. ఒకటీ, రెండూ, మూడేండ్లు గతించాయి. ఏమీ ఫలితం లేక పోయింది, పాపం!

మనమైతే ఎన్నడో ఆలంకను వదలివచ్చేసేవాళ్ళం. డ్యూబాయ్‌కి అప్పుడప్పుడు చెప్ప నలవికాని నిస్పృహ కలిగియుండవచ్చు. దారీ, తెన్నూలేని ఆ సుమత్రాద్వీపపు నదీతీరపు బురదనేలలమీదా, బ్రహ్మాండ

మైన అరణ్యాల్లోనూ తిరిగేటప్పుడు అతనికి యింటిమీద బెంగపుట్టి ఉండ వచ్చు. కాని, డ్యూబాయ్ అంతటితో విసుగుచెందలేదు. సుమత్రాదీవిలో పితకాంత్రోపస్ చిహ్నములు కనుపించక పోవడంచేత సండాలంకలకు చెందిన యింకోదీవికి వెళ్ళాడు. ఆ లంకపేరు జావా.

ఆ జావాలంకలో తిరిగీ త్రవ్వటం ప్రారంభించారు. కెండెంగ్ కొండలని ఉన్నాయి, అక్కడ వాటిచెంతగా బెంగావన్ అనేనది ప్రవ హిస్తోంది. ఆ నదీలోయలో త్రవ్వుచుండగా రెండు దంతాలూ, తొడ యెముక యొకటీ, కపాలపు పైభాగమూ దొరికాయి. ఆ యెముకలన్నీ పితకాంత్రోపస్‌వే!!

ఆ యెముకల రూపాన్నీ, పరిమాణాలనూబట్టి పితకాంత్రోపస్ ఎట్లా ఉండేవాడో ఊహించటం కష్టమైన విషయంకాదు. అతని నుదురు ఎత్తుగా వెడల్పుగా ఉండేదికాదు. సన్నగా, పైకి, స్లోపుగా ఉండేది. కనుబొమ్మల యెముకలు బాగా యెత్తుగా నుండేవి. ఆ ముఖం చూడడానికి ఏదో పెద్ద రకపు కోతిముఖంలా ఉండేకాని, యెక్కడా మనిషి ఆకారం కనుపిం చిందికాదు. కపాలపుసైజూ, విశాలతనూ బట్టి కోతికన్నా, పితకాంత్రోపస్ యెక్కువ తెలివిగలవాడని స్పష్టంగా తెలుస్తోంది.

తొడ ఎముకమీద కాలికండరాల గుర్తులు కనిపెట్టాడు, డ్యూబాయ్. ఆ గుర్తులనుబట్టి, పూర్తిగా నాలుగుకాళ్ళ మృగంలాగా నడవటం మానక పోయినా, ఏదో ఒక విధంగా, నడకనేది నేర్చుకున్నట్లు గ్రహించాడు.

గూనినడుమూ, వంగినమోకాళ్లూ, పొడూగైన చేతులు ఇరు ప్రక్కలా వ్రేలాడుతూ, పితకాంత్రోపస్ అడవుల్లో తిరిగేవాడు. అతని ఎత్తుకనిబొమ్మలక్రింది నేత్రాలు ఎప్పుడూ ఏదన్నా తినేటందుకు దొరుకు తుందేమోనని, నేలను పరీక్షిస్తూ ఉండేవి.

ఆ జీవికోతికాదని స్పష్టంగా తెలిసినా, మరీ మనిషి ఆకారమూ దానికి లేదని విశదమవుతోంది. దానికి పితకాంత్రోపస్ అనే పేరు డ్యూబాయ్ పెట్టాడు.

ఇంతటితో అతనిపని పూర్తికాలేదు. ఎంతో కష్టపడి నేలనుత్రవ్వి ఆ యెముకల కనిపెట్టడం ఒక యెత్తున్నూ, ఏ విధమైన ఋజువు చూపించినా, మనిషికీ, కోతికీ యెట్టి సంబంధమూ లేదనే మూఢ విశ్వా సాన్ని తొలగించటం యింకో యెత్తూ అయింది, అతనికి. బాగా చదువు కొన్న గొప్ప శాస్త్రజ్ఞులు డ్యూబాయ్ కనిపెట్టిన కపాలపు యెముక,

శత్రువు ఎదురైతే, నిర్భయంగా తనచేతిలోని రాళ్ళతోను,
గదలతోను దాన్ని ధిక్కరించేవాడు.

గిబ్బన్ కోతిదన్నారు. తొడయెముక యీకాలపు మనిషిదన్నారు. ఇంతే కాక, ఆ యెముకలు డ్యూబాయ్ అనుకొన్నట్లు పురాతనపువి కావన్నారు. "ఈ మధ్య కాలంలో చనిపోయిన యెవరియెముకలో అవి" పొమ్మన్నారు, చదువుకొన్నవాళ్ళంతా.

కానీ, డ్యూబాయ్ కనిపెట్టిన ఆయెముకల ప్రాముఖ్యతనుగ్రహించిన వాళ్లు కొద్దిమందైనా లేకపోలేదు. లోకమంతా కాదంటూంటే పదిమంది మాత్రం ఔనంటే యేం లాభం? గిబ్బన్ కోతుల కనుబొమ్మలు తాను కనిపెట్టిన కపాలంలోమాదిరి అంతయెత్తుగా యెన్నడూ ఉండవని డ్యూబాయ్ వాదించాడు. కాని, అతనిమాటలన్నీ జనులు పెడచెవిని పెట్టటంచూచి, పితకాంత్రోపస్‌యొక్క పూర్తి అస్థిపంజరం, సంపాదించాలని ఆతడు నిశ్చయించుకొన్నాడు.

తిరిగీ, బెంగావన్ నదీతీరానా, దాని లోయల్లోనూ వెతకటం ప్రారంభమైంది. అట్లా ఐదుసంవత్సరాలు గడిచాయి. ఆ నదీతీరంలో వసించిన పురాతన మృగాల యెముకలు, మూడువందల పెట్టెలనిండా, ఐరోపాకు వెళ్ళాయి. ఆ యెముకలను శాస్త్రజ్ఞులు పరిశీలించి, ఏజంతువు యెముకలా జంతువు ప్రకారం వేరుచేసారు. ఇంత పెద్ద యెముకల కుప్పలోను పితకాంత్రోపస్‌వి, మూడు తొడయెముకలుమాత్రం దొరికాయి చివరకు.

ఇట్లా కొన్నియేండ్లు గడిచిపోయాయి. పితకాంత్రోపస్ విషయం క్రొత్తగా ఏదీ తెలిసిందికాదు. ఉన్నట్లుండి యొక శాస్త్రజ్ఞుడు తిరిగి కొన్ని యెముకలు త్రవ్వి తీశాడు. వానిని చూస్తే పితకాంత్రోపస్‌కూ, మనిషికీ, మధ్యస్తంగానుండే యింకో జీవి యెముకల మాదిరి అవి కనిపించాయి.

నలభై ఏండ్లక్రితం శాస్త్రజ్ఞుడొకడు చీనాలోని, పీపింగ్‌నగరంలో ఏదో మందుకావాలని ఒక అంగడికి వెళ్ళాడు. ఆదుకాణంలో ఏవేవో రకరకాల వస్తువు లమ్మకానికున్నాయి. మనిషిఆకారంగలచెట్టు వేరొకటుండింది; అది సర్వరోగ నివారిణట! రకరకాల జంతువుల యెముకలూ, దంతాలూ, తాయత్తులూ, రక్షరేకులూ, యేవేవో ఆ దుకాణంలో అమ్మకానికి పెట్టారు.

ఆ దంతాలలో ఒకదంతం, మన శాస్త్రజ్ఞునిదృష్టి నాకర్షించింది. అది మనకాలపు మనిషిదీకాదు. జంతువులదీకాదు. ఈ దంతాన్ని కొని, ఐరోపావస్తు ప్రదర్శనాలయానికి పంపాడు. దానికి "చైనాపన్ను" అని పేరుపెట్టి భద్రపరిచారు.

ఇరవై యేండ్ల పిదప, పీపింగ్ పరిసరాల్లో ఒక గుహలో అట్లాంటివే రెండుదంతాలు దొరికాయి. ఆ గుహ పేరు చౌ - కౌ - తీన్ । ఇంకా కొంతకాలానికల్లా ఆ దంతాలకుచెందిన మనిషియొక్క యితర ఎముకలు కొన్ని దొరికాయి. మొత్తంమీద యాభై పళ్లు, మూడు కపాలాలూ, పదకొండు దవుడ యెముకలూ, తొడయెముకభాగం కొంతా, ఒక వెన్నుపూసా, కంటియెముకా, మణికట్టుపూస యొకటీ, పాదం యెముకముక్క యొకటీ—ఇవన్నీ దొరికాయి ఆ గుహలో.

దీన్నిబట్టి ఆ గుహలో వసించిన మనిషికి మూడుతలలూ, ఒక్క కాలూ ఉండేవని అనుకోరాదు. ఆ గుహలో అట్లాంటి మనుష్యులు అనేక మంది నివసించి యుండేవారనీ, కాలగతిని వారి యెముకల్లో చాలాభాగం మట్టిలో కలిసిపోయాయనీ అనుకోవాలి. ఒకవేళ యేవైనా మృగాలు ఆ ఎముకల నెత్తుకుపోయాయేమో ? మిగిలిన ఆ యెముకలనుండి ఆ గుహ యందు వసించిన వారెట్లుండేవారో గ్రహించవచ్చు. వారికి "సైనాంత్రోపస్" అని శాస్త్రజ్ఞులు పేరుపెట్టారు. ("సైనా" అంటే చైనా)

ఈ సైనాంత్రోపస్ యెట్లుండేవాడు ? ఏ యే పనులు చేసేవాడు ?

మొట్టమొదట్లోనే ఇచ్చట ఒక్కవిషయం చెప్పాలి : అతడేమంత మన్మధాకారుడు కాడు. ఒకసారిచూస్తే, ఇంకా చూడాలనిపించేదికాదు.

ముందుకు త్రోసుకవచ్చిన మూతీ, పొడూగ్గా, కోతికిలాగా బొచ్చు చేతులూ, భయంవేసేది అతన్నిచూస్తే. అసలు జీవిని 'అతను' అనటం తప్పేమో ! కోతిలాగానే ఉండేవాడు, నిజానికి, దూరాన్నుండి చూస్తే. కాని, ఏ కోతీ చేయలేనిపని, నడక, అతనికి తెలుసు. అతని మెడనూ, గూనిగాఉన్నా, నిలబడి నడవటమూ చూస్తే ఆ జీవి మనిషేఅని ఇంకో సందేహం కలుగుతుంది.

ఈ సైనాంత్రోపస్‌తో గుహలోకి వెళ్ళిచూద్దాము, అతడెట్లా జీవిస్తాడో తెలుసుకోడానికి. వంకరకాళ్ళమీద, ఇటూ అటూ ఊగిసలాడుతూ, గుహను ప్రవేశిస్తాడు. ఉన్నట్లుండి క్రిందనున్న నుకామీద కూర్చుంటాడు. పెద్దరాయొకటి వాడి కగుపించింది. దాన్ని చేత్తోతీసాడు. జాగ్రత్తగా పరీక్షించి యింకోరాతితో దాన్నికొట్టి, తనతో తీసుకు వెడతాడు గుహలోకి.

అతనివెంట పోగా పోగా, ఏదో దిబ్బమాదిరి, ఎమరుగా, ఎత్తుగా, భూమి కనిపిస్తుంది. ఆ దిబ్బకొకప్రక్క గుహద్వారం ఒకటుంది. దాని

దగ్గర ఇతని మాదిరివారే చాలామంది గుమిగూడి ఉన్నారు. ఒడలంతా బొచ్చూ, బిరుసుగడ్డమూ, గలవాడొకడు, ఏదో ఒకరాతి పనిముట్టుతో చనిపోయిన జింకనొకదానిని ముక్కలుగా కోస్తున్నాడు. ఆడవాళ్లు అతని ప్రక్కనే నిలబడి, గట్టిగా చేతులతో పీకి, ఆ మాంసమును చిన్న ముక్కలుగా చేస్తున్నారు. పసిపిల్లలు, ఆతురతతో, "ఒక్కముక్క ఇయ్యవుటే అమ్మా" అన్నట్లు చేతులు జాపుతున్నారు. గుహలో వెలిగే పెద్దమంట యొక్క కాంతులలో వాళ్ళందరూ వికృతంగా కనిపిస్తున్నారు.

ఇదంతాచూడగా యీసైనాంత్రోపస్, మృగంకాదు, మనిషేనని మనం నిశ్చయించుకుంటాము. రాతి పనిముట్లు చేయుటమూ, మంట చేయుటమూ యేకోతికీ చేతకావు.

అయితే, సైనాంత్రోపస్ రాతితో పనిముట్లు చేసేవాడనీ, మంట నీ కెట్లా చేసేవాడనీ తెలుసని, నీవు అడుగవచ్చు.

చౌ—కౌ—తీన్ గుహను జాగ్రత్తగాపరిశీలిస్తే, ఈ విషయం తెలిసింది. ఆ గుహను త్రవ్వగా యెముకలే కాక ఇంకా ఇతరవస్తువులు బయటపడ్డాయి. పేద్ద బూడిద కుప్పయొకటీ, దానిచెంత రాతిపనిముట్ల గుట్టయొకటీ కనుపించాయి. ఆ బూడిదకుప్ప ఇరవైమూడు అడుగులఎత్తుంది. రెండువేలను పైబడి రాతిపనిముట్లు కనుపించాయి.

దీన్నిబట్టి సైనాంత్రోపస్ జనులు కొన్నియేండ్లతరబడి ఆ గుహలో నివసించారని తెలుస్తోంది. వాళ్ళకి నిప్పువెలిగించటం తెలియకపోవచ్చు. అడవిలో ఏదైనా ఒకచోట మంట, సహజంగానే, మండుతోంటే, ఒకటి రెండు మండే చితుకులు తమగుహకు తీసుకుపోయేవారుకాబోలు. ఆ మంట ఆరిపోకుండా గుహలో దాన్ని పోషించేవారు. ఇట్లా ఎన్ని సంవత్సరాలో కాలిన కట్టెల బూడిద ఆ గుహలో పాతికఅడుగుల యెత్తుకు చిన్నదిబ్బలాగా యేర్పడిపోయింది.

కాలిజాడలు

ఇంతవరకూ మానవుడు తనకందుబాటులో నుండే కాయలూ, దుంపలూ మాత్రంతిని జీవించేవాడు. కాని, రాతిపనిముట్లు కనిపెట్టడంచేత అట్టి ఆహారం దగ్గరగా లేకపోయినా, వేరే, క్రొత్తచోట్లకువెళ్ళి సంపాదించవలసినా, అతనికంత కష్టమనిపించలేదు. అడవులువదలి బయళ్ళలో యీ ఆహారానికని వెతికేవాడు. అవసరమైనపుడు ఇతర మృగాలనుండి, వానిని బెదరించి, వాని ఆహారపదార్థాలనుకూడా తీసుకోగలిగాడు.

మానవుడు క్రొత్తదారి త్రొక్కుతాడు

ప్రతీజీవీ తన పరిసరాలకూ, దాని నాక్రమించియుండే సహజ పరిస్థితులకూ, కంటికి కనుపించని గొలుసులతో కట్టివేయబడి యుంటుందని మనకు తెలుసు. కాని, రానురాను మానవుడు ఆ కట్లను వదిలించుకోగలిగాడు. చెట్లలో వసించేవాడు. నేలమీద తిరగటం నేర్చాడు. అంతకుపూర్వ మేజీవీ చేయని క్రొత్తపని–కాళ్ళమీదనిలబడి, చేతుల సహాయం లేకుండా నడవటం–అతను నేర్చాడు. అంతకు ముందెన్నడూ అలవాటు లేనివీ, ఆతదెన్నడూ తింటాడని అనుకోనివీ క్రొత్తరకాల ఆహార పదార్థాలు తినటం మొదలు పెట్టాడు. ఇట్లా ప్రకృతి నిబంధనల నన్నిటినీ తిరస్కరించుటయేకాక, ఆహారలంకెలనుకూడా విడగొట్టు కొన్నాడు. మనిషి తాను కొత్త ఆహారవస్తువులు తినుటయేకాక, అంతవరకు తన జాతివారినే తరిమి తినే ఖడ్గపులినుండికూడా తప్పించుకో గలిగాడు.

చెట్టుక్రింద ఒకకుక్క, "భౌ, భౌ" మని మొఱుగుతూ కనిపెట్టుకు కూర్చుంటే, ఏ పిల్లీ, యెంతధైర్యంగలదైనా దిగిరాలేదుగా? ఎన్నో విరోధిమృగాలు వెదుకుతూ తిరుగులాడే భూమిపైకి, చెట్లలోని తన నివాసం నుండి మనుజుడు దిగి రాగలిగాడంటే, ఆతనికెంత ధైర్యం కలిగిందో ఊహించుకో. ఇంతసాహసానికి కారణం యేమైయుంటుంది?

ఆహారసంపాదనకు రాళ్ళనూ, చిన్నకఱ్ఱలనూ, పెద్దగదలనూ ఆతనుపయోగించాడుగా? ఆ పని కుపయోగించినరాళ్లే, ఆ గదలే మానవుని ఆత్మరక్షణకూ ఉపయోగపడ్డాయి. శత్రువిజయానికి కావలసిన పరికరాలుగా వాని నుపయోగించ నేర్చాడు! ధైర్యానికి, కాబట్టి అతనికి కొఱతయెందుకు?

ఎప్పుడూ పదిమందిచేరి తిరుగుతూ ఉండబట్టీ, ఈ ఆయుధాల మూలానా, ఎంతెంత అడవిజంతువులనైనా ఆ జనులు తరిమివేసేవారు. ఇంకా, అతనికి మంటచేయటం తెలుసుగా ? దాన్ని ప్రయోగించీ జంతువులను హడల గొట్టేవాడు. ఈవిధంగా క్రొత్తదారులు త్రొక్కడానికీ, ఇతర జీవుల బంధించే శృంఖలాలనుండి విముక్తిచెందడానికీ క్రమేపీ మనుజుడు నేర్చుకొన్నాడు.

కా లి జా డ లు

చెట్లనుండి నేలకూ, అరణ్యంనుండి నదీలోయలకూ : ఇట్లా మానవుడు వ్యాపించటం ప్రారంభమైంది. అతడు నదీలోయలకు వెళ్ళాడని మనకెట్లా తెలుసు ? ఆతని కాలిజాడ లేవైనా అచ్చట ఉన్నాయా ? ఉన్నాయనే బదులు చెప్పాలి.

ఐతే, యింతకాలంవరకూ ఆతని కాలిజాడలు, పాదగుర్తు లెట్లా నిలిచి ఉంటాయా అనే సందేహం కలుగుతోంది, నీకు, ఔనా ?

'కాలిజాడ' లంటే నిజంగా కాలిజాడలులేవు. వానిని "అరచేతి గుర్తు" లనటం బాగుంటుంది. దీన్నిగురించి విశదంగా చెప్పాలి.

ఫ్రాన్సులో సోమ్ అనేనది ఉంది. సుమారు నూరేండ్లక్రితం కూలీలు ఆ నది లోయిలో పనిచేస్తూ, త్రవ్వారు. ఎప్పుడో పూర్వపురోజుల్లో నదీజలంతీ సుకువచ్చి దిగవిడచిన యిసుకా, ఒండ్రుమట్టే, గులకరాళ్లూ, అన్నీ పెకలించారు.

ఈ సోమ్‌నది, పుట్టిన క్రొత్తరోజుల్లో, నీరు బహువేగంగా ప్రవహించేది. ఆ నీటిప్రవాహానికి పెద్దరాళ్లు కొండలనుండి ఊడి దాంట్లో దొర్లుకుపోయేవి. రాయీ, రాయీ ఢీకొనీ, నీటి రాపిడికీ, గట్టుకు ఒరసుకుపోయీ, అవన్నీ పగిలి, చెదరి అరిగి, నున్నగా, గిలకరాళ్లుగా మారాయి. ఆ చిన్నరాళ్ళనూ, రాతి ముక్కలనూ లోయలో దిగజార్చి, క్రమంగా, వానిని యిసుకతోనూ, ఒండ్రుమట్టితోనూ పూడ్చుతూవచ్చాయి, నదినీళ్లు.

ఈ యిసుకలోనూ, మట్టిలోనూ త్రవ్వుతూంటే ఆ జనానికి కొన్ని విచిత్రమైన రాళ్లు కనుపించాయి. అవేమీ అంత నున్నగాలేవు ; రెండు ప్రక్కలా చెక్కబడినట్లు తోచింది, వాని రూపంచూస్తే. ఐతే, వీని నెవరిట్లా చెక్కియుండాలి ? ఇట్లా నది యెన్నటికీ అరగదీసి ఉండదని ఒప్పు

కోవాలి. రాళ్ళను అరగదీసినున్నగా చేస్తుందేగాని, ఈ మాదిరి రెండు ప్రక్కలా చెక్కినట్లు చేయలేదు, నది.

ఈ చిత్రమైన రాళ్ళను, ఆ ప్రాంతంలో వసించే ఒక శాస్త్రజ్ఞుడు తీసుకుపోయి దాచాడు. అతనిపేరు బౌచర్‌డిపర్తిస్. సోమునదిలోయ లోనూ, దానిగట్టు పొడుగునా దొరికిన అనేక పురాతన వస్తువుల నితడు తనయింట్లో దాచివుంచేవాడు. పురాతనపు ఏనుగుల దంతాలూ, ఖడ్గ మృగాల శృంగాలూ, గుహ యెలుగబంట్ల శిరోభాగాలూ, ఇట్లా యెన్నో రకాల వస్తువుల సమకూర్చి, వానిని పరిశీలిస్తూ ఉండేవాడు. ఈ రోజుల్లో గొఱ్ఱెలూ, బాతులూ ఈ నదీ తీరానికి వచ్చేటట్లే, దాని నీరు త్రాగాలని పూర్వం, ఖడ్గమృగాలవంటి పెద్దజీవులు వచ్చేవి.

ఇన్ని పురాతన జీవుల యెముకలూ దొరికాయేగాని, పురాతన మానవుని యెముక ఒక్కటైనా ఆతనికి కనిపించలేదు. పాపం! చాలా వెతికాడాయన.

ఇట్లా ఉంటూండగా పై చెప్పిన విచిత్రమైన చెక్కడపు రాళ్లు దొరి కాయి. వెంటనే, సరే, ఇవి పూర్వపు మనుష్యులచేత చెక్కబడి, ఆ పనికీ యీ పనికీ ఉపయోగింపబడిన రాళ్ళని అతడు నిశ్చయించుకొన్నాడు. ఆ పురాతనకాలపు రాళ్లు అట్లాగే యెట్టిమార్పులూ చెందక ఆతనికి దొరికా యని అనుకోరాదు. వానిలో యేదోకొంత మార్పు కలిగియుండాలి, కాలగతిని.

బౌచర్‌డిపర్తిస్ తాను కనుగొన్న యీ రకరకాల జంతువుల యెముకలూ, రాళ్లూ మొదలైనవన్నీ పరిశీలించి యొక గ్రంధం వ్రాసాడు. "సృష్టిని గుఱించి; ప్రాణులపుట్టుకా, వాని అభివృద్ధి" అనే పేరు దానికి పెట్టాడు.

ఈ పుస్తకం వెలువడిందోలేదో, బ్రహ్మాండంగా గల్లంతుబయలు దేరింది. ఆరితేరిన శాస్త్రజ్ఞులంతా, నిన్నకాక మొన్న కండ్లుతెరచిన యీ బౌచర్‌కు శాస్త్రం అణుమాత్రమూ తెలియదు. అతని రాతిగొడ్డళ్లు నిజంగా మట్టిలో దొరికినవికావు; అని పూర్వం డూబాయ్‌ని అల్లరిపెట్టి నట్లే, ఇతన్నీ వేధించారు క్రైస్తవ మత ప్రబోధనకా గ్రంధం విరుద్ధమనీ, దాన్ని నిషేధించాలనీ మొదలుపెట్టారు.

బౌచర్ తన పట్టుదల వదలకుండా పదిహేను సంవత్సరాలు తన గ్రంథాన్ని సమర్ధించుకొంటూ పనిచేశాడు. పెద్దవాడయ్యాడు, జుట్టంతా

నెరసిపోయింది. కాని అతని హృదయంలోని పట్టుదల కొంచమైనా చలిం చింది కాదు. మొదటి పుస్తకంతో ఊరుకోకుండా, అట్లాంటిదే రెండోదీ, మరల మూడోది యింకొకటీ, అతను వ్రాశాడు.

ఇట్లా, నలుగురూయేకమై అతని కెదురు తిరిగినా, నిర్భయంగా బౌచర్ తన యుద్దేశాలను వ్యాపింపచేయాలని శ్రమపడే రోజుల్లో యిద్దరు భూగోళ శాస్త్రజ్ఞులు సోమ్‌నదిదగ్గర త్రవ్వబడిన గుహల పరీక్షించాలని వచ్చారు. వారి పేర్లు లయల్, ప్రెస్‌విచ్. గుహలూ, సొరంగాలూ పరీ క్షించారు. బౌచర్ చేర్చి పెట్టిన వివిధ వస్తువులూ తనిఖీచేశారు. పూర్వం ఖడ్గమృగాలూ, ఏనుగులూ ఆ నదీ లోయలో విహరించే రోజుల్లో, మాన వునిచే తయారుచేయబడిన రాతిపనిముట్లే, బౌచర్ కనుగొన్న రాళ్ళు అని విర్ధారణచేశారు.

తరువాత, లయల్, "మానవుని పురాతన గాథకు భూగోళశాస్త్ర సంబంధమైన నిదర్శనాలు" అనే గ్రంథం రచించాడు. దాంతో, బౌచర్ యొక్క శత్రువులందరూ కుక్కిన పేనుల్లాగా, గప్‌చిప్‌మని ఊరు కొన్నారు. అటువంటి పురాతన రాతిపనిముట్లు చాలాచోట్ల యిదివరకే దొరికాయనీ, బౌచర్ కొత్తగా యేదీ కనిపెట్టలేదని, వింతవాదం లేవదీసి, తమకు జరిగిన పరాభవాన్ని కప్పిపుచ్చాలని యత్నించారు.

"కొత్తగా యేదన్నా శాస్త్రవిషయం కనిపెట్టబడితే అది మొదట్లో మత విరుద్ధమనటమూ, తరువాత యిదేమీ, కొత్తసంగతికాదూ, దీన్ని గురించి యిదివరకే అందరకూ తెలుసు అనటమూ, యిటువంటివారి కలవాటేగా!" అని లయల్ వారి నందరినీ పరిహసించాడు.

పర్తిస్ కనిపెట్టిన తరువాత. నదీ లోయల్లో, రాళ్ళూ, మన్నూ, త్రవ్వుతోంటే అటువంటివే, ఇంకా యెన్నో రాతిపనిముట్లు ఎందరో కని పెట్టారు.

నవీన నాగరికుని ఆయుధాలైన, పారలూ ,గునపాలూ నేలను త్రవ్వి, పూర్వీకుని ప్రథమ ఆయుధాలను బయటకు తీస్తాయి! కాలచక్రం ఎట్లా తిరుగుతుందో, తమాషా! చెక్కబడిన రాతిగొడ్డళ్ళప్రక్క, ఆ ప్రదేశం లోనే, చెక్కివేయబడిన చిన్న రాతిముక్కలూ దొరికాయి, గుంపులు గుంపులుగా.

ఈ రాతి ఆయుధాలే మానవుని అరచేతిగుర్తులని మొదట్లోవ్రాసింది. ఈ గుర్తులమూలానే మనుజుడు నదీ లోయలకు సాగిపోయాడని తెలు

స్తోంది. మృగాలన్నీ ఆహారానికీ, తమ గూళ్ళు కట్టుకోనూ వస్తువుల నణ్వేషిస్తే, మనుజుడు ఉలులూ, సుత్తులూ తయారుచేయడానికి యీ లోయల్లో వెతుకుతూ తిరుగాదేవాడు.

జంతువులూ - వాని పనిముట్లూ

జంతువులలో, అనేకరకాల పనులు చేయగలవి, ఎన్నో ఉన్నాయి. తాపీపనీ, వడ్రంగమూ, దర్జీపనీ, బట్టనేతా, ఇట్లా యెన్నివిధాలపనులో చేయగల జంతువులున్నాయి. బీవరనే జంతువు తన పదునైన పండ్లతో ఎంతెంత మ్రానులనైనా, చక్కగా, కట్టెలు కొట్టేవాళ్ళమాదిరి, అడుగున చుట్టూకొరికి పడవేస్తుంది. దానిని తరువాత తనకు కావలసిన సైజుకు ముక్కలుగా కొరికి, దొర్లించుకుపోయి, నీటి ప్రవాహాల కడ్డంగా వంతెనలు కట్టుతుంది. నది నీరు అక్కడ నలుప్రక్కలా విస్తరించి, చిన్న చెరువేర్పడుతుంది.

ఎఱ్ఱచీమలు, సాధారణంగా మామిడితోపులలో ఉంటాయే, అవెంతో విచిత్రంగా జీవిస్తాయి. వానిలో పరిచారికలూ, సైనికులూ వ్యవసాయదారులూ ఇట్లా ఎన్నిరకాలో ఉంటాయి, ఒక్కొక్క కలుగులో.

ఇట్లాచెప్తే, మనకొక ధర్మసందేహం బహుశ కలుగుతూంది, కొంతకాలానికి, యీ బీవరులూ, చీమలూ, బాగా వృద్ధిచెంది మనుష్యులంత తెలివిగా మారిపోతాయేమో ? ఎవరుచెప్పగలరు ! కొన్నిలక్షలఏండ్ల పిదప వార్తాపత్రికలు చదివేచీమలూ, ఫ్యాక్టరీల అధికారులూ, విమానాల నడిపే చీమ వైమానికులూ, రేడియోపాటలూ, ఉపన్యాసాలూ మొదలైన పనులలో ఊపిరిసలుపని గాయిక చీమలూ, తయారు కారాదా ?

లక్షలయేండ్లు కాదుగదా, కోటానుకోట్ల యేండ్లు గడచినా యెన్నటికీ అట్లా జరుగదు. యెందుకంటే చీమలకూ మానవులకూ ముఖ్యభేదమొకటుంది.

అదేమిటో తెలుసా ?

చీమకన్నా మనిషియెంతో పేద్దవాడా ? ఉహూ, కాదు. ఐతే, చీమకు ఆరుకాళ్లూ, మనిషికి రెండు, ఇదా ? అదీకాదు. ఐతే మరేమిటీ ?

మానవుడు పనిచేసే విధానమే, యీ ముఖ్యభేదం. మనిషి యేపని చేసినా, యేదోయొక పనిముట్టు నుపయోగిస్తాడు, పారో, గొడ్డలో, సుత్తో ఇటువంటివానిని. కాని, చీమలట్లా పనిముట్ల నెన్నడూ ఉపయోగించలేవు.

దేన్నన్నా రెండుముక్కలు చేయాలంటే దానికత్తెరవంటి దవుడలతో కొరుకుతుంది. చిన్న కాలువలాగా త్రవ్వాలంటే, దానిపాదాల చివరగల పారలవంటి భాగాల నుపయోగిస్తుంది. దానిముందు రెండుపాదాల చివరలు పారల్లాగా ఉంటాయి. అదేమాదిరి వెనుక రెండుకాళ్లూ ఉంటాయి. ముందువేళ్ళతో మన్ను త్రవ్వుతుంది. వెనుకకాళ్లు దానిని ప్రక్కకు చిమ్మేస్తాయి. మధ్యకాళ్ళమీద, చీమకారు కాళ్లుంటాయిగా ?— ఈ పనులుచేస్తూ ఊతగొని, నిలబడుతుంది.

చీమలపనిముట్లన్నీ వాని శరీరపుటవయవాలే. మనకుమాదిరి ప్రత్యేక పనిముట్లు వానికిలేవు. కొన్ని చీమలగూళ్లల్లో పెద్ద గుండ్రని జాడీలుంటాయి. మన ఊరగాయజాడీల్లాగా. ఇవన్నీ, గూటి పైకప్పు నంటపెట్టుకొని, క్రిక్కిరిసి ఉంటాయి. ఉన్నట్లుండి, పనిచేసే చీమయొకటి ఈ జాడీల సమీపించి, తన మీసాలతో జాడీని నెమ్మదిగా తాకుతుంది.

జాడీ కదులుతుంది! జాగ్రత్తగా పరిశీలించిచూస్తే ఇది జాడేకాదని తెలుస్తుంది. గుండ్రనిజాడీలాగా కనుపించినది. ఒక చీమయొక్క పొట్ట. అంతలావుగా అది ఊరియుంటుంది. ఆ పొట్టకొకచివర, ఇతర చీమలకు మాదిరేతలా, మరో చివరతోకా ఉన్నాయి. ఈ చీమలుగూటిపైకప్పును పట్టుకొనివేలాడుతూంటాయి. పనిచేసే చీమ ఈ జాడీచీమనుతాకగానే తననోరు తెరుస్తుంది. తీయని తేనెవంటి ద్రవం, ఒక్కచుక్కను వెల్రిగక్కుతుంది. పరిచారిక, ఆ పానకంత్రాగి, సేదతీర్చుకుంటుంది. తిరిగీ పనిలోనికి వెడుతుంది. యదాప్రకారం మన జాడీచీమ, ఇతరజాడీల్లాగా యింటికప్పు నంటబెట్టుకొని తపస్సు ప్రారంభంచేస్తుంది.

ఇదీ చీమల జీవితవిధానం. అవి, యే విధమైనపని చేయవలసినా తమ శరీరపు టవయవాల నాపని చేయడానికి తగినట్లు పెంచుకొంటాయి. వానికి పనిముట్లనేవి లేవు. తేనె సీసాలుకావాలంటే, కొన్నిచీమలు ఆ సీసాల్లాగా మారిపోతాయి. వానిపని ఈ తీయని ద్రవం దాచి ఇతరచీమల కీయటమే.

బీవరూ యింతే, చెట్టుమ్రానుల నరికే గొడ్డలి దానిశరీరపు టవయవమేకాని, ప్రత్యేక పనిముట్టేదీలేదు. సృష్టిలోని, ఈ జంతువులన్నీ, పుట్టేటప్పుడే తమజీవితం సుఖంగా గడవడానికి, కావలసిన రకరకాల పనిముట్లతోనూ పుట్టుతాయి. వానిని తామే ఎన్నటికీ తయారుచేసుకోలేవు.

ఒక విధంగా, నీకు యీ జంతువుల పద్ధతే బాగుందా అనిపించ వచ్చు. ఎందుకంటే వాని పనిముట్లు యెప్పుడూ వానిదగ్గరే యుంటాయి. కాని, పోవు.

బీవరు యొక్క పండ్లు బండబారాయనుకో. వానిని సానబెట్టాలంటే యే షాపుకు తీసుకువెడుతుంది ? చీమపాదాల చివరి పొరలు మొక్కపోతా యనుకో. వానిని బాగుచేసే కమ్మరవాడెవడున్నాడు ? మనుష్యుని పనిము ట్లకు యిటువంటి యిబ్బందులు ఉండవుగా ? ఇట్టి ఆటంకాలున్నాయని గ్రహిస్తే, మనమాదిరి కావలసిన ఆయుధాలు చేసుకోగలగటమే, మంచి దని తెలుస్తుంది.

చేయిబదులు పార

మనిషికీ, యితర జంతువులకు మాదిరి, కావలసిన పనిముట్లుగా అతని శరీరపుటవయవాలే ఉపయోగపడితే ? యెట్లా ఉంటుంది. ఆతని జీవితం ? అంటే కొయ్యవీ, ఇనుపవీ, ఉక్కువీ, యిప్పటిలాగా అతని కేవిధమైన పనిముట్లూ లేవనుకొందాము.

పాతవి, పాడైతే మార్చుకోడానికి వీలుండదు, క్రొత్తవి కొనడానికి అమ్మేవాళ్లుండరు. ఏదన్నా త్రవ్వడానికి అతని అరచేయి పారమాదిరి పెఱుగుతేనేగాని వీలుండదు.

తమాషాకి, ఇట్లా పార చేతితో యెవడన్నా పుట్టాడనుకొందాము. వాడు బహు చక్కగా, చమత్కారంగా త్రవ్వగలడనడానికి ఎట్టి సందే హమూ ఉండక్కరలేదు. కాని, యీ త్రవ్వటమెట్లాగో వాడెవరికీ నేర్ప లేడు. నీకు బహు స్పష్టంగా ఎంతదూరపు వస్తువులనైనా చూడగల నేత్రాలున్నాయనుకో, ఇది నాకు నేర్పటం నీకు యెన్నటికీ వీలుండదు.

వాడెక్కడికివెళ్ళినా యీ పార చేయివాడితోనే వెడుతుంది. ఇతర యేపనికీ ఆ చేయి పనికిరాదు. వాడు చనిపోతే ఆ చేయీ, వానితో బూడిదవుతుంది.

ఇతని పార చేయిలాగా, ఇతని పిల్లలెవరన్నా అట్టి చేతితో పుట్టు తేనే తప్ప, ఈ శక్తిని యితరులకీయడానికి వీలుండదు. ఇట్లా యేదన్నా ఒక అవయవం, వంశపారంపర్యంగా నిలిచి, ఉండాలంటే అది ఆ జీవుల కుపయుక్తమైందిగా ఉంటేనేగాని సాధ్యపడదు. ఉపయోగం లేని అవ యవాలు, క్రమంగా నశించి, రూపుమాసిపోతాయి. మనుష్యుడు కలుగుల్లో

జీవించే ప్రాణిగానుంటే అతనికి పారచేయి యెంతో పనికివస్తుంది. అప్పుడు వంశ క్రమంగా ప్రతిబిడ్డా అట్టిచేతితో పుట్టుతుంది. భూమిపైన మన మాదిరి వసించే జీవికి అటువంటి భూమిపైన, మన చేయి ఉంటే యేమీలాభముండదు.

ఇన్ని రకాల విషయాలమీద, క్రొత్తమాదిరి అవయవాలు తయారు కావటం ఆధారపడియుంటుంది. మనుజుడు పారచేతినీ పెంచుకోలేదు; పారలూ, కత్తులూ, గోడ్డళ్ళూ, యింకా యెన్నెన్నో రకాల పనిముట్లూ అతను చేసుకొన్నాడు — తనచేతితో.

తన పూర్వీకులనుండి వచ్చిన ఇరవై వ్రేళ్ళూ, ముఖ్యంగా రెండుపళ్ళకూ వేలకొలది పనిముట్లు అతను సహాయికరంగా నిర్మించుకొన్నాడు. అదీ, మానవునకూ, జంతువులకూగల ముఖ్యభేదం.

ఇందుమూలానే ఏ యితర మృగాలూ ఇతనిమాదిరి మారలేవు, ఎన్నటికీ ఈ జీవితం ఒక పరుగుపందెమువంటిది. ఈ పందెంలో పాల్గొనని ప్రాణిలేదు. కాని, అన్నిటికీ ముందు పరుగిడేధి యెవరో తెలుసా? — మానవుడు.

మనిషీ - నదులూ

మొదట్లో, మనిషిగా మారేటప్పుడు, మానవుడు తనకు కావలసిన రాతి పనిముట్లు తానే చేసుకోలేదు. నదీతీరాన అరిగి, నున్ననై వేర్వేరు రూపాలుగా మారినరాళ్ళను, అతను వెతకి తెచ్చుకోనేవాడు. ఏవో కాయలూ, పూవులూ కోసి తెచ్చేటట్లు, ఈ రాళ్ళను ఏరి తెచ్చేవాడు. నది నీరు యిటూ, అటూ రాళ్ళను దొర్లించీ, కొట్టీ, అరగదీసీ చిత్ర విచిత్ర రూపాలుగా చెక్కి యెన్నింటినో కుప్పతిప్పలుగా పడవేసేది. వానిలో కొన్నే అతనికి వచ్చేవి, పనిముట్లుగా.

క్రమంగా మానవుడు తానే అట్టి రాళ్ళను తయారు చేయటం మొదలుపెట్టాడు. లోకంలో, సహజంగా దొరికేవస్తువులతో ప్రారంభించి, క్రమంగా, తానే తనకు కావలసిన వస్తువుల తయారుచేసుకొన్నాడు. లోహాలు, మొదట్లో, ముద్దలుగా అతనికి దొరికేవి. వానిని కరిగించటం నేర్చుకొని, తరువాత అనేకరకాల పనిముట్లుచేసుకొన్నాడు. ఇట్లా నూతన విధంగా పనిముట్లు చేయటం నేర్చేకొలదీ, సృష్టిమీద మానవునకు ఒక విధమైన అధికారం చేజిక్కింది. సృష్టిలోని యితర జీవుల్లాగా, సృష్టి

మీదా, అందుండే శక్తులమీదా ఆధారపడేబదులు, మనిషి కొంచెంకొంచెం స్వేచ్ఛను సంపాదించుకో గలిగాడు.

ఏదన్నా ఒకరాయితీసుకొని, యింకోదానితో దానిని కొట్టేవాడు. క్రమంగా ముక్కలుగా ఊడిపోయి, మొదటిరాయి ఏదోఒక గొడ్డలి మాదిరో. ఉలిమాదిరో తయారయ్యేది. చెక్కబడిన ముక్కలలో పొడవై పదునైన వాటిని తీసుకొని దేన్నన్నా కోయడానికీ, పై పెచ్చు గీచి వేయ డానికీ, చిన్నరంధ్రాలు పొడవడానికీ ఉపయోగించేవాడు.

భూమినుండి త్రవ్వబడిన బహుపురాతన రాతిపనిముట్లు యెన్నో ఉన్నాయి, మన వస్తు ప్రదర్శనశాలల్లో. వీని రూపాలబట్టి వీనిని మను ష్యులు చేసారా, లేక, నదినీరూ, ఎండా, వానా, ఇవన్నీ కలిసి అరగదీసి యిట్లా యీ రాళ్ళను తయారు చేసాయో చెప్పటం కష్టం.

వీనివిషయం ఇట్లావుండగా, నదులఒడ్డున త్రవ్వబడిన రాతి పని ముట్లు అనేకం నిస్సందేహంగా మనిషిచేసినవేనని విశదమవుతోంది. ఆ చోట్లల్లో పూర్వం యేదో రాతిపనిముట్ల ఫ్యాక్టరీ ఉండేదా అన్నట్లు, ఎన్నెన్నో పనిముట్లు, ఇసుక బంకమన్నుల అడుగున కుప్ప, తిప్పలుగా దొరికాయి.

ఇటువంటి పనిముట్లనుచూస్తే ఏదో ఫలానాపనికి ఉపయోగపడా లనే ఉద్దేశంతో మనిషి వానిని చెక్కినట్లు విశదమవుతుంది. మొదట్లో, సృష్టిలో దొరికే వస్తువులతో ప్రారంభించి, క్రమంగా, తన మనసునం దుండే ఉద్దేశం ప్రకారం వానిని మార్చుతూ, క్రొత్తపనిముట్లు నిర్మిస్తూ, మనిషి ముందుకు తనజీవిత యాత్రసాగించాడు. అడుగడుగుకూ యితర జీవులకు వీలుకాని క్రొత్త స్వేచ్ఛను సృష్టించుకో గలికాడు క్రొత్తగా ఎవరన్నా మంచుమయమైన కొండశిఖరానికి యెక్కాలంటే, మంచు గొడ్డళ్ళతో మంచులో మెట్లు చెక్కాలి. ఒక్కొకమెట్టుగా చెక్కుతూ, పైపైకి యెక్కుతూవెళ్ళాలి. అట్లాగే మానవుడు తన విజయసౌధానికి క్రమంగా మెట్లుచెక్కుకొంటూ, పైకియెక్కుతూ వెళ్ళటంప్రారంభించాడు.

వీరేశలింగం చరిత్ర

అంటే, ఇచ్చట వీరేశలింగంగారినిగురించి వ్రాస్తామని అనుకోవద్దు. ఈయనపేరు మనలో చాలమంది వినియున్నారు. ఈయన జీవిత చరిత్ర అనగానే, ఆ పుస్తకంలో ఏ యే విషయాలుంటాయో అందరుకూ తెలుసు.

ఈయన ఫలానా ఊరులో, ఇన్నోసంవత్సరం, నెలా, తారీఖున ఇన్ని గంటలకు పుట్టాడని స్పష్టంగా అందులో వ్రాయబడియుంటుంది.

మన గ్రంథం ఇప్పటికి 47 పుటలు అయింది. కానీ, ఇంతవరకూ మన పూర్వీకుడైన మనిషి ఎచ్చట పుట్టిందీ చెప్పబడలేదు. అంతవర కెందుకు ? అసలు అతని పేరేమిటోకూడా మనం సరీగాచెప్పాము కాము. ఒకసారి "కోతిమనిష"నీ, ఇంకోసారి "సగంమనిషనీ," ఇంకా కొన్ని చోట్ల, ఊరికే "మన పూర్వీకుడనీ" ఏవేవో పేర్లు పెట్టాము, అతనికి.

ఈ అయోమయ వ్రాతకు తగినకారణంలేకపోలేదు. అది కొంచెం విశదీకరించాలి.

పేరువిషయం : అతనికి ఏదోయొక ప్రత్యేక నామకరణం చేద్దామని యెంత యత్నించినా వీలుకాకుండా ఉంది. ఎందుకంటే ఆతనికెన్నో పేర్లు న్నాయి. ఫలానావారి జీవితచరిత్రఅంటే, పుట్టింది మొదలు పెరిగి పెద్ద వాడై, చివరకు చనిపోయేవరకూ అతని కొ ఒక్క పేరే యుంటుంది. వీరేశలింగం అనే పేరు మధ్యలో వేమన అని మారదు.

కాని, మన పూర్వీకునివిషయం అట్లాకాదు. అతనిని గురించి వ్రాసే యీ గ్రంథంలో ప్రకరణ, ప్రకరణానికీ ఆతనిపేరు మారుతుంది. యంత యత్నించినా అతనిపేరు ఇది అని చెప్పడానికి శక్యంకాదు.

పోనీ, యీ గొడవలన్నీ లేకుండా మొదటినుండే "మనిషి" అని అందామాఅంటే — ఈ కాలపు మానవునీ, పితకాంత్రోపస్‌వంటి సగముకోతీ — సగము మనిషివంటి జీవినీ, "మనిషి" అని, అనటం, ఏమంత సబబుగాఉంటుంది ? నీవేచెప్పు.

సైనాంత్రోపస్ మానవుడు, మరీ అంతా కోతిమాదిరి లేకపోయినా, అతనినీ పూర్తిగా 'మనిషి' అనడానికి వీలులేదు.

"హైడల్‌బర్గు మనిషి" అని యింకొకడుండేవాడు. హైడల్‌బర్గ అనే ఊరులో అతని దవుడ యెముక యొక్కటిమాత్రం మనకు దొరికింది. దీన్ని పరీక్షించి చూస్తే అతనిని మనిషి అనడానికి ఏవిధమైన సంకోచమూ అక్కరలేదనిపించుతుంది. ఆ దవుడలోని దంతాలు మనిషి దంతాలే. కోతులకున్నట్లు, కోరల్లాగా అతని దంతాలు పెద్దవిగా పెరుగలేదు. కాని అతని నుదురు వెనుకకు స్లోపుగా కోతులకున్నట్లు తోసుకుపోయింది. ఇందుచేత యీ హైడల్‌బర్గువానికీ పూర్తిగా మనిషి అనిపించుకోడానికి అర్హతఉన్నట్లు చెప్పలేము.

పితకాంత్రోపస్, సైనాంత్రోపస్, హైడల్‌బర్గమనిషి :- ఇప్పటికే మూడు పేర్లు!

ఇంతటితో యీపేర్లు ఆగలేదు. హైడల్‌బర్గ తరువాత "ఎరింగ్సు ఫర్డుమనిషీ", అతని కవతల "నియాండర్తల్ మనిషీ", తరువాత "క్రొమాగ్నణమనిషీ"!!

ఇట్లా పేర్లు మారుతూంటే, ఇదే ఆతనిపేరని సూచించటం అంత తేలికైన పనికాదని, ఒప్పుకోవాలి. ఔనా? సరే, పై నుడివిన, హైడల్ బర్గ మనిషిని గురించి ఆలోచించుదాము.

నదితీరాన, ఏవైనా రాళ్లు పనికివస్తాయేమోనని వెతికిందీ, రాయీ, రాయికొట్టి, నది లోయిలలో దొరికే రాతితో పనిముట్లు చేసినదీ, యీ హైడల్‌బర్గువాడే. అతని కీ పేరు తప్ప వేరే పేరు పెట్టడానికి వీలుకాదు. అతడేసంవత్సరంలో పుట్టాడో చెప్పటం అసలే వీలుపడదు.

క్రమంగా, వందలకొలది ఏండ్లతరబడి, మారుతూ, మారుతూ పితకాంత్రోపస్, సైనాంత్రోపస్, హైడల్‌బర్గ మనిషీ, యిట్లా పుట్టుకువచ్చారు. అందుకని ఫలానా సంవత్సరంలో ఈ రకం మానవుడు పుట్టాడని చెప్పలేము. పితకాంత్రోపస్ మనిషి సుమారు పదిలక్షలయేండ్ల క్రితం వాడని మనం ఊహించవచ్చు. అంటే మానవాకారపు జీవి పుట్టి యిప్పటికి దాదాపు పదిలక్షలయేండ్ల యిందన్నమాట.

జన్మస్థలం : దీన్ని నిరూపించటం మరీ కష్టం. చింపాజే, గొరిల్లా, మనిషీ - వీటన్నిటికీ పూర్వముండే జీవిని డ్రైయోపితకస్ " అంటారు. ఈ పురాతన జీవి ఎచ్చటుండేదా అని వెతకటం ప్రారంభించారు, శాస్త్రజ్ఞులు. మధ్య ఐరోపాలో, దక్షిణాసియాలో, ఉత్తరాఫ్రికాలోనూ ఆ జీవిజాడలు కనుపించాయి.

పితకాంత్రోపస్, సైనాంత్రోపస్ జీవుల యెముకలు ఆసియాలోనూ, హైడల్‌బర్గ మనిషి యెముకలు ఐరోపాలోనూ దొరికాయనే విషయం జ్ఞప్తికుంచుకోవాలి.

ఇంత గందరగోళంగా ఉన్నది, విషయం. కాబట్టి మన పూర్వీకుడు ఫలానా ఊరులో పుట్టాడని వ్రాయటం వీలుకావటంలేదు. ఊరూకాదు, దేశమూకాదు సరికదా ఫలానాఖండంలో పుట్టాడనైనా, నిర్ధారణ చేయడానికే వీలుకాకుండా ఉన్నది.

పురాతన రాతిపనిముట్లు కొన్ని, కొన్నిచోట్ల దొరికాయని వ్రాసాము కాదూ? ఈ పనిముట్లు చేయగల జీవి కోతిస్థితినుండి విముక్తిచెంది, మానవ రూపానికి మారాడని నిస్సందేహంగా చెప్పవచ్చు. అందుకని, భూలోకపటంలో ఈ పనిముట్లు యెచ్చటెచ్చట దొరికాయో, ఆ ప్రదేశా లన్నీ గుర్తించారు, శాస్త్రజ్ఞులు. చాలాగుర్తులు ఐరోపాలో కనుపించాయి, కొన్ని ఆఫ్రికాలోనూ, ఆసియాలోనూ ఉన్నాయి.

దీన్నిబట్టి మన పూర్వీకుని జన్మస్థానం ఏదని చెప్పాలంటే: పాత ప్రపంచకమేగాని కొత్తదికాదు; పాత ప్రపంచకంలో ఒకచోటకాదు, అనేకచోట్లలో.

ఇంతకన్నా స్పష్టంగా చెప్పడానికి మనతరంకాదు.

కాలాన్ని గణించటం

ఇనుమూ, బంగారమూ, నేలబొగ్గూ వంటి వస్తువులు మనకెట్లా దొరుకుతాయో చాలామందికి తెలుసు.

ఏదన్నా ఒకపని చేయాలన్నా, ఒకచోటునుండి వేరొకచోటుకు పోవాలన్నా కొంతకాలం పట్టుతుంది. ఈ కాలం అనేదాన్నికూడా మనుష్యుడు కనిపెట్టాడనీ, దాన్ని సంపాదించి, దాచుకొనేటందుకు నేర్చుకొన్నా డనీ అంటే తమాషాగా ఉంటుంది, మొదట్లో. కాని జాగ్రత్తగా యీ విష యాన్ని గురించి ఆలోచిస్తే, యీ 'కాలం' అనేది మన జీవితంలో ఎంత ముఖ్యమయిందో, దాన్ని సేకరించగలగటంచేత మానవుని కెంతలాభకారి యైందో అర్థమవుతుంది.

తనకు కావలసిన వస్తువులను మనుజుడు చేయటం ప్రారంభించాడు. వెంటనే, అందుమూలాన, 'పని' అనే యొకవిషయం అతను కల్పిం చాడు. ఏపనన్నా చేయాలంటే కొంతకాలం పట్టుతుంది. ఒక రాతి పని ముట్టు చేయడానికి ముందు, దానికి అనువైన రాతిని వెతకాలి అంతేకాని కాలికి తగిలిన ప్రతి రాయీ పనికిరాదు.

పనిముట్టున కుపయోగపడే రాళ్ళు గట్టిగా, బలంగా ఉండాలి. ఇట్లా వెతకడానికి కాలం పట్టేది. సరియైనరాయి, అప్పటికీ దొరకకపోతే, ఏదో యొక రాతితో సరిపెట్టుకోవలసియుండేది.

సరియైన గట్టిరాయి దొరుకుతే, దానిని కావలసిన రూపంగా చెక్కే టందుకు మరొక రాయికావాలి. ఇంతేకాక, పూర్వపు రోజుల్లో మను

జుడు అప్పుడప్పుడే తన చేతులతో పనులు చేయటం నేర్చుకొంటున్నాడు. అందుమూలాన ఇప్పటిలాగా నేర్పరితనంగా పనిముట్లు పట్టుకోటం, ఉపయోగించటం ఇంకా అలవడలేదు. ఉక్కు గొడ్డలిని, యీ రోజుల్లో, పూర్వం రాతిగొడ్డలిని తయారుచేసిన కాలంలోకన్న బహుత్వరలో చేయ వచ్చు. ఎందుకని ? చేతులు మానవుని స్వాధీనమయ్యాయి.

మరి యీ పనులన్నీ చేయడానికి మనిషికి కావలసిన కాలం ఎట్లా దొరికేది ? పూర్వీకుల జీవితం ఏమాత్రమూ విశ్రాంతి అనేది లేకుండా ఉండేది. పగలంతా అడవుల్లో పొదల వెంబడీ రకరకాల వస్తువులకని వెతుకుతూ మనిషి తిరిగేవాడు. తినే వస్తువు లేపైనా కనుపిస్తే, వీలయి నంత తాను తిని, మిగింది తన పిల్లలకిచ్చేవాడు. ఇట్లా, ఆహారం వెతక టమూ, దానిని తినటమూ — ఈ పనులతోనే ఆతని రోజంతా గడచిపోయేది. ఏవేవో కాయలూ, పండ్లూ, దుంపలూ, పురుగులుమాత్రం తినాలంటే, విసుగూ, విరామంలేకుండా యెప్పుడూ వెదుకుతూ ఉంటేనే గాని, కడుపునిండడానికి తగినంత ఆహారం దొరకడం దుర్లభం. అందు కనే, అతనికి, విరామం అనేదేలేకుండా ఉండేది.

గొఱ్ఱెలూ, పశువులూ, అడవుల్లోని జింకలూ మందలు మందలుగా తిరుగుతూ ప్రొద్దస్తమానమూ ఇప్పటికీ ఈ విధంగానే జీవిస్తాయి. ఇట్లాగే మనిషీ జీవించవలసి యుండటంచేత, ఆతనికి, విశ్రాంతి దొరికేదేకాదు, ఏదన్నా యింకోపని చేద్దామంటే.

కాని, ఎట్లాగోకష్టపడి కొంతవిశ్రాంతి చూచుకొని, ఆహారంవెతికే పనేకాక ఇంకా యేదన్నా ఒకపనిని మనిషి అప్పుడపుడు చేసేవాడు. ఈ పని అనేది బహువిచిత్రమైంది. పనిచేయడానికి కాలం పట్టుతుంది,— ఐతే, ఈ పని మనకు కావలసిన కాలాన్నికూడా ఈయగలదు. ఫలానా పనికి ఎనిమిది గంటలుకాలం పట్టుతుందనుకో. దానిని మనం నాలుగంట ల్లోనే పూర్తిచేయగలిగితే, మనకు నాలుగు గంటలకాలం దొరికిందన్న మాట. ఏదన్నా ఒకపనిని, మనం తయారుచేసిన పనిముట్టు, మునుపటి దానిలో సగంకాలంలోనే పూర్తిచేయగలిగిందనుకొందాము. అప్పుడేమవు తుంది ? మునుపు యీ పనిని చేయడానికి కావలసిన కాలంలో సగంకాలం మనకు ఇనాముగా చేజిక్కిందన్నమాట, పనిముట్లను కనిపెట్టటంచేత.

మొదట్లో ఏదన్నా రాతిని తీసుకొని, పనిముట్టుగా చేయాలంటే చాలాకాలం పట్టేది. కాని, దానిని తయారుచేసిన తరువాత, చెట్లూ

మ్రానులనుండీ తినడానికి పనికివచ్చే పురుగులను బహు సులభంగానూ, త్వరగానూ పెకలించటం సాధ్యపడింది. ఏదన్నా పదునైన రాతితో, చెట్టు కొమ్మలచెక్క పదునైన గునపంమాదిరి దాన్ని చేయడానికి చాలాకాలం పట్టేది. ఆ కొయ్యగునపం ఉపయోగించటంచేత, సులభంగా, త్వరగా మట్టినుండి దుంపజాతుల త్రవ్వడానికి వీలయ్యేది. సన్నటి బాణంలాగా కట్టెను చెక్కబట్టి, పొదల్లో పరుగిడిపోయే జంతువును చంపడానికి, మానవునికి సాధ్యమయింది.

ఇట్టి పనిముట్లు తయారుచేసుకోటంచేత, ఆహార సంపాదన పూర్వ మంత కాలం పట్టేదికాదు. ఈ క్రొత్త విశ్రాంతిసమయాన్ని, అతడు వేరేరకం పనిముట్లు, చేయడాని కుపయోగించేవాడు. ఆ పనిముట్లు ఎక్కువయ్యేకొలదీ, మనిషికి ఎక్కువ ఆహారం మాత్రమేకాక, కాలమూ దొరికేది.

ఒక్క అరగంటసేపు, తన క్రొత్త ఆయుధాల చేబట్టుకొని, వేటకు వెడితే, రెండు, మూడు రోజులకు సరిపడ ఆహారం దొరికేది.

మొదట్లో, మానవునకు పెద్ద మృగాల వేటాడటం తెలిసిందికాదు. అవీ, యివీ, ప్రకృతిలో దొరికేవస్తువులు అతను వెతకి తెచ్చుకొని జీవించే వాడు, క్రొత్తలో.

కావలసిన వస్తువులు వెతకి, తెచ్చుకోటం

అంటే మన కందరకూ సరదాగా వుంటుంది. పెద్ద తోటలోకి వెళ్ళి చెట్లక్రిందా, కొమ్మలకెగబ్రాకీ, లేక రాళ్ళతోకొట్టీ పడవేసే రేగిపండ్లో అప్పుడే క్రొత్తగా వేసవికాలపు ప్రారంభంలో బయలుదేరే మామిడి పిందెలో తెచ్చుకోటంలో ఉండే తమాషా మనలో చాలామంది చిన్నప్పు డనుభవించే యుంటారు. సాయంత్రమపుడు చల్లగా తోటలోకిపోయి మల్లె అంట్లనుండి, పూలజడకని, ఇన్ని మల్లెపూవులు, కోయటమంటే ఆడపిల్లల కమితానందం. డబ్బుయిచ్చి కొంటే అంత సరదావుండదు.

కాని, ఇట్లా తెచ్చుకొనేవస్తువులు మన జీవితానికి, అన్నం, నీళ్ల లాగా అంత ముఖ్యమయినవి కావుగనుక, అవి ఒక్కొకసారి దొరకక పోయినా, మరేమీ చిక్కులేదు. "తిరిగీ రేపువెళ్ళవచ్చులే" అని ఇంటికి వచ్చేస్తాము. ఇట్లా అనుకొని జీవించడానికి మన పూర్వీకునకు వీలయ్యేది కాదు. ఎందుకంటే అతనికి కావలసిన ఆహారపదార్థాలన్నీ, కాయలూ,

పండ్లూ, దుంపలూ, పురుగులూ, యిటువంటివి వెతకి, వెతకి సమకూర్చు కొంటేనేగాని, అతని కింకో పనిచేయడానికి, అవకాశమే దొరికేదికాదు. అతని కడుపు నిండడానికి తగినన్ని వస్తువులు, సమృద్ధిగా యెప్పుడూ దొరికేవికావు. అందుకని వీలయినన్ని రకాల పదార్థాల నన్నిటిని, కుక్షి నింపుకోటం నేర్చుకొన్నాడు.

చెట్లమీద వసించే కోతులూ, ఇతర మృగాలూ, పక్షులకన్నా, ఎక్కువ స్వేచ్ఛ మనిషికి దొరికినప్పటికీ, ఆతడెప్పుడూ అర్ధాకలితోనే, తిరుగులాడేవాడు. పాపం! ఎప్పుడూ ఒక డొక్క కాలుతూనేవుండేది.

ఇట్లా ఉండే ఆరోజుల్లో, గోరుచుట్టుమీద రోకటి పోటులాగా, పెద్ద ప్రళయం ఒకటి సంభవించింది.

యుగాంతము - నూతనయుగ ప్రారంభము

రానున్న ప్రమాద సూచనలు

ఇంతకుపూర్వం లోకంలో ఉన్నట్లుండి చలి యెక్కువయిందనీ, ఉత్తర ధృవమునుండి మంచుగడ్డలు క్రిందకు వ్యాపించాయనీ, చెప్పాము. అదేమాదిరి, తిరిగీ ఏకారణం చేతనో ఉత్తరధృవపు మంచుగడ్డ మైదానాలు క్రమంగా దక్షిణానికి జరుగుతూరావటం ప్రారంభించాయి. చలి త్వరత్వరగా ముదరటం మొదలుపెట్టింది. మంచుగడ్డ ప్రవాహాలు కొండ అంచులవెంబడి దిగజారుతూ, వాని శిఖరాలనూ, పార్శ్వములనూ విరగగోసాయి. కొండరాళ్లు, బ్రహ్మాండమైనవి. ఈ ప్రవాహంలోపడి దొర్లుతూ నలిగి, ముక్కలుముక్కలై కొండలదాటీ, లోయల జారబడీ గర్జన ధ్వనితో ప్రవహించే నీటిలో కొట్టుకుపోయాయి. ఈ నీరంతా పెద్ద నదీ ప్రవాహాలుగా మారి క్రొత్తమార్గాల కోసుకొంటూ పల్లపు భూములకు దిగజారింది.

ఉత్తర ధృవంనుండి వచ్చే మంచుగడ్డ ప్రవాహాలతో కొండశిఖరాలనుండే మంచుగడ్డలువచ్చి, ఉపనదులమాదిరి కలుసుకొన్నాయి. ఈ గొప్ప ప్రవాహాలు పారినదేశం ఇప్పటికీ మనకు సులభంగా తెలుస్తుంది. ఫ్రాన్సు, దాని పరిసరాల దేశాలలో యీ మంచుగడ్డ ప్రవాహాలు తెచ్చి దిగవిడిచిన కొండరాళ్లు అనేకచోట్ల యిప్పటికీ కనుపిస్తాయి. జర్మనీలోని అడవుల్లో అచ్చటచ్చట పేద్దశిలలు, నాచుపెరిగి పచ్చగా అక్కడకూడ కనుపిస్తాయి. ఇవన్నీ పూర్వం మంచు ప్రవాహాలు తెచ్చి పడవేసినవే.

ఈ మాదిరే ఇంతకుపూర్వం ఉత్తర భాగపు మంచుగడ్డలు కొన్ని పర్యాయములు క్రిందకు వ్యాపించాయి కాని, ఎప్పుడూ ఈ సారి వచ్చినంత దక్షిణానికి రాలేదు. జర్మనీలో సగంభాగమూ, బ్రిటిషు ద్వీపాలు పూర్తిగా, ఉత్తర అమెరికాలో నయాగరా జలపాతం ప్రాంతంవరకూ భూమి అంతా మంచుగడ్డలతో నిండిపోయింది.

మొదట్లో ఈ చలి సముద్రజీవులకు తగిలింది. తరువాతే క్రమక్రమంగా అది దక్షిణభాగాలకు వ్యాపించింది. సముద్రతీరాలల్లో ఇంకా

వెచ్చగానే ఉండింది, మొదట్లో. అడవుల్లో చక్కని పుష్పజాతుల చెట్లు పెరుగుతునే ఉన్నాయి. పెద్ద ఖడ్గమృగాలూ, మాస్టోడన్లూ (పురాతన యేనుగులు) లోయలలో పెరిగే ఎత్తైన పచ్చగడ్డి మైదానాలలో విహరించేవి. కాని, క్రమ క్రమంగా ఉత్తరపు చలి సముద్రంద్వారా క్రిందికి వ్యాపించుతోంది.

ఇప్పటి వెచ్చని సముద్రతీరాల ఒడ్డున, మట్టిలో పూడ్చుకుపోయి పురాతన ఆలుచిప్పల జాతు లెన్నో ఉన్నాయి. ఇవన్నీ బహు చల్లనినీటిలో నివసించే జాతులేకాని వెచ్చని నీటిలో నివసించలేవు. దీన్నిబట్టి ఈ సముద్రాలు పూర్వం చాలా చల్లబడియుండాలని తెలుస్తోంది. తీర ప్రదేశాలు చల్లబడ్డాయిగాని, ఇంకా, అప్పటికి, భూమధ్యభాగాలు వెచ్చగానుండి, అట్టి పరిస్థితులకు అనువైన మృగాలతో నిండియుండేవి.

చెట్ల పోటాపోటీలు

ఉత్తరంనుండి చలివ్యాపించేకొలదీ, భూభాగాలలోకూడా మార్పులు పొడజూప ప్రారంభమయ్యాయి. గోపురాకారపు చెట్లఅరణ్యాలు దక్షిణానికి జరిగాయి. అంతకుపూర్వం అచ్చటుండే అరణ్యవృక్షాలకూ, ఈ గోపురాకారపు వృక్షాలకూ, ఆహారానికీ, జాగాకూ కలహం ప్రారంభమయింది.

ప్రకృతిలో వివిధజాతుల వృక్షాలకూ ఇటువంటి అంతఃకలహం యెప్పుడూ జరుగుతూనే ఉంటుంది. వాటికలహాలలో మధ్యమధ్య మనిషి ప్రవేశించి తన అవసరాన్నిబట్టి కొన్నికొన్ని జాతుల నఱికివేస్తాడు. ఇందు మూలానకూడా మార్పులు కలుగుతాయి, ఆ చెట్ల జీవితాలల్లో.

ఉదాహరణంగా ఒక్కవిషయం ఆలోచించుదాము. గుడిగోపురాల్లాగా నిలబడి మన సర్వీచెట్ల ఆకులమాదిరి సూదుల్లాగా ఆకులుండే ఫర్ చెట్లు చల్లని ప్రదేశాల్లో ఉంటాయి. అవి ఎత్తుగా గుబురుగా అడవులుగా పెరుగుతాయి. వాటి అడుగున, చాలాభాగం చీకటీ, నీడా ఉంటాయి. అచ్చటచ్చట కొంచెం వెలుతురు పడుతుంది. ఈ నీడలో ఆస్పెన్ మొక్కలు పెఱుగుతాయి. వానికి తగినంత వెలుతురు లేకపోవటంచేత పొట్టివిగా, అచ్చటచ్చట, వెలుతురుపడేతావులు వెతకి ఆ చోట్లలో ఈ ఆస్పెన్ చెట్లు పెఱుగుతాయి. ఇదిట్లా జరుగుతూంటే, వంటచెఱకుకని మనుష్యులు ఫర్ వృక్షాలనరుకుతారు. వెంటనే అంతవరకూ చాలీచాలని వెలుతురులో పెరిగే ఆస్పెన్ మొక్కలకు కావలసినంత వెలుతురు దొరుకుతుంది.

'మా ప్రభావం చూడ' మన్నట్లు ఆ ఆస్పెన్ మొక్కలు యెత్తెత్తుగా పెఱుగుతాయి. అంతకుముందు అక్కడక్కడ మాత్రం పెరిగినవి. ఇప్పుడు విచ్చలవిడిగా లేచి నేలంతా నింపేస్తాయి. చూస్తుండగా, బ్రహ్మాండమైన ఆస్పెన్ అడవి తయారవుతుంది.

ఈ అడవి అడుగున, తిరిగేనీడా, అచ్చటచ్చట వెలుతురుమచ్చలూ, ఆస్పెన్ ఆకులు పెద్దవిగా పెరిగి, గుబురుగా చెట్లను నింపేస్తాయి. క్రింది నీడ యెక్కువై పోతుంది ఈ నీడ యెక్కువయ్యే కొలదీ ఆస్పెన్ వృక్షాలూ క్షీణముఖం పట్టుతాయి. వానినీడే వాని విధ్వంసానికి కారణ మవుతుంది. విచిత్రం! క్రమంగా ఆస్పెన్ వృక్షాలు పలచబడటం ప్రారంభ మవుతుంది. క్రింద వెలుతురెక్కువగా పడుతుంది. పూర్వం పైన్‌వృక్షాల నరకటంలో వదలబడిన కొన్ని చిన్న పైన్‌మొక్కలు అక్కడక్కడ, ఆస్పెన్‌వృక్షాలనీడలో, తగినంత వెలుతురు లేకపోయినా యెట్లాగో ప్రాణాలు నిలబెట్టుకొంటూ వచ్చాయి. ఇప్పుడవి విజృంభించి పెరుగటం మొదలుపెట్టుతాయి. పైన్‌మొక్కలకూ, ఆస్పెన్‌చెట్లకూ కలహం, తిరిగీ. తుదకు తిరిగీ పైన్‌అడవి పెరిగిపోతుంది. ఆస్పెన్‌మొక్కలు ఆ వృక్ష ఛాయల్లో చిన్న చిన్నవిగా పెఱుగుతూంటాయి.

ఈ విధంగా వృక్షజాతులలో వెలుతురుకూ, ఆహారానికీ, పెఱిగే జాగాకూ యెప్పుడూ పోటీ జీవితం సాగుతూనే ఉంటుంది, ప్రకృతిలో.

ఉత్తరపు చలి దక్షిణ భాగాలకు వ్యాపించేకొలదీ, వెచ్చని భాగా లలో పెఱిగే చెట్లజాతులు దానిని భరించ లేక పోయాయి. ఆ వెచ్చని అడవులు క్రమంగా ఇంకా దక్షిణభాగాలకు జరుగవలసి వచ్చింది. ఇట్లా జరిగేందుకు మరోకారణమూ ఉన్నది. ఉత్తరంనుండి చలికి అలవాటు పడిన గోపురాకారపు అడవులు, మంచుగడ్డలు వానిని సమీపించటంచేత, క్రిందికి దిగాయి. ఇందుమూలాన పూర్వపు వెచ్చని అడవులలో చెట్లకు స్థలం చాలిందికాదు. ఇట్లా రకరకాల అడవులూ తమతమ స్థానాలువదలి, ఏదో పెద్దసైన్యం వ్యాపించినట్లు క్రిందికి వ్యాపించటం మొదలు పెట్టాయి.

కొన్నిచెట్లు క్రిందకు జరుగుతూ పోయి, కొండ లోయల్లోనూ, లోతైన కొండచెరియల్లోనూ ఉత్తరపు చలినుండే, అడవులనుండే దాక్కొన్నాయి. కాని తిరిగీ కొద్దికాలంలో కొండశిఖరాలనుండి మంచు గడ్డ ప్రవాహాలు దిగజారి ఆ వృక్షాలను చంపివేసాయి ఈ విధంగా అడవు లల్లోనూ, చెట్లజాతుల్లోనూ మార్పులు ఏర్పడ్డాయి.

సరి, ఇక జంతువులేమైనాయో ఆలోచించి చూద్దాము. ఏదన్నా ఒక అడవిని నరికివేసినా, లేక, అది కాలిపోయినా, సాధారణంగా ఆ అడవికి అలవాటైన మృగాలన్నీ నశించిపోతాయి. లేదా, ఇంకొక అడవికి పలాయనమై పోతాయి.

ఫర్ అడవికి అలవాటుపడిన మృగాలూ, పక్షులూ, దాంతోనే నశిస్తాయి. ఆ ప్రదేశంలో ఆస్పెన్ అడవి పెటిగితే, ఆ మొక్కల కలవడిన క్రొత్తరకపు జంతుజాలం తయారవుతుంది. తిరిగీ ఫర్అడవి అచ్చట పెఱుగగానే, ఫర్అరణ్య జీవరాసికూడా దాంతోనే తయారవుతుంది. ఈ విధంగా అడవులు మొత్తంగా, అంటే, వానిలో ఉండే మొక్కలూ, వానికి అలవాటుపడిన జంతువులూ, అన్నీ ఒకే సారిగా మారుతాయి.

ఉత్తరపు చలి వ్యాపించేకొలదీ వెచ్చని అడవుల కలవాటైన బొచ్చుపెరిగిన మామత్ నశించిపోయింది. అడవి యెద్దులూ, ఖడ్గమృగాలూ,మనపూర్వీకుని పురాతనపు శత్రువు, ఖడ్గపులీ నశించాయి కొన్ని కొన్ని మృగాలూ, పక్షులూ దక్షిణభాగాలకు వెళ్లాయి, చలినిభరించలేక.

ఒక రకమైన చెట్లు నశించాయంటే, వాని కొమ్మల్లోనూ, వాని నీడలోనూ యిండ్లుకట్టుకొని, నివసించే పక్షులూ, జంతువులూ నశించక తప్పదు. అవి నశించటంచేత వానిని తిని బ్రతికే యితరమృగాలూ నశించిపోతాయి. ఈ 'ఆహారలంకెలు' నిర్భేద్యమైనవి, క్రొత్తమార్గం త్రొక్కే శక్తి జీవికిలేకపోతే.

కాబట్టి చలి పెఱుగుతూవచ్చే ఆ రోజుల్లో యేమృగమన్నా తప్పించుకొని బ్రతకాలంటే, కొత్తరకం ఆహారం తినటం నేర్చుకోవాలి. దానిపళ్లూ, కాలిగోర్లూ, ఇంకోవిధంగా మారాలి. శరీరమంతా, చలిని భరించడానికి పనికివచ్చే పొడువైన బొచ్చుపెఱగాలి. కాని, తలచుకొంటేనే వెంటనే జరిగే పనులుకావు యివన్నీ. ఎన్నో తరాలు గడిస్తేనే గాని ఇటువంటి మార్పులు వీలుకావు.

ఇట్లా చలికి తగినట్లుగా మారడానికే జంతువులు కష్టపడుతూంటే, ఉత్తరభాగాలనుండి, చల్లని అరణ్యాల జంతువులు, క్రింది అడవులకు వ్యాపించాయి. ఒడలంతా బొచ్చుమొలిచిన ఖడ్గమృగాలూ, మాస్టోడనులూ, గుహాసింహాలూ, ఎలుగుబంటులూ క్రిందికివచ్చాయి. అప్పటిచలిని భరించడానికి అనువైన మెత్తని బొచ్చుతో ఆ సింహాలూ, ఖడ్గమృగాలూ, ఎలుగు

బంటులూ నిండియుండేవి. చలి మరీ ఎక్కువైతే గుహల్లో దాక్కొనేవి. ఆ అడవుల్లో వానికి కావలసినంత ఆహారమూ దొరికేది.

ఈ మృగాలముందు, పూర్వం వెచ్చని అడవులకు అలవడిన మృగాలు, నిలబడలేకపోయాయి. ఎన్నో నశించాయి; కొన్నే తప్పించుకొని బ్రతుకగలిగాయి.

మరి, మనిషి యేమైనాడు?

ఆతనూ తప్పించుకొని బ్రతికాడు. లేకపోతే నేనీ పుస్తకం వ్రాయటమూ, నీవు చదువటమూ వీలయ్యేవేకావుగా?

ఉత్తరపు చలి వ్యాపించేకొలదీ, మనిషి జీవితం బహు కష్టమయింది. గజగజ వణుకుతూ, పళ్లు పటపట కొట్టుకొంటూ, నలుగురూ జేరి గుంపులు, గుంపులుగా వెచ్చగానుండాలని యత్నిస్తూ ఎన్నో దినాలు గడిపారు. పాపం!

ఈ చలికితోడు, ఆకలీ, శతృమృగాలూ, వారికింకా బాధలు కల్పించాయి. వెచ్చని భాగాలలోనుండే జనం, వాళ్ళదేశాలు కొంత చల్లబడినప్పటికీ, ఎట్టి ప్రమాదమూ లేకుండా బ్రతుకగలిగారు. కాని, ఉత్తర భాగాలవారి సంగతి అటువంటిదికాదు, చలి ఎక్కువ అవుతోంటే వెచ్చగానుండేందుకు ఏవేవో అగచాట్లు పడ్డారేకాని, ఒక యుగాంతం సమీపిస్తోందని వాళ్లు గ్రహించుకోలేకపోయారు.

యుగాంతము

రాబోయేవిషయాలు తెలుసుకోవాలనే ఆశ చాలామందికి ఉంటుంది. జ్యోతిషులూ, సాముద్రిక శాస్త్రజ్ఞులూ, ఏమైనా ఐదు ప్రశ్నలకు రూపాయి అనేవారూ ఎందరో ఉన్నారు. ప్రతిదేశంలోనూ, గ్రహఫలాలు ప్రకటించే పత్రిక లెన్నో ఉన్నాయి. ప్రతివాడికీ ముందేమి రానున్నదో తెలుసుకోవాలనే ఆశ యెక్కువగా ఉండబట్టే లోకంలో రకరకాల జ్యోతిషులు యెప్పుడూ ఉంటారు.

అకస్మాత్తుగా పెద్ద నక్షత్రం జారినా, తోకచుక్క కనుపించినా భయపడి ఏదోవిపత్తు రానున్నదని నమ్ముతాము. గొప్ప అంటువ్యాధులూ, యుద్ధాలూ సంభవించినరోజుల్లో "ఇంకేముంది, దీనితో లోకప్రళయమే" అనుకొంటాము. తోకచుక్కలూ, జారుడునక్షత్రాలూ, అంటువ్యాధుల నిజతత్త్వం తెలియనపుడు అటువంటి భయాలు మరీ యెక్కువగానుండేవి

ప్రజల్లో. అవెట్లా వస్తాయో తెలిసినతరువాత అవంటే భయం నశించింది. వ్యాధులనూ, కరువులనూ, నీటి వరదలనూ నిరోధించడానికి జనం నేర్చుకొన్నారు.

"దీనితో, ఆఖరూ; ఇంకేమున్నది లోకం ?" అని సాధారణ ప్రజలూ, జ్యోతిషులేకాక, శాస్త్రజ్ఞులుకూడా సూచించే అలవాటుంది. రాను రాను లోకంలో వేడి క్షీణించుతోంది. ఇట్లా తగ్గుతూపోగా చివరకు ప్రాణులువసించడానికి తగినంత వేడియుండదు. అప్పుడుకేవలం శీతలం చేత లోకాంతం సంభవమవుతుందని, శాస్త్రజ్ఞులంటారు. వేడి యిప్పుడు తగ్గుతూన్న రేటునుబట్టి ఇన్ని సంవత్సరాల్లోగా, ప్రాణులు వసించడానికి సరిపోనంత చల్లబడుతుందని అంచనావేశారు. లోకంలోఉండే అరణ్యాలు నరికివేయబడుతున్నాయి. భూగర్భంలో ఉండే నేలబొగ్గుఅంతా త్రవ్వి తీస్తున్నారు. ఉండే పెట్రోలియం నూనె కొన్ని వందల సంవత్సరాలకే సరిపోతుంది. తుదకు ఏ విధమైన వంటచెరకూ దొరకదు. కాబట్టి ఫ్యాక్టరీలన్నీ నిలిచిపోతాయి; రైళ్లు ఆగుతాయి; ఇండ్లదీపాలూ వీధిదీపాలూ అటుపై వెలుగవు. చలికీ, ఆకలికీ జనం చనిపోతారు. తప్పించుకు బ్రతికినవారు తిరిగీ అనాగరికులై అడవిమృగాల మాదిరి మారిపోతారు, అని శాస్త్రజ్ఞులంటారు.

ఇట్లా అంతా జరుగుతుందని, కొందరు శాస్త్రజ్ఞుల ఉద్దేశం. దీన్ని, చదువుతూంటేనే భయంవేస్తోంది, కాదూ ? నిజానికి ఇంతవరకూ మనుజుడుపయోగించినంతకన్నా తక్కువగానే, లోకంలో, వంటచెరకు మిగిలి ఉన్నది. ఐనా పైన సూచించినట్లు లోకం నశించదని మనం చెప్పవచ్చు.

మిగిలిన ఈ పెట్రోలియం, నేలబొగ్గూ మొదలైనవి ఆఖరయ్యేలోగా సూర్యరస్మిని జనులుపయోగించటం కనుపెడుతారు. సూర్యుని వేడి రైళ్ళను నడుపుతుంది; ఇండ్లూ, వీధుల్లోని దీపాలను వెలిగించుతుంది; ఫ్యాక్టరీలను ఆడిస్తుంది, మనకు వంటతయారు చేస్తుంది. అప్పుడే సూర్యకాంతినుండి విద్యుచ్ఛక్తిని తయారుచేసే కొన్ని నూతన కర్మాగారాలు నియమింపబడ్డాయి.

ఈ సమాధానానికి ఇంకోఅడ్డుచెప్పే శాస్త్రవేత్త లున్నారు. యేమనంటే : సూర్యునివేడి క్రమేపీ తగ్గుతోంది ; మునుపటికన్న యిప్పుడెంతో తగ్గింది. కొన్నికొన్ని నక్షత్రాలు, సూర్యునితరువాత యేర్పడ్డవి, ఆతనికన్న చాలా వేడిగాఉన్నాయి. ఇప్పటిరేటులో సూర్యునివేడి తగ్గుతూ

పోతే కొన్ని లక్షలయేండ్లు గడిచేటప్పటికి ఆ వేడీ మనభూమిలో జీవకోటి వసించడానికి తగినంతగా సరిపోదు. ఇప్పుడు గొప్ప వేడిఅరణ్యాలూ, యెడారులూ ఉండే ప్రదేశాలలో మంచు, యెలుగుబంటులు విహరిస్తాయి. అప్పుడు మనిషిగతి యేంకావాలి ?

ఒకవేళ యింకో మంచుయుగం మునుపటిమాదిరే, వస్తుందేమో ! మన పూర్వీకులే యెట్లాగో పూర్వపు మంచుయుగాలబారినుండి తప్పించుకు బ్రతుకగలిగితే, ఈ కాలపు మనుజులు తప్పించుకోలేకపోతారా ? రాను రాను శాస్త్రసంబంధమైన పరిశోధన లెన్నో చేస్తూ, జీవితవిధానాన్ని పూర్తిగా మార్చుతూన్న మనుజుడు, మంచుయుగాలు వచ్చినా, అంత రించిపోడనే చెప్పాలి.

ఈ సందర్భంలో ఇంకోవిషయంకూడా జ్ఞప్తికుంచుకోవాలి. ప్రతి పరమాణువులోనూ (Atom) దాని ద్వివిధమైన విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రాలనూ బంధించే అణుశక్తి (Atomic Energy) ఉన్నది. ఈ శక్తిని విడ గొట్టుటకూ, స్వాధీనం చేసుకోనేటందుకూ శాస్త్రజ్ఞులు యత్నిస్తున్నారు. ఈ అణుశక్తి బ్రహ్మాండమైనది; అంతులేనిది. దాన్ని విడమర్చటం మానవుడు త్వరలో కనిపెట్టుతాడు. అప్పుడు సూర్యుడు చల్లారినా యీ లోకానికి కావలసిన శక్తినంతా మానవులు పదార్థపుటణుహృదయం నుండి పెకలించి యుపయోగిస్తారు.

కాబట్టి యిట్లా విచిత్రమైన ఉద్దేశాలు శాస్త్రీయమైనవికూడా, మన భావి జీవితాన్ని గుఱించి యెన్నోవున్నాయి. ఏదో ఆలోచనలపై ఆలోచ నలుగా భవిష్యత్తునుగుఱించిన ఈ విషయాలు చర్చించటం తటస్థించింది. సరే; ఇంతటితో అదంతా కట్టిపెట్టి పూర్వం యేం జరిగిందో ఆలోచిద్దాము.

కొత్తయుగ ప్రారంభము

మానవుడు అతని అరణ్యానికి బంధించిన గొలుసులను తెంపివేసు కొన్నాడు. లేకపోతే అతనూ యితరమృగాల మాదిరి నశించిపోయేవాడే. లోకంలో చలి పెఱిగేకాలదీ అతని కలవాటైన పూర్వపు ఆహారపదార్థాలు అరుదైపోయాయి. కొత్తరకాలు తినటం మనిషినేర్చుకోబట్టి తప్పించుకు బ్రతికాడు.

చలి యెక్కువయింది; సూర్యుడెక్కడకో యీలోకాన్ని వదలి వెళ్ళిపోయాడా అనిపించింది. త్వరత్వరగా మనిషి యీ చలిని భరించ

దానికి యేర్పాటులు చేసుకోవలసిన అవసరం యేర్పడింది. ఖడ్గపులివంటి మృగాలకు శరీరంమీద దట్టంగా ఉన్నని పెంచుకొంటేనేగాని, వానికి బ్రతుకుతెరువు లేకపోయింది. కాని అంతత్వరలో శరీరతత్త్వం మారటం దుర్లభం. అందుకనే ఖడ్గపులులు రూపుమాసిపోయాయి.

కాని, మానవుడు, ఇంతకుపూర్వమే లోకపరిస్థితులకు అనువైనట్లు మారటం నేర్చుకొన్నాడు. మెత్తనిబొచ్చును అతను శరీరంపై పెంచుకో లేకపోయినా బ్రతికాడు. ఎందుకో తెలుసా? ఎలుగుబంటుల చంపి వాని చర్మాన్ని కప్పుకొని చలినుండి తప్పించుకోగలిగాడు.

ఖడ్గపులికి నిప్పుచేయటం తెలియదు. మానవుడు ఆపనిని అప్పటి కప్పుడేనేర్చుకొన్నాడు. ఈ విధంగా, మనిషి తన్నుతాను మార్చుకొంటూ తన పరిస్థితుల స్వాధీనం చేసుకొని వానిని మార్చుతూ, ఆ చలికాలాన్ని, ఆ మంచుయుగాన్ని అతిక్రమించి, బ్రతుకనేర్చాడు.

ప్ర కృ తి గ్ర ం థ ము

మనభూమి లోపలకు త్రవ్వుతూపోతే, అనేకపొరలు, పొరలుగా ఉంటుందని అందరికీతెలుసు. పైన సాధారణమన్ను, లోపల ఇసుకా, బంకమన్నూ, రాయీ, చిప్పలమయమైన, పొరలూ, యీ విధంగా ఎన్నో రకాలుగాపేర్చి యున్నది.

ఈ భూమి ఒక పెద్ద గ్రంథంవంటిది. పై జెప్పిన పొరలన్నీ, అన్నన్ని పుటలమాదిరిగా ఉన్నాయి. అన్నిపుటలకూ పైపుటమీద మనం వసిస్తున్నాము. ఈ గ్రంథపు అడుగుపుటలుకొన్ని సముద్రపు టడుగునా, ప్రస్తుతం మనముండే ఖండాల పునాదుల్లోనూ పూడ్చబడి ఉన్నాయి.

కొన్నిపుటలు వేడికికాలి మాడిపోయి, వంకరలు తిరిగాయి. అగ్ని పర్వతాలు పగిలి వానినుండి కాలే లావాప్రవాహాలు యెట్లావచ్చిందీ, కొత్త పర్వతశ్రేణులెట్లా యేర్పడ్డదీ, యీ పుటలు తెలుపుతాయి. ఇంకా కొన్ని పుటలు నూతనఖండాలు యేర్పడటమూ, పూర్వఖండాలు సముద్ర నీటి యడుగున మునిగిపోవటమూ అనే విషయాలు సూచిస్తాయి.

కొన్నిపుటలు తెల్లగా సముద్ర ఆలుచిప్పలమాదిరిఉంటే, కొన్ని నల్లగా రాక్షసిబొగ్గులాగుంటాయి. ఇవి నిజానికి నేలబొగ్గు పొరలే, అందు కనే నల్లగాఉంటాయి. ఈ బొగ్గు యావత్తూ పూర్వపు టరణ్యాలనుండి యెట్లాపుట్టిందీ మనం గ్రహించవచ్చు. ఈ బొగ్గుమీద పూర్వకాలపు వృక్ష

భాగాలూ, జంతువులశరీర భాగాలూ అక్కడక్కడ అచ్చు గ్రుద్దినట్లు కనుపిస్తాయి.

ఈ పుటలన్నిటినీ పరిశీలించి యీ ప్రకృతి గ్రంథాన్ని, ఇతర మామూలు పుస్తకాలు చదివినట్లే, చదువవచ్చు. ఈ గ్రంథపు ఆఖరు పుటల్లో, అంటే పైపైగా ఉండేవానిలోనే మానవుని చిహ్నాలు మనకగుపించుతున్నాయి.

మొదట్లో మామత్, ఖడ్గమృగాలవంటి పెద్దమృగాలతోపాటు మానవుని పాదచిహ్నాలు అచ్చటచ్చట మనకగుపించుతాయి. కాని, రానురాను అతని ప్రాముఖ్యత యెక్కువవుతుంది. ఈ గ్రంథమును మనిషి మార్చడానికీ, తానే లిఖించడానికీ మొదలుపెడుతాడు.

మనిషి యీ ప్రకృతి గ్రంథాన్ని తానే లిఖించటం నేర్చాడంటే, కొంచెం వింతగా ఉండవచ్చు. దీన్ని విశదీకరిస్తాము, సరిగా అర్థం కావడానికి.

మంచు యుగంలో యేర్పడిన మట్టిపొరల త్రవ్వుతూంటే కొన్ని నదులతీరంలో, సాధారణమట్టీ, యిసుకలమధ్య నల్లని చారలు కనుపించాయి. ఇవి కాలిన బొగ్గుచారలు; నేలబొగ్గు కాదది. ఈ బొగ్గుచార బహుశ యేదన్నా అరణ్యం కాలిపోబట్టి యేర్పడిఉండవచ్చు. కాని ఇట్లా అనుకోడానికి యీ చారను చూస్తే వీలవటంలేదు. అడవికాలిన బొగ్గు ఐతే ఇట్లా ఒకేచోట చారమాదిరిగా ఎందుకుంటుంది ? విశాలంగా వ్యాపించి, చాలా భాగం నల్లని బొగ్గు కనుపించాలిగా ? కాబట్టి ఏదో పెద్ద చలిమంటమాదిరి కఱ్ఱలు పేర్చి కాల్చబడివుండాలి, యీ ప్రదేశంలో. చలిమంటలనూ, అగ్ని గుండాలనూ మనిషేగాని, ఇతర మృగాలేవీ నిర్మించలేవుగా ?

ఇంతేకాదు, ఈ నల్లని ప్రదేశంచుట్టూ రాతిపనిముట్లూ, జంతువుల యెముకలూ ఎన్నో ఉన్నాయి. దీన్నిబట్టి ఇచ్చట పూర్వీకులు పెద్ద అగ్ని గుండాలను పేర్చియున్నారని స్పష్టమవుతోంది.

నిప్పూ, జంతువేటా — యీ రెండింటి సహాయంచేతా మనిషి మంచుయుగాన్ని జయించగలిగాడు.

ఈ విధంగా మానవుడు ప్రకృతిగ్రంథపు పుటలను తానే లిఖించటం నేర్చుకొన్నాడు. అతని జీవితచిహ్నాలూ, అతను జీవించినవైఖరినీ తెలిపే గుర్తులు యీ కొత్త పుటల్లో కనుపిస్తాయి.

మనిషి అరణ్యంనుండి బయటపడుతాడు

మనిషి చల్లని అడవుల్లో, ఆరోజుల్లో, ఆహారం దొరకటం దుర్లభ మైంది. అందుకని దానిని వెతకడానికి ఇతర ప్రదేశాలకు వెళ్ళవలసి వచ్చింది. వేడి అరణ్యాలలోని మనుష్యులు, క్రమక్రమంగా మాంసా హారం తినటం ప్రారంభించారు. ఏదన్నా జంతువు నొకదానిని వేటాడి చంపుతే, తిరిగీ కొన్నిరోజులదాకా దాన్నే భుజించేవాళ్ళు. అందుకని ప్రతి రోజూ ఆహారాన్వేషణ అవసరముండేదికాదు. ఆ పనులూ, యీ పనులూ చేయడానికి అతనికి అవకాశం ఉండేదికూడా, ఇందుచేత.

తన పనిముట్లను అభివృద్ధి చేసుకొనటంచేత మనిషికి జంతువేట సులభసాధ్యమవటం ప్రారంభమైంది. దక్షిణపు వెచ్చనిభాగాల్లోనే యిట్లా వేటాడటం జనులు నేర్చుకొంటే, ఇక ఉత్తరానుండే చలి అరణ్యాలవారి సంగతి చెప్పనే అక్కరలేదు. వారికి వేటాడి జంతువుల చంపటం ప్రాణావసరమైంది. లేకుంటే ఆహారమేదీ దొరికేదేకాదు. మంచూ, విప రీతమైన చలీ, మంచు తుపానులూ — వీనిమూలాన జంతువుల వేటాడటం చాలా కష్టమయ్యేది. చాలారోజులదాకా మాంసము సరిపోయే పెద్ద మృగా లను చంపటం అతను నేర్చుకోవలసి వచ్చింది.

అడవిలో అటువంటి పెద్ద మృగాలు కొన్ని యుండేవి. రెయిన్ డీరులు మంచులేనిచోట మొలిచే నాచుమొక్కల తిని తిరుగుతూండేవి. అడవిపందులు నేలంతా త్రవ్వి చిందరవందర చేసేవి. వీనికంటె పెద్ద మృగాలు అడవి వెలుపలుండే పొదలలో ఎక్కువగా నుండేవి. అడవి దున్నల గుంపులు రంకెలువేస్తూ భూమి కదిలిపోయేటట్లు పరుగెత్తేవి, మైదానాల్లో. ఏవో కదిలే బ్రహ్మాండమైనపర్వతాల్లాగా, ఒడలంతా బొచ్చు పెరిగిన మాస్టోడన్‌లు సోమరితనంగా విహరించేవి.

ఇవన్నీ, మానవుని అడవినుండి బయటకు లాగాయి. వానిని వేటాడుతూ పోయిపోయి, తన్నింతవరకూ పెంచిన అరణ్యప్రదేశాలకు స్వస్తి చెప్పాడతడు. వేటాడుతూ వెళ్ళిన మానవ పాదచిహ్నాలూ, అతను వెలిగించిన మంటలగుర్తులూ, తాత్కాలికంగా నిర్మించుకొన్న గూడెములూ, బయళ్ళలోనూ, లోయల్లోనూ మన కగుపిస్తాయి. పూర్వపుజీవితం — అడ వుల్లో అదీ యిదీ కోసుకొనీ, త్రవ్వీ తిని గడిపిన బ్రతుకు — పూర్తిగా మారిపోయింది. మనిషి వేటగాడుగా మారాడు.

వేటాడుతూవెళ్ళి అచ్చటచ్చట అప్పటి కప్పుడు గూడెములు నిర్మించుకొనేవారు జనులు. ఆ ప్రదేశాలిప్పటికీ మన కగుపిస్తాయి. అతను చంపి తినిన జంతువుల యెముకలనుబట్టి ఏయే మృగాల నతడు వేటాడేవాడో తెలుస్తుంది. ఆ ప్రదేశాలలో గుట్టాల ప్రక్క యెముకలూ, కొమ్ములుతిరిగిన పశువుల కపాలములూ, అడవిపందుల వాడికోరలూ, కుప్పతిప్పలుగా పడివున్నాయి. వారెంతోకాలం యీ గూడాల్లో వసించి యుండాలి.

పై నుడివిన యెముకలతోపాటు, మామత్‌యేనుగుల పెద్ద తలలూ, పొడూగ్గా వంపుతిరిగిన దంతాలూ, పెద్ద స్తంభాలవంటికాళ్లూ, తిరుగలి రాళ్ళమాదిరి పళ్ళూకూడా ఉన్నాయి. ఇట్టి పెద్ద మృగాలను చంపగలిగిన ఆ పురాతనమనిషి చాలా బలశాలిగా, ధైర్యవంతుడుగానూ, వుండి యుండాలి. మామత్ ఏనుగుకళేబరాన్ని ముక్కలుగాకోసి, వానిని ఇంటికి తీసుకువచ్చాడంటేనే అతనిబలం ఎంత గొప్పదో గ్రహించవచ్చు. ఒక్కొకాలు టన్నుకుపైగా బరువుండేది; తల, సాధారణ మనిషంత ఉండేది.

ఈ రోజుల్లో వేటగాండ్రకు యెన్నెన్నో రకాల ఆయుధాలుంటాయి. కాని, మన పూర్వీకులు అంతంత పెద్ద మామత్‌లనూ తమ రాతికత్తుల తోనూ, రాతి యీటెలతోనే సంహరించగలిగారు.

క్రమంగా తన రాతిపనిముట్లను పదునైనవిగా చేయటం అతను నేర్చాడు. రాతికత్తులను బండబారినపుడల్లా, సానబెట్టేవాడు. ఏదన్నా పనిముట్టుకని రాతిని చెక్కేటపుడు ఊడివచ్చే చిన్నముక్కలను వృధా చేయకుండా ఇతరపనిముట్లుగా మార్చి యుపయోగించేవాడు.

ఆ పూర్వపురోజుల్లో ఇటువంటి రాతిపనిముట్లుతోనే మామత్‌వంటి పెద్దమృగాలను మనుష్యులు చంపేవారు. నలుగురూ కలిసి వేటాడేవారు; పెద్దమంటలు చేసేవారు; ఇండ్లు కట్టేవారు. ఈవిధంగా ఒక్కడూ చేయలేని పనులను, నలుగురూచేరి చేయటం నేర్చుకొన్నారు. వాళ్ళుపయోగించిన పనిముట్లు చాలా అల్పమైనవయినప్పటికీ, నలుగురూ కలియటం చేత ఎంతెంత పనులైనా చేయగలిగేవారు.

ఇట్లా నలుగురూ కలిసి వివసించే అవసరం వారికి కలుగబట్టే మానవునిలో, మానుషత్వం క్రమంగా పెరుగటం ప్రారంభమైంది. ఒక్క యీటె బదులు ఏయాభై అరవై యీటెలతోనో పెద్దజంతువులను వేటాడేవారు, ఏపనిచేయాలన్నా అనేకమంది చేరేవాళ్లు కాబట్టి దానిని

సాధించడానికి కొన్ని వందల చేతులూ, కాళ్లూ, తలలూగల మహా శక్తి వంతుడై యొక వ్యక్తి ఉంటే ఆతడెంత సులభంగా చేయగలడో, అంత సులభంగానూ పని అయిపోయేది. సంఘజీవిగా మారటంచేత వ్యక్తి యొక్క ప్రత్యేకశక్తి ఎన్నో వందలరెట్లు బలపడ్డది.

మామత్‌లు అవలీలగా మనిషిని తొండంతో ఎత్తి విసరివేసేటంత పెద్దవి. వాని కాళ్ళక్రింద పడితే చీమ నలిగినట్లు నలిగేవాడతడు. నలుగురూ చేరబట్టి అంత పెద్ద మృగాన్నీ స్వాధీనంచేసికోగలిగారు. అది అంత పెద్దదిగా ఉండటమే ఒకవిధంగా దానికి భంగపాటైంది.

అందరూ చేరి మామత్ ఉండేచోట నిప్పు అంటించేవారు; ఆ కాంతికి దాని కండ్లు మిరుమిట్లయ్యేవి; దాని శరీరపు పొడవైన ఉన్ని నిప్పు అంటుకొని కాలేది. భయపడి అది యిటూ, అటూ పరుగెత్తజూచేది. కాని, నిప్పు దాని కొకప్రక్కతప్ప అన్ని ప్రక్కలా కనుపించేది. అదారినే పరుగెత్తిపోయి, పోయి పెద్ద ఊబిగుంటలో దిగబడేది. సరీగ్గా ఇట్లా ఊబిలో దిగబడాలనే జనం యేర్పాటుగా అన్ని ప్రక్కలనుండీ మంటలతో దాన్ని తరిమేవారు.

పెద్ద అరుపులు అరుస్తూ ఆ మామత్ మొదటోకాలు, తరువాత యింకోకాలూ, యిట్లా ఎత్తి తప్పించుకోవాలని యత్నించేది. యత్నించే కొద్దీ ఇంకా దిగబడేది. చివరకు జనమంతా దాన్ని చుట్టవేసేవారు.

దాన్ని వేటాడటం ఒక యెత్తూనూ, బురదనుండి బయటకులాగటం యింకోయెత్తుగా ఉండేది. వాళ్ళ గ్రామాలు ఎత్తుగా నదీతీరాల నుండేవి, తరుచుగా, వరదనీళ్లు వచ్చినా అట్టే ప్రమాదం ఏమీ ఉండేదికాదు. ఆ నీళ్ల త్రాగి, దాని ఒడ్డునుండే రాళ్ళతో కావలసిన పనిముట్లు చేసేవారు.

పదునైన రాతికత్తులతో మామత్ శరీరాన్ని ముక్కలుగా కోసేవారు. అలవాటు పడ్డ ముసలివాళ్లు ఎక్కడ గాటుపెడితే సులభంగా తలా, వేళ్ళూ ఊడివస్తాయో యువకులకు నేర్పేవారు. లావుపాటి దాని చర్మాన్ని కోసీ, సాగే కండరాలను కత్తిరించీ, నరాలపట్లను సడలించీ దాన్ని ముక్కలుగాకోసి, తమ ఏటిఒడ్డు గ్రామానికి తీసుకుపోయేవారు. ఒక్క కాలును లాగాలంటే కొన్ని డజనులమంది గట్టిగా అరుస్తూ, గల్లంతుగా దాన్ని ఈడ్చుకుపోయేవారు. బ్రహ్మాండమైనదాని శిరస్సును ఇట్లా అరుస్తూ లాక్కుపోతూంటే, పెద్ద కొండచిలువలాగా దానితొండం నేలమీద యీడుస్తూ వచ్చేది.

తమ గ్రామాన్ని చేరేటప్పటికి పూర్తిగా అలసిపోయి, చమటతో ఒడలంతా తడిసిపోయేది. ఐతేనేం? అంత పెద్ద జంతువుదొరికిందంటే, ఎన్నోరోజులుదాకా తిరిగీ ఆహారంకని వెతకటం అనవసరం. ఆ రోజు వాళ్ళకి మాంచి పర్వదినంలాగా ఉండేది.

వి జ య ం

మనిషి ఆ రోజుల్లో ఉండే మృగాల్లోకెల్లా పెద్దదాన్ని జయించాడు. ఇంతవరకూ యితర మృగాలచే చంపబడే మనిషి, తానే వానిని చంపే శక్తి సంపాదించాడు. ఇతరమృగాలకు ఆహారమయ్యేవాడు, తానే వానిని తన కాహారంగా ఉపయోగించ నేర్చాడు.

కావలసినంత ఆహారం దొరకటం మూలాన త్వర త్వరగా జన సంఖ్య ఎక్కువ అవటం ప్రారంభమైంది. కొన్ని వందలయేండ్లు గడిచే టప్పటికి జనులు భూమిపై చాలాచోట్ల అల్లుకుపోయారు.

ఈ విధంగా ఏ విధమైన హద్దూ, బద్దూ లేకుండా పెఱగటం ఒక్క మనిషికే వీలవుతుంది, కాని, యితర మృగాలకు కాదు. కుందేలువంటి జంతువేదన్నా మితిమీటి యిట్లా పెరగాలంటే వానికన్నిటికీ తగినంత ఆహారం దొరకటం కష్టం. అవి పచ్చిగరికనూ ఆకూ అలమునూ మాత్రం తింటాయి. మనిషి అట్లాగాక రకరకాల ఆహారంతినటంనేర్చాడు. రెండో ఆటంక మేమిటంటే: కుందేళ్లు ఎక్కువయ్యేకొలదీ, వాని శతౄమృగాలు నక్కలూ, తోడేళ్లూ, బాగా పెఱుగుతాయి. మనిషి తన శతౄమృగాలను ధిక్కరించి జీవించటం నేర్చుకోబట్టి అతని కటువంటిబాధ లేకపోయింది.

సృష్టిలో యే జంతువుల సంఖ్యన్నా యెంతవరకు పెఱిగేదీ అవి తినే ఆహారంమీదా, వానినే ఆహారంగా భుజించే యితర మృగాల సంఖ్య మీదా ఆధారమయి వుంటుంది. మితిమీరి పెఱగటం అసంభవం. ఆస్ట్రేలియాలో మొదట్లో కుందేళ్ళుండేవికావు. ఐరోపానుండి కొన్నింటిని తెచ్చారు. త్వరలో అవి కొన్ని కోటాను కోట్లుగాపెఱిగాయి. వ్యవసాయ కులకు వానివల్ల కలిగిన నష్టమూ, ఏంచేయాలో తెలీక మనసుకు ఎక్కిన పిచ్చా యింతింతనరాదు.

చివరకు, ఏదీతోచక, ప్రత్యేకరకమైన ఒక నక్కలజాతిని ఐరోపా నుండి, ఆస్ట్రేలియాకు రప్పించారు. అవి, ఎక్కడపడితే అక్కడే కను

పించే ఆ కుందేళ్ళను తిని, బాగా వృద్ధిఅయ్యాయి. కుందేళ్ళ జనాభా తగ్గింది, దాంతో.

మనుజుడు రకరకాల పనిముట్లుచేయటం నేర్చాడు. అనేక క్రొత్త విధాలైన ఆహారం తినటం అవలంబించాడు. కాబట్టే సృష్టిలో సహజంగా ఉండే నియమాలను అతిక్రమించి జీవించడానికి సదుపాయం కలిగింది, అతనికి. ఇతర జంతువులేవీ పెఱుగజాలనంత యెక్కువగా అతనిసంఖ్య పెఱిగింది. పూర్వం ఒకళ్ళిద్దరువసించడానికే ఆహారం సరిపోని ప్రదేశాల్లో చాలామంది జీవించడానికి వీలయింది.

పూర్వం యెంతో కష్టపడి ఆకూ, అలమూ, పండ్లూ, దుంపలూ వెతికి తినేవాడు. జంతువుల వేటాడి వానిమాంసం తినటం నేర్చుకోటం చేత, అతనికి శాఖాహారం మునుపటంత అవసరమైందికాదు. ప్రతిరోజూ, అతను చంపే పెద్ద మృగాలు — మామత్, ఖడ్గమృగం, అడవిదున్నలూ, గుఱ్ఱాలూ మొదలైనవి — ఎంతో గడ్డితినేవి. ఆ గడ్డియొక్క సత్తువంతా బాగా బలిసిన జంతుకండరాల్లోనూ, క్రొవ్వులోనూ దాచబడేది. మాంసాహారం అలవాటుచేసుకోటంచేత ఎన్నో కొన్నిటన్నుల గడ్డీవగైరా శాకాల సత్తువంతా బహు తేలికగా మనుజునికి దొరికేది.

మంచు తుపానులప్పుడూ, నేలంతా చలికి మంచుగడ్డలు పేరుకుపోయే రోజుల్లోనూ వారికి బయట ఆహారం దొరకటం చాలా దుర్లభమయ్యేది. అటువంటప్పుడు దాచిపెట్టిన మాంసాన్ని తినేవారు.

ఆహారం రాబోయే కరువురోజులకని దాచుకోటం అలవాటు కాగానే, ఎక్కడపడితే అక్కడకు దేశదిమ్మరిగా తిరుగడానికి వీలుండేదికాదు. శాకాహారపు రోజుల్లో అట్లాగాక అదెక్కడదొరికితే అక్కడి కంతా వెళ్ళేవారుప్రజ. మామత్‌తలనో, స్తంభాలలాంటి దాని కాళ్ళనో యిష్టం వచ్చినట్లు ప్రతిచోటుకూ తీసుకు వెళ్ళడానికి కష్టంకాదా, మరి?

ఇంకోకారణంచేతకూడా మనుజులు దేశదిమ్మరి జీవితం మార్చుకోవలసి వచ్చింది. పూర్వమైతే ఏ చెట్ల కొమ్మలైనాసరే అతనికి నివాసయోగ్యంగానుండేవి. నేలమీద తిరుగాడే శత్రుమృగాలనుండి తప్పించుకొటమే అప్పటి ముఖ్య సమస్య. కాని, చలి యెక్కువగా పెరిగేకొలదీ వారికి దాని బాధనుండీ తప్పించుకోవలసిన అవసరం కలిగింది. చలి చొరరాని నివాసాలు నికరంగాకొన్ని తావుల్లో కట్టుకోవలసివచ్చింది. ఇట్లా ఇల్లు కట్టుకోటంచేత, మనిషి తన కాళ్ళు కట్టేసుకొన్నాడు!

మానవ సృష్టి

దైవసృష్టి అంటాము, లోకమంతా. సాధారణంగా, సహజమైన లోకపరిస్థితులను క్రమంగా మార్చటమూ, నూతన ప్రపంచాన్ని తానే సృష్టించుకోటమూ ప్రారంభించాడు మనిషి.

ఏకొండగుహో, ఏటవంపుగా ముందుకువంగిన యేకొండపార్శ్వమో అతని గృహముగానుండేది. చెట్లకొమ్మలూ, తోళ్ళతో పందిరివేసి తానే ప్రత్యేక ఆకాశాన్ని యేర్పర్చుకొన్నాడు. ఎండ వానలూ, మంచూ యీ కొత్త ఆకాశాన్నుండివచ్చేవికావు. ఈ తన చిన్న నూతన జగత్తులో రాత్రులందు వెలుగుకూ, చలికాలంలో వెచ్చదనానికీ ఒక చిన్న సూర్యుని అధిష్టింపజేశాడు.

పురాతన గుహల గోడలలో పందిరి అడ్డకఱ్ఱలు దూర్చబడిన రంధ్రాలు మనకగుపిస్తాయి. గుహమధ్యనుండే అగ్నిగుండముచుట్టూ యేర్పర్చిన రాళ్లు, నల్లగా కాలినవి, మనం చూడవచ్చు. ఈ అగ్నియే అతని సూర్యుడూ, దీపమూనూ.

రాతికత్తులూ, పదునైన రాతియీటెల ముక్కలూ, కీళ్ళూడిన జంతుయెముకలూ, బొగ్గూ, బూడిదా—యివన్నీ మన్నుతోకలిసి యీ పురాతన గుహల్లో కనుపిస్తాయి. సృష్టిలో ఇవన్నీ సహజంగా ఎప్పుడూ ఇట్లా కలిసి ఒకేచోట దొరకవు. యివన్నీ మానవకర చిహ్నములని, నిస్సందేహంగా చెప్పడానికి వీలవుతోంది.

ఈ గుహలు ఇప్పటికీ అట్లాగే మొదట్లోలాగా, నిలిచియున్నాయనుకోరాదు. అవన్నీ పూర్తిగా శిధిలమైపోయాయి. కాని పైన నుడివిన వస్తువులు ఆయాచోట్ల దొరకటంమూలాన అచ్చట, గుహలుండేవని విశదమవుతుంది. మునుపుఉండే గుహ గోడల దాటి యింకా ముందుకు పోతే, అదే ప్రదేశంలో, మన కెట్టి మానవజీవిత చిహ్నాలుగానీ కనిపించవు. బూడిదా, బొగ్గూ, ఎముకలూ, రాతిపనిముట్లూ, యివేవీ ఉండవు.

ఈ విధంగా మానవుడు తానే యొక నూతన ప్రపంచాన్ని సృష్టించుకొన్నాడు. దీనికీ, సహజ ప్రకృతికీ క్రమంగా కనుపడని గోడలు అడ్డంగా పెరగటం ప్రారంభించాయి. తానేర్పర్చుకొన్న యీ వాతావరణంలో నిలబడి, వెలుపల ప్రపంచమంతా చలికి వణకి మరణిస్తోంటే, దానినుండి తప్పించుకోగలిగాడు; బ్రతుక గలిగాడు.

వెయ్యేండ్ల బడి

రాతి పనిముట్లు జనులుచేసి జీవించే పూర్వకాలానికి 'రాతియుగం' అని అంటాము. ఈ పురాతన పనిముట్లు చాలా దొరికాయి; వానిని వస్తు ప్రదర్శనశాలల్లో ఉంచారు. వానిలో పొడుగ్గా, సన్నగా, మంచి పదును రాయి ఒకటి, యింకోటి పెద్ద ముక్కోణాకారంగా ఉండేరాయి ఒకటీను మనం చూడవచ్చు. రెండో ముక్కోణపురాయి అంచులుకూడా ఎంతో పదునుగానుంటాయి. ఇంత పెద్ద. బరువైన పనిముట్టు నెందుకుపయోగించేవారో? మొత్తంమీద రెండింటినీ ఏవైనా, వస్తువుల నరికేటందుకూ, కోయడానికీ ఉపయోగించేవారనడానికి ఏమాత్రమూ సంశయంలేదు. ఇంత బరువైన ముక్కోణ రాతికత్తితో దేన్నికోసేవారో? ఆకోయబడేది వస్తువో, మృగమో! ఎంత పెద్దదిగా ఉండేదో?

ఈ విషయాలు తెలుసుకోవాలంటే కేవలం కూర్చొని ఊహించే బదులు ఆ పురాతన రాతియుగానికి ప్రయాణం కట్టటం మంచిది. సాధారణంగా నవలల్లోనైతే, "6 వ శతాబ్దంలో ఒకరోజు సాయంత్రం సింధు నదీ తీరాన" అనో, "గోపాలకృష్ణుడు యమునాతీర ప్రదేశాల్లో విహరించే రోజుల్లో" నో అని వ్రాసి, ఒక్క చిటికలో ఎంతెంత పురాతనపు కాలానికైనా మానసికంగా మనం ప్రయాణం చేయవచ్చు. అప్పటి పరిస్థితుల పూసగ్రుచ్చినట్లు గ్రంథకర్తలు వర్ణిస్తారుకూడా.

ఇదేవిధంగా, అంత తేలికగానూ, పురాతనరాతియుగానికి ప్రయాణం చేయటం వీలుకాదు. ఐనా, కొంత ప్రయాసపడి ఈ ప్రయాణం సాగిద్దాం. మొట్ట మొదట్లో, అంత దీర్ఘ ప్రయాణానికి కావలసిన వస్తుసామాగ్రిని చేకూర్చుకోవాలి.

మడత డేరా ఒకటి కావాలి. క్రింద పరచేటందుకు గట్టికాన్వాసు బట్టా, మడతబెట్టడానికి వీలయే డేరాకట్టలూ, త్రాళ్లూ, కొయ్యగూటాలూ, సుత్తీ, యివన్నీ జాగ్రత్తగా వీలైనంత కొద్దిస్తలంలో యిమిడ్చి మూట కట్టుకోవాలి. ఎండ తగులకుండా కార్కు దొరటోపీ ఒకటీ, గొడ్డలీ, నీళ్ల కాచే కెటిల్, స్పిరిట్‌తో వెలిగే స్టవ్వు ఒకటీ, గిన్నె, చెంచా, దిక్సూచి యంత్రం, భూలోకపటమూ నీ పెట్టెలోపెట్టుకొని, తుపాకీయొకటి పట్టుకుపోవాలి. రాతియుగానికి వెడితే వేటాడే అవకాశాలెన్నో తప్పకుండా

కలుగుతాయి. తరువాత దగ్గరగానుండే సముద్రరేవుకు వెళ్ళి స్టీమరు టిక్కెట్టు కొనాలి.

"రాతియుగానికిటిక్కెట్టు, బాబూ" అంటే నలుగురూ నవ్వుతారు. ఎవడో రైలుస్టేషనుకు వెళ్ళి, "అయ్యా! మావూరుకో టిక్కెట్టు యివ్వ మ"న్నాడట। కాబట్టి రాతియుగానికి వెళ్ళిరావడానికి తిరుగుటిక్కెట్టు కావాలని అడగరాదు. మెల్బోర్న్ నగరానికి టిక్కెట్టుకావాలని అడిగి కొనుక్కోవాలి. మెల్బోర్న్, ఆస్ట్రేలియాలో ఉన్నది.

రెండు, మూడు వారాల్లో స్టీమరు నిన్ను ఆస్ట్రేలియాలో దింపు తుంది. ఈ ఖండంలో యిప్పటికీ రాతియుగపు మనుష్యులు నివసిస్తు న్నారు. పురాతన రాతియుగానికి వెళ్ళటం వీలు కాకపోయినా, రాతియుగ ప్రజలమాదిరి యిప్పటికీ నివసించే ఆస్ట్రేలియా జాతుల చూడడానికి వెళ్ళి సంగతులన్నీ గ్రహించడానికి యత్నించాలి, నీవు.

ఎక్కడచూచినా ఎండిపోయిన బయళ్ళూ, ఎడారీ కనుపిస్తాయి. మధ్యమధ్య దారి కడ్డంగానుండే ముండ్లపొదలూ. రక్కసలూ దాటి ఆస్ట్రేలియను వేటకాండ్ర ప్రదేశాన్ని చేరుతావు. నదీతీరాన బారులుదీసిన చెట్లనీడలో వారి గుడిసెలుంటాయి. చెట్లకొమ్మలూ, తోళ్ళతోనూ వాని నిర్మించారు.

నలుదెసలా పిల్లలు గల్లంతుగా ఆడుకొంటున్నారు. స్త్రీలూ, పురుషులూ నేలమీద చతికిలబడి ఏవేవో పనులుచేస్తున్నారు. పొడుగు గడ్డమూ, చెదరి, చిక్కుబడిన తలవెంట్రుకలూ గల ముసలివాడొకడు, ప్రొద్దున్నేచంపిన కంగారూ తోలును ఒలుస్తున్నాడు. వాడిచేతిలో ముక్కో ణాకారపు రాతికత్తి యున్నది. ఇది అచ్చంగా పూర్వం రాతియుగపు ప్రజలుపయోగించిన కత్తిలాగానేఉన్నది. అతనిప్రక్క నొకస్త్రీ పొడూగ్గా పదునైన, సన్నని రాతికత్తితో ఏదో అంగీకని తోలునుకోస్తోంది. సరీగ్గా యిట్టివే పొడవైన రాతికత్తు లెన్నో ఐరోపాలో పురాతన రాతియుగపు ప్రజలవస్తువులలో మనకగుపిస్తున్నాయి.

బలమైన ముక్కోణపు రాతికత్తి పురుషుల ఆయుధం. దానితో జంతువుల చంపి, దానిచర్మం ఒలిచి, మాంసమును ముక్కలుగాకోస్తారు. సన్నని రాతికత్తి, కేవలం ఆడవాళ్ల యింట్లో యుపయోగించే పనిముట్టు. దుస్తులకు తోళ్ళనుకోసీ, సన్నగా వారులు చీల్చి, తోలును పదునుచేసి నునుపుగా చేసీ స్త్రీలు రకరకాలుగా దాన్ని ఉపయోగిస్తారు.

ఈ విధంగా ఒకపనిముట్టు ఒకపనికీ, ఇంకొకటి వేరేపనికీ ఏర్ప డటం చూస్తే, పురుషులు ఒకవిధమైన పనులుచేస్తే, స్త్రీలు ఇంకోవిధమైన పనులు చేసేవారని గ్రహించవచ్చు. ఏ విధమైన నాగరికతా లేక, కేవలం వేటకాండ్రలాగా జీవించే ఆ పురాతనపు రోజుల్లోనే సంఘానికి కావలసిన పనులు ప్రజల్లో తగినట్లు ఒక్కొక్కరికీ విభజింపబడేవని ఇందుమూలాన మనకు విశదమవుతోంది.

పురుషులు జంతువుల వెంబడించి వేటాడి, దిమ్మరేసమయంలో, స్త్రీలు ఊరికే, కూర్చొనేవారుకారు వారి నివాసానికి యోగ్యమైనగుడిసెలు నిర్మించేవారు, భూమినుండి దుంపజాతులు త్రవ్వి తీసేవారు, భోజన పదార్థాలూ, దుస్తులూ మొదలైన వానివిషయం ముందుగానే జాగ్రత్తపడి దాచేవారు.

పురుషులూ, స్త్రీలూ వేర్వేరు పనులు పంచుకొని చేసినట్లే, పడుచు వారి పనులనీ, ముసలివారు చేయవలసినపనులనీకూడా విభజించుకొన్నారు, ఆ రోజుల్లో.

వెయ్యేండ్ల బడి

ఏ పనన్నా చేయగలగాలంటే, మొదట్లో దాన్ని నేర్చుకోవాలి, అల వాటు చేసుకోవాలి. అభ్యసించందే, అలవాటు చేసుకోకుండానే, జ్ఞానం ఏదో కొండమీదనుంచి దిగివస్తుందనుకోకూడదు. సాధారణంగా ప్రతి కొత్తవిషయమూ తెలిసిన ఇతరులనుండి నేర్చుకోవాలి, మనమూ చేయ గలగాలంటే.

ఒక వడ్రంగి ఉన్నాడనుకో అతనికి కావలసిన రంపమూ, ఉలీ, సుత్తీ, బరమా అన్నీ అతనే కనిపెట్టాలనుకో. ఇంతేకాక వానినెట్లా ఉపయోగించాలోకూడా వాడే ఊహించి తెలుసుకోవాలని అనుకొందాము. లోకపరిస్థితులు ఇలాగుంటే నిజానికి వడ్రంగిజాతి పూర్తిగా నశిస్తుంది, త్వరలో.

ఇదేమాదిరి మనం భూగోళశాస్త్రం నేర్చుకోడానికి ప్రతియొక్కడూ భూమంతా చుట్టూ ప్రయాణంచేసీ, కొలంబస్‌మాదిరి తిరిగీ అమెరికాను కనుక్కొనీ, ఆఫ్రికాఖండపు దుర్గమారణ్యాలల్లో ప్రయాణం సాగించీ, ఎవరెస్టు శిఖరంపై కెగబ్రాకీ, లోకంలోనుండే జలసంధులూ, అగ్రాలూ

ప్రత్యక్షంగా తిలకించీ, ప్రతీదీ లెక్కబెట్టి చూడాలంటే, మనం వెయ్యేండ్లు బ్రతికినా భూగోళశాస్త్రం నేర్చుకోలేము.

రోజులు గడిచేకొలదీ, నూతన విషయాలు కనిపెట్టబడుతున్నాయి. కొత్తశక్తులు స్వాధీనమవుతున్నాయి. ఎన్నెన్నో కనీ, వినీ యెఱుగని అంశాలు మనకు విదితమవుతున్నాయి. ఇట్లా ఒక్కొక తరం గడిచిపోయే కొలదీ జనులు నేర్చుకోవలసిన విషయాలెన్నో పెఱిగిపోతున్నాయి.

సుమారు రెండువందల సంవత్సరాలక్రితం పదహారోయేటికల్లా మనుష్యులు ప్రొఫెసర్లు — పండితులు అనుకోవచ్చు — అయ్యేవారు, పాశ్చాత్యదేశాల్లో. ఈరోజుల్లో అట్లాంటి పప్పేదీ ఉడకదు.

సుమారు పదేళ్లు కష్టపడి చదివితే కాని హైస్కూలు చదువు పూర్తికావటంలేదు. ఈ రోజుల్లో. రాను రాను, క్రొత్త శాస్త్రపరిశోధనలు పెఱిగేకొలదీ జనం యింకా యెక్కువ యేండ్లు చదువవలసివస్తుంది. పూర్వం పదహారేండ్లకంతా జనులు ప్రొఫెసర్లు అయ్యేవారు! ఇప్పుడో! తలక్రిందుగా తపస్సుచేసినా అటువంటిదేదీ వీలుకాదు.

పూర్వం భౌతికశాస్త్రం అని, ఒకే ఒక శాస్త్రం చదివేవారు, జనం. ఇప్పుడైతే, భూగోళ భౌతికశాస్త్రమూ, నక్షత్ర భౌతికశాస్త్రమూ అని ఉన్నాయి. అదేమాదిరి రసాయన శాస్త్రం ఒక్కటే ప్రజలు మునుపు నేర్చేవారు. ఇప్పుడు భూగోళరసాయన శాస్త్రమూ, జీవరసాయనశాస్త్రమూ, వ్యవసాయ రసాయనశాస్త్రమూ అని ఉన్నాయి. ఈ రోజుల్లో శాస్త్రసంబంధమైన క్రొంగ్రొత్త విషయాలు బహుత్వరగా పెఱిగిపోతున్నాయి.

రాతియుగంలో శాస్త్రపరిశోధనలనీ, చదువులనీ ఉండేవికావు. మానవుడు కేవలం అనేక అనుభవాలు సేకరించుకొనేవాడు. ఈ రోజుల్లో మాదిరి మానవ జీవితమూ విజ్ఞానమూ శాఖోపశాఖలుగా పెరిగిపోలేదు. ఐనా కొద్దో, గొప్పో ప్రతివాడూ, ఆకాలంలోనూ నేర్చుకోవలసియుండేది.

జంతువుల కాలిజాడలబట్టి వానివెంబడించటమూ, చర్మం ఒలవటమూ, నివాసయోగ్యమైన కుటీరాలు నిర్మించుకోటమూ, రాతికత్తులూ, సూదులు చేయటమూ — ఇట్టి పనులన్నీచేసే నేర్పరితనం ప్రతివాడికీ తప్పక కావలసివచ్చేది. కాని, యెవ్వడూ పుట్టుకతోటే యిట్టి చాకచక్యాలతోనూ, శక్తులతోనూ పుట్టడు. ప్రతీదీ నేర్చుకోవాలి, అభ్యసించాలి, అభ్యాసంమీదే పనివాడితనం సాధ్యపడుతుంది.

జంతువులకూ, మనిషికీ ఉండే ముఖ్యభేదమే యిది. మృగాలు పుట్టేటప్పుడే వాని జీవితానికి అవసరమయ్యే సమస్త అవయవాలతోనూ, అలవాట్లతోనూ, పుట్టుతాయి. తమ తల్లిదండ్రులనుండి వారసత్వంగా వచ్చే శరీరాకారమూ, రంగులమాదిరే, వివిధ పనులు చేయడానికి తగిన అంగాలూ, వాని నుపయోగించగల నేర్పూ, జంతువుల పిల్లలకు వారసత్వంగా వస్తాయి. అడవిపంది దుంపల పెకలించటం నేర్చుకో అక్కరలేదు. అట్లా పెకలించటానికి అనువైన ముట్టెతోనే అది పుట్టుతుంది. పందికొక్కుకూ, బీవరుకూ వస్తువుల కొఱికి, నుసిచేయటం నేర్చుకో అక్కరలేదు. వాని దంతాలు అటువంటిపనులకు తగినట్లు పుట్టుకతోనే యేర్పాటయియుంటాయి. జంతువులు వివిధ విద్యలు నేర్చుకోడానికి బడులూ లేవు, వేర్వేరు పనులు చేయడానికి కావలసిన పనిముట్లు అమ్మబడే దుకాణాలూ లేవు, సృష్టిలో. మనిషి సంగతి యిట్లాకాదు. మన తల్లిదండ్రులనుండి పనిముట్ల నుపయోగించే నేర్పరితనం మనకు వారసత్వంగా రాదు. తన పనిముట్లు తానే చేసుకోవాలి. ఉపాధ్యాయులనుండీ, యితర పెద్దవారినుండీ ఇటువంటి విషయాలన్నీ నేర్చుకోవాలి.

సాధారణంగా చాలామంది బడిపిల్లలకు లెక్కలన్నా, వ్యాకరణమన్నా తగనిభయం, జంతువులమాదిరి వారూ వివిధపనులు చేయగలశక్తులతో పుట్టుతే ఎంతో బాగుంటుందనీ, లెక్కలూ మొదలైనవి నేర్చుకోవలసిన అవసరం ఉండదనీ మనం అనుకోవచ్చు. కానీ యిదంత శ్రేయస్కరంకాదు. బడులు లేకపోతే ప్రజ, కొత్తవిషయాలు నేర్చుకోరు. జ్ఞానమూ, నేర్పరితనమూ నిర్జీవమై, స్తంభించిపోతాయి; వానికి పురోభివృద్ధి అనేది లేశమైనా ఉండదు. జంతువులలో మాదిరే పుట్టిన అలవాట్లతో పెఱిగి నశించటం మాత్రమే, మనకూ చేతవుతుంది.

మన అదృష్టమనుకోవాలి, మనకిట్లా సమస్తవిషయాలూ పుట్టుకతోనే అలవడకపోవటం, ప్రతీదీ చదవాలి, అభ్యసించాలి. ఒక్కొక్కతరం గడిచేకొలదీ మానవ విజ్ఞానం పెఱుగుతూ ఉంటుంది, యిందుమూలానే. క్రమక్రమంగా అజ్ఞానాంధకారం పటాపంచలవుతుంది. విజ్ఞానకాంతులు విస్తరిస్తాయి.

ప్రతి బాలుడూ, బాలికాబడికి వెళ్ళి నేర్చుకొనేటట్టే, మానవజాతి యావత్తూ, క్రొత్తవిషయాలను ఎప్పుడూ నేర్చుకొంటోంది. ఇంతవరకూ గడచిన వెయ్యేళ్ళ బడియొక్క ఫలితంగా మానవుడు శాస్త్రజ్ఞానాన్నీ,

కళలనూ, వివిధ పనిముట్లు నిర్మించి యుపయోగించే కౌశలాన్నీ అభ్య
సించగలిగాడు. ఈ విద్యయొక్క ఫలితమే మన ఈ ప్రస్తుత నాగరీకత.

ఈ వేయియేండ్ల బడిలో మానవుడు రాతియుగకాలంలో ప్రవే
శించాడు. అలవాటుపడిన ముసలివాళ్లూ, పెద్దలూ, చిన్నవారికి జంతువేటా,
వాని పాదగుర్తుల తెలుసుకోటమూ నేర్పారు. నిశ్శబ్దంగా, జంతువులకు
తెలియకుండా జరిగి, ప్రాకి వాని సమీపించే చాకచక్యమూ, పద్ధతీ ప్రతి
యువకుడూ తన సంఘ పెద్దలనుండి నేర్చుకొనేవాడు

ఈ రోజుల్లోకూడా జంతువేటకు చాలా నేర్పరితనం కావాలి. ఐతే
పూర్వంమాదిరి ప్రతి వేటకాడూ తనకు కావలసిన ఆయుధాలన్నీ తానే
చేసుకో అక్కరలేదు. రాతియుగంలో ప్రజ తమకు కావలసిన రాతి
కత్తులూ, గదలూ, యీటెలూ, అన్నీ వాళ్ళే చేసుకొనేవారు. అందుకనే
చిన్నవాళ్ళకు నేర్పడానికి పెద్దవారి కెన్నోవిషయాలుండేవి.

స్త్రీలవిషయమూ అంతే. గృహకృత్యాలు నిర్వహించుకోటమేకాక,
కట్టెలు నఱుకుటా, రకరకాల గృహోపయోగకరమైన సామానులు తయారు
చేయుటా బట్టలుకట్టటమూ అనేపనులెన్నోవారికి ముఖ్యంగా తెలిసియుండేవి.

ప్రతి ముఠాలోనూ, తమతమ ప్రత్యేక జీవితాల్లో నేర్చిన నూతన
విషయాలనూ, అలవర్చుకొనిన నేర్పరితనమూ యువకులకూ, యువతు
లకూ నేర్పించే పెద్దవాళ్లు, స్త్రీ పురుషులుండేవారు. అట్లా నేర్పడానికి
కాబట్టి వారికేదో యొకవిధమైన భాష ఉండియుండాలని మనం ఊహించ
వచ్చు. ఇదిట్లాచేయి, అదట్లాచేయి అని చేసిచూపించటమూ, చెప్పటమూ
జరిగేవి. దీనికంతా భాష లేకపోతే యెట్లా?

జంతువులు, తమపిల్లలకు వానిగోళ్ళ నేవిధంగా ఉపయోగించాలో,
పండ్లతో ఎట్లాకొఱకాలో నేర్పించవు. కాబట్టే వానికి మాట్లాడే అవసరం
ఉండదు. తన పనిని తాను చేయడానికీ, అతను నేర్చినవిషయాలు చిన్న
వారికి నేర్పడానికీ, మనిషికి భాష — అంటే మాట్లాడటం, అవసరమైంది.
మానవుడు మాట్లాడటం నేర్చాడు.

రాతియుగపు జనులు ఎట్లా మాట్లాడేవారో!

పూర్వకాలానికి ద్వితీయ ప్రయాణం

మళ్ళీ యింకోసారి పురాతన రోజులకు ప్రయాణం చేసివద్దాం.
ఈ సారి, మునుపటంత యెక్కువ సామగ్రి తీసుకుపోనక్కరలేదు, ఓడ

లెక్క యెచ్చటికీ పోవలసిన అవసరమూలేదు. ఉన్నచోటే కూర్చుంది యీ ప్రయాణం సాగించగలము.

ఈ రోజుల్లో రేడియో అంటే తెలయనివాళ్లు లేరు. దాన్నిత్రిప్పుతే న్యూయార్కునుండి, పారిస్; పారిస్‌నుండి, మాస్కో; మాస్కోనుండి బొంబాయికీ, ఒక్క నిమిషంలో వెళ్ళవచ్చు. "టెలివిషన్" యంత్రం మనదగ్గరుంటే, ఆ దూరప్రదేశాల్లో జరిగేవి వినటమే కాక, పర్వతాల కవతల ప్రక్క, సముద్రాల దూరపుతీరాల్లో జనులే యే పనులుచేస్తున్నారో చక్కగా, బహు స్పష్టంగా చూడగలం.

ఇట్టి సదుపాయాలన్నీ ఉన్నాకూడా, ఎన్నో ఏండ్లక్రితం జీవించిన మనుష్యుల మాటలు వినాలంటే మనకు వీలవుతుందా? ఈ యంత్రాల మూలాన దూరాన్ని జయించినట్లే, కాలమునుకూడా అతిక్రమించడానికి ఉపాయమేదన్నా ఉన్నదా అని ఆలోచిస్తే, అట్టిదేదీవీలుపడదనితెలుస్తుంది.

మాట్లాడే చలనచిత్రాలు — టాకీలు — ఉపకరిస్తాయా అని ఆలోచిద్దాం. ఈ టాకీలు తెరమీద ప్రస్తుతకాలంలో జరిగే విషయాలేకాక, పూర్వపు విషయాలెన్నో చూపిస్తాయి. అయినప్పటికీ 1927 సంవత్సరానికి పూర్వం చలనచిత్రాలూ, ఇంకాకనిపెట్టబడలేదు. టాకీలకుపూర్వం జరిగిన విషయాలు చూపే చలనచిత్రాలు, మూకీలు. అవి జనులేయే విషయాలు మాట్లాడారో మనకు చెప్పలేవు. కాబట్టి యీ టాకీలూ, మూకీలుకూడా యెందుకు లాభించవు, మన కార్యసాధనకు.

సరి, ఇక గ్రామఫోనుసంగతిచూద్దాం. మాటలూ, పాటలూ బహు చక్కగా దీంట్లో అచ్చు గుద్దబడుతాయి. మనిషిని చూడడానికి వీలు కాకున్నా, వాని భాష ఎంతో చక్కగా వినబడుతుందిగా? ఐనా, 1877 సంవత్సరానికి పూర్వం గ్రామఫోనులనే యంత్రాలులేవు అప్పటికింకా అవి కనిపెట్టబడలేదు.

గ్రామఫోనులకు ముందు,జనులెట్లా మాట్లాడేవారో మనం వినటం దుర్లభం. వారి భాషను తెలుసుకోవాలంటే గ్రంథాలూ, పుస్తకాలూ ఆధారంచేసుకోవాలి. ఫొటోగ్రాఫులూ, వ్రాతగ్రంథాలూ చూస్తే, పూర్వపు జనుల భావాలూ, ఆలోచనలూ కొంతవరకూ తెలుస్తాయి.

సాధారణంగా మన అందరి యిండ్లలో మన పూర్వీకుల ఫొటోలేన్నో ఉంటాయి. గోడపొడూగునా ఉండే పటాలనుండి మన తాత ముత్తాతలూ, ముత్తవ్వలూ మనలని చూస్తూఉంటారు. వాళ్ళ విచిత్ర

దుస్తులూ, వారుపయోగించిన సామాగ్రి కొద్దో, గొప్పో వారి పురాతన జీవితాలని మనకు తెలుపుతాయి.

అదిగో! కెమేరావంక భయంగా తన చక్కని నల్లటి నేత్రాలు తెరిచిచూస్తూ, నవనవలాడే బాల్యసౌందర్యంతో, బంగారు గజ్జల మొల త్రాడూ, మెడలో పులిగోళ్లూ వేసుకొన్న ఆ పసిపాప మన తాతగారట! ఇంకా కొంచెందూరంగా కుడిప్రక్కనుండే యింకో పటంచూడు. అందు లోని మనిషికి పాతికేళ్ళుంటాయి. తెల్లని మల్లు తలపాగా, ఠీవిగా పైకి త్రిప్పిన మీసాలూ, మెడనుండి క్రిందిదాకా గుండీలున్న ఆల్పాకా నల్ల కోటూ, కుడిచేతి ఐదువ్రేళ్ళకూ రివ్వల ఉంగరాలూ, వెండిపన్ను తొడిగిన చేతికర్రా: ఎవరో తెలుసా? క్రొత్తపెండ్లికొడుకు, మన తాతగారే! ఆయన ప్రక్కగా పది, పండ్రెండేళ్ళుకూడా నిండని బాలిక, బనారసుచీరా, మొగిలిపూవుల వాలుజడా, నుదుట పెండ్లిబొట్టూ, జూకాలూ, అడ్డబాసా, కాసులపేరూ, గజ్జల ఒడ్డాణం పెట్టుకొని నిలుచున్నది చూడు. లేడిపిల్ల లాగా భయపడుతూ, తన భర్త కూర్చున్న కుర్చీమీద తాకీ తాకనట్లు తన చేయి ఆనించి, ఆయనకు వీలైనంతదూరంగా ఒదిగి, ఒదిగి నిలు చున్నది పాపం!

ఇదిగో, యింకోపటం, దీన్నిచూద్దాం. ఇదంతా యేదో అట్టహా సంగాఉంది. కళ్యాణమండపంలాగా దండలూ, తోరణాలూ, కాశ్మీర శాలువలు కప్పుకొని, కుండలాలు ధరించిన బ్రాహ్మలూ, కలకలలాడే నవ్వుముఖాలతో మంచి చీరలూ, నగలూ పెట్టుకొన్న స్త్రీలూ, అరటిపండ్లు ఒలిచితింటూ నవ్వే బాలబాలికలూ, ఎంతో మంగళకరంగా, శోభాయ మానంగా ఉన్నదీ దృశ్యం. అందరిమధ్యా, ఒక ముసాలితాతగారూ, తలంతా నెరసిపోయి మడతపెట్టిన మొగిలిరేకుతో అలంకరించిన చెంప కొప్పుతో నవ్వుతూ మన అవ్వా కూర్చున్నారు. ఇది మన తాతగారి షష్టి పూర్తి ఫొటోగ్రాపు!

ఈవిధంగా మానవజీవితం కండ్లకుగట్టినట్లు ఫొటోలమూలాన మనకు విశదమవుతుంది!

మన తాత ముత్తాతలకాలందాటి యింకానాలుగైదుతరాలు వెనుకకు వెడితే అప్పటి ఫొటోలు మరీ విచిత్రంగా ఉంటాయి. ఏవో చెక్కడపు విగ్రహాల్లాగా, ముఖంలో యేవిధమైన కళా, భావస్ఫురణా లేకుండా వుంటాయి. ఎవరిదన్నా ఫొటోతీయాలంటే, ఆ వ్యక్తిని కదలకుండా,

చిత్రంగా విగ్రహంలాగా ఎత్తుపాటి కుర్చీలో ఎంతోసేపు కూర్చోబెట్టేవారు. నేలకు కాళ్ళానకా, ప్రస్ఫుటంగా కనుపించాలని ప్రతివేలూ, అరచేతులవి, తెరచిపెట్టి కాళ్ళమీద పరచీ, వింతగా, జాలిగొల్పుతూ కనుపిస్తారు. ఈరోజుల్లోనైతే ఎంతత్వరగా చలించేవస్తువునైనా చిటికలో ఫొటోతీయ గలము. పందెపు గుఱ్ఱాల పరుగులూ, సముద్రజలంలో కోసుకుపోయే ఓడలగమనమూ, తుపాకిగుండ్ల వాయువేగ ప్రయాణమూ, యిట్టివన్నీ ఫొటోలుతీస్తారు, యీరోజుల్లో.

1838 — యీ సంవత్సరానికి పూర్వం, ఫొటోగ్రాఫులే లేవు. అంతకు పూర్వపు విషయాలు తెలుసుకోడానికి తదితర అంశాలమీద ఆధారపడాలి. పుస్తక భాండాగారాల్లోనూ, పురాతన చిత్రకారుల చిత్రాల్లోనూ, ప్రాచీనగ్రంథాల్లోనూ అట్టి విషయాలకు వెతకులాడాలి.

ఈ విధంగా వందలకొలదీ ఏండ్లు గడచిపోతాయి. 1456 సంవత్సరానికిముందు అచ్చుపుస్తకాలనేవిలేవు. జనులు తమ ఈక కలాలతోనూ, గంటాలుపయోగించి కాగితాలమీదా, తాటాకులమీదా వ్రాసేవారు. క్రమంగా వీనిని పరిశీలించి గతించిన రోజుల విచిత్రవిషయాలు అవగాహనం చేసుకోవాలి. ఇట్టి లిఖితగ్రంథాలకుపూర్వం దేవాలయాలగోడలమీదా, స్థూపాల ప్రాకారాలపొడుగునా చెక్కినఅక్షరాలూ, బొమ్మలూ మన కాధారమౌతాయి.

ఇట్లా క్రమంగా జరిగిపోయిన తరాల విషయాలు గ్రహిస్తూ, వెనుకకుపోగా, పోగా చిట్టచివరకు వ్రాతఅనేది పూర్తిగా అదృశ్యమవుతుంది. పురాతన జనుల కంఠస్వరం క్షీణించి, హీనమై, తుదకు పూర్తిగా వినుపడకుండా పోతుంది!

ఐతే, ఆ కాలానికిముందు సంగతేమిటో?

అది తెలుసుకోవాలంటే పురాతన గుహల నేలను త్రవ్వాలి; పూర్వీకుల పనిముట్లు పరీక్షించాలి; శిధిల భవనాలా, దేవాలయాలారాళ్లూ రప్పలూ గమనించాలి; ఎప్పుడో ఆరిపోయిన అగ్నిగుండాల బూడిద ప్రోవులలో వెతకులాడాలి వీటిమూలాన పూర్వకాలపు మనుష్యు లెట్లా జీవించారో కొంతవరకైనా గ్రహించ వీలవుతుంది.

వారెట్టిభాష మాట్లాడేవారో పై పరిశీలనల మూలంగా యేదన్నా గ్రహించడానికి వీలవుతుందేమో ఆలోచించుదాము.

మాటలు లేని భాష !!

పురాతన గుహల్లోనూ, మనుజుడు జంతు వేటకాడుగా నుండే రోజుల్లో అతను వసించిన కొండచరియల ప్రాంతాలల్లోనూ ఆతని జీవిక సంబంధమైన కొన్నివిషయాలు తెలిపే ఆనవాళ్ళగుపిస్తాయి. పితకాంత్రోపస్ మనిషినుండి కొన్నివేల ఏండ్లు అప్పటికే గడచిపోయాయి. ఆరోజుల్లో వసించిన మానవు డెట్టివాడో ఆలోచించిచూడాలి.

మొదట్లోనే, ఇకంతా యెవర్నిగురించి వ్రాస్తున్నామో, అతనికి ఫలానా పేరని చెప్పటం వీలుకాదనివిశదపర్చాము. ప్రకరణ, ప్రకరణానికీ ఆతని పేరు మారుతూఉంటుంది. మనము ఇప్పుడు చర్చించేకాలపు మానవునకు శాస్త్రజ్ఞులు "నియాండర్తల్ మనుజుడ"ని పేరు పెట్టారు. బొచ్చు యేనుగులు వసించే రోజుల్లో జీవించిన మానవులయొక్క కపాలములు "నియాండర్తల్" లోయలో మనకగుపించాయి. ఇందుకనే యీ పేరు పెట్టారు, శాస్త్రకారులతనికి. ఆతనికి పూర్వపు మనుజులతో పోలిస్తే, నియాండర్తల్ మనిషి వెన్నెముక నిట్రముగా మారినట్లూ,చేతులు పూర్వంకన్న స్వాధీనంగావంగేటట్లూ, ముఖంలో మానవాకారం పొడసూపేటట్లూ గోచరమవుతుంది.

ఏదన్నా నవల చదివితే, దానిలోవచ్చే ముఖ్యపాత్రయైన వ్యక్తిని గురించి యెన్నెన్నో వర్ణనలుంటాయి. శరీరం నిమ్మపండు ఛాయా, కోలముఖం, పొడవైన నాసికా, ఆకర్ణాంతములైన విశాల నేత్రద్వయం, పట్టుదలను చూపే బలమైన క్రింది దవుడా. ఆజానబాహువులూ-ఈ రీతిగా వర్ణించేస్తాడు, గ్రంథకర్త.

ఈ గ్రంథంలో, మనసంగతి ఇట్లాకాదు. అట్టి వర్ణనలన్నింటికన్నా ముఖ్యమైన దొక్కవిషయం మనకుకావాలి. ఆతనినేత్రాలనుండి వెలువడే కరుణారస దృక్కులకన్నా, వీణతంతులు మీటినట్లుండు కంఠస్వరముకన్నా, ఆ వ్యక్తియొక్క మెదడెంతపెద్దతో తెలుసుకోటం మన కెక్కువ అవసరం.

పితకాంత్రోపసు మానవుని కపాలముకన్న, నియాండర్తలుని కపాలము పెద్దదనేది నిర్వివాదాంశం. శాస్త్రజ్ఞులు జాగ్రతగా ఆయా కపాలముల కొలిచి దీన్ని నిర్ణయించారు.

నియాండర్తల్ మానవుని కాలానికి ముందు జరిగిన వేలకొలది యేండ్ల శిక్షణ, దీన్నిబట్టి ఊరికే పోలేదని తెలుస్తోంది. మనిషంతా అందులోనూ ముఖ్యంగా అతని తలా, చేతులూ మార్పుచెందాయి. ఆలోచనలకు తలా, కార్యసాధనకు చేతులూ జోడించుకొంటూ ముందంజ వేసాయి, యీ మార్పులో.

రాతి గొడ్డలితో, ఏరూపములేని రాళ్ళను చెక్కేటప్పుడు తనకు తెలియకుండానే తాను మారటం మొదలుపెట్టాడు మనిషి. అతని చేతి వ్రేళ్లు పూర్వంకన్న ఎక్కువ స్వాధీనమయ్యాయి. సున్నితంగా పట్టుకోటం అలవర్చుకోగలిగాయి. వివిధపనులూ చేసేకొలదీ మెదడుకూడా వృద్ధికాజొచ్చింది.

నియాండర్తల్ మనుజుని చూసీ చూడటంతోనే అతను కోతి కాదని తోచుతుంది. కొన్నివిషయాల్లో మర్కటచిహ్నాలు పూర్తిగా నశించక పోయినప్పటికీ వెనుకకు తోసుకుపోయే నుదురూ, గుబురైన కనుబొమలూ, ఎత్తుగా వెలుపలకగుపిస్తూ పెరిగినపండ్లూ వానరసంపర్కాన్ని చెప్పక చెబుతూంటాయి. మన మన్నట్లు నుదురనేదే అతనికిలేదు. గడ్డపు యెముక అంటే ఆతనికి లేదనేచెప్పాలి. మన మెదడులోనుండే కొన్ని భాగాలు అతని మెదడులో ఇంకా పొడచూపలేదు. క్రిందిదవుడ ఎముక పెరుగక, గడ్డమనేదేలేనందుచేత, మాట్లాడటం అతనికి సాధ్యపడేదికాదు.

ఈరోజుల్లోకూడా అప్పుడపుడు యిట్లా నుదురూ, గడ్డమూలేక, సొరకాయతలలున్న మనుజులచ్చటచ్చట పుట్టుతారు. వాళ్ళని, నీవు చూచేయుండవచ్చు. వారికి మన మాదిరి ఆలోచించటమూ, మాట్లాడటమూ వీలుకావు.

కాని, నలుగురూ కలిసి జీవించటంచేతా, వివిధమైన పనులు చేయటంమూలానా, నియాండర్తల్‌వ్యక్తికి మాట్లాడే అవసరం తప్పింది కాదు. తన నుదురూ, గడ్డముయెముకా పెరిగేదాకా అతను మాట్లాడక, కూర్చునియుంటే, జీవితరథం ముందుకుసాగేదెట్లా? ఎన్నివేలయేండ్లకో గాని అట్టి మార్పులు, శారీరకంగా, కలుగలేవాయె, మరి.

మాట్లాడలేకపోయినా, తన తలలోని ఆలోచనలను యితరులకు విశదపర్చడానికి, అతను నేర్చాడు. మాట్లాడే ఒక్క అంగం, నాలుక బదులు, తన యుద్దేశాలను యావత్తు శరీరంతోనూ ఇతరులకు తెలిపేవాడు.

ముఖకండరాలూ, భుజాలూ, కాళ్ళూ, మరీ ముఖ్యంగా చేతులూ అతని భావాలను యితరులకు వ్యక్తపరిచేవి.

ఇట్లా అంటే, "ఇదేమిటి, అర్థంలేని వ్రాత!" అని నీకనుపిస్తుంది, కాదూ? కాని నిజానికి, దీనిలో అర్థంలేకపోలేదు, చూడు! నీ వెప్పుడైనా కుక్కను పెంచితే అది తన భావాల నెట్లా తెలుపుతుందో గ్రహించియుంటావు. నీతో యేదన్నా చెప్పాలనుకొంటే తన కండ్లు వప్పగించి నీవంకచూస్తుంది. దాని తడిముక్కు నీ కాళ్ళకు పూస్తుంది. నీ ఒడిలో తన ముందుకాళ్ళెత్తిపెట్టి, తోకాడిస్తూ, శరీరమంతా ఆత్రతతోకదుల్చుతూ, తమాషాగా అరుస్తుంది. నోటిమాటలు దానికి రావు కాబట్టే తన యావత్తు శరీరంతోనూ తన ఉద్దేశాన్ని నీకు తెలుపుతుంది. ముక్కు మొననుండి, తోకచివరవరకూ అది నీతో భాషిస్తుంది, కాదూ?

ఇదేమాదిరిగా, తన ఉద్దేశాలను మన పూర్వీకుడూ యితరులకు తెలిపేవాడు. మాటలు నేర్చిన నాలుకబదులు, భావముల స్ఫురింపజేసే చేతి త్రిప్పుడులూ, ముఖమందలి మార్పులూ, అతడుపయోగించేవాడు. మన దేశపు భరతనాట్యంలో, కూచిపూడివారి భాగవత ప్రదర్శనాలల్లోనూ ఒక్కొక ముద్రను చేతితోపట్టి ఎంతెంత గంభీరభావాలనూ చటుక్కున ప్రజకు స్ఫురింపజేస్తారో నీకు తెలుసుననుకొంటాను.

పురాతన మనిషి ఏదన్నా "నటుకు" అనే బదులు, చేతులతో నటికేటట్లు నటించి చూపేవాడు. అరచేతులెత్తి ముందుకుజాపి "ఇమ్మ" అని అడిగేవాడు. ఇట్టి పనులు చేసేటప్పుడు, యింకా మాటలనేర్వని అతని కంఠకండరాలూ, నాలుకా, ఆయాపరిస్థితుల కనుగుణ్యమైన శబ్దం చేసేవి. కోపంతో గర్జించేవాడు, బాధతో మూలిగేవాడు, పెద్దకేకవేసి ఎవరినన్నా పిలిచేవాడు, తనమాటలులేని భాష గమనించమని.

ఇదంతా మన కెట్లా తెలుసునా అనే సందేహం నీకు కలుగవచ్చు. ప్రతి రాతిపనిముట్టూ, ఆయుధమూ అతని చేతుల నైపుణ్యాన్ని వ్యక్తీకరిస్తాయేగాని, మాటలులేని భాషను మనకు తెలుపవుగా? దీని కొక్కటే సమాధానమున్నది. మన మంతా యీ పూర్వీకుని సంతతివారమే కాబట్టి, వానినుండి మనకు కొన్ని కొన్ని అలవాట్లూ, చేష్టలూ సాంప్రదాయకంగా వచ్చాయి. వీనిమూలంగానే పైనుడివిన విషయాలు మనకు గ్రాహ్యమవుతాయి.

మూ గ భా ష

మూగవాళ్ళు మాట్లాడలేరు. ఐనా వారిమనసులో ఉండే వుద్దేశాలనూ, భావాలనూ చేతులూ, కాళ్లూ, ముఖమందలి మార్పుల సహాయంచేతా ఇతరులకు తెలియబర్చగలరు. గుఱ్ఱాన్ని తోలేటట్లు చేతులతో కళ్లెం పట్టుకొని నటించి జట్కాబండీ అని తెలియబరుస్తారు. కాళ్ళతో సైకిలు త్రొక్కినట్లు నటించి, చేతులతో హాండిలు పట్టుకొన్నట్లు విశదీకరిస్తారు. తల్లిబిడ్డను పాలిస్తూ లాలించేటట్లు చూపి పసిపాప విషయమని చెప్పగలరు.

ఇట్లాగే బరతనాట్యంలో ప్రేమా, కోపమూ, విరాగమూ, ఈర్ష్యా, కలహమూ మొదలైనవానిని భావగర్భితమైన ముద్రలద్వారా ఒక్కనిమిషంలో తెలుపగలరు. కూచిపూడి భాగవతుల దశావతార ప్రదర్శనమూ, నర్తకుల గాలిపటం యెగురవెయటమూ, పాములాడిదృశ్యమూ, వేటకాని బాణం తగిలి తపించి తల్లడిల్లే లేడిబాధా, యివన్నీ యెట్టిభాషా లేకుండానే మనకు తేటతెల్లమవుతాయి.

కాబట్టి భాషకు మాటలే అవసరమనుకోటం మన ప్రస్తుతపు టలవాటుపై అధారపడి ఉన్నదని గ్రహించాలి.

కొన్నేండ్లక్రితం "నెజ్‌పర్సెస్" జాతికి చెందిన ఒక అమెరికా ఎఱ్ఱ యిండియను ఐరోపాకు వచ్చాడు. సాధారణంగా పుస్తకాల్లోనూ, సినీమాల్లోనూ చూచే ఎఱ్ఱ యిండియనులమాదిరి అతను లేడు. నెత్తిన పక్షి యీకల తురాయిటోపీ, మోకాళ్ళవరకూ చర్మపు మేజోళ్లూ అతను ధరించలేదు. ఐరోపియనులమాదిరే దుస్తులధరించాడు. అతనికి ఆంగ్లమే కాక, వారి ఎఱ్ఱ ఇండియను భాషకూడా వచ్చు మాట్లాడడానికి.

ఈ రెండుభాషలే కాక అతనికి ఇంకొక, మూడోభాష కూడా తెలుసు. అనాదినుండీ వారి తెగవారు మాట్లాడే యొక ప్రత్యేకభాషే, యీ మూడోభాష. ఇదెంతో పురాతనమైన భాష. దాన్ని నేర్చుకోను బ్రహ్మాండమైనవ్యాకరణసూత్రాలు అనవసరం. విభక్తులూ, సర్వనామాలూ, వగైరా లక్కరలేదు. యీ భాష నేర్చుకోవాలంటే. ఇక దాని ఉచ్చారణో అది బహు సులభం; యెందుకంటే ఆ భాషను ఉచ్చరించటమే అనవసరం. అది మాట్లాడే భాషకాదు; "అభినయభాష" అని దాన్ని అనాలి.

ఆ భాషయొక్క నిఘంటువు వ్రాయాలంటే, ఎట్లుండేదీ, మచ్చుకు యిచ్చట కొద్దిగా సూచిస్తాము:

విల్లు :—యెడమచేయి ముందుకు జాపి కుడిచేత్తో బలంగా వింటి త్రాటిని లాగినట్లు.

విగ్‌వామ్ :—(ఎఱ్ఱ ఇండియనులడేరా) రెండుచేతులవ్రేళ్ళనూ జాపి మొనలజేర్చి కుడియెడమలకు స్లోపుగా నుంచుట.

తెల్లవాడు :—కుడిఅరచేతిని ముఖముముందు అడ్డముగా దొరటోపీ అంచుమాదిరి పెట్టుట.

తోడేలు :—రెండువ్రేళ్ళను తిన్నగా యెదురుగా, తోడేలు చెవుల మాదిరి జాచుట.

కుందేలు :—పైమాదిరి వ్రేళ్ళుజాపి, రెండవ పిడికిటిని వంపుగా వ్రేళ్ళ వెనుక, కుందేలు వీపుమాదిరుంచుట.

చేప :—అరచేతిని జాపి, బోర్లించి వ్రేళ్ళను కుడి యెడమలకు చేపతోకమాదిరి కొట్టుతూ ముందుకు జరుపుట.

కప్ప :—చేతివ్రేళ్ళను మడిచి బల్లపై బోర్లించి కప్పగంతుల మాదిరి చేతిని ఎగురవేస్తూ ముందుకు జరుపుట.

మేఘాలు :—రెండు పిడికిళ్ళను ఎత్తుగా తలపైనుంచుట.

వాన :—పిడికిళ్ళనువిప్పి ఒక్కసారి చేతుల నెత్తిమీదకుదింపుట.

నక్షత్రము :—రెండువ్రేళ్ళను ఎత్తుగా నెత్తిపైనుంచి చేర్చుతూ తెరచుతూ, చేర్చుట, నక్షత్రం మిణుక్ మిణుక్‌మని మెఱసినట్లు.

ఇదీ, యీ విచిత్రభాష! ప్రతిదీ యొక బొమ్మ ; ప్రతి బొమ్మనూ చేతులతో గాలిలో చిత్రించాలి, ఈ భాషలో. పూర్వపు ఎఱ్ఱ ఇండియనులు సరీగా యీ భాషనే, ఇట్లాగే, ఉపయోగించకపోయినా, చాలవరకు రెంటికీ సామ్యమున్నదనే చెప్పాలి. ఇప్పటికీ మనలో ఇటువంటి అభినయపదాలు యెన్నో వాడుకలో ఉన్నాయి. ఉదాహరణంగా :

మోటారుకారు :—చేతులను గుండ్రంగా చక్రాలమాదిరి తిప్పటం. కారునునడిపే చక్రమును త్రిప్పుతున్నట్లు అభినయించటం.

రైలుబండి :—చక్రాలు తిరిగేటట్లు చేతులు త్రిప్పుతూ, వానిని ముందువెనుకలకు జరపటమూ, ఇంజనుపొగ వచ్చేటట్లు నోటితో "ఛక్, ఛక్" అనటమూ.

"ఔను" అనాలంటే సాధారణంగా తలను పైకీ, క్రిందకూ ఊగిస్తాము. "అక్కడ" అనాలంటే వ్రేలితో దూరంగా చూపిస్తాము. యీ వ్రేలుకు "చూపుడువ్రేల" నే ప్రత్యేకనామంకూడా వాడుకలోవున్నది.

ఇతరులను చూడగానే "నమస్తే" అని నోటితో అనకుండా దణ్ణం పెట్టుతాము. కోపంవస్తే ఒకవ్రేలు పైకెత్తి ఆడిస్తూ, ముఖంలో రౌద్రం చూపిస్తాము. ప్రేమాతిశయాన్ని చూపడానికి ఎదుటి మనిషియొక్క చెంపలను మన చేతులతో తాకి, మన చెంపల కద్దుకొంటాము. ముద్దు పెట్టుకొంటాము. ఈవిధంగా మాటలులేని భాషను ప్రతిదినమూ మనం వాడుతూనే యున్నాము.

ఓడలలోనివారు ఏదన్నా విషయాలు తీరంమీదివారికో, ఇంకో ఓడలోని జనులకో తెలుపాలంటే జండాల నాడించి చెబుతారు. సముద్ర జలపు హోరూ, ప్రేలే ఫిరంగుల శబ్దములూ చెవుల గింగురుమనిపిస్తున్నా, మనపెదవులైన కదల్పక, ఎంత దూరపు జనులతోనైనా సంభాషించడానికి యీ అభినయభాషయొక్క ప్రయోజనం అతీతమైంది.

బడిలో పంతులు పాఠం చెప్పేటప్పుడు ఏదన్నా ప్రశ్న అడగాలంటే, నీ చేయి యెత్తుతావు. దాన్నిచూచి ఆయన నిన్ను "ఏమిట"ని ప్రశ్నిస్తాడు. దీనిబదులు, సందేహం కలిగిన ప్రతివాడూ ఉపాధ్యాయుని పిలవాలంటే యెంత గల్లంతు అవుతుందో? ఈవిధంగా అభినయభాష యిప్పటికే, మాట్లాడేశక్తి మనుష్యులు సంపాదించినా, కొద్దో, గొప్పో నిలిచియుంది, మనలో.

తుర్కీ, ఆర్మీనియా దేశాల్లో స్త్రీలు మాట్లాడరాదనే ఆచారం యుండేది. అందుకని సంజ్ఞలద్వారానే వారు సంభాషించేవారు, మొన్న మొన్నటిదాకా. సిరియాలోకూడా యిట్టి సంజ్ఞలభాషే వాడుకలో నుండేది.

పర్షియాదేశపు రాజు, 'షా'తో మాట్లాడడానికి అతని బానిస వారు సంజ్ఞలే వాడేవారు. నోటిమాట నిషేధము, తమ పై అధికారులతో. ఇట్టి వాడుకలుండే దేశాలు కొన్ని యిప్పటికీ యున్నాయి.

మెదడూ — ఆలోచనా

అరణ్యంలోని ప్రతిమృగమూ బహు జాగ్రత్తగా రకరకాల శబ్దాలనూ, వాసనలనూ గమనిస్తూఉంటుంది. పొదల్లో గలగలా, చెట్ల మ్రానులపై రాపిడిశబ్దమూ: యివి వినబడగానే త్వరగా పారిపోయి దాక్కొంటాయి.

ఉరుములశబ్దం, మెఱుపులూ, చెట్లమ్రానుల ఆకులు గలగలాశబ్దించటమూ: ప్రతిజీవీఝగిరీ, పరుగెత్తీ తనగూటిలోనూ, గుహలోనూదాక్కొంటుంది.

కుక్కగొడుగులూ, కుళ్ళే ఆకూ, అలాలవాసనలతో యేదోయొక క్రొత్త వాసన. వెంటనే తన ముట్టెతో పసిపడుతూ, చెత్తను పెకలించి, అడుగునయున్న పురుగునో, యెలుకనో భక్షించేయత్నం చేస్తుంది, నేలపై తిరుగాడే జీవి.

మృగాలమాదిరే, మానవుడూ ప్రతిశబ్దాన్నీ, ఆకుల గలగలనూ, నీటి పారుదల ధ్వనినీ, నడచిపోయిన జంతువుల కాలిజాడలనూ, వాని వాసనలనూ జాగ్రత్తగా గమనించేవాడు. ఇవేకాక తనమాదిరే సంచరించే యితర మనుష్యుల ఆనవాళ్ళనూ, వారి సంజ్ఞలనూ అతను తెలుసుకోటం అలవర్చుకొన్నాడు.

అడవిలో వేటకై బయలుదేరిన జనులలో మొదటివా డొక లేడిని చూస్తాడు. తన చేతులతో వెనుకవచ్చే వారికి సంజ్ఞచేస్తాడు. వెంటనే వారంతా, ఎట్టెదుట లేడికనుబడినదా అన్నట్లు తమ బాణాల నెక్కుబెట్టి పరుగిడివస్తారు. కాలిజాడలు కనిపెట్టి పొదల్లో కొరకబడిన ఆకు అలాల చూచీ, దూరాన గడ్డి గుబుర్లలోని శబ్దాలనువినీ, తన సహచరులకు సంజ్ఞ చేసి హెచ్చరించటం అలవాటు చేసుకొన్నాడు, మనిషి.

దూరాన నిలుబడిన మనిషి చేసే సంజ్ఞలనూ, శబ్దాలనూ వెనుక నున్నవారు చూచేవారు, వినేవారు. కండ్లనుండీ, చెవులనుండీ యీ విష యాలు వారి మెదడులకు వెళ్ళేవి. ఆ మెదడు వానిని విప్పిచెప్పేది; వ్యాఖ్యానంచేసేది. వెంటనే విల్లంబుల సిద్ధంచేయటమూ, పొంచుండి, పొంచుండి నిశ్శబ్దంగా ముందుకు సాగటమూ, అనే పనులు జరిగేవి.

ఈవిధంగా రకరకాల సంజ్ఞలూ అనుక్షణమూ మెదడుకు వెడుతూ యుండేవి. వీని నన్నిటినీ రకంవారీగా యేర్పర్చడానికీ, వాని అర్థం గ్రహించడానికీ మెదడుకు చాలా పని యేర్పడేది. ఇందుమూలాన మానవుని మెదడు త్వరత్వరగా పెరిగి, పెద్దదయింది. జంతువుల మెదడు లోవలేకాక దానిలో అనేక అల్లికలుగా, గిజబిజిగా నరాలు అల్లుకొని పోయాయి. ప్రతియొక్కభాగమూ, యింకోభాగంతో అన్యోన్యసంబంధం యేర్పర్చుకోగలిగింది, మెదడులో.

ఇందుమూలంగానే ‘పితకాంత్రోపస్’ మానవుని మెదడుకన్న, ‘నియాండర్తలు’ని మెదడు పెద్దదిగా మారింది. మెదడు పెరిగేకొలదీ ఆలోచనాశక్తి అతిశయించింది.

"సూర్యుడు" అనే సంజ్ఞను మానవుడు చూడగానే, అప్పుడు అర్ధరాత్రియైనా, సూర్యుడే కండ్లకు కనుపించకపోయినా, అతని మెదడు సూర్యుని ప్రతిమను అతనికి ప్రత్యక్షంగా కనుపింపజేయగలిగింది. "ఈ బెను తీసుకొనిరా" అనేసంజ్ఞ చూడగానే, ఆతనిదగ్గర అప్పుడు యీ బెు లేకున్నా, ఆలోచనలు పరుగిడి వెంటనే అతడు ఈ బెను పట్టుకు వచ్చేవాడు.

ఒకరితో నొకరుచేరి వివిధ పనులు చేయటంవలన, మనుజులకు మాటలాడే అభ్యాసం యేర్పడింది. ఇట్లా మాట్లాడేకొలదీ వారి మెదడు ఆలోచించటం నేర్చుకొన్నది.

ఈ ఆలోచనాశక్తిని తానే క్రమంగా వృద్ధిచేసుకొన్నాడేగాని, జంతువులకు లేని యీ నూతనశక్తిని మానవునకు యేదేవుడో ప్రసాదించాడను కోరాదు.

సంజ్ఞలబదులు మాటలు

తక్కువ అనుభవాలూ, కొద్దిపనిముట్లూ ఉండేరోజుల్లో ఏవోకొన్ని సంజ్ఞలుమాత్రం, ఒకరితోనొకరు సంభాషించడానికి సరిపోయేవి. వారు చేసే పనులరకాలు వృద్ధి అయ్యేకొలదీ, సంజ్ఞలుకూడా పెరిగాయి. పూర్వమంతసులభంగా వానితో సంప్రదించడం వీలయిందికాదు.

క్రమంగా పటాలభాషను జనులు కనిపెట్టారు. అంటే గాలిలో చేతులతో జంతువుల బొమ్మలూ, చెట్లూ, ఆయుధాలబొమ్మలూ వ్రాయటం నేర్చారు. ముండ్లపందనిగురించి మనము ఏదన్నా చెప్పాలనుకో, మనం దానిపటం వ్రాస్తాము చేష్టలూ, సంజ్ఞలద్వారా అదెట్లా తన చెవుల నిక్కబొడిచేదీ, ముట్టెతో మన్ను పెకలించి, ముందరికాళ్ళతో ప్రక్కలకు తోసివేసేదీ, సూదుల్లాగా తన ముండ్లనేవిధంగా విప్పేదీ, సమస్తమూ వర్ణిస్తాము. దీనిబదులు, ఏదన్నా, సాధారణమాట, నేను నీళ్లు త్రాగుచున్నాను అనేది అంటే, ఆ నీటిని సీసానుండా, టంబ్లరునుండా, లేక చేతులుపట్టా త్రాగేదని మనం చెప్పలేము.

పూర్వీకులు నీళ్లుత్రాగటాన్ని చెప్పాలంటే, చేతులు దోసెడుగాపట్టి, అందుండే నీటిని ఆతురతతో త్రాగేటట్టు నటించేవారు. ఈవిధంగా అభినయ భాషను వారుపయోగించినా, అందులో కొన్ని కొన్ని కష్టాలు వారికి

గోచరమైయుండవన్న. "కుడి కన్ను" లేక "ఎడమ కన్ను" అనేవి సంజ్ఞద్వారా తెలుపవచ్చేగాని, ఊరికే "కన్ను" అనేది వ్యక్తపర్చటంకష్టం.

ఇంకో కష్టమేమిటంటే, రాత్రులందీ సంజ్ఞల భాష యెందుకూ పనికివచ్చేదికాదు. చీకట్లో ఎంతబలంగా మన చేతులాడించినా, ఎట్టి సంజ్ఞలు చేసినా ఎదుటివారు చూడలేరుగా! ఇదే మాదిరి పగటివేళ చుట్టూ చెట్లు, చేమ లడ్డంగానుండే ప్రదేశాల్లోకూడా యీ అభినయభాష నిరుపయోగమయ్యేది. అంతా యెడారిగా, బయలుగా నుంటే ఇచ్చటి సంజ్ఞలు, దూరానుండే అచ్చటివారు చూడగలరు; చెట్లమయంగా ప్రదేశం ఉంటే ఈ భాషవలన లాభం, ఉండేదికాదు.

ఇందుమూలాన సంజ్ఞలబదులు శబ్దం ఉపయోగానికి వచ్చింది. రకరకాల శబ్దాలుచేసి తన ఆలోచనల నితరులకు తెలుపవలసిన ఆవశ్యకత యేర్పడ్డది.

మొదట్లో మానవుని గొంతు కండరాలూ, నాలుకా అంతగా అతనికి స్వాధీనంగానుండేవికావు. జంతువుల్లాగా యేదో అరవటమో, మూల్గటమో, గర్జించటమో మాత్రం అతనికి తెలుసు. నెమ్మదిమీదనే తన నాలుకను స్వాధీనపరచుకొని, నోటిలో త్రిప్పి, శబ్దోచ్చారణ అతడు కనుగొన్నాడు. మనకు గోచరం కాకపోయినా, మన నాలుక మాట్లాడేటప్పుడు ఎన్నెన్నో వంకరలుతిరుగుతుంది, సాగుతుంది, మడత బడుతుంది. ఇట్టి శక్తి ఒక్కసారిగా మానవునకు కలిగిందనుకోరాదు.

మొదట్లో ఆతనిమాటలన్నీ, సంజ్ఞాపదాల మాదిరే యుండేవి. ప్రతి వస్తువునూ, దాని ప్రతిగుణాన్నీ విపులంగా చేప్పేమాటలే మొదట యేర్పడ్డాయి.

"ఈవె" జాతి జనులభాషలో "నడక" అనేపదం యెన్నడూ విడిగా వాడరు. ఆ నడకను వర్ణించే పదాలేవో కొన్ని ఎప్పుడూ దానితో చేర్చబడుతాయి. ఉదాహరణంగా: "జొడ్జిడ్జి" అంటే గట్టిగాదబాయించి నడచుట; "జొబొకా బొకా" అంటే స్థూలకాయుడిలాగా బరువుగా పాదాలూని నడచుట; "జొబూలబూల" తల వంచుకొని, గుడ్డెద్దు చేన బడినట్లు నడచుట; "జొపియాపియా" తడబడుతూ నడచుట; "జొగోవు గోవు" తల వంచుకొని దిగాలుబడి నడచుట! ఈవిధంగా నడకయొక్క వివిధ రకాలనూ వర్ణించేమాటలున్నాయి. సంజ్ఞలచేత చూపించే ప్రతివిషయానికీ మాటలు యేర్పర్చబడ్డాయి.

కొందరు సంజ్ఞలతో, మరికొందరు మాటలతోనూ భాషించటం నేర్చుకోగలిగారు. క్రమంగా మాటలభాష, అభినయభాషయొక్క అగత్యాన్ని తొలిగించివేసింది.

ఇంతవరకూ గ్రహించింది

ఇంతవరకు మనం గ్రహించింది యేదో ఒక్కసారి పునర్విమర్శన చేసి చూద్దాము.

ఏదైనా ఒక నదియొక్క రహస్యాన్ని కనుక్కోవాలంటే, దాని తీరానే పైకి ప్రయాణం చేస్తాము. పోనుపోను అది సన్నగిలుతుంది. ఏదో కొండలలో చిన్న సెలయేరుగానో, కొండవాగుగానో మారి, ఇంకా సన్నగిలి దాని జన్మస్థానం మనకగుపిస్తుంది.

మానవజీవితం యొక బ్రహ్మాండమైన నదీప్రవాహం వంటిది. ఈ నదియొక్క ప్రారంభదశను వెతకుతూ పోయిపోయి మానవసంఘము లెట్లేర్పడ్డదీ, భాషలు ఏవిధంగా ప్రారంభమైనదీ, ఆలోచనాశక్తియే అనుభవాలచేత సృష్టితమైనదీ గ్రహించగలిగాము.

నది ముందుకు సాగుతుంది. ఎన్నో ఉపనదులనీరు దానిలోనికిజారి అది లోతవుతుంది. గర్జనధ్వనితో ప్రవహిస్తుంది. అట్లే మానవజీవితం, కాలగతిని తరతరాల అనుభవాల గ్రహించి, గంభీరంగా, లోతుగా మనకగుపిస్తోంది, యిప్పుడు.

ఎన్నో తెగలుపుట్టారు; పైకొచ్చారు; నశించిపోయారు. వారి భవనాలూ, కట్టడాలూ, నగరాలూ శిథిలమైపోయాయి. మట్టిలో మట్టిగా, నామరూపాలైనా లేకుండా ఎన్నెన్నితరాలలో నశించిపోయాయి. కాలగతిని నశించిపోనిదేదీ యీ ప్రపంచకంలో లేదనే గట్టినమ్మకం, ఇందుమూలాన మనకు కలుగుతుంది.

కాని, మానవ అనుభవమూ, ఈ అనుభవంవలన మానవులు సంపాదించిన జ్ఞానమూ, శక్తీ, కాలగతిని క్షీణించేబదులు, బలపడుతాయి. ఈ అనుభవ ఫలితమును నశింపజేసేదేదీ లోకంలోలేదు. మన భాషల్లో, కళలలో, ఆలోచనలలో, శాస్త్రపరిశోధనలలో ఈ అనుభవఫలితము గట్టిగా నాటుకొనియున్నది.

ఉపనది తన నీళ్ళను తెచ్చి పెద్ద నదిలో నింపుతుంది. ఉపనదిలో నీరు అయిపోతోందని మన మనుకోవచ్చు. ఒక్కొక్కసమయం, ఆ ఉపనది పూర్తిగా యెండిపోవచ్చు. తన్ను మాలిన ధర్మంచేసి, ఆత్మహత్య గావించుకొన్నదని ఉపనదిని మనం నిందించవచ్చు. కానీ, పెద్దనది యొక్క జలంలో యీ ఉపనది ప్రవహిస్తోంది. తా నెన్నడూ చూడలేనను కొన్న నూతనప్రదేశాలలో అది పారుతోంది, సాగిపోతోంది. పెద్దనదిలో సమస్త ఉపనదులూ ఐక్యమయి జీవిస్తాయి. నశించిన తెగలూ, జాతుల జీవితానుభవాలు, మన యీ కాలపు ప్రజల అనుభవాలలో, జీవయాత్రలో ఐక్యమయి సజీవంగా నున్నాయని గ్రహించాలి ఇంకా యెట్టెట్టి నూతన తీరాల చిందులు త్రొక్కుతూ యీ నది సాగిపోనున్నదో, యెవరు చెప్ప గలరు ?

ఈ నదియొక్క జన్మస్థానాన్ని చేరాము. పనిచేయటమూ, మాట్లాడటమూ, ఆలోచించటమూ అనే శక్తులుగల మానవుడు సృష్టిలో యెట్లేర్పడ్డాడో గ్రహించుకోగలిగాము.

"కృషిఫలితంగానే మానవుడు లోకంలో నుద్భవించాడని" యొక మహానుభావుడన్నది, అక్షరాలా నిజమని ఒప్పుకోక తప్పదు.

మానవ విజయం

2

మన కథానాయకుని యౌవనదశ

ఈ పుస్తకం మొదటిభాగంలో మన కథానాయకుడైన మానవుడు యెచ్చట, ఏ కాలంలో పుట్టాడో అనేవిషయం ఆలోచించాము. మనందరి బిడ్డల్లాగానే, శైశవదశలో ఆతడెట్లా చతుష్పాదుడై సంచరించాడో, క్రమంగా కాళ్లు స్వాధీనం చేసుకొని, నిలబడటమూ, నాలుగైదు తప్ప టడుగులు వేయటమూ, మధ్యమధ్య చేతులాన్చి తిలగటమూ, యెట్లభ్య సించాడో కనుగొన్నాము. మొదట్లో ఆతనికి మాటలేవీ వచ్చాయికావు. వివిధభావాలనూ ఏవేవో పసిబిడ్డభాషలో వెలిబుచ్చాడు. కాళ్లు బాగాస్వాధీన మయి, చేతులు నడిచేపనినుండి విముక్తిజెందగానే, వానితో యేవేవో సంజ్ఞలు చేయటమూ, చుట్టుప్రక్కలందుండే రాళ్ళూ, రప్పలూ, కొమ్మలూ పట్టుకొని యీపనీ, ఆపనీ చేయటమూ నేర్చాడు. కౌమారదశ వచ్చేటప్ప టికి తన చేతులతో రకరకాల పనిముట్లు చేయటమూ, వేర్వేరుపనులు చేయటమూ నేర్చాడు. ఈ దశలోనే ఆతడు తన నాలుకను స్వాధీనపర్చు కొని, శబ్దోచ్చారణకూడా ప్రారంభించాడు. ఇదంతా వెనుకటిభాగంలో చెప్పబడింది. క్రమంగా మన కథానాయకుడు యౌవనదశను ప్రారంభిం చాడు. ఈ రెండోభాగంలో ఈ నవయువకుని జీవిత మెట్లా వికసించిందో, ఏయే నూతనశక్తుల నతడు స్వాధీనపర్చుకొన్నాడో, ఏయే పనులందు తన కాలం గడిపాడో అనే విషయాలను తెలుసుకోడానికి యత్నిస్తాము.

మునుపటి యిల్లు మార్చి

యెవరన్నా. యింకో కొత్తయింటికి వెళ్ళారనుకో. ఆ పాత గృహానికి పోయి చూస్తే చాలా తమాషాగా నుంటుంది అంతా. పాత ఇల్లు వదలి వెళ్ళేటప్పుడు దాన్ని ఊడ్చి, శుభ్రంచేసి వప్పగించకూడదని, మనలో ఒక ఆచారం వున్నది. అందుకని ఆ ఇంటినిండా ఎక్కడచూచినా చింపి పారవేసిన కాగితపు ముక్కలుంటాయి. పాత చీపుర్లూ, చేటలూ, పగిలిపోయిన పింగాణీగిన్నెలూ, చిమ్నీ పగిలి పాడైపోయిన చిన్న లాంతరూ, ఊడ్చి, ఊడ్చీ అరిగిపోయిన పొట్టి పాత చీపురూ, యిట్లాంటి వెన్నో పడి ఉంటాయి. కేవలం ఈ సామానులనుచూచి, పూర్వం ఆయింటి వారెట్టి జీవితంగడిపేవారో స్పష్టంగా గ్రహించటం అంత సులభంకాదు, మనకు.

పురాతన మానవుని జీవితవిషయాలని గుఱించి కనుక్కోడానికి యత్నించే శాస్త్రకారుల సమస్య కూడా పైన చెప్పిన, మన సమస్య వంటిదే. ఇంతేకాదు, యీ శాస్త్రజ్ఞులు పాడుపడిన పురాతన కొంపలను చూడబోయేటప్పటికి, ఎన్నో కొన్ని వందలయేండ్లు గడచియుంటాయి, వానిలో మనుష్యులు నివసించి. నిజానికి యిల్లనేదే కనుపించదు. పడిపోయిన కొన్ని గోడలూ, మరికొన్ని యిండ్ల పునాదులూ, పూర్వీకు లుపయోగించిన సామానుల ముక్కలూ వగైరా మాత్రం కనుపిస్తాయి. ఈ స్వల్ప ఆధారాలనుండి, లెక్క లేనన్ని ప్రశ్నలకు, నీవూ, నేనూ అడిగే వానికి, వారు సమాధానం చెప్పాలి. శాస్త్రకారుల పని అల్లాటప్పా వ్యవహార మనుకోకు !

మన దేశంలో అనేకచోట్ల పురాతన శిథిలభవనాలూ, మసీదులూ, దేవాలయాలూ, కోటలూ, గోపురాలూ యెన్నో ఉన్నాయి. విఱిగి పడిపోయే ప్రతిరాయీ, ద్వారమూ; విచ్చలవిడిగా మొక్కలు పెఱిగి, తీగలల్లుకొనీ, రాయి విసరివేస్తే యెంతోసేపటికిగాని, నీటిని తాకిన శబ్దమే వినబడని పాతబావులూ; ఇలకోళ్ళ శబ్దంతో, చీకట్లు క్రమ్ముకొని భయంగొలిపే పూర్వీకుల శయ్యాగృహాలూ, యిటువంటివన్నీ, గడచిపోయిన తరాల ప్రజల గుఱించి యెన్నెన్నో విచిత్రవిషయాలు మనకు తెలుపుతాయి.

ఇటువంటి పాతనివాసాలకన్నా, యింకా యెంతో పురాతనమైన నివాసాలుకూడా ఉన్నాయి. సాధారణ గోడల్లాగా, కొండలు త్వరలో శిధిలంకావు. ఈ కొండగుహల్లో పూర్వం రకరకాల జీవులు తమ నివాసా లేర్పరచుకొన్నాయి. పదిహేనువేల సంవత్సరాలకు ముందు, మనుజులు వసించిన పాత గుహలు యిప్పటికీ ఉన్నాయి. ఇటువంటి వానిలో యెంద రెందరో జాతుల జనులు మారుతూ నివసించారు. మొట్టమొదట్లో భూమి యడుగునుండే ఊటనీరు నివాసం యేర్పరచుకుంది. ఆ నీరు తన వెంబడి యీ గుహల్లోకి యిసుకా, బంకమన్నూ, ఎఱ్ఱమట్టినీ తీసుకువచ్చింది.

క్రమంగా నీరు యీ గుహను వదలివేసింది. తరువాత ఆగుహలో జనులు తమ నివాసాలేర్పరచుకొన్నారు. ఏదో తమకు చేతనయినట్లు జనులు చెక్కి పదునుచేసిన చెకుముకిరాళ్ళ తునకలీమట్టిలో కనుపిస్తాయి. వీనినిబట్టే అచ్చట ప్రజ నివసించారని మనకు తెలుస్తుంది. ఆ జనులు జంతు కళేబరాలను కోసేవారు, ఎముకల కతుకుకొన్న మాంసకండరాల నూడబెరికేవారు, ఎముకల చీల్చి లోపలి మూలగను తినేవారు. ఈ పను లన్నిటికీ తమ చెకుముకి పనిముట్ల నుపయోగించేవారు. వాళ్ళు గొప్ప జంతువేటకాండ్రని యిందుమూలాన తెలుస్తుంది.

చాలా యేండ్లు గడిచాయి. ఎందుకనో జనులు యీ గుహను వదిలి పెట్టేశారు. కొత్తవారెవరో నివాసం యేర్పరచుకొన్నారు. గుహ గోడలు నున్నగా, సాఫీగా రుద్దబడినట్లు కనుపిస్తాయి. యెలుగుబంట్లు తమ బొచ్చు శరీరాలను యీ గుహ గోడలకు రాచి రాచి నున్నగా అరుగదీశాయి. అట్టి పెద్ద యెలుగుగొడ్ల కపాలపు యెముక లిచ్చటున్నాయి. వెడల్పైన నుదురూ, సన్నని, పొడూగుముట్టే; వాని యెముకల చూస్తేనే భయంవేస్తుంది.

ఈ పొరకు పైనుండే మట్టి భాగాన్ని పరీక్షిస్తే తిరిగీ, మానవ నివాస చిహ్నాలగుపిస్తాయి. గొప్ప అగ్నిగుండాల బూడిదా, బొగ్గూ, కీళ్లూడిన జంతువులయెముకలూ, రాతి, యెముకల పనిముట్లూ ఉంటాయి. ఈ వస్తువులను జాగ్రత్తగా పరిశీలించి, అప్పటి ప్రజ యెట్టి జీవితాలు గడిపారో కనుక్కోవచ్చు.

ఇట్టే చూడగానే, అన్నీ యేవేవో విఱిగిన రాతిముక్కలూ, ఎము కలూ అని మన కనిపిస్తుంది. కొంచెం నిదానించి చూస్తే భావికాలపు సుత్తీ, సమ్మెటా, కత్తీ, బంపమూ, సూదీ మన కిందులో కనుపిస్తాయి.

వానిలో ఒక పనిముట్టు కొక-అంచు పదునుగా కత్తిలాగున్నది; ఇంకో దాని మొన వాడిగా సూదిలాగున్నది, మఱి ఇంకొకదాని అంచున రంపపు పళ్ళులాగున్నాయి.

ఈ ఆయుధాలన్నిటిలో పురాతనమైనది, పేద్ద రాతిసుత్తి. దీనితో రాళ్ళు పగులగొట్టేవారు. విరిగి చెదరిన ముక్కలతో వేర్వేరు పనిముట్లు చేసేవారు.

ఈ పాతసుత్తికి దగ్గరలోనే, మట్టిలో పూడ్చుకుపోయి పురాతన సుత్తి మన కగుపిస్తుంది. దానిని గట్టియెముకతో చేశారు. సుత్తిదెబ్బలూ, దానిపై పగుల గొట్టిన రాళ్ళగీతలూ, దీనిపైనున్నాయి. అదెంత గట్టి యెముకో! ఎంత పెద్ద మృగానిదో!!

వీరికి, కొన్నివేల యేండ్లక్రితం, ఇదేగుహలో వసించిన మానవుల కన్న వీరెన్ని విధాలో ముందంజ వేసారని తెలుస్తుంది. ఈ పనిముట్లను బట్టి, పూర్వీకులు నేర్వని వెన్నెన్నో కొత్తపనులు వీరికితెలుసు.

పూర్వం, అన్నిరకాల పనులకూ వాడియైన రాతిపనిముట్టు నొక్క-దానినే వినియోగిస్తే, ఈ ప్రజలు కోసేందుకొకటీ, చీల్చడాని కింకొకటీ, దంచడానికి మఱొకటీ, ఇట్లా పనిముట్లు చేసారు. పొడూగ్గా, చెప్పులు కుట్టే సూదిమాదిరి ఆయుధంతో జంతువుల తోళ్ళను బట్టలుగా కుట్టుకొనే వారు. పళ్ళున్న ఇంకో ఆయుధంతో మాంసమునుకోసి, తోళ్ళను పదును చేసేవారు. వాడి మొనగలరాయి, వారి యీటె మొనగానుండేది.

చలిబాధ పెఱిగేకొలదీ ఈప్రజలెన్నెన్నోవిధాల దానినుండితప్పించు కోడానికి యత్నించారు. ఎలుగుగొడ్ల తోళ్ళతో బట్టలు కుట్టుకొన్నారు. చలి కాలంలో తినడానికి మాంసమును దాచిపెట్టుకొన్నారు. నివాసానికి వెచ్చని ఇండ్లు నిర్మించుకొన్నారు. ఇన్నిరకాల పనులకూ, ఒకేపనిముట్టు వారికి సరిపోయిందికాదు; ఎన్నెన్నిరకాలో తయారుచేసుకొన్నారు. వారి నివా సాల్లో, యీకాలపు పనిముట్ల శైశవదశనుచూపే వెన్నోవున్నాయి. కాల గతిని వానిలో అనేకం నశించినా, గట్టిరాతివీ, యెముకవీమాత్రం మిగిలి ఉన్నాయి.

చర్మమూ, కొయ్యా, పురుగులుపట్టి మట్టిలో మట్టిగా కలిసి పోయాయి. తోలుదుస్తులు, వారు కట్టుకొన్నవి, కనుపించకపోయినా, వానిని కుట్టినసూది కనుపిస్తోంది. ఈటె పిడికఱ్ఱ చదలుబట్టి పోయిందే కాని, దాని రాతిమొన మట్టిపాలు కాలేదు.

శాస్త్రజ్ఞులు భూమిని త్రవ్వి ఇటువంటి విషయా లెన్నో పరిశీలించి. వాని సందేశాలను మనవంటి సామాన్యప్రజలకు తెలుపుతారు. భూమిని పై నుండి లోతుకుత్రవ్వుతూపోవాలిగా? కాబట్టిలోతులోతుగా పోయేకొలదీమన కగుపించే యొక్కొక్క పొరా, యీ ప్రకృతి గ్రంథంలో యొక పుటవంటిది. క్రిందిపొరలు పురాతనపువి. ఈ ప్రకృతిగ్రంథాన్ని మొదటినుండీ చదివే బదులు, శాస్త్రజ్ఞులు, ఆఖరుపుట, యీ కాలపుదానినుండే ప్రారంభించి, వెనుకకు చదువుతూపోతారు. మనమందరమూ చదివేవిధానానికి విరుద్ధంగా మహమ్మదీయ గ్రంథాలు లిఖిస్తారు; మన ఆఖరుపుట, వారి మొదటిది. ప్రకృతి పుస్తకం చదివేవిధంకూడా అటువంటిదే.

సరే, మనం పరీక్షచేస్తున్న గుహలో పైనుడివిన మనుజులకాలం తరువాత యేమి జఱిగిందో, చూద్దాము.

అందుండే మట్టిపొరల చూస్తే, జనులనేకపర్యాయము లాగుహను త్యజించి వెళ్ళారనీ, తిరిగీ ఎన్నోసార్లువచ్చారనీ తెలుస్తుంది. మనుష్యులు లేనికాలంలో, ఎలుగుబంట్లూ, హైనాలూ (తోడేలువంటి జీవి) దానిలో వసించాయి. గుహ పైకప్పునుండి రాళ్లూ, మన్నూ నేలపైబడి క్రింది భాగాలను పూడ్చేవి. అందుచేత ఎవరైనా క్రొత్త ప్రజగానీ, జంతువులు గానీ దానిలో నివసించడానికి వస్తే అంతకు పూర్వపు నివాసుల చిహ్నాలేవీ వారి కగుపించేవేకావు. ఏవేవో రాళ్లూ, రప్పలూ, మన్నూ, నేలపై పరచియుండేవి.

క్రమంగా కాలం జరిగిపోయింది. శతాబ్దాలూ, వేలకొలది ఏండ్లూ గడిచిపోయాయి. ప్రకృతిలో స్వభావసిద్ధంగా దొరికే నివాసాలను, అంటే గుహలను మనుష్యులు వదలిపెట్టారు. ఆరుబయట తామే నూతనంగా తమ ఇండ్లను కట్టుకోటం ప్రారంభించారు.

పచ్చని కొండల పార్శ్వాల్లో తమ మందల మేపే గొఱ్ఱెకాపరులూ, దారితప్పి కొండమయప్రదేశాల్లో చిక్కుబడినవారూ మాత్రం, ఏవో కొద్ది రోజులు యీ గుహల నుపయోగించేవారు.

ఇట్లా, చూస్తూపోగా ఆఖరుకు, ఈ గుహయొక్క చివరిప్రకరణానికి మనం వస్తాము. తిరిగీ జనులు యీ గుహకు వస్తారు. కాని, వీరిందులో నివసించడానికి రాలేదు. పూర్వీకులెట్లీ గుహలో వసించారో పరిశీలించ డానికి వచ్చారు. వీరే మన శాస్త్రకారులు!!

ఈవిధంగా ప్రకృతిగ్రంథాన్ని ఆఖరునుండీ చదివి, శాస్త్రజ్ఞు లీగుహ యొక్క విచిత్రగాథనంతా మనకు తెలుపుతారు. మానవుడు, తన్నెవరో తఱుముచున్నట్లు, ముందుకు సాగిపోతూనే యున్నాడు. పురాతనమైన ఒకటీ రెండు పనిముట్లు, పెఱిగిపోయి, రకరకాలు తయారవుతాయి. రాతి పనిముట్ల బదులు యెముకవీ, కొమ్ముపీ కనుపిస్తాయి. తోళ్ళనూ, ఎముకలనూ, కొయ్యనూ వివిధరకాల సామాగ్రుల కుపయోగిస్తారు. పుట్టుకతో వచ్చిన తన చేతి పదివ్రేళ్ళతోనూ, పదివందలరకాల పదును పనిముట్లను చేసుకోగలిగాడు, మనుజుడు.

చేతి పొడవు

చేతిపొడవునుబట్టి పనియొక్క అందుబాటుంటుంది. పాపాయి పొట్టిచేతులు చెంతనున్న గిలక్కాయనే అందుకొంటే, పెద్ద వారి పొడుగు చేతులు ఎత్తుగానున్న మామిడికాయలను కోస్తాయి.

మొదట్లో, పురాతన మానవుడు ఏదన్నా యెలుగుబంటిని చూస్తే భయపడి పరుగెత్తి పోయేవాడు. దానితో పోట్లాడి యెట్టి ప్రయోజనం లేదని వాడికి తెలుసు. చిన్న, చిన్న మృగాలను, తన అందుబాటులో నుండేవానినే, పట్టి చంపేవాడు.

క్రమంగా, రాతి యీటెను తయారుచేసుకోగలిగాడతడు. పొడవైన కఱ్ఱ కొసకు పదునైన రాతి మొనను బిగించి కట్టటంతోనే, అతని చేయి అకస్మాత్తుగా పొడూగ్గా పెఱిగిపోయింది! ఇదివరకు, ఎలుగును చూడగానే, భయపడి పరుగెత్తిపోయే అతని కాళ్లు బలంగా నేలను తన్ని దబాయించి నిలబడనేర్చాయి.

తన వెనుక కాళ్ళపై నిలబడి అతనిపై దుముకడానికి యత్నించే భయంకర భల్లూకాని కతడెదురయ్యేవాడు. యీ ఈటెపుచ్చుకొని తన పొడూగుపాటి యీటె మొనను, దాని గుండెభాగంలో గ్రుచ్చేవాడు. ఎలుగు యొక్క పొట్టికాళ్ళతని అందుకోలేకపోయేవి. బాధతో, కోపంతో, ఆవేశంతో అరుస్తూ అతనిపై కురుకడానికి ముందుకు వ్రాలేది. బలంగా ముందుకురికేది. ఫలితం? ఈటె మొన మరీ లోతుగా దానిలో గ్రుచ్చుకొనేది. అటువంటపు డాతని యీటెకఱ్ఱ విరిగితే పాపం! ఏమయ్యేదో? ఒక్కపెట్టున, పిచ్చికోపంతో వానిపైబడి తన వాడి గోళ్ళతో రక్కి, పదును కోరలతో కరచి చిత్రవధచేసేది, వానిని.

కాని, అట్టి ప్రమాదం తరచుగా సంభవించేదికాదు పెద్ద మృగాల వేటకు పదిమందీచేరి వెళ్ళేవారు. తనమీద పడుతుంది, మృగం అని భయం వేయగానే, పేద్ధ కేకలు పెట్టేవాడు. అవి విని నలుగురూ వచ్చి అమాంతంగా ఎలుగుపైబడి తమ రాతి కత్తులతో దాని కడతేర్చేవారు.

ఈ బెను కనిపెట్టటంతోనే, ఇంతకుపూర్వ మాతడెన్నడూ తనకు శక్యమవుతుందని అనుకోని రకరకాల జంతుజాలమూ అతనివశమైంది. ఇప్పటికీ పురాతన గుహల్లో జనులు తమ తినుబండారముల దాచిన గదు లగుపిస్తాయి. వాటి నేలంతా రాళ్లుపరచి యుంటుంది. ఎలుగుల యెముకలు కుప్పతిప్పలుగా ఆ గదుల్లో మన కగుపిస్తాయి. అంత యెక్కువగా ఎలుగు బంటి మాంసాన్ని దాచేవారంటే వారెంత గొప్పవేటగాండ్రో, నీవే ఊహించుకో.

ఎలుగుబంటివంటి, బాగా పరుగిడలేని మృగాలకు ఆతని యీబెె ఉపయోగపడినట్లు, చురుకైన యితర మృగాలకది లాభించిందికాదు. మైదానాల్లో తిరిగేటపుడు అడవిదున్నలూ, గుఱ్ఱాలూ మంద మందలుగా వారు చూచేవారు. నెమ్మదిగా పొంచుండి అట్టిమందను సమీపించేలోగా, ఏమాత్రం చప్పుడైనా, అవన్నీ వాయువేగంతో పారిపోయేవి.

క్రమేపీ తను వేటాడి చంపిన జంతువుల యెముకలనుండి వాడిగా సూదిమొనగల చిన్న ముక్కల చెక్కటం నేర్చాడు. వానిని పొట్టికఱ్ఱలకు బిగించాడు. పరుగిడే మందమీద నలుగురూచేరి యీ ఆయుధాలను విసరే వారు. అదే మొదటిబాణం. చిన్నప్పటినుండీ యీ బాణాల విసరటం అభ్యసించినా, ఎంతగొప్పగా బాణవర్షం కురిపించినా, పలాయితమృగాలకు ఏపది పండ్రెండో మాత్రం తగిలేవి.

ఇట్లా వేలకొలది సంవత్సరాలు గడచేటప్పటికి, అడవిదున్నలూ, అశ్వాలూ అరుదైపోయాయి. వారింకొక కొత్తరకం ఆయుధాన్ని కని పెడితేనేగాని మిగిలినవానిని చంపడానికి వీలు లేకపోయింది.

లేతకఱ్ఱను కోసి, వంచి దానిరెండుకొనలకూ బలంగా లాగిత్రాడు కట్టటం నేర్చాడు. ఇదే ప్రథమవిల్లు. వింటిత్రాటిని లాగి, బాణం ఎక్కు పట్టి వదిలేవాడు. లాగేటప్పు డాతని భుజబలమంతా వింటిత్రాటికెక్కి, బాణం వాయువేగంతో యెగిరి జంతువుల తాకేది. ఇట్లా, క్రమంగా మాన వునిచేయి పొడుగు పొడూగ్గా పెరిగిపోయింది. ఈ నూతన ఆయుధాల వలన యెంతదూరపు మృగాలైనా అతని కందుబాటులో నుండేవి.

మొదట్లో చిన్నవిల్లులు చేసారు. తరువాత పెద్దవి, మనిషంత యెత్తుండేవి చేసారు. మామత్‌నో, రెయిండీరునో తన చిన్న బాణంతో చంపేవాడు. వాని యెముకలనుండే బలమైన చక్కని బాణాలచేసి, తిరిగీ ఆ మృగాలనే చంపేవాడు. ఇట్టిపనులను మానవుడుతప్ప ఏ ఇతరజీవీ చేయలేకపోయింది.

ఎంతెంత దూరపుమృగాలనైనా, ఒకటికాదు, రెండుకాదు, వందల కొలదిగానుండే మందలనైనా, వెన్నంటి, తరిమి చంపగలిగిన ఈ పొడూగు చేయిని నిర్మించుకొన్న మానవుడు, గ్రంథం మొదట్లో చెప్పినట్లు, మన కథల్లో వినే బ్రహ్మాండరాక్షసులకంటె. యెంతో ధీశాలి అనకతప్పదు. మహత్తరకార్యాల చేయగల శక్తు లాతనిలో, క్రమేపీ, వృద్ధిజెందుచున్నా యనడానికి ఇదొక గొప్ప నిదర్శనం.

సజీవమైన జలపాతం

ఫ్రాన్సుదేశంలో "సొల్యూట్రి" అనే ఒకచోట పేద్ద నిట్రమైన కొండ అంచొకటున్నది. ఈ కొండ అడూగునున్న లోయలో శాస్త్రజ్ఞు లనేక జంతువుల యెముకలు కనిపెట్టారు. మామత్ యెముకలతునకలూ, పురాతన పశుజాతుల శల్యాలూ, గుహ యెలుగుబంట్ల కపాలాలూ ఎన్నో ఉన్నాయి.

ఈ యెముకల్లో చాలాభాగం గుఱ్ఱాల యెముకలే ఉన్నాయి. మఱి కొన్ని తావుల్లో చాలా అడుగులయెత్తుగా యీ గుఱ్ఱపు యెముకలు పేర్చి ఉన్నాయి. ఇన్ని ఎముకలుండబట్టి కొన్ని లక్షలగుఱ్ఱాలిచ్చట మరణించి యుండాలని శాస్త్రజ్ఞులంటారు.

ఇన్ని గుఱ్ఱా లెచ్చటనుండి వచ్చాయో ? ఈ ప్రత్యేక ప్రదేశంలో అవన్నీ యెందుకు మరణించాయో ?

ఆ ఎముకల్లో చాలావరకు కీళ్లతొలగినవీ, విరిగినవీ, నల్లగాకాలినవీ ఉన్నాయి. ఎవరో ఈ ఎముకల నిచ్చట చేర్చేముందు, ఆ అశ్వాలను భక్షించడానికని కాల్చియుండాలని తెలుస్తుంది. ఇది గుఱ్ఱాల స్మశానం కాదనీ, ఏజాతి ప్రజలో వంటలుచేసి పారవేసిన బూడిద ప్రోగుల ప్రదేశ మనీ, శాస్త్రజ్ఞులు కనిపెట్టారు.

ఇంతపెద్ద వంటింటిబూడిద గుట్ట తయారయిందంటే ఎందరో ప్రజలు ఎన్నితరాలుగానో ఇచ్చట వసించారన్నమాట.

ఈ ప్రత్యేకస్థలంలోనే వారేలవసించాలి? అశ్వవేటకు ఏదన్నా మైదానపు ప్రదేశంలో వారెందుకు నివసించలేదు?

దీనికి కారణం, బహుశ, యిదై యుంటుంది! మైదానభూమిలో పెద్ద గుఱ్ఱాలమంద అగుపించేది. వేటకాండ్రు, నెమ్మదిగా, శబ్దం చేయకుండా పొదలలో నక్కి, ఎత్తుగడ్డి వెనుకగా జరుగుతూవచ్చి వానినిసమీపించేవారు. ప్రతివానిచేతిలో చాలాబాణాలుండేవి. ముందుండేవారు ఏప్రక్కగా గుఱ్ఱాలున్నాయో, ఎన్నో, ఎటు మార్గంగా అవి వెడుతున్నాయో, వెనుక వారికి సంజ్ఞచేసేవారు.

వారంతా, చప్పుడు చేయకుండా వానిచుట్టూ ఆక్రమించుకొనేవారు. నెమ్మదిగా వానిని సమీపించేవారు. మొదట్లో విశాలమైన ఆ బయలుమీద అచ్చటచ్చట ఏవో చిన్న చుక్కల్లాగా కనుపించిన గుఱ్ఱాలు, వారికిపుడు స్పష్టంగా కనుపిస్తాయి. వాని పొడూగు తలలూ, వంపు మెడలూ, జూలూ, సన్ననికాళ్ళూ, పొడవైన ఉన్ని కప్పబడిన శరీరాలూ వారికిపుడు స్పష్టంగా తెలుస్తాయి

ఉన్నట్లుండి, అవి బెదురుతాయి; తలలెత్తి ముక్కురంధ్రాల చలింపజేసి, పసిపట్టుతాయి. వాని వొంపుమెడలు, అదొకవిధమైన సొంపుగా ఒంగుతాయి, పరుగిడ జూస్తాయి. కాని పాపం! అప్పటికే ఆలస్యమయింది. వానికి రానున్న ప్రమాదసూచన, ఇంకా కొంచెము ముందుగా తెలిసిన బాగుండేది. రెక్కలులేని వాడిముక్కుల విచిత్ర పక్షుల్లాగా, అంతులేని బాణాలు వాని ఒడలంతా పొడిచివేస్తాయి.

ప్రక్కలూ, మెడలూ, వీపూ, అంతటా బాణాలే! ఎటుపారిపోవాలి! ఏం చేయాలి? మూడుప్రక్కలా శతృవు లగుపించుతారు. నిర్మానుష్యమైన ఆ మైదానంనిండా, భూమి యీనినట్లు, మనుష్యులు కనుపిస్తారు. ఇంకేమున్నది? ఒక్కటే ఒకప్రక్క వానికి పారిపోడానికి దారి కనుపిస్తుంది. భయపడీ, సకిలిస్తూ అవన్నీ, ఒక్కపెట్టున ఆ ప్రక్కగా పరుగిడుతాయి. సరీగా, యీ గుఱ్ఱాలన్నీ అటే పరుగెత్తాలని, వేటగాండ్రు ముందే యేర్పాటుచేసారు. ఆదారి తిన్నగా కొండఅంచుకు వెడుతుంది.

భయంతో దారీతెన్నూ తెలీక, తోకలు పైకెత్తి, నోట నురుగుల గ్రక్కుతూ ఆ గుఱ్ఱాలన్నీ ఏదో పెద్ద నదీప్రవాహంలాగా పరుగెత్తాయి. ఎత్తైత్తుగా పైకెక్కే ఆ కొండమార్గాన పరుగిడగా — అకస్మాత్తుగా పేద్ద అఖాతం కనుపించింది. ముందున్నగుఱ్ఱాలు భయపడి, తమవెనుక

సజీవమైన జలపాతం!

భయంతో దారీతెన్నూ తెలీక. తోకలు పైకెత్తి నోట నురుగులగ్రక్కుతూ ఆ గుఱ్ఱాలన్నీ ఏదో నదీ ప్రవాహంలాగా పరుగెత్తాయి.

కాళ్ళపై లేచి నిలబడ్డాయి. గుండె దిగులుతో సకిలించాయి. కాని వెను నుండి పరుగిడివచ్చే గుఱ్ఱాలు వానిని క్రిందకు త్రోసివేసాయి. ఆ గుఱ్ఱాల గుంపంతా ఏదో బ్రహ్మాండమైన జలపాతంమాదిరి కొండ అంచునుండి క్రిందకు దిగజారింది. క్రింది అఖాతమంతా వాని శరీరాలతో, రక్తప్రవాహాలతోనూ నిండిపోయింది.

వేట యింతటితో ముగిసింది. క్రిందనున్నవారు మంటలు వెలిగించారు. ముసలిస్త్రీలు వాని కళేబరాలను ముక్కలుగాకోసారు. నలుగురికీ పంచిపెట్టారు. బాగా ధైర్యంగా వేటాడినవారికి పెద్దభాగాలిచ్చారు.

కొత్త మనుష్యులు

గడియారపు ముళ్ళు — అందులోనూ గంటలచూపే చిన్నముల్లు— కదులుచున్నట్లే మన కగుపించవు. కాని ఒకటి రెండు గంటలతరువాత చూస్తే చిన్నముల్లు జఱిగినట్లు తెలుసుకొంటాము.

మానవ జీవిత విషయమూ ఇంతే. మనలోనూ, మన పరిసరాల్లోనూ కలిగే మార్పులు మనకు తెలియనే తెలియవు. జీవితగడియారపు గంటలముల్లు కదలనట్లే ఉంటుంది. కాని, కొన్ని సంవత్సరాలు గడిచేటప్పటికీ అది కదలి జఱిగినట్లు మనం గ్రహిస్తాము. దానితో మనము కూడా జఱిగాము ; ప్రతీదీ, మన చుట్టుప్రక్కలలో, మారిపోయింది.

ఇట్టి మార్పులు యీకాలపు మనుజులం, మనకే తెలియటం ఇంత కష్టమైతే, మన పూర్వీకు లిట్టిమార్పులను తెలుసుకోలేకపోయేవారంటే, అంతగా ఆశ్చర్యపడనక్కరలేదు. మనకంటే తారీఖులజూపే డైరీలూ, ఫొటోగ్రాఫులూ, వార్తాపత్రికలూ, పుస్తకాలూ ఉన్నాయి. ఇవన్నీ పాత విషయాలకూ క్రొత్తవానికీగల తారతమ్యాన్ని విశదీకరిస్తాయి, చక్కగా, మన పూర్వీకుల విషయం అట్లాకాదు. జరిగిపోయినవానిని జఱిగేవానితో పోల్చిచూడడానికి వారికెట్టి సదుపాయాలూలేవు. మానవజీవితం, స్థిరంగా కదలకుండా నిలబడినట్లు వారనుకొనేవారు. పాతస్థితితో పోల్చితేనేగాని ఏదన్నా మార్పుకలిగిందో లేదో చెప్పలేము. గడియారంమీద అంకెలనేవి లేకపోతే, దానిముళ్ళు కదిలాయో లేదో యెట్లాచెప్పటం ?

పూర్వీకులు వారేపనిచేసినా సరీగ్గా వాళ్ళ పెద్దవారు నేర్పినట్లే దాన్ని చేసేవారు. పనిముట్లు చేసేవాడు తానెట్లు నేర్చాడో ఆమాదిరే వానిని చేసేవాడు. ఇండ్లు కట్టేటప్పుడు, స్త్రీలు తమ వంటపొయ్యిలను

పూర్వీకులు చెప్పినట్లే నిర్మించేవారు. వేటాడే ప్రతియువకుడూ పెద్దలు నేర్పిన పద్ధతినే, అనుకరించేవాడు.

ఐనప్పటికీ తమకు తెలియకుండానే పనిముట్లు చేయటంలో, ఇండ్లు కట్టటంలోనూ, వేటలోనూ కొన్ని మార్పులు కలుగుతూనేయుండేవి. ప్రతి కొత్తపనిముట్టూ సరీగ్గా పురాతనపనిముట్లుమాదిరే యుండేది. కొత్త యీటెకూ పాతదానికీ భేదమేలేదు. కొత్తబాణానికీ పాతదానికీ వ్యత్యాస ముండేదికాదు. ఇవిట్లా వున్నాకూడా మార్పనేది యెన్నడో ప్రారంభమైన దని ఒప్పుకోవాలి. ఈటెకూ, బాణానికీ యెంతభేదమున్నదో ముందే చెప్పాము. బాణమనేది కాలగతినీ, ప్రజల అవసరాన్నీబట్టీ యీటెనుండి పుట్టిన ఆయుధము. తమకు తెలియకుండానే జనులు వేరురకపు ఆయుధాల సృజించారు: ఈటె — చేతిబాణాలూ — వింటిబాణాలు, యీ తీరుగా మార్పూ, వృద్ధీ యెప్పుడూ జరుగుతునే యుండేవి.

తాముపయోగించే ఆయుధాలతోబాటు, మనుజులూ మారిపోయారు. ముందుచెప్పిన గుహలో, అడుగుపొరలలోనుండే మనుష్యశల్యాలను, మంచుయుగసమయంలో వసించిన మనుజుల పైపొరలలోని ఎముకలతో పోల్చితే యెన్నోభేదాలు కనుపించుతాయి. ఆ గుహనుజొచ్చిన నియాండ ర్తలు మనుజునిఎముకలు కోతులజాతినుండి అతడుపెరిగినట్లు స్పష్టంగా చూపట్టుతాయి. అతను పెద్ద గూనుతో, వికృతంగా తన పొడూగు చేతు లూగించుతూ నడిచేవాడు. నుదురూ, గడ్డపు యెముకా యింకా సరీగా యేర్పడలేదు. పై పొరలలో కనుపించే "క్రొమాగ్నన్" మనిషి యెము కలు దాదాపు మన శల్యాలమాదిరే ఉన్నాయి.

నిజానికి యీ యెముకలెంత భేదంగా ఉన్నాయంటే, శాస్త్రజ్ఞులు యీ రెండు జాతులకూ యెట్టి సంబంధమూలేదని అనుకొన్నారు. క్రొమాగ్నన్ మనిషి యెచ్చటినుండోవచ్చి, పూర్వపు నియాండర్తలు వ్యక్తులను తరిమి, ఆ గుహ నాక్రమించాడని అనుకొన్నారు. కాని ఇది నిజంకాదు. నియాండర్తలు మనుజులే కాలగతినిమారి క్రొమాగ్నన్ జాతిగా తయారయ్యారని గ్రహించాలి.

మానవనివాసములూ, వాని యభివృద్ధీ

మనుజుడు మారేకొలదీ, అతని నివాసాలూ మారాయి. మొదట్లో వారు వసించిన గుహలు, ప్రకృతిసిద్ధమైన గృహాలని చెప్పాలి. వాని

నెవరూ నిర్మించలేదు. ఎచ్చటైనా గుహలగుపిస్తే, వానియందు నివాసా లేర్పాటు చేసుకొన్నారు.

స్వభావసిద్ధంగా సృష్టియందేర్పడే గుహలన్నీ, మానవ నివాసానికి తగియుండవు మనకొరకని, ప్రకృతి వానిని తయారు చేయదుగా? కొన్నిటి కప్పు మరీ యెత్తుగానూ, కొన్నింటి గోడలూ, పై కప్పూ ఎప్పుడు కూలిపోతాయో అనేటట్లూ, మరి కొన్నింటి ద్వారాలు చాలా యిరుకుగానూ నేలమట్టానికి ఆనుకొనీ యుండేవి. అట్టి గుహలు మన పూర్వీకులకు పనికిరాకపోయాయి.

ఏదన్నా గుహ నొక దానిని వారు ప్రవేశించగానే, యెన్నెన్ని విధాలో దానిని బాగుచేయవలసి యుండేది. నేలను సమమట్టంగా చెక్కి, రాతి పనిముట్లతో గోడలరాచి, చదునుచేసీ, చెట్ల కొమ్మల గుబురుగాకట్టి నేలను ఊడ్చి, శుభ్రపరచీ, దాన్ని నివాసయోగ్యంగా చేసేవారు.

గుహద్వారానికి కొంతదూరంలో, గుహలో ఒక కాలువ త్రవ్వేవారు. దానిని రాళ్ళతో పరచి, పొయ్యిని కట్టేవారు. స్త్రీలు చిన్న గుంటలు త్రవ్వి, వెచ్చనిపొయ్యి బూడిదను వానిలో నింపేవారు. తమ శిశువు నీ శయ్యలపై మెత్తగా, వెచ్చగా పరుండబెట్టేవారు.

కొంచెం లోపల, దూరంగా, ఎలుగుబంటుల మాంసమును దాచే గదులను యేర్పర్చేవారు. ఇట్లు యెన్నోవిధాల సరిచేసి, ఆ గుహలను వాసయోగ్యంగా మార్చేవారు.

క్రమంగా యీ గుహల్లో కొత్తతరహామార్పులు తలలెత్తాయి. ఏ కొండ అంచైనా, ముందుకు వంపుగా వ్రాలియుంటే, క్రిందనుండిదానికి నిలువుగా గోడలు కట్టి గుహలనిర్మించేవారు. నలుప్రక్కలా గోడల్లాగా కొండరాళ్ళుంటే, వానిపై నొకకప్పు యేర్పర్చేవారు.

ఫ్రాన్సులో యిటువంటి దొక గుహ యిప్పటికీయున్నది. దాన్ని వారు "దయ్యపుగుహ" అంటారు. అటువంటిగుహలో ఏదోపెనుభూతం తప్ప మనుజులుండి యుండరని ప్రజలవూహ. నిజానికది మనపూర్వీకుల నివాసమేనని మనకిపుడు తెలిసింది.

పూర్వం ఈ గుహయున్నచోట కొండ ముందుకు వంగియుండేది. పైనుండి పడినరాళ్లు రెండుప్రక్కలా గోడల్లాగా నిలిచిపోయాయి. జనులు వచ్చి పెద్ద రాతిబండల పేర్చి మూడోగోడనూ, చెట్లకొమ్మలదడి కట్టి, దానిపై జంతువులతోళ్లు పరచి నాలుగోగోడనూ నిర్మించారు.

గుహలోపల లోతుగా మట్టినిత్రవ్వారు. ఈగోతిలో వారు నివసించి యుండాలి. దానిఅడుగున చెకుముకి రాతిముక్కలూ, ఎముకలూ,కొమ్ములతో చేసిన పనిముట్లూఉన్నాయి.చుట్టూగోడలు నిర్మించటంచేతఅదొక ఇల్లుమాదిరున్నప్పటికీ, గోయి త్రవ్వి దాంట్లో నివసించటంచూస్తే, అది గుహమాదిరే వున్నదనాలి. "సగముయిల్లూ - సగముగుహా"అంటే సరిపోతుందిగా?

రెండుగోడలు నిర్మించిన మనిషికి నాలుగ్గోడలూ కట్టటం అంతకష్టమైన పనికాదుగా? ఈ సగముగుహా - సగముయిల్లూ తరువాత మనుజులు ఆరుబయటే. కొండవంపు లవసరంలేకుండానే. ఇండ్లు కట్టటం నేర్చారు. ఏలాగంటే : భూమిలో, పేద్ద గోయిత్రవ్వి, దాని అంచులు విరిగిపడకుండా, రాళ్ళతోనూ, మామత్ యెముకలతోనూ గోడల బలపర్చేవారు. పైనుండి వానా, మంచూ కురవకుండా గుండ్రని కప్పు నిర్మించారు. కొమ్మలూ, ఆకులూ తెచ్చి గుండ్రంగా అల్లి, వానిమీద మన్ను పూసారు.

దూరంనుండి యేదో మట్టిదిబ్బలాగా కనుపించేది, ఆయిల్లు. లోపలి పొగబయటకు పోవుటకు కప్పులో నొక రంధ్రముండేది. ఆ సందునుండే జనులు లోపలకు పోయేవారు. అదే ఆ యింటిద్వారం.

మామత్ యెముకలను లోపల గోడల అంచుల్లోపెట్టి వానిపై కూర్చునేవారు. అవే వారిబల్లలూ, కుర్చీలూ. అడుగునేలను గట్టిగా దిమ్మిసచేసి, అలికి,దానిపై పరుండేవారు. అదే వారిమంచాలూ, పరుపులూ అనాలి. కొయ్య తలగడలు పెట్టుకొనేవారు.

ఇంటిమధ్యనున్నఅగ్నిగుండపు చెంతరాతిబండలతో నిర్మించిన బల్లలున్నాయి. రకరకాలపనిముట్లనూ ఈ బల్లలపై చెక్కేవారు. పనిముట్లూ వివిధరకాల సామాగ్రీ ఇటువంటి యొకబల్లపై కనుపించాయి. గుండ్రంగా నున్నగా తయారుచేసి, రంధ్రం పొడిచిన కొన్ని యెముకపూసలున్నాయి. వీనిలో కొన్ని సగమే తయారయి యున్నాయి. పొడూగు యెముకలో పూసల కోయడానికని గాట్లుకోయబడివున్నాయి. కాని, వానిని పూర్తిగా పూసలుగా కోయకుండానే వదిలిపెట్టాడు ఏమనిషో. ఏదో గొప్పప్రమాదం, అకస్మాత్తుగా వారికి సంభవించింది కాబోలు! లేకపోతే అట్లా సగంచేసిన పనిని అట్లే వదలి యెందుకు వెడుతారు? నగిషీచెక్కిన యెముకబాణపు తలలూ, రంధ్రం పొడిచిన ఎముక సూదులూ, రకరకాల పనుల కుపయోగించే, చెకుముకి పనిముట్లూ ఎక్కడవక్కడే వదలి వెళ్ళిపోయారు. ఎంత గొప్ప విపత్తు కలుగకపోతే ఆవిధంగా వదలి వెళ్ళారో! ఆలోచించు.

వారు చేసిన పనిముట్లను చూస్తే ఎంతో ప్రయాసపడి వానిని చేశారని తెలుస్తుంది. ఉదాహరణానికి ఆచిన్న యెముక సూదిని గురించి ఆలోచించు. ఒక గుహలో యిట్టి యెముక సూదులు చేయడానికి కావలసిన సామాగ్రి అంతా కనుపించింది. కోయబడని యెముకలూ, సగము తయారైన సూదులూ యెన్నో ఉన్నాయి. ఆ సామాగ్రీ, పరికరాలతో, కావాలంటే, రేపు తిరిగీ యెముక సూదులు చేయటం ప్రారంభింపవచ్చు. కాని, అట్టి సూదులనుపయోగించగల వారీ కాలంలో ఎవ్వరూ ఉండరుగా?

ఆ యెముక సూదుల నెట్లా చేసేవారంటే; కోసే యంత్రంతో కుందేలు యెముకనుండీ, గుండ్రని, సన్నటి ముక్క ఒకటి కోసేవారు. రంపపు మాదిరి అంచుగల రాతిపనిముట్టుతో ఆ యెముకకు ఒక చివర వాడిగా, సూదిమొనలాగా అరగదీసేవారు. రెండోకొసలో పదునైన రాతి పనిముట్టుతో రంధ్రంపొడిచేవారు. తరువాత సూదిని, నున్నని రాతిపై రుద్ది సాపుచేసేవారు.

ఇన్ని రకాల ఆయుధాల నుపయోగించాలి, ఒక్క సూదిని చేయాలంటే. ఇట్లాచేయగలవారు కొద్దిమందే ఉండేవారు. కాబట్టి ఆ సూదులను బహుజాగ్రత్తగా దాచుకొనేవారు.

పురాతన వేటగాండ్ర గుహలోకి వెళ్ళి వారెట్లా జీవించేవారో పరిశీలించి చూద్దాము.

అదిగో, దూరాన, మైదానంలో గుండ్రని దిబ్బలనేకం కనుపిస్తున్నాయి. వానినుండి పొగపైకి ప్రాకుతోంది. ఒక గుడిసెను సమీపించి, కండ్లు మండిపోతున్నా, ఊపిరాడక పోయినా ఓర్చుకొని, పొగరంధ్రం నుండి లోనికి మనము దిగుదాము.

ఆ గుహలోని మనుష్యులు మనలని చూచి భయపడుతారుగా? ఇతరులకు కనుపించకుండా ఉండగలందుకు ఒక పసరు మనకాళ్ళకు పూసుకొన్నామనుకో!! ఆ గుడిసెలో అంతాచీకటీ, పొగామా, చాలాగందరగోళంగా ఉన్నది, లోపల. సుమారు పదిమంది పెద్దలూ, ఇంకా ఎక్కువ మంది పసిపిల్లలూ ఉన్నారు.

పొగకూ, చీకటికీ, కండ్లు అలవాటయిన తరువాత, అందున్న జనుల ముఖాలు స్పష్టంగా కనుపిస్తాయి. కోతిరూపమేమాత్రమూ వీరిలో కనుపించదు. పొడూగ్గా, బలంగా, వెడల్పుగానున్న నుదురూ, కొంచెం ఒకదాని కొకటి దగ్గరగానున్న కండ్లూ, వీరు కోతులమాదిరేలేరు. వారి

నలుపు దేహంపైన ఎఱ్ఱరంగుతో విచిత్రపు చారలూ, చుక్కలూ అలంక రించుకొన్నారు.

స్త్రీలు నేలపై చతికిలబడి తోలుదుస్తులు కుట్టుతున్నారు. పిల్లలు ఏ గుఱ్ఱపు కాలియెముకో, ఏ దుప్పికొమ్మో పట్టుకొని దొర్లుతూ కేరింతలు కొడుతున్నారు. అవే వారి ఆటవస్తువులూ, బొమ్మలూను

అగ్నిగుండం చేరువగా రాతిబండల బల్లదగ్గర, పనివాడొకడు కూర్చున్నాడు. కొయ్యపిడికి యెముకబాణపు మొననొకదాని బిగిస్తున్నాడు. వానిప్రక్క నింకొకడు కొంచెం వెడల్పుగా చదునైన యెముకమీద యేదో బొమ్మను గీస్తున్నాడు. అదేమిటో దగ్గరగా పోయి చూద్దామా ?

అటూ, యిటూ నాలుగైదు గీతలు కోశాడు, ఆ యెముకమీద. గుఱ్ఱమొకటి మేస్తున్నట్లు బొమ్మ తయారయింది. చూస్తూండగా! బహు చమత్కారంగా, దాని వంపు మెడనూ, సన్నని కాళ్ళనూ, పొడుగు ముట్టెనూ చిత్రించాడు; అచ్చంగా వాడొక గుఱ్ఱాన్ని ఎదురుగాచూస్తూ చిత్రించాడా అన్నంత చక్కగా ఉన్నదాబొమ్మ.

ఇంతటితో వాడూరుకోడు. నాలుగైదు గీతలు దాని శరీరాని కడ్డంగా, ఐమూలగా గీస్తాడు. అంత చక్కని బొమ్మనూ యీ పిచ్చి గీత లతో పాడుచేస్తున్నాడెందుకో ?

ఇంకా రెండు గీతలు గీచాడు. అదొక గుడిసెమాదిరి తయార యింది. అటువంటివే మరి నాలుగు గుడిసెల నా యశ్వము ప్రక్క చిత్రించాడు. పూర్వీకుల గుహలలో యిట్టి చిత్తరవులు చెక్కిన యెముక లెన్నో మన కగుపిస్తాయి. దీనికేదైనా అంతరార్థమున్నదేమో!

ఇక్కడ యీ మామత్ బొమ్మమీద రెండు గుడెసెలూ, ఆ అశవి దున్న చిత్రంమీద మూడూ, లిఖించబడ్డాయి ! ఇంకొక ఎముక దీన్నిచూడు, దీనిపై నొక పెద్దదృశ్యం కనుపిస్తోంది. ఆచిత్రంలో సగం తినబడిన అడవి దున్న శరీరమున్నది. దానితలా, వెన్నెముకా, కాళ్లుమాత్రం మిగిలి ఉన్నాయి. దాని తల ముందర కాళ్ళమధ్య అమర్చబడియున్నది. ఇటూ, అటూ రెండు వరుసరులుగా జనులు నిలబడి యుంటారు.

ఇట్టివనేక చిత్రాలు—జంతువులూ, జనులూ, పాకలూ గలవి— యెముకలమీదా, రాతిబండలమీదా, కొండఅంచులపైనా మనకగుపిస్తాయి. ఇట్టి పటాలు గుహల గోడలమీద చాలాఉంటాయి.

కాని, మనమీ గుడిసెను ప్రవేశించేటపుడిట్టి చిత్రాలేవీ గోడలమీద మనకగుపించలేదు, ఇంతవరకూ మనం తిరిగి చూచిందంతా, ఆ గుహ యొక్క ముందుభాగమే. ఇచ్చటే జనులు భుజించటమూ, వేర్వేరుపనులు చేయటమూ, జరుగుతాయి.

సరే, యీముందుభాగాన్ని వదలి గుహలోపల భాగాలకుపోదాము. దాని కొండరాళ్ళ చెరియల్లోనూ వంకర వంకరఖగా పోయేదారి పొడూ గునాగల గోడలమీదా మనదృష్టి నిలిపి పరీక్షించి చూద్దాము.

భూగర్భ చిత్రాలయం

భూగర్భ చిత్రాలయం లోపలిభాగాల్లో చీకటెక్కువ మనతో లాంత రొకటి తీసుకుపోదాం. వెళ్ళేదారిసరీగా జ్ఞప్తికుంచుకోవాలి.వీలైతేయేవైనా ఆనవాళ్ళు గుర్తించుకొంటూ పోతేమంచిది. పెద్ద వ్యూహంవంటి యీ గుహలో దారితప్పి పోవటం బహుతేలికైన పని. జాగ్రత్త! హుషార్!!

పోయేదారి, పోగా, పోగా యిరుకవుతుంది. రాతిబండల సందు నుండి ఊటనీరు బొట్లు బొట్లుగా మనపై పడుతుంది. లాంతరెత్తి పట్టు కొని దానిగోడలను పరీక్షిద్దాము. భూగర్భ జలప్రవాహాలు రకరకాల ఉప్పు స్ఫటికాలతో ఈప్రదేశమంతా అలంకరించాయి, మానవ హస్త చిహ్నాలేవీ యిచ్చట మనకు గోచరం కావటంలేదు.

సరే! కాలుసాగనిద్దాము:— ఉన్నట్లుండి యెనరో "ఇదిగో, యిక్కడ చూడండి!" అనికేక వేస్తారు మనలో అక్కడకు వెళ్ళిచూస్తే గోడమీద అడవిదున్న చిత్రమొకటి చెక్కబడియున్నది. నలుపూ, ఎరుపు రంగులతో దాన్ని చిత్రించారు. ఆ దున్న ఒడలంతా బాణాలు గ్రుచ్చు కొన్నాయి: అది నేలకొరిగింది.

ఎన్నివేల యేండ్లక్రితం, యే చిత్రకారుడు దీన్ని లిఖించాడో! ఇప్పటికీ బహు చక్కగా కనుపిస్తోంది, యీ బొమ్మ: ఇంకా కొంత దూరంలో ఇంకొకబొమ్మ కనుపిస్తుంది. ఇది మనిషో? లేక, మృగమో మనకు తెలియకుండా ఉన్నది. ఈ చిత్రంలోని జీవికి మనుష్యులకున్నట్లు గడ్డము మొలిచింది, కాని తలమీద రెండు పొడవైన కొమ్ములున్నాయి. వీపుమీద యెత్తు గూనొకటీ, గుబురు తోకా వున్నాయి. ఈ విచిత్రజీవికి. దానికాళ్ళూ, చేతులూ మనిషివి: చేతుల్లో నొక విల్లున్నది. యేమిటో యీ మృగం?

జాగ్రత్తగాచూద్దాం....ఓహో! తెలిసిపోయిందిలే. దీని గుట్టంతా! అడవిదున్న చర్మం కప్పుకొన్న యొక మనుష్యుని పటం, యిది! ....దీని వెనుక ఇట్టివే ఇంకా చాలాచిత్రాలున్నాయి, గోడమీద

ఈ చిత్రాలయమంతా చీకటిమయం. ఈ కాలపు యే చిత్రకారుడూ ఇట్టి చీకటి గుహల్లో వాడెత్తుధనం పోసినా పనిచేయడు. వారి పటాలను నలుగురూ చూచేటట్లు పెద్ద పురమందిరాల్లోనూ, భవనాల్లోనూ తగిలిస్తామే గాని ఇట్టి చీకటిగుహల్లో తగిలించము, మనము. ఎవరికీ కనుపించకుండా పురాతన చిత్రకారు లెందుకీ చీకటిగుహల్లో తమ చిత్రాల లిఖించారో? ఇతరులు చూడాలంటే ఇటువంటిచోట వానిని చెక్కటంలో అర్థమేదీ కనుపించదు.

జంతు చర్మం ధరించి నృత్యంచేస్తున్న యీ విచిత్రమానవుల చిత్రాలు యెందుకీ గుహాంతరాల్లో చిత్రించబడ్డాయో తెలుసుకోవాలి, మనం. దీనిభావమేమి తిరుమలేశ?

"అనేకమంది గుమిగూడి వేటకు వెడుతారు. ప్రతివానినెత్తినా అడవిదున్నతలో లేక అదే మాదిరి చేసిన టోపో ఉంటుంది. ప్రతివాని చేతిలోనూ విల్లూ, బాణాలూగానీ, యీటెగానీ ఉంటాయి మొదట్లో వీరందరూ గుండ్రంగా నిలబడి అడవిదున్న వేటనుచూపే నృత్యం చేస్తారు. నృత్యంలో అలసిపోయినవాడు క్రిందపడిపోతున్నట్లు నటిస్తాడు, బండబారిన మొనగల బాణమును వానిపై అప్పుడొకడు విసరుతాడు. కాళ్ళుపట్టి గుంపునుండి వెలుపలకు ఆక్రిందపడ్డ వానిని లాగి, కొయ్య కత్తులు వానిపై ఝళిపించుతారు. తరువాత నెమ్మదిగా వాడు లేచి వెళ్లితాడు. అప్పుడు మరొక అడవిదున్న వేషధారి, వారందరిమధ్యా నిలుస్తాడు. తిరిగీ నృత్య మారంభమవుతుంది. ఇట్టి నృత్య మొకానొకపుడు ఒక్క నిముసమైనా విరామంలేకుండా, రెండుమూడు వారాలవరకూజరుగుతుంది."

పై బొమ్మల అర్థమిది. కాని, దీన్నంతా యెవరు చూచారు? ఎప్పుడు? యెక్కడ?

ఉత్తర అమెరికాలోని యెఱ్ఱయిండియనుల దేశానికొకాయన దేశాటనంగా వెళ్ళాడు. ఆతని డైరీలో పై నుదహరించిన వర్ణన వ్రాసియున్నది. మన పూర్వీకుల కాలంనుండీ యీ నృత్యం, తరతరాలుగా ఒకరినుండి యింకొకరికి నేర్పబడి, యీ కాలపు యెఱ్ఱ యిండియనులచే అభ్యసింపబడుతోంది. ఇట్టి విచిత్ర, నృత్యాన్నెందుకు వీరు కొన్ని వారాల

ఓహో! తెలిసిపోయిందిలే, దీని గుట్టంతా! అడవిమన్న చర్మం
కప్పుకొన్న యొక మనుష్యుని పటం ఇది!

తరబడిగా చేస్తారో మనం తెలుసుకోవాలి. దానికేదైనా యొక అర్థముండి తీరాలిగా?

మనలో నృత్యమనేది విలాసార్థంగానో లేక ఒక ప్రత్యేక లలిత కళగానో అభ్యసింపబడుతుంది. కాని, యెఱ్ఱ యిండియనులు విలాసార్థం రెండు మూడు వారాలవరకూ నృత్యంచేస్తారనటం సమంజసం కాదు. వారి విడ్డూరనాట్యం ఏదో యొక గట్టి మతాచారంలాగా ఉన్నదనిపిస్తుంది.

వారిలో మాంత్రికుడని, ఒకడుంటాడు. వాడు పొడుగుపాటి చుట్ట త్రాగే గొట్టంవంటి దొకటి తన నోటియందుంచుకొని, పొగను అటూ, ఇటూ ఊదుతాడు. నటకులు ఆపొగబారే దిక్కుగా నటిస్తూ పోతారు. పొగ యెటుపోతుందో ఆమార్గంగా వారు పట్టబోయే దున్నపోయిందని దాని అర్థం. ఈవిధంగా నలుదిక్కులా వారంతా నటిస్తూ తిరుగాడుతారు. ఆ పొగనూదేది సాధారణ మనిషికాదు; మాంత్రికుడు. అంటే వానిలో గొప్ప మంత్రశక్తియున్నదని జనులు నమ్ముతారు. అడవి దున్న యున్న దిశను వాడు చూపించగలడని వారియుద్దేశం. మాంత్రికుడు సూచించిన దిశలో దాగుకొన్న అడవిదున్నను, తమ నృత్య బలంచేత బయటకులాగ వచ్చుని వారి నమ్మకం. కాబట్టి యీనృత్యమంతా యొకవిధమైన మతాచార మని విశదమవుతోంది.

మన చీకటి గుహలో అట్టి మాంత్రికుదెవడో యీ నృత్య చిత్రాలను లిఖించాడు. వానిని, సరదాగా, యేమీ తోచకా చిత్రించియుండ లేదు. అట్టి బొమ్మలు గీయటంచేతా, ఆచిత్తరువుల్లో నాతడు బంధించిన మంత్రప్రభావం మూలానా, తన జాతి జనులకు పుష్కలంగా వేటమృగాలు దొరుకగలవని చిత్రకారుడు నమ్మాడు. ఇదంతా మనకు వెఱ్ఱి వ్యవహార మనిపిస్తుంది, కాదూ?

మనం యేదన్నా ఇల్లుకట్టుకొనేముందు, తాపీపనివాళ్లలాగా, వజ్రం గులమాదిరీ నృత్యం చేసినట్లుంది, యిదంతా. ఏ బడిపంతులన్నా, రూళ్ళ కట్టను చేతబట్టుకొని బాలుర యెదుట వారికి బాగా పాఠాలు నేర్పేశక్తి రావాలని, నృత్యం చేసాడనుకో. వెంటనే అతన్ని పిచ్చి ఆస్పత్రికి పంపేస్తాము; కాదూ? మనకు యీకాలంలో పిచ్చివని తోచే విషయాలు, మన పూర్వీకులకు చాలా ముఖ్యమయినవిగా తోచేవి.

సరే. గుహలోకనుపించిన ఇంకొక చిత్రపుటర్థమేదో మనంతెలుసు కోడానికి యత్నించుదాము. చుట్టూ జనమూ, మధ్యలోకాళ్లూ, తలా తప్ప

మిగిలినదంతా తినివేయబడిన అడవిదున్న దృశ్యమొకటి మనంచూచాము. దీని అర్థం తెలుసుకోడానికి, ఉత్తర అమెరికాకుబదులు, రష్యాదేశపు ఉత్తరభాగాలకు ప్రయాణం కట్టాలి.

సైబీరియాలోనుండే జనులు ఏదన్నా యెలుగుబంటిని చంపగానే, దాన్ని ఇంటికి తెచ్చేవారు. ఏదన్నా ఒక యెత్తుప్రదేశంలో దాన్ని పరుండబెట్టేవారు. దానితలను ముందురెండుకాళ్ళమధ్యా ఆనించేవారు. రొట్టెతోనో, లేక, బర్చి చెట్టుబెరడుతోనో జింకలూ, లేళ్ళూ బొమ్మలచేసి దాని ముందుంచి నైవేద్యం పెట్టేవారు. బర్చిబెరడుతో చేసిన చిన్నగిన్నెలను దాని ముట్టెపైనుంచి, కండ్లమీద డబ్బులు పెట్టేవారు. తరువాత ఒక్కొక్కడుగా వెళ్ళి దాని మూతిని ముద్దుపెట్టుకొనేవారు. ఇట్టి ఆచారం, నిన్న మొన్నటిదాకా సైబీరియాలో నుండేదని అచ్చటి ప్రజ చెప్తారు.

అనేక రాత్రులు, ప్రతిరోజూ కోసేయగా మిగిలిన ఆ యెలుగుబంటి శరీరానికి నమస్కరించి, ఎలుగుబంటి నడిచేటట్లు నడుస్తూ, ఆడుతూ నృత్యం చేస్తారు. పాటలూ, నృత్యమూ పూర్తికాగానే ఆ యెలుగుబంటి మాంసమును వండి అందరూ విందారగిస్తారు. ముందరకాళ్లూ, తలా మాత్రం ఆలాగే నుంచేస్తారు.

దీన్నిబట్టి మనకు గుహలో యెముకపై చిత్రించిన అడవిదున్న చిత్రపు అంతరార్థం తెలుస్తోంది. ఆ చిత్రము "అడవిదున్న పండుగ"ను చూపిస్తోంది. జనులంతా అడవిదున్న నృత్యం చేసి, పాటలుపాడి, తన శరీరమును తమకు ఆహారంగా ఇచ్చినందుకు ఆ మృగానికి తమ కృతజ్ఞతను వెలిబుచ్చుతారు. పుష్కలంగా దున్నమాంసమును తమకు ఎప్పుడూ ఇప్పించాలని దానికి పూజలుచేసి, ప్రార్థిస్తారు.

ఎట్టియిండియనుల దేశానికిపోతే, ఇట్టి ఆచారమే వాళ్ళల్లోనూ కనుపిస్తుంది. వారు చంపిన జింకశవాన్ని తెచ్చి, తలను ముందరికాళ్ళ మధ్యనుంచి తూర్పుముఖంగా దాన్ని పడుకోబెడతారు. దాని నోటి ఎదుట ఒకగిన్నె నిండా రకరకాల తినుబండారాలు పెట్టి, ఒక్కరొకరే వెళ్ళి తల నుండి తోకవరకూ నెమ్మదిగా దానిశరీరం నిమురుతారు. "అన్నా, సుఖ నిద్ర నొందు" మని దాన్నిదువ్వేటపుడు, దీవిస్తారు. చివరకు వారిమాంత్రికుడు, జింకను చూచి ఇట్లా అంటాడు. "నీ కొమ్ములను మాకిచ్చావు; ఇవిగో మా కృతజ్ఞతా సూచక వందనాలు!" దీన్నిబట్టి ఎముకపై చెక్కబడిన చిత్రాల భావమేదో విశదమవుతోంది.

మన పూర్వీకులతో యిష్టాగోష్ఠి

మన చిన్నతనంలో మనమంతా విచిత్రమైన కట్టుకథలుచదివాము. దయ్యాలూ, భూతాలగురించిన విషయాలెన్నో విన్నాము. గొప్ప మాంత్రికుల ఇంద్రజాల, మహేంద్రజాలశక్తులగురించి యేవేవో కబుర్లు చాలా వినియుంటాము. మనుజులు, మృగాలుగానూ; మృగాలు, మనుష్యులుగానూ, చిటికలో మారేవారని యెన్ని కథలో ప్రతిదేశంలోనూ చెప్పుకొంటారు.

ఇవన్నీ నిజమేనని మనం గట్టిగా నమ్మితే, యీలోకంలో మన కగుపించని ఇతర జీవాలు ప్రతి పొదలోనూ, రాతిలోనూ, మేఘంలో, కొండ గుహల్లోనూ ఉన్నాయనుకోవాలి. అట్టి జీవుల కోపాగ్నిని రగుల్పకుండా, బహు ఉషార్‌గానుంటేనేగాని మన కెప్పుడే ఆపద కలుగుతుందోననే భయం మనలని బాధిస్తుంది. వానినుండే విచిత్రశక్తులమూలాన యేనిముసాని కేదిజరిగేదీ చెప్పటం మన శక్యంకాదు. ఆ కనుబడే కప్ప అకస్మాత్తుగా చక్కని రాజకన్యకగా మారుతుంది. ఠీవిగా నడిచే ఆ యౌవ్వనుడు, సుందరాకారుడున్నట్లుండి భయంకర సర్పంగా మారిపోవచ్చు. చనిపోయినవాళ్లు బ్రతుకుతారు, నరికివేయబడిన తలలు మాట్లాడుతాయి, నీటిలో మునిగి చనిపోయినవారు నావికులను సముద్రపుటడుగుకు లాగి ముంచివేస్తారు. ఇట్టి దురూహ్యమైనవీ, భయానకమైన విషయాలూ లోకమంతటా సర్వసాధారణంగా జరుగుతాయని మనం ఒప్పుకోవాలి. మనం అనుకొనేటట్లు భూతప్రేతాలుంటే. "భూతగృహం" వంటి కథలు చదివేటంతవరకే యిట్టి ఆలోచనలు మనకుంటాయికాని, పుస్తకంమూసి, బయటకురాగానే, మన సాధారణ ప్రజా, ప్రపంచకమూ తయారవుతాయి. ఈ ప్రపంచకంలో దయ్యాలూ, భూతాలూ, మాంత్రికులూలేరు. కట్టుకథల్లోని సంగతులన్నీ నిజమైతే, మనబుద్ధికీ, ఆలోచనకీ, స్వస్తిచెప్పి యెప్పుడేపిడుగు నెత్తిన పడుతుందోననేభయంతో ఘటందాటెయ్యాలి.

మన పూర్వీకులకు ఈ యావత్ప్రపంచకమూ, అచ్చంగా మన కట్టుకథల్లోనున్నట్లే కనుపడేది. ప్రతివిషయమూ ఏవేవో అగోచరశక్తులమీదా, వ్యక్తులమీదా ఆధారపడినట్లూ, వారి కసంతృప్తి కలిగితే మనకు కీడూ, సంతోషపెడితే మేలూ కలుగుతాయని వారనుకొనేవారు. దారిలో, కాలికి

రాయి తగిలి పడితే, మన అజాగ్రత్తను మనమే నిందించుకొంటాము. మన పూర్వీకులిట్లాగాక, ఏదో యొక దయ్యమో, భూతమో ఆ రాతిని తన దారికడ్డంగా పెట్టిందనుకొనేవారు. కత్తిపోటు తగిలి యెవరన్నా చనిపోతే. పాపం! కత్తిదెబ్బతో మరణించాడని మన మంటాము. మన పూర్వీకు లిట్లాగాక, ఎవరో చేతబడిచేసి, కత్తిని మంత్రించబట్టి వాడు చనిపోయా డనేవారు.

మనలోనూ, యిప్పటికీ, ఇట్టి నమ్మకాలు కలవాళ్లెందరో ఉన్నారు. దృష్టితగిలిందనీ, అమావాస్యనాడే పనీ ప్రారంభించరాదనీ. పిల్లి యెదురు వస్తే చెరుపనీ, ఇంకా యిట్టి వెన్నో భయాలు కలవెందరికో. ఈ రోజు ల్లోనూ యిట్టి సంకోచాలుండటం గర్హింపదగిన విషయం.

కాని, మన పూర్వీకులవిషయమట్లా కాదు. వారి పరిసరాల్లో జరిగే సమస్త విషయాలనూ వారు గ్రహించుకోవాలని యత్నించేవారు. వానిని గ్రహించడానికి తగిన జ్ఞానమూ, అనుభవమూ, పరిశోధనా యేవీ లేక పోవటంచేత దయ్యాలనీ. భూతాలనీ, మంత్రమనీ తంత్రమనీ, యేవేవో సమాధానాలు చెప్పుకొనేవారు, మనసుకు.

నాగరికత జెందామనుకొనే మనలోనూ యిట్టి భావాలను వదలలేని వారెందరో యిప్పటికీ ఉన్నారు నీకు తెలిసే యుంటుందీసంగతి.

అనుమానం, పెనుభూతం

న్యూగినియాలో "మొటు - మొటు" లనబడే ఒక అడవిజాతి వారున్నారు. ఒకసారి వారి నొక అంటువ్యాధేదో చుట్టేసింది. ఎందరో, నల్లుల్లాగా మాడి చనిపోవటం మొదలుపెట్టారు. ప్రతి యింటా ఏడ్పులూ, మూలుగులూ పెఱిగిపోయాయి. వారంతా భయపడి. అంత భీకరవ్యాధి యెట్లా వచ్చిందా అని ఆలోచించారు.

చివరకు, తమయూరికొక ఆంగ్లేయ క్రైస్తవ మిషనరీ - తమ ప్రబోధకుడూ - అతని భార్యా బిడ్డలూ వచ్చి నివాసమేర్పర్చుకొన్నప్పటి నుండీ ఆ వ్యాధి మొదలిడిందని తెలుసుకొన్నారు.

ఇంకేముంది! ఆ జబ్బుకు వారే కారకులనుకొన్నారు. ఈటెలూ, విల్లంబులూ, బూమరాంగ్‌లూ - ఇదొక ప్రత్యేకపు టాయుధం - పట్టుకొని, ఆ మిషనరీయింటికి పోయారు.

ఇంత మందీ రావటంచూచి, మిషనరీ భయపడ్డాడు. కత్తివేసినా రక్తం కారదా అన్నట్లు అతని తెలుపు ముఖం మరీ వెలవెలబోయింది. ఎట్లాగో ప్రాణాలు బిగబట్టుకొని, "సోదరులారా! సోదరీమణులారా...." అన్నాడు.

వారి గగ్గోలులో, ఆర్భాటంలోనూ అతని మాటలే వినుపించాయి కావు. ఎలుగెత్తి, గొప్ప ఉపన్యాసధోరణిలో, మన మిషనరీ, ప్రారంభించాడు. నిరర్గళంగా ఆతడేదో గంభీరోపన్యాసమిచ్చాడు. అంత గొప్పగా యేనాడూ తన జీవితంలో మాట్లాడియెఱుగడు. చర్చిలో భక్తుల ప్రాణ రక్షణకుపన్యసించేవాడు, యిప్పుడు తన ప్రాణాలే, కాపాడుకోవలసిరావటం చేత, యెంతో విజృంభించాడు ఉపన్యాసంలో. చివరకెట్లాగో కొంత నెమ్మదించారాప్రజ.

సరీగా అదేసమయానికొక నల్ల మేక, మిషనరీది, ఆయింటి తోట చుట్టూనున్న దడిదగ్గరవచ్చి నిలబడింది. అంత మంది ఉండటంచూచి, అది బెదరి, గుడ్లు మిటకరిస్తూ నిలిచింది. వారిలో నొకడు దాన్ని చూచాడు; ఇతరులకు సంజ్ఞచేశాడు.

మిషనరీ తన ఉపన్యాసంలో నిమగ్నుడై పోయాడు. వారంతా అమేకనుచూస్తూ కూర్చొన్నారు, అతని మాటలు వినకుండా. ఉన్నట్లుండి వారిలో నొకడు, "మేకను చంపండి. ఈ రోగానికి కారణమదే" అని అరిచాడు. ఒక్కపెట్టున జనమంతా లేచారు. దడివిరిగింది. మిషనరీ తోటలోని పూలమొక్కలన్నీ వారి కాళ్ళక్రింద నలిగిపోయాయి. పరుగిడే మేకవెంట బడ్డారు అంతా. నిర్ఘాంతపోయి, మిషనరీ చూస్తూ నిలబడ్డాడు. మేకను యీటెలతో పొడిచి, చంపి, గండం తప్పిందని సంతోషిస్తూ ఇండ్లకు వెళ్ళారు, వారంతా.

కొద్దిరోజులు గడిచాయి. వ్యాధి అణుమాత్రమూ తగ్గుముఖం పట్టిందికాదు. తిరిగీ జనమంతా మిషనరీయింటికి వచ్చారు. అతనివే మరి రెండుమేకలుంటే, వానిని తమ కర్పించమని అరిచారు. ఈ పర్యాయం, మిషనరీవారికిలొంగలేదు. ఇవ్వాళమేకలూ, రేపుఆతనిగోవూ, తరువాత....?

ఆ మేకల దెట్టి దోషమూలేదని మిషనరీ ప్రమాణం చేసాడు. కాని, వారికది గిట్టిందికాదు. మేకలుకాకుంటే, వేరే ఎవరైనా ఈ వ్యాధిని తెచ్చి ఉండాలిగా? అదీ వారి ఆలోచన.

అతని ఇంటిచుట్టూ వారు తిరుగుతూ, అరుస్తూండగా లోపలగదిలో నొక పటం కనుపించింది. అది విక్టోరియారాణీది. అందమైన దుస్తులూ, తలమీద చిన్న కిరీటం ఇటువంటి ఫొటోలెన్నో ప్రతియింటా, దుకాణం లోనూ, ఇంగ్లండునందుండేవి. ఈనాటి కాపటం చెడ్డదయింది.

జనమంతా ఆ పటాన్ని చూచారు. దానిమూలానే తమకంత గొప్ప వ్యాధి కలుగుతోందని అనుకొన్నారు. యీసెలెత్తి, అరుస్తూ ఆగదిని జొచ్చారు....

తరువాత యేమైందో, మనకవసరంలేదు. బహుశ పటంతరువాత ఆ మిషనరీ కాలిజోళ్లూ, తరువాత టీ కప్పులూ, లేకపోతే ఆయనభార్య తలటోపీ-యీమాదిరి ఏదైనా వారి అనుమానాని కాస్పదమై యుండవచ్చు. అదిగో! ఎత్తుగా గోడమీద "టక్‌టక్" మంటూ మెరిసేచేయి నిటూ, అటూ ఊగిస్తోంది, ఆ గడియారం అదే వారి కిన్నికష్టాలూ తెచ్చిందేమో? ఎవరు కాదన గలరు?

ఇది, కథకాదు; వాస్తవంగా జరిగినవిషయం. తమ కర్థముకాని విషయాలను గ్రహించుకోడానికి పూర్వీకులు యత్నించి, ఏదీతెలియక, మంత్రమో, తంత్రమోనని చెప్పుకొని, మనసు స్థిమితపరచుకొనేవారు.

అనుభవంమీద ఈ సృష్టిలో ప్రతీదీ కారణయుతంగా నుంటుందని గ్రహించగలిగాము మనము. పూర్వీకులకీ కారణాలేవో తెలియక దయ్య మనీ, భూతమనీ పేర్లు పెట్టేవారు.

ఆఫ్రికా ఖండంలో విశేషంగా ప్రయాణంచేసిన ఫ్రెంచిశాస్త్రజ్ఞుడు, "లెవీ - బ్రూల్" ఏం వ్రాశాడంటే: "లొఆంగో, దేశంలో సముద్ర తీరానుండే జనమంతా కొత్తరకంగా తెరచాప లెగురుచున్న పడవవచ్చినా, సాధారణంగా ఉండే పొగగొట్టాలకన్న యెక్కువగొట్టాలున్న ఆవిరియోడ వచ్చినా, భయపడుతారు. విచిత్రమై, ఇదివరకెన్నడూ చూడనిమాదిరి టోపీ, వానపడినా తడవని రెయిన్‌కోటూ, ఇట్టివేవిచూచినా, వారికి చెప్ప రానంత అనుమానం పుట్టుతుంది."

కొత్తగా యేదగుపించినా అందులో ఏదో మంత్రమో, తంత్రమో ఉన్నదనే వారిఊహ. ఎట్టి అపాయాలూరాకుండా ప్రతివాడూ రక్షరేకులూ తాయిత్తులూ కట్టుకొంటారు, ఆదేశప్రజ. మొసలిపండ్ల దండలూ, ఏను గుతోక వెంట్రుకల గాజులూ, ఇటువంటివన్నీ వారు ధరిస్తారు. అవి వారిని కాపాడుతాయని నమ్మకం.

ఈ "లొంఆంగో" జాతివారికి, లోకవిషయాలు, ఎంత తెలుసో అంతకన్నా తక్కువే మన పూర్వీకునికి తెలుసు. మంత్రాలూ, గారడీ, తంత్రాలూఅంటే వారి కపరిమితమైన నమ్మకముండేది. నేలనుండి త్రవ్వి తీయబడిన తాయత్తులూ, గుహగోడలమీది చిత్రాలే దీనికి నిదర్శనం.

పూర్వీకులు తమకగుపించే సృష్టినిగురించి

పూర్వీకులు తమకగుపించే సృష్టినిగురించి ఎట్టెట్టి ఉద్దేశాలు కలిగి యుండేవారోతెలుసుకొందాము. ఈసృష్టియొక్క నియమాలూ,అవివర్తించే తీరూ తెలియకపోతే మన బ్రతుకు చాలా కష్టమవుతుంది. ప్రతి నిమిషమూ మన కగుబడని శక్తులేవో మన యావజ్జీవితాన్నీ తమ ఇచ్ఛవచ్చినట్లు మార్చుతాయనీ, వానిచేతుల్లో మనం కేవలం కీలుబొమ్మల్లాగా నున్నామనీ మన కనిపిస్తుంది. చనిపోయిన మృగాలూ, మనుష్యుల ఆత్మలు మన వెన్నంటితిరుగుతాయనీ, ఏసమయాని కేవిధంగా అవి మనకు యేచెఱుపో, చేస్తాయోననే భయంతో, దిగాలబడి కూర్చుని రోజులు గడపవలసి వస్తుంది, మనం. మనచే హింసించబడ్డవారూ, చంపబడిన మృగాలూ, ద్రోహం చేయబడిన వ్యక్తులూ, చనిపోయి తమ కసిని మనపై తీర్చు కొంటారు. అట్టి అపాయంసంభవించకుండా వానికి పూజలూ పునస్కారాలూ చేయాలి; ప్రార్థనలతోపాటు.

సృష్టియొక్క నీతినియమాలు తెలియకపోవటం చాలా గొప్ప అవిద్య అనాలి. అవిద్యా, అజ్ఞానమూ: వీనినుండే భీతి జనిస్తుంది, మన పూర్వీకున కీలోకాన్నిగురించిన విషయాలెన్నో తెలియనందున. ఎల్లపుడూ భయంతో, దానికి దాసానుదాసుడై వర్తించేవాడు, లోకనియమాలు గ్రహిస్తే దాన్ని తన వశబర్చుకొని, దాని కధికారిగా మారేవాడే.

పెద్ద మామత్‌లనూ, ఇతర మృగాలనూ జయించాడేగాని, అతని కింకా సృష్టియందలి శక్తులెన్నో భయంగొలుపుతూనే యుండేవి. ఉరుములూ, మెఱుపులు; వరదలూ, భూకంపాలు; అధికవృష్టీ, అనావృష్టీ; యిట్టివన్నీ అతని కేమాత్రం అర్థమయ్యేవికావు. అందుకనే వానిని తన స్వాధీనంచేసుకోడానికి యత్నించాలనే అతనికి తోచిందికాదు.

వేటకు వెళ్ళి రిక్తహస్తాలతోవస్తే, కొన్ని వారాలవరకూ ఆకలి బాధకు అలమటించాలి. పెద్ద మంచుతుపానులువచ్చి వారందరి నివాసాలనూ

తెల్లని మంచుదూది యడుగున పూడ్చేయవచ్చు. ఇట్టి కష్టాలెన్నో ఆతని కుండేవి, యెప్పుడూ.

కానీ, క్రమంగా మనుజుడు పై నుడివిన కష్టాలను అతిక్రమించ నేర్చాడు. సృష్టిలోని శక్తులను గ్రహించి, వానిని తన వశపర్చుకోటం తెలుసుకొన్నాడు.

ఇట్టి మార్పుకు ప్రధమకారణం, నలుగురూ కలిసి జీవించటమే. అందరూచేరి దుర్లభమనుకొన్న వేట మృగాలనుపట్టి, చంపేవారు; వరద నీళ్ళనుండి రక్షించుకొనే యత్నాలు చేసేవారు, మంచు అడుగున పూడిన తమ నివాసాలను తిరిగీ బయటకు లాగేవారు, ఇట్లా పదిమందీ కలిసి జీవించటంలో నూతన అనుభవాలూ, ఆ అనుభవాల మూలంగా కొత్త తెలివితేటలూ, జ్ఞానమూ వారి వశమయ్యాయి.

సాంఘిక జీవితమనీ, దాని తత్త్వమిది అని వారికి తెలియకుండానే, పది మందీ కలిసి జీవించటంలోఉండే లాభాలవల్ల అట్లా జీవించటం అల వాటై పోయింది. ఒక ముఠాలోవారంతా అన్యోన్యంగా ఉండటంనేర్చారు. తామంతా ఒక్కటేననే భావం వారికి కల్గింది. ఒక్కొక గుంపులోనూ పిల్లలు తమ తల్లులతోనుండేవారు. తిరిగీ వారి బిడ్డలూ ఆ తెగలోనే పెద్ద వారితో కలిసి జీవించేవారు. అన్నదమ్ములనీ, అత్తమామలనీ, అమ్మా, అమ్మమ్మాఅనే సంబంధాలేర్పడి, వారి నొకరి నొకరితో బంధించివేసాయి. తెగలేర్పడడాని కిదేకారణం.

ప్రతి తెగలోనివారూ తామంతా ఎవడో ఒక ప్రతేకవ్యక్తినుండి జన్మించామనీ, వాని సంతతివారమనీ అనుకొన్నారు. పెద్దవాళ్ళు, వేటాడ టమూ, పనిముట్లు చేయటమూ తమ బిడ్డలకు నేర్పేవారు. బిడ్డలు నివసించ డానికి గృహాలూ, కడుపునిండా తిండీ, కట్టుకొనేబట్టా వారికి పెద్దలు పెట్టిన భిక్ష అనే భావం క్రమంగా పెరిగి, బలపడ్డది, జనుల్లో.

వేటాడటంలోనూ, తమ వృత్తులు నెరవేర్చటంలోనూ పెద్దవాళ్లు నేర్పిన పద్ధతులనే అవలంభించేవారు. పెద్దలమాట జవదాటనివాడు బాగు పడుతాడు. గతించిన పెద్దల ఆత్మలు తమ బిడ్డల నెప్పుడూ కనిపెట్టి, కాపాడుతాయి. వారు తమకు కనుపించకపోయినా, తాము చేసే ప్రతిపనినీ చనిపోయిన పెద్దలుచూడగలరనీ, తమప్రతి ఆలోచనా వారికితెలుస్తుందనీ, వారు నమ్మారు. చనిపోయిన తమ పెద్దలు చెడ్డవారిని శిక్షించి, మంచి వారిని కాపాడుతారని, జనులనుకొన్నారు.

దీన్నిబట్టి, నలుగురితోకలసి పనిచేయటమూ, నలుగురిమేలూ కోరటమంటే, తమ పెద్దలు శాసించిన విధంగా జీవిచంటమేనని వారికి తోచింది. సంఘ పితరుల శాసనాలను పూర్తిగా అవలంభించటం ప్రతి వానికీ పరిపాటైపోయింది.

ఇంతేకాదు; ఇంకా కొన్ని విచిత్రపుటుద్దేశాలు వారికుండేవి. ఏదైనా మృగాన్ని వేటాడి చంపినపుడు తాము దాన్ని చంపామని వారను కొనేవారు కారు. ఆ మృగమే, తమ యెడల దయదలచి, తన్ను తానే తమ కర్పించుకొన్నదనీ, తన శరీరాన్ని వారికి తానే ఆహారంగా వప్ప గించుకొందనీ, వారనుకొనేవారు. ఇప్పటికీమనలో ఇట్టిఉద్దేశాలు పూర్తిగా నశించలేదనడానికి ఒక నిదర్శనం వుంది. ఆవు మనకు పాలు "ఇస్తుంది" అంటాము. నిజానికి అది మనకీయటంలేదు; దాన్నడుగకుండానే మనం పాలు పితుగుకొంటున్నాము.

పూర్వీకులకు అడవిదున్నలూ, మామత్‌లూ, ఎలుగుబంటులూ తమ కెంతో ఉపకారంచేసే గొప్పదాతలనే ఉద్దేశముండేది. ఎఱ్ఱ ఇండియనులు అది ఇష్టపడనిదే ఏ మృగమునుగానీ తాము సంహరించలేమను కొంటారు ఇప్పటికీ. అడవిదున్నను వేటాడి ఇంటికి తెచ్చారంటే, అది కావాలని ఆత్మసమర్పణ చేసుకొన్నది; వారిచేతుల్లో తాను మరణించడాని కది అంగీకరించిందన్నమాట.

ఆ అడవిదున్న, ఆత్మసమర్పణ చేసుకొని, తమ తెగను కాపాడే ఉత్తమజీవి. ప్రతి తెగనూ, కాబట్టి, వారి పితృలతోబాటు, ఏదో యొక ప్రత్యేకమృగముకూడా, సదా కాపాడుతూ ఉంటుందని వా రూహించారు. ఇందుకనే కొందరు తమ జాతులకు విచిత్రమైన పేర్లు పెట్టుకొనేవారు. "మేమంతా అడవిదున్న బిడ్డలమ" ని సగర్వంగా చెప్పుకొనేవారు. పురాతన గుహలో ఒక యెముకపై అడవిదున్నా, మూడు గుడిసెలూ చెక్కబడిన చిత్రం కనుపించిందని చెప్పాము. దాని అర్థమేమిటో మన కిపుడు తెలుస్తోంది. "అడవిదున్న బిడ్డల గ్రామము" నా చిత్రకారుడు లిఖించాడు; యెముకమీద.

తమకూ, అడవిమృగాలకూ తీరని సంబంధమేదో యొకటున్న దని వారనుకొన్నారు. ఆ రోజుల్లో సంబంధమంటే, ఏకోదరత్వమనే ఉద్దేశమేకాని వేరేవారి కేదీ తెలిసేదికాదు. కాబట్టే వారంతా ఏదో యొక మృగపు బిడ్డల మనుకొన్నారు. ఏ మృగాన్నైనా చంపినపుడు, "అన్నా!

మమ్ము క్షమించ" మని ప్రార్థించి. దాని చర్మం ధరించి, ఆ మృగం మాదిరి నృత్యం చేసేవారు.

"నేను" అనేపదం అప్పటి జనులకు తెలియనే తెలియదు. ప్రతి యొక్కడూ తానొక సంఘపు భాగమనీ, దాని శ్రేయస్సుకే జీవించవలసిన వాడేననీ అనుకొనేవాడు. మానవున కప్పటికింకా ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమంటే యేదీ తెలిసిందికాదు ప్రతి తెగకూ దాన్ని రక్షించే మృగమని యేదో యొకటుండేది. దాన్నిబట్టే వారి తెగలపేర్లుండేవి: "అడివిదున్నజాతి," "ఎలుగుబంటివారు," "జింకతెగవారు," ఇట్లాంటివి. వారి ఆచార వ్యవహారాలన్నీ తమ ప్రత్యేక మృగపిత శాసనాలపై ఆధారపడియున్నాయను కొన్నారు. వాని నుల్లంఘించ వీలవుతుందని వారు కలలోకూడా అను కొనేవారు కారు.

పూర్వీకులతో యిష్టాగోష్ఠి

మన పూర్వీకుని గుహలోకి వెళ్ళి, సావకాశంగా అతనితో అగ్ని గుండం ప్రక్క కూర్చొని, మంచీ, చెడ్డా, మాట్లాడి వాని ఉద్దేశాలూ, ఆచారాలూ, అనుమానాలూ మొదలైనవన్నీ ఎట్లుంటాయో గ్రహించడానికి యత్నించుదాం. అతని గుహలోని తాయత్తులూ, రక్షరేకులూ, చిత్రాలూ చూస్తే మనకెట్టి ఉద్దేశా లేర్పడ్డాయో మనమే వానికిచెప్పుదాం. దీనంతకూ వాడేమి బదులు చెప్తాడో వింటే, బాగుంటుంది కాదూ?

మన అభిప్రాయమైతే బహు బాగుంది కాని, అది నెరవేర దానికి గొప్ప ఆటంకాలున్నాయి. ఏనాడో ఆతని గుహలోని అగ్నిగుండం ఆరిపోయింది. ఆ బూడిదంతా గాలికి చెల్లాచెదరైంది. ఆ నిప్పుచెంత వెచ్చగా కూర్చుని రాతివీ, ఎముకలవీ, కొమ్ముమీ పనిముట్లుచేసిన వ్యక్తుల యెముకలు హరించిపోయాయి. ఆ మట్టిలో, మన అదృష్టం బాగుంటే పురాతన కపాలమేదైనా కనుపిస్తే కనుపించవచ్చు. ఐనా, ఈ కపాలం మనతో మాట్లాడడానికి వీలుండదుగా?

గుహలు త్రవ్వేటపుడు శిథిలమైన పనిముట్లూ, వాని భాగాలూ దొరి కాయి. వాని నాధారంచేసుకొని మానవుడెట్లు వాని నుపయోగించాడో కనుక్కోగలిగాము. ఇదేమాదిరి పురాతన మానవుడుపయోగించినభాషా, దాని భాగాలుకూడా గుహల్లో వెతికితే దొరుకుతాయా?

అట్టి ఆధారాలకు గుహల త్రవ్వి లాభంలేదు. మన మిప్పుడుపయో గించే భాషను పరిశీలించాలి. నిఘంటువులోని ప్రతి యొక్క పదానికీ ఎంతో పూర్వగాధ ఉంది. ముఖ్యంగా యీ భాషాపదాలద్వారానే గతించిన ఎన్ని తరాలో మనలో యింకా సజీవంగానున్నాయనవచ్చు.

భాషను పరిశీలించటం చాలా సులభమని నీవనుకోవచ్చు. కుర్చీని బల్ల దగ్గరకులాగి కూర్చుండి, నిఘంటువు పుటలను తిరుగవేస్తే కార్య మవుతుందని నీవనుకోరాదు. ఇందులోనుండే చిక్కులు అనేకం.

పురాతన పదాల నన్వేషిస్తూ, భాషాపరిశోధకులు భూమంతా తిరుగు తారు. ఎత్తు కొండలెక్కి, సముద్రాలు దాటి, ఏదో పర్వతరాజాల కాపల ప్రక్కనుండే గ్రామాలకుపోయీ, వెతకాలి. అట్టి మార్మూల ప్రదేశాల్లో, యిప్పటికీ పురాతనభాష కొద్దో, గొప్పో ఉపయోగంలో నుంటోంది.

ఈ అన్వేషణలో దక్షిణపు ఎడారులనుండి, ఉత్తరధృవ ప్రాంతపు మంచు బయళ్ళవరకూ పరిశోధకులు సంచరిస్తారు. దూరపు టుత్తరభాగాల భాషలో, మనిషి తన ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వాన్ని తెలుసుకోని, రోజుల్లో వాడ బడిన పదాలు యిప్పటికీ ఉన్నాయి. వారి భాషలో "నేను", "నాది" అనే పదాలే లేవు. ఇట్టి పరిశోధనలు చేయడాని కెంతో పరిశ్రమా, తరి ఫీదూ కావాలి. పురాతన వస్తువులైతే, ప్రదర్శనశాలల్లో దాచి ఉంచవచ్చే కాని, సజీవమై, యెప్పటికపుడు మారేభాష నట్లా ఊరగాయివేసి దాచడానికి శక్యంకాదు. పూర్వపు పదాలెన్నో రూపాంతరాలు పొందాయి. ప్రస్తుత కాలపు యే పదానికన్నా పురాతన మాతృకమాట యేదో కనుక్కోటం, బహుకష్టమైనపని. ఉత్పత్త్యర్థం అయినదాన్నిబట్టి వెతకులాడితేనేకాని మనకార్యం సిద్ధించదు. ఇన్ని చిక్కులున్నాయి.

కొన్ని సందర్భాల్లో పురాతనపదా లేవిషయాన్ని తెలిపేవో దానికెట్టి సంబంధమూలేని విషయాలకు వాటినుండి వచ్చిన పదాలుపయోగం చేస్తు న్నాము. ఏదైనా క్రొత్త దొకటి కనిపెడితే, రూట్యర్థాన్నిబట్టి తగిన పేరు మనం యీ రోజుల్లో దానికి నియామకం చేస్తాము.

ఆంగ్ల భాషలో కలానికి "క్విల్" - అంటే, యీక - అని సర్వ సాధారణంగా వాడుతారు. ఫౌంటెన్ పేనాలున్న యీ రోజుల్లోనూ యిది వాడబడుతోంది. కారణం? పూర్వం, మనవాళ్ళమాదిరే, వారూ యీక కలాలుపయోగించారు.

అదేమాదిరి వ్రాత ప్రతికి ఆంగ్లంలో "మానుస్క్రిప్టు" అంటారు. కాని యీ రోజుల్లోని మానుస్క్రిప్టులన్నీ యంత్రం అచ్చొత్తుతుంది. యెవరూ వ్రాయరు. విధానం మారిందేకాని, పదం మారలా. కొత్తగా ముద్రణ యంత్రాలు కనుపెట్టినపుడు వానిని "వ్రాతయంత్రాల"న్నారు. అలవాటును బట్టి "తనఖాపత్రం" అంటాము. పూర్వం పత్రాలపైన వ్రాసే అలవాటు నిది చూపుతుంది. ఇవి మన వాడుకభాషలోనుండే పదాలు కాబట్టి త్వరగా వీని పూర్వవృత్తాంతం మనకు విశదమవుతోంది. ఇంకా పురాతనపదాలను వెతకుతూ వెళ్లేకొలదీ మనపని యెంతో కష్టమవుతుంది.

మార్, అనే శాస్త్రకారుడు యీ భాషల విషయం ఎంతో గొప్ప పరిశోధనలు చేశాడు. పురాతన పదాలనుండి వచ్చిన యీ కాలపు మాటలను మనం పూర్తిగా వేరే అర్థంలో తరుచు వాడుతామని నిరూపించాడు. అనేక భాషల్లో "గుఱ్ఱము" అనే మాటకు "రెయిన్‌డీర్" అనీ, "కుక్క" అనీ భావం ఉన్నది. పూర్వం గుఱ్ఱాలనెక్కి స్వారిచేయడానికి ముందు, జనులు యీ రెయిన్‌డీర్‌లనూ, కుక్కలనే ఉపయోగించారు. కొన్ని భాషల్లో "గోధుమ"కు "కాయ" అనే అర్థముంది. గోధుమల పండించేముందు, కాయలనే తినేవారు.

కొన్ని భాషల్లో "సింహమును," "పెద్దకుక్క" అంటారు; "నక్క,"ను "చిన్నకుక్క" అంటారు. 'కుక్క' అనేదపదం, 'సింహాని'కీ, 'నక్క'కూ పూర్వమే పుట్టింది.

పురాతన పద శిధిలాలు

పురాతన పదశిధిల భవనాలూ, కోటలూ పరీక్షించి వాని పూర్వపు చరిత్రను కనుగొనేటట్లే పురాతన భాషల పరీక్షించీ, వాని శిధిలపదాలను శోధించీ, శాస్త్రజ్ఞులు భూలోకపు ప్రాచీనభాషలగుఱించి యెన్నోవిషయాలు తెలుసుకొన్నారు. మెశ్చనినార్ అనే శాస్త్రకారుడు తనపుస్తకం ఒకదానిలో ఈ భాషా శిధిలాలగుఱించి వ్రాసాడు.

యుకాగీర్‌జాతి ప్రజలభాషలో ఒకమాటను తెలుగులో చెప్పాలంటే "మనిషి - రెయిన్‌డీర్ - చంపు" అని వ్రాయాలి. ఇంత పొడుగుపదాన్ని ఉచ్చరించటం కష్టమేకాక, దీని సరియైనఅర్థమేదో మనకు స్ఫురించదు. ఎవరు, ఎవరిని చంపారో తెలియదు. మనిషి, రెయిన్‌డీర్‌ను చంపాడా? లేక, రెయిన్‌డీర్ మనిషినా? రెయిన్‌డీరూ, మనిషీ కలిసి ఇంకొక

మూడవ వ్యక్తినా ? వేరే మూడవవాడొకడు మనిషినీ, రెయిన్‌డీర్‌నూ చంపాడా ? అంతా అగమ్యగోచరంగా ఉంది.

యుగాకీర్ మనుజుల కిది స్పష్టంగా అర్ధమవుతుంది, మనిషి, రెయిన్‌డీర్‌ను చంపాడని. ఇట్టి వింతపదం యేర్పడడానికి కారణం యిది. ఆకాలంలో మనిషి తన ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వాన్ని గుర్తించుకోలేదు. "నేను" అనేభావం వానికింకా స్ఫురించిందికాదు. తానొక పనినిచేస్తాడనీ, వేటాడి, పొంచుండి, జంతువుల చంపుతాడనేభావం వానిలో జన్మించిందికాదు. రెయిన్‌డీరును తానుగాని, తన జాతిగానీ చంపరనీ, యేదోయొక విచిత్ర శక్తి దానిని చంపుదతుంనీ అనుకొన్నాడు. ప్రకృతియొక్క ఆ భయం కర శక్తులముం దాతడేపనీ చేయలేని, బలహీనుడుగానూ, అశక్తుడు గానూ తన్నుతాను భావించుకొన్నాడు.

పై నుడివిన విచిత్రశక్తుల దయవల్ల యివ్వాళ " మనిషి - రెయిన్ డీర్ - చంపు " అనేపని సఫలం కావచ్చు. రేపు, ఆ శక్తులను గ్రహించక పోతే వారివేట విఫలమవుతుంది ; వట్టి చేతులతో యింటికివస్తారు. అట్లా వారిమనసు పనిచేసేది.

" మనిషి - రెయిన్‌డీర్ - చంపు " అనేమాటలో ఆపనిని ఒకవ్యక్తి చేస్తాడనే భావం యేదీ కనుపించదు. అట్టి వ్యక్తి తాను గానీ లేక రెయిన్‌డీర్‌గానీ యెన్నడూ కానేరరు; వ్యక్తిత్వమనేది వారికింకా అర్థం కాలేదు. తనకన్నా, రెయిన్‌డీరుకన్నా అధికులైన పితృదేవత లెవరో, రెయిన్‌డీర్ నాతని కర్పిస్తారు.

క్రమంగా పురాతన భాషలనుండి మన యీ కాలాన్ని సమీపించి, వాడుకలోనుండే భాషల చూచినప్పటికీ, ఏవో యితర శక్తుల చేతుల్లో తానొక కీలుబొమ్మగా మానవుడున్నాడనే ఉద్దేశం ప్రజల్లో నుండేదనడానికి యెన్నో నిదర్శనాలున్నాయి.

ఉదాహరణంగా, " చుకోట " జాతివారి భాషలో యీమాటున్నది. "మనిషివలన, మాంసం, యిస్తుంది, కుక్క." ఇదెంత అగమ్యగోచరమో ఆలోచించిచూడు. పైదానినే మన వాడుకభాషలో వ్రాయాలంటే, "మనిషి తన కుక్కకు మాంసము యిచ్చును" అనాలి.

పురాతన జనుల భాషనుబట్టి ఎవరు మనిషిద్వారా కుక్కకు మాంసం యిప్పించుతారో తెలియదు. ఏదో యొక గొప్ప శక్తి, మానవుని ఉపయో

గించుకొని, కుక్కకు అతనిద్వారా మాంసం యిప్పించుతుందని వారి అభిప్రాయము.

డెకోటా ఎల్లియిండియనులు. "నేను కట్టుచున్నాను" అనే బదులు "నాలీలనకుట్టు" అంటారు. సూదితో కుట్టుట అన్నట్లుగా, మనిషి వలన కుట్టుపని జరుగుతోంది అని అంటారు. తాను కుట్టుచున్నాననే భావం వారికి ఉండేదికాదు.

ఫ్రెంచి భాషలో, "చలిగాఉన్నది" అనడానికి వారుపయోగించే పదం "చలిబెట్టిస్తున్నాడు" అన్నట్లుంటుంది. అంటే తనకు చలిగా నున్నదనేబదులు, తాననే వ్యక్తిత్వం తెలియనట్లూ, చలిని యెవరో కలుగ జేస్తున్నట్లూ అర్థమవుతుంది ఏదైనా పోయిన వస్తువు మనకు దొరికితే "వస్తువు కనుగొనబడెను" అంటాము. ఏదో విచిత్రమైన శక్తులసహాయం చేత అది కనుగొనబడిందా? ఇదేమాదిరి, నీరెక్కువగా వచ్చినపుడు "నది దాటనీయదం"టాము, దుర్గమారణ్యం "చొరనీయద"నీ అంటాము.

ఈవిధంగా పరిశీలించి కనిపెట్టబడిన పదశిథిలాలు పూర్వీకుల ఆలోచనలూ, ఉద్దేశాలూ యెట్లుండేవో మనకు తెలుప గలుగుచున్నాయి. తాను కేవలం అశక్తుడు; లోకవ్యవహారాలను నిర్వహించి, నడిపే అదృశ్య శక్తులున్నాయి; వాని చేతుల్లో నొక కీలుబొమ్మవంటివాడు తాను: ఇవీ మన పూర్వీకుల ఉద్దేశాలు.

కాలం గడచిపోయింది. మనుజునిలో బలమూ, శక్తీ, అతిశయించాయి. లోకమూ, దాని వ్యవహారాల్లో తన ఉనికీ నాతను గ్రహించుకొన్నాడు, "నేను" అనే పదం మానవభాషలో పొడజూపింది. అనేక పనులు చేస్తూ, కష్టాలనుభవిస్తూ, లోకమూ అందలి వివిధ పదార్థాలనూ గ్రహించి, స్వాధీనపరచుకోగల మానవ వ్యక్తిత్వం తలయెత్తింది.

"అది, మానవునుపయోగించి రెయిన్‌డీర్‌ను చంపెను" అనే వాక్యానికి బదులు, "మనుజుడు రెయిన్‌డీర్‌ను చంపెన"నే వాక్యం అవతరించింది. కానీ, యిప్పటికీ మనంవాడే కొన్ని పదాలు మానవుని నిస్సహాయత్వాన్ని చాటుతాయి. "అదృష్ట, దురదృష్టాలు," "కర్మ," "నొసటివ్రాత," యిటువంటివన్నీ మనం సాధారణంగా ఉపయోగిస్తాము. పూర్వీకుల, అగోచర, అతీత శక్తులకే ఇట్టి పదాలు మనమూ ఉపయోగిస్తున్నాము.

ఈ కాలపు వ్యక్తి అట్టి శక్తులంటే నమ్మినా, లేకున్నా, తాను చేసే వివిధ కార్యాలకూ స్వశక్తి నుపయోగించి, వాని బాగోగులు తనపై ఆధారపడియున్నట్లు వర్తిస్తున్నాడు. పంటలుపండేదీ లేనిదీ తన యొక్క ముందు జాగ్రత్తపైనా, తానుపయోగించే యంత్రాలూ, యెరువులపైనా ఆధారపడియుంటుందని గ్రహించాడు. నూతన శాస్త్రపరిశోధనల ఫలితంగా లోకవ్యవహారాల్లో తనబుద్ధినుపయోగించీ, తగిన కట్టుదిట్టాలు చేసుకొనీ భవిష్యత్తును తన స్వాధీనంచేసుకోగలుగుతున్నాడు.

క్రమ, క్రమంగా, మానవుడు లోకాన్ని ఒకరోజుకన్న మరొక రోజు యెక్కువగా తన స్వాధీనం చేసుకొంటున్నాడు.

అవిద్య భయానికి హేతువు. విద్యా, జ్ఞానమూ : ఇవే మానవునికి నిజమైన బలపరాక్రమాల నిచ్చేవి.

లోక వ్యవహారము లేయే కట్టుబాట్లపై నాధారపడుతాయో తెలియ నప్పుడు మానవుడు దానికి బానిస అయి, యెప్పుడూ భయపీడుతుడై జీవించాడు.

లోక తత్త్వాన్నీ, తన తత్త్వాన్నీ, గ్రహించుకోటంచేత తన భవిష్యత్తు తనపైనే ఆధారపడియున్నదనే భావం కలిగింది, ఆతనిలో. దాని కనుగుణ్యంగా జీవించ యత్నిస్తున్నాడు, యీకాలపు మనిషి.

గొప్ప చిగురింతకాలము

మన హిందూదేశం, భూలోకపు వేడిమండలంలో వుంది. ఇందు మూలాన, దేశమంతటా సంవత్సరం పొడూగునా వేడిగానేయుంటుంది. చలికాలం, వేసవీ, చిగురింతకాలం అని ఋతువులున్నప్పటికీ, వానిభేదం విస్పష్టంగా కనుపించదు. నీలగిరులూ, కాశ్మీరువంటి యెత్తుప్రదేశాల్లో చలికాలంయొక్క బలం తక్కిన ప్రదేశాల్లోకన్న ఎక్కువగా నుంటుంది. చలికాలమపుడు మెత్తనిదూది పింజల్లాగా మంచు కురిసి నేలనూ, చెట్లనూ కప్పుతుంది.

మంచుయెడారులు మాయమగుట

బ్రిటనూ, ఐరోపాఖండమూ, సైబీరియాలువంటి చలిమండల ప్రదేశాల్లో, చలికాలం విజృంభిస్తుంది. దూదిమంచుతో నేలా, చెట్లూ, కొండలూ కప్పబడుతాయి. రైలు ఇంజనులు "మంచునాగలి" నుపయోగించి, పట్టాలపై పేరుకొన్న మంచులో దారిచేసుకు వెడతాయి.

చలికాలం ఆఖరై వేసవివచ్చేముందు, సూర్యుని తీక్షణం క్రమ క్రమంగా నేలపై ప్రాకుతుంది. మంచుకరుగుతుంది. అడవుల్లో, పొలాల్లో గ్రామబాటలవెంబడీ, రోడ్డు పార్శ్వపు సిమెంటు కాలువల్లోనూ, జలజల ధ్వనితో నీరు ప్రవహింప మొదలుపెట్టుతుంది. మట్టితో కలసి, బురదగా మారినా ఇంకా పై పైన పేరియున్న మంచు అడూగునుండి, బడినుండి ఇండ్లకు పరుగిడే పిల్లలమాదిరి, గంతులేస్తూ, చిందులు త్రొక్కుతూ, గల్లంతుగా, కలకలా నవ్వుతూ నీరు ప్రవహిస్తుంది.

ఎండవేడిని భరించలేక, సూర్యరస్మిపడే కొండపార్శ్వాలనుండి దిగజారి, మంచు చిన్న గుంటల్లో, కొండ చెరియల్లో, చెట్ల నీడల్లోనూ దాక్కొంటుంది. ఎంతదాగినా మేనెల ప్రారంభంతో దానికి తలదాచుకోను తావేయుండదు. ఆసమయానికి ప్రకృతిరూపమంతా పూర్తిగా మారి పోతుంది. పూర్వం తెల్ల మంచు బురఖాలు ధరించిన కొండ పార్శ్వాలన్నీ, లేత పసరికతో ఘనందుగా ఉంటాయి. మోడులై నిలబడిన వృక్షశాఖలు లేచిగుళ్ళ తొడుగుతో లేత యెండలో శోభాయమానంగా నుంటాయి.

ప్రతిసంవత్సరమూ, చలికాలమంతరించి, వసంతాగమసమయాన యిట్టి దృశ్యం కనుపిస్తుంది. పూర్వం, భూమంతా చల్లబడి ఉత్తరాన్నుండి

దాదాపు ఐరోపాఖండ దక్షిణభాగం వరకూ మంచుగడ్డలు పేరుకుపోయాయని చెప్పాము. జ్ఞప్తికున్నదా? ఆ గొప్ప మంచు కరిగినపుడెట్టి మార్పులు భూమిపై జరిగాయో ఆలోచించుదాము.

చిన్న కాలువలూ, సెలయేరుల బదులు బ్రహ్మాండమైన నదీ ప్రవాహాలు బయలుదేరాయి. అప్పుడు పుట్టిన నదులే యిప్పుడూ చాలావరకు లోకంలో ప్రవహిస్తున్నాయి. దారిపొడుగునా, సముద్రుని చేరేవరకూ, అసంఖ్యాకంగా ఉపనదులూ, సెలయేళ్ళూ, కొండవాగులూ వానితో కలుసుకొన్నాయి.

లోకమంతా ఒక్కసారి హేమంత నిద్రనుండి మేల్కాంచింది; బ్రహ్మాండమైన చిగురింతకాలం ప్రారంభమైంది. ఆకూ, అలమూలేని ఉత్తర మంచు లోయలన్నీ దుర్గమారణ్యాలతో నిండిపోయాయి.

ఒక్కసారిగా, ఏదో ఎలెక్ట్రిక్ స్విచ్ నొక్కితే దీపాలు వెలిగేటట్లు, వసంత మవతరించిందనుకోరాదు. అంతవరకూ నిరంకుశ ప్రభుత్వమున కలపడిన చలిదేవుడు లోకాన్ని వదలిపోవడానికి యిష్టంలేనట్లు, నెమ్మదిగా, తనపదవిని త్యజించుకొన్నాడు. పూర్తిగా పదచ్యుతి నొందేటప్పటికి కొన్ని వందలయేండ్లు గడిచాయి.

కొంతవరకూ కదిలి, దిగజారి, ఉన్నట్లుండి తిరిగీ ముందుకు వ్యాపించేవి, మంచుగడ్డలు. నేలయడుగు నీరంతా గడ్డ కట్టుకుపోయి మంచుయెడారులు - టండ్రా అంటారు వీనిని - యేర్పడ్డాయి. ఆ ఎడారులపై రెయిన్‌డీరులు కనుపించాయి.

లోయల్లోని గడ్డినంతా తడిమి నాచుమొక్కలూ, అట్టి వేయితర జాతులూ పెరిగాయి. అడవిదున్నలూ, గుఱ్ఱాలూ ఆహారం వెతుకుతూ దక్షిణముఖంగా పోయాయి. ఈవిధంగా సీతోష్ణాలు ఒందొంటితో ఎన్నేండ్లో పోరుసలిపాయి. తుదకు వేడే జయించింది.

పెద్దనదులు గర్జనధ్వనులతో ప్రవహింప మొదలుపెట్టాయి. భూమి యొక్క ఉత్తరధృవానికి క్రమేపీ మంచుగడ్డలు కరుగుతూ పలాయనమైనాయి. టండ్రామైదానాల దక్షిణ సరిహద్దులు, నెమ్మదిగా, ఇష్టంలేనట్లు ఉత్తరానికి మారటం మొదలుపెట్టాయి. నాచుమొక్కలూ, గిడసబారిన పొట్టి చెట్లూ మాత్రం పెరిగిన ప్రదేశాల్లో గోపురాకారపు పైన్ వృక్షాలు పెరిగి, వాని చిటారు కొమ్మలు మేఘాలతో దాగుడుమూతలాడుకోటం మొదలు పెట్టాయి

క్రమంగా వెచ్చ. వెచ్చగా, భూమి మారుతూవచ్చింది. పైన్ వృక్షాలకు తగినంత చలిలేనపుడు వెడల్పుటాకుల ఓక్ వృక్షాలు పెరిగి. అదే ప్రదేశాల నావరించాయి. ఇట్టి పెద్ద పత్రాల వృక్షాలకూ, పొదజాతి మొక్కలకూ, కుక్కగొడుగులూ, పొదలలో నగుబడే అనేకరకాల పండ్లకూ అలవాటుపడిన జంతుజాలంకూడా, ఆ యావృక్షజాతులతో క్రమంగా భూభాగపు ఉత్తరదిశకు వ్యాపించింది. అడవిపందీ, పెద్ద జింకా, అరణ్య వృషభమూ, పలవలు చీలినకొమ్ముల జింకలూ, లేళ్ళూ యీ ప్రదేశాలలో కనుపించాయి. అడవి తేనెను వెతుకుతూ ఎలుగుబంట్లు చెట్లకొమ్మల కెగబ్రాకాయి. క్రిందరాలిన ఆకులపై నిశ్శబ్దంగా నడచి పొంచుండి.తోడేళ్లు యెన్నోకుందేళ్ళనట్టి భక్షించాయి. బీవరులు అడవిమ్రానుల కొట్టికి. నీటి ప్రవాహాల నరిగట్టి, తమ గృహాల నిర్మించుకొన్నాయి. అడవంతా వివిధ విహంగజాతులగానంతో మారుమ్రోగింది. అరణ్య తటాకాలమీద అడివి బాతులూ. హంసలూ తెగ యీదాయి ఖుసందుగా.

మంచుఖయిదు

పై నుడివిన మార్పులన్నీ జరిగేరోజుల్లో, మానవుడు తమాషాగా వానిని చూస్తూ నిలబడిపోయాడనుకోకూడదు. ఏదో పెద్ద నాటకం చూస్తు నట్లు, అతని కగుపడే సృష్టియావత్తూ, కనుపించింది. ప్రతి అంకమూ, యీ జగన్నాటకంలో, కొన్నివేల యేండ్లు నడచింది; నాటకంవేయబడిన స్టేజి కొన్ని లక్షల చతురపుమైళ్లు వ్యాపించింది. కాని, తనకు తెలియ కుండానే, మనుజుడా గొప్ప నాటకంలో పాల్గొన్నాడు. ప్రేక్షకుడుగా తట స్థంగా ఆతడొక్కనాడైనా ఉండవీలయిందికాదు.

తెరమారి నప్పుడల్లా, మనుజుడూ తన వేషాన్ని మార్చుకొన్నాడు. పెరిగేరోజుల్లో, చలి, టండ్రా యొక్క దక్షిణభాగాలకు వ్యాపించింది, తనతోపాటు నాచుమొక్కలనూ, రెయిన్‌డీరులనూ, ఆ టండ్రా మైదానం దక్షిణానికి యీడ్చుకుపోయింది.

ఆ మైదానంలో పెరిగే నాచుమొక్కల భక్షిస్తూ రెయిన్‌డీరులు తిరిగాయి. మనుజుడు, వేటాడుతూ, వానివెంటబడ్డాడు. టండ్రాగా మారక ముందా మైదానాల్లోని మనుష్యులు గుఱ్ఱాలనూ, అడివిదున్నలనూ వేటాడితే, యిప్పుడు రెయిన్‌డీరును వేటాడవలసివచ్చింది. "సీతాపతీ, నీవేగతీ" అన్నట్లు, ఆతనికి పాపం! రెయిన్‌డీరేగతియైంది. మామత్‌లన్నీ అంతకు

పూర్వమే నశించిపోయాయి. వేలకొలదిగా వానిని వేటాడి, సంహరించి, తమ నివాసాలచుట్టూ యెత్తుగుట్టలుగా వాని యెముకల పేర్చారు. ఇక, గుజ్జాలసంగతా ? వానినెట్లా చంపేవారో మొదటిభాగంలో తెల్పాముగా ? ఏవో, ఒకటీ, అరా తప్పించుకు మిగిలినవి, మంచి గడ్డి పెరుగుచున్న దక్షిణభాగాలకు వెళ్ళిపోయాయి.

వేరే గత్యంతరంలేక, మనుజులు రెయిన్‌డీరును తిన్నారు: దాని చర్మంతో బట్టలు కుట్టుకొన్నారు; దానికొమ్ములతో యీటెలూ మొద లైన పరికరాలు చేసుకొన్నారు. రెయిన్‌డీరు జీవితానికీ, అలవాట్లకూ అను గుణ్యంగా తనజీవితాన్ని, మనుజుడు మార్చుకోవలసిన అవసరంకలిగింది.

రెయిన్‌డీరులు తిరిగేచోట్లకంతా వాళ్లూ వెళ్ళారు. స్త్రీలు త్వర త్వరగా ఎక్కడ అవసరమైతే అక్కడంతా నివాసాలు, యిళ్లే నిర్మించే వారు. వారి గుడిసెలను తోళ్ళతో కప్పేవారు. దేశద్రిమ్మరి జీవితం వారికి తప్పిందికాదు. దోమలుకుట్టి తరుముతోంటే రెయిన్‌డీరులు ఇక్కడా అక్కడా అనకుండా యిష్టంవచ్చినట్లు మందలు మందలుగా దూరప్రదేశా లకు సాగిపోయేవి. జనులు తమ పాకల నూడదీసి, కట్టగట్టి, నెత్తిన బెట్టుకొని, బయలుదేరేవారు. బరువులమోస్తూ, టండ్రా చలికి బాధపడుతూ, ఎంతెంతదూరమో స్త్రీలు నడిచేవారు. పురుషులు, దర్జాగా యీటెలపట్టు కొని, కులాసాగావెళ్ళేవారు. ఇంటివిషయాలలో వారెట్టి జోక్యం కలుగ జేసుకొనేవారుకారు.

క్రమంగా వసంతకాల ప్రభావంచేత, టండ్రా మైదానాలు ఉత్తరానికి జరిగిపోవటం మొదలుపెట్టాయి. వానితో రెయిన్‌డీరులూ వెళ్ళాయి. అంతకుపూర్వం టండ్రాలున్న ప్రదేశంలో దట్టమైన, దుర్గమారణ్యాలు పెరిగాయి.

ఇట్టి మార్పులు జరిగేటప్పుడు, కొందరు జనులు రెయిన్‌డీరుల వెంబడే ఉత్తరధృవప్రాంతాలకు వెళ్ళిపోయారు. ముప్ఫైయైదువేల సంవత్స రాలుగా రెయిన్‌డీరులకూ, టండ్రాలకూ అలవాటుపడిన మనుజు కి వానితో ఉత్తరుత్తరంగా జరుగుతూ వెళ్ళటమే బహుమంచిదనిపించింది. తానల వడిన జీవితాన్ని వదలటం కష్టమనిపించింది.

అట్లా అలవాటైన మార్గాన్ని అనుసరించటంచేత అచ్చటకు వెళ్ళిన మానవులెన్నో విషయాల్లో ముందంజవేసే అవకాశాలను కోల్పోయారు. దక్షిభాగాలన్నీ వెచ్చగా మారుతోంటే, వారు తమ యావజ్జీవితమూ,

స్థిరంగా మంచుయుగంలోనే గడుపవలసివచ్చింది. గ్రీనులాండ్‌లోనుండే యెస్కిమోజాతి వారిప్పటికీ మంచు యడారులలో నుంటున్నారు. యేదో యింత తిండికి, బట్టకిని చెప్పరాని కష్టాలుపడుతారు.

టండ్రాలతో, ఉత్తరభాగాలకుపోక ఆప్రదేశాలలోనే నిలుబడిన మనుష్యుల జీవితమంతా వేరేవిధంగా తయారయింది. ఎటుజూచినా, యేదో గారడీవాడి మంత్రశక్తితో పెఱిగిపోతున్నట్లు లేచే అరణ్యాల్లో నివసించటం కష్టమనిపించింది, ప్రథమంలో. అయినా, జన్మంతా మంచులో ఖైదీలుగా నుండటం వారికి తప్పింది, ఉత్తరానికి రెయిన్‌డీరులతో వెళ్ళక, అక్కడే ఆగిపోవటంవల్ల.

అరణ్యాలూ - మనిషీ

ఆ రోజుల్లో పెఱిగిన అరణ్యాలకీ, యీకాలపు టడవులకూ యెన్నో భేదాలున్నాయి. దట్టంగా పెఱిగి, చీమయినా చొరడానికి వీలుగాకుండా ఉండేవి. నదీతీరాలూ, సరస్సుల ఒడ్డూ, సముద్రాల నీటిహద్దులవరకూ అవి పెఱిగిపోయాయి.

ఇట్టి అరణ్యాల్లో వసించడానికి మనుజుని కెంతో కష్టమనిపించింది. గిజిబిజిగా అల్లుకొని, దొరికిన స్తలమునంతా ఆక్రమించుకొన్న ఆ అరణ్య వృక్షాలమధ్య అతనికి నిలువనీడేలేక పోయింది. వానిని నఱికివేయటమో, కాల్చటమో చేస్తేనేగాని, అతనికి పాదంమోపేటంత స్తలమైనా దొరికేదికాదు.

టండ్రాలలో, మైదానాలలోనూ కావలసినంత ఖాళీ స్తలముండేది, అతని నివాసానికి. అడవుల్లో అట్టి స్తలాన్ని చెట్ల పారదోలి తాను సృష్టించు కొంటేనేగాని అతనికి ఉనికి యేర్పడిందికాదు. అరణ్యం అతనికొక గొప్ప శత్రువుగా పరిణమించింది, తన యావచ్ఛక్తులూ వినియోగించి దాన్ని జయించవలసిన అగత్యం కలిగింది.

చెట్లు నఱుకడానికి తన పెద్ద ముక్కోణపు రాతికత్తిని బలమైన పిడికి బిగించాడు. ఆ గొడ్డలితో వానిని పడగొట్టాడు. అంతకుముందు యెండవేళల ఘనందుగా వినుబడే వడ్రంగిపిట్ట ముక్కు దెబ్బల శబ్దాని కలవాటుపడిన అరణ్య మృగజాతులు మానవుని గండ్రగొడ్డలి వ్రేటులకు ఝడిసిపోయాయి. బ్రహ్మాండ వృక్షరాజాలు ఆ గొడ్డలి తాపుకు భీతిల్లాయి.

వాని గాయాలనుండి ఏకధారగా జీవరసం కారింది. పేద్ద పెట్టున, ఫెళ ఫెళ ధ్వనితో, దభేలుమని నేలకూలాయి.

ఈవిధంగా ప్రతిరోజూ, విసుగూ విరామం లేకుండా జనులు అరణ్యాల నరికారు తమ నివాసమునకు కావలసిన కాళీ స్థలం సేకరించు క్కొన్నారు. చెట్లు నరికి మిగిలిన, మోళ్ళనూ, పొదలనూ కాల్చారు. కొమ్మలన్నిటినీ కొట్టి, ఒక చివర పదూనుగా మ్రానును చెక్కారు. క్రొయ్యసుత్తితో బలమైన దెబ్బలుకొట్టి దాన్ని భూమిలో పాతారు. దాని ప్రక్కనింకొకటీ, తరువాత మఱొకటీ, యిట్లా యెన్నో మ్రానులు పాతారు. చెట్ల కొమ్మలతో అల్లి వత్తుగా వానికి దడులల్లారు. అదే మానవుని ప్రథమ నివాసం, ఆ అరణ్యంలో. చూడ్డానికది, చెట్లమధ్య చెట్లులాగ కనుపించేది. ఇతర మ్రానులన్నీ అవకతవకగా యెక్కడబడితే అక్కడే పెఱిగేవి; ఇతని నివాసపు మ్రానులుమాత్రం ఏదో ఒక యేర్పాటుగా నిలబడి మానవ స్పర్శను దెలిపేవి

ఇంటికే ఇంత తిప్పలుపడితే, ఆహారాని కతను పడిన అగచాట్లకు మితేలేదు, పాపం! బయళ్ళలో, గడ్డిమైదానాలల్లోనూ మందలు, మందలుగా తిరిగే మృగాల వేటాడేవాడు. ఎంతదూరాన్నుండీ అవి వానికి సులభంగా అగుపడేవి, అందుబాటులోనుండేవి.

ఆ అరణ్యంలోనుండే మృగాల సంగతట్లాకాదు. లెక్కలేనన్ని జీవులుండేవేకాని, ఆతనికంటికొక్కటీ కనుపడేదికాదు. ఆ అరణ్యపు ప్రతి అంతస్థూ సజీవంగానుండేది. వాని కూతలతో, అరుపులతో, పాటలతో అరణ్యమంతా నిండిపోయేదే, కాని, కంటి కగుపించేవికావు.

కాళ్ళచెంత అలజడి, గాలిలో యేదో రెక్కలచప్పుడు, చెట్ల ఆకులను యేజీవో కదిలించిన గలగల....చెట్లమధ్యనుండే ఆ వెలుగు నీడల్లో, రకరకాల వాసనల్లో, శబ్దాల్లో ఏదైనదీ, ఎక్కడున్నదీ యెట్లా కనుక్కోటం? ప్రతిజీవికీ తగిన రక్షక వర్ణముండేది. పచ్చని పత్రాల్లో, క్రింద రాలిన యెండుటాకుల్లో, గోధుమరంగు వృక్షమ్రానుల్లోనూ, రంగులో రంగు కలిసిపోయి, అవి తప్పించుకుపోయేవి, కంటికైనా కనుపించకుండా.

అదృష్టంచేత యేదన్నా జీవి కనుపించిందనుకో. మొదటి దెబ్బతో, ప్రథమ బాణంతో దాన్ని కొడితేనేగాని యెట్టి లాభమూ ఉండేదికాదు. ఆగురితప్పిందా, అంతే! ఏపొదలోకో, ఏ మ్రానుపైకో, ఏ బొరియలోకో

అంతర్ధానమయ్యేది. అందుకనే యీ పెను త్యజించి విల్లంబుల మానవుడు తయారుచేసుకొన్నాడు. శరవేగం అతని కాధారమైంది. వాయువేగంతో పరుగిడే జంతువుల జయించడానికి. వాని బాణాలెన్నో అడవిపందులకూ, బాతులకూ గ్రుచ్చుకొని, అతని కడుపునిండేది.

మనుజుని ఆప్తమిత్రుడు

ప్రతి వేటకానికీ గొప్ప ప్రాణస్నేహితు డొకడున్నాడు. నాల్గుకాళ్లూ, మెత్తని చెవులూ, నల్లని చెమర్చేముక్కూ; తన యజమాని వేటలో యితను చేసే సహాయం యింతింతని చెప్పలేము. భోజనసమయానికి ఎంతో ఆప్యాయంగా అతని చెంత కూర్చొని. తదేకదృష్టితో యజమాని ముఖం వంక "నాభాగమో, మరి ?" అన్నట్లు చూస్తుంది. యీ విశ్వాసమైనకుక్క.

ఇప్పటికి వేలకొలది సంవత్సరాలుగా, కుక్క తన యజమానునకు అద్వితీయమైన సేవజేసింది. అతని మెప్పువడసింది. బాణాలను సృజించిన ఆ పురాతనపురోజుల్లోనే, మనుజుడు కుక్కను మచ్చికజేసుకొన్నాడు.

పురాతన మనుజుల నివాసస్థలాల్లో వారు తమ వేటకుక్కలకు కట్టిన యిండ్లగుపిస్తాయి. వారి అగ్నిగుండాల బూడిద ప్రోవులలో దొరికే జంతువు యెముకలమీద కుక్కకాట్లు బహు స్పష్టంగా కనుపిస్తాయి. ఆరోజుల్లోకూడ, తన యజమానిచెంత మచ్చికగా కూర్చొని, తన భాగపు టాహారాన్ని భుజించి, తృప్తి చెందేదని మనకిది విశద పరుస్తుంది.

మచ్చిక చేసుకొన్న కుక్కకు, జంతువుల పసిబట్టి వెంబడించటం అతను నేర్పాడు. వాని కాలిజాడలగుర్తించి వానికడకు కుక్క తన యజమానుని పిలుచుకుపోగలిగేది. అతడు మచ్చికజేసిన కుక్క, తనకన్న ముందుగా జంతువు లెచ్చటుండేది, పసిబట్టీ, తనచెవుల నిగిడ్చి వినీ, కనుగోగలదని, మానవుడు తెలుసుకొన్నాడు, అనుభవంమీద.

నేలపైబడ్డ ఆకులలో ఒక విచిత్రవాసన! ఈదారివెంబడి యేది వెళ్ళింది ? ఒకటి రెండు పర్యాయములు తలవాల్చి, ముక్కునించి వాసన జూచేది కుక్క. కేవలం తనముక్కు నాధారంచేసుకొని గబగబా పరుగిడేది. దానివెంట వెళ్ళటమే మనుజుడు చేయవలసిన పనంతా. దాని సహాయంచేత, మానవున కితరమృగాలపైనుండే శక్తీ, అధికారం యెన్నిరెట్లో పెరిగాయి. వాసనల సరిగా గుర్తించలేని అతనిముక్కు, కుక్కను

వేటాడి జీవించేకాలం

శరవేగం అతని కాధారమైంది, వాయువేగంతో పరుగిడే
జంతువుల జయించటానికి.

పెంచి ఆకొంత తీర్చుకొంది. తనకాళ్ళ బలమునూ, చకచకనూ కూడా కుక్క తన యజమానునికే వినియోగించింది. గుఱ్ఱాల స్వాధీనంచేసుకో డానికి ముందు, మనుజులు చక్రాలులేని తమబళ్ళకు కుక్కల కట్టేవారు.

సైబీరియాలోని "క్రస్నోయాస్క" నే ప్రదేశంలో పురాతన నివాసాల పరీక్షించారు. కొన్ని కుక్కల అస్థిపంజరాలు, వానికి తొడిగిన జీనుతోసహా అచ్చట కనుపించాయి. వేటాడే ప్రదేశాలకు బండిలో యీడ్చుకుపోయీ, వేటలో అతనికి కుడిభుజమై యుండీ, కుక్క తన దొర కెంత ప్రాణమిత్రుడుగా నుండేదో నీవే ఊహించుకో.

కుక్కల విశ్వాసం జగద్విఖ్యాతమైన విషయం. కొండల్లో దారితప్పిన ప్రయాణికుల రక్షించీ, యుద్ధంలో గాయపడిన తన యజమానుని మోసుక పోయీ, ఇంటి కాపుదలేకాక, గ్రామ పొలిమేరలనూ, తనరాజ్యానికీ అన్య రాజ్యానికీ మధ్యనుండు యెల్లభూములనూ కావలి కాచీ కుక్కలు మన కృతజ్ఞతను సంపాదించుకొంటాయి. ఇంట్లో, వేటలో, యుద్ధంలో, శాస్త్ర పరిశోధనాలయంలోనూ కుక్కలు మనకుచేసేసహాయం ఇంతింతనరాదు.

మనుజుడూ — నదీ

అరణ్యాల్లో కొందరు నివాసాలేర్పర్చుకొంటే, మఱికొందరు నదులూ, సరస్సుల తీరాలకు సాగిపోయారు. అడవికీ, నీటికీ మధ్యనుండే కొద్ది నేలమీదా తమ పాకల నిర్మించుకొన్నారు.

అడవిలోకన్న నీటిమీద నిరాటంకంగా తిరుగడానికి యెక్కువ వీలుండేదేకావి, బ్రతుకుతెరువు కష్టమైపోయింది. కొత్తగా నీరు వచ్చినపు డల్లా నదులు గట్టుల కెగబ్రాకేవి. వరదనీరు నేలనంతాముంచి, అరణ్య పాదాన్ని తాకేది. నదీజలంలో కొట్టుకువచ్చే మంచుగడ్డలూ, మ్రానులతో పాటు వారి పాకలూ కొట్టుకుపోయేవి. అట్టిసమయాల్లో చెట్లెక్కి, జనులు ప్రాణాలు కాపాడుకొనేవారు. నీరు తీసిన తరువాత నదిఒడ్డునుచేరి తిఱిగీ తమ పాకల కట్టుకొనేవారు.

వారికి మొదట్లో వరదవచ్చినప్పుడల్లా యేదీ తోచేదికాదు. క్రమంగా ఎప్పుడెప్పుడు వరదలు వస్తాయో, ఎంతకాలం ఉంటాయో, వారు గ్రహించు కొన్నారు. పెద్ద మ్రానుల నరికి నదిఒడ్డున యెత్తుగా పేర్చేవారు. ఆ కట్టను వెడల్పుగా, ఎత్తుగానూ నిర్మించేవారు. దానిమీద తమ పాకల నిర్మించు కొన్నారు. నీటిభయం దానితో వారికి తొలగిపోయింది. ఎంత గొప్ప

వరదలు వచ్చినా, వారి గ్రామాను కట్టులపునాదియొక్క అడుగుభాగాన్ని మాత్రం కొద్దిగా ముంచగలిగేవి, అంతే.

సమయోచితంగా అట్టి నూతన యేర్పాటును గావించుకోటంచేత, తన పరిస్థితుల నతిక్రమించి జీవించేశక్తి మానవునిలో బలపడజొచ్చింది. ప్రస్తుతకాలపు ఆనకట్టలకూ, ఎంతెంత జలాశయాలనైనా బంధించివేసే గోడలకూ పునాది ఎన్నడో మన పూర్వీకులే నిర్మించారని ఒప్పుకోవాలి. ఎడతెరపిలేకుండా మనుజునికీ, నదికీ పోరుజరిగేది, ఎవరెవరిని జయిస్తారో నని. అన్నికష్టాలున్నప్పటికీ, మనుజుడు నదీతీరవాసాన్నే అపేక్షించాడు. కారణం? జలాశయాలనిండా జలచరాలెన్నో ఉంటాయి. వానిలోనికెల్లా చేపలు ముఖ్యంగా మనుజుని ఆకర్షించాయి. అంతకుముందు, జంతువుల వేటాడేమనుజుడు, నదీతీరానికి తన ఉనికిని మార్చుకోటంచేత, యావజ్జీవితాన్నీ మార్చుకోవలసివచ్చింది. జాలరీజీవితమునకు కావలసిన పనిముట్లాతడు సృష్టించుకోవలసివచ్చింది.

ఉన్నట్లుండి వేటకాడు, జాలరిగా, ఒక్కరోజులో మారలేదు. మొదట్లో, యితర మృగాలను వేటాడినట్లే, చేపలనూ వేటాడాడు. ఈటె మాదిరుండే ఒక ఆయుధాన్ని చేబట్టి, నడుములోతుకు నీటిలో నడచివెళ్ళేవాడు. కొండరాళ్ళమధ్య దాక్కొన్న చేపలను గురిచూచి, ఆ యీటెతో పొడిచి చంపేవాడు. క్రమంగా, పక్షులను వలవేసిపట్టినట్లే, చేపలనూ వలతో పట్టటం నేర్చుకొన్నాడు పూర్వీకులుపయోగించిన యీటెలతోబాటు, చేపలపట్టే వలలూ, వానికి కట్టిన బరువురాళ్లూ, యెముక గాలపు కొక్కెలూ యెన్నో, శాస్త్రజ్ఞులుకనిపెట్టారు.

ఓడల పుట్టు పూర్వోత్తరాలు

సుమారొక డెబ్భైసంవత్సరాలక్రితం, రష్యాలోని "లడోగా" సరస్సుదగ్గర, కొందరు పనివారు కాలువనొకటి త్రవ్వుచున్నారు. త్రవ్వగా త్రవ్వగా ఒక మనుష్యకపాలమూ, కొన్ని పనిముట్లూ కనుపించాయి. ఇది వెంటనేశాస్త్రజ్ఞులకు తెలిసింది. అంతవరకూ అచ్చట, "పీట్," తప్ప[నాచు మొక్కలు ముద్దగా అదుముడుచెంది బొగ్గుగామారుతాయి. దీనిని పీట్ అంటారు; పొయ్యిల్లో నుపయోగిస్తారు, సాధారణ నేలబొగ్గుమాదిరే] మరేదీ దొరకదనుకొనేవారు. అచ్చట త్రవ్వటం ప్రారంభిస్తే, యేదో వస్తు ప్రదర్శనాలయంలోనుండి తీస్తున్నారాఅన్నట్లు రకరకాల వస్తువులు దొరి

కాయి: రాతిగొడ్డలీ, రాతికత్తీ, చేపగేలపు కొక్కెమూ, బాణపు వాడి శిరోభాగమూ, రంపంపండ్లున్న హార్పూన్(చక్రంవంటి ఆయుధం, తిమింగిలాలనూ, పెద్దరకం చేపలనూ పట్టేటందుకు,) ఎముక, ఎముకతోచెక్కిన తిమింగలపు ఒక చిన్న విగ్రహమూ, ఒక రక్షరేకూ, ఇన్ని కనుపించాయి!

అవన్నీ పెకలించిన తరువాత, చిన్నదోనె ఒకటి వారికి దొరికింది. మట్టిలో పూడుకుపోయినా, అదేమాత్రం చెడిపోలా. నీటిపైకెక్కించి, చక్కగా తెడ్డువేస్తూ నడపడానికి సిద్ధంగా ఉన్నదది. ఈకాలపు దోనెలూ, పడవల్లాగా అది లేదు. ఒక పెద్ద మ్రానునుండి దాన్ని చెక్కారు, ఏకాండంగా. పురాతనకొయ్యగొడ్డలి దెబ్బలు స్పష్టంగా దానిపైకనుపిస్తున్నాయి. ముడులూ, కొమ్మలూ పెరిగిన తావులు చెక్కటం, వారికెంతో కష్టమై యుండాలి. అందుకనే కాబోలు, రాతిగొడ్డలి నొకప్రక్కనుపెట్టి, అగ్ని నాహ్వానించారు, తమ కార్యసిద్ధికి.

దోనంతా కాలిన బొగ్గుమసితో నల్లగానుంది. ఈ రోజుల్లో పెద్ద ఓడను కట్టటం, పూర్వంవారు ఒక్క దోనెను నిర్మించడానికన్నా యెంతో సులభమనిపిస్తుంది. ఏ రాతిగొడ్డలైతే దాన్ని చెక్కిందో, అదే ఆ దోనె చెంత పీట్‌యడుగున దొరికింది. దానిమొన వాడిగా, నున్నగా అరిగి యుండటమేకాక ఆ ప్రక్కనే సానరాయికూడా కనుపించింది. కాబట్టి రాతిపనిముట్లకు, కావలసినప్పుడల్లా పదును బెట్టటంకూడా వారప్పటికే నేర్చారని దీనివల్ల విశదమవుతోంది. దోనె తయారుకాగానే, నీటిపై తేల్చేవారు. తమ హార్పూనులూ, కొక్కెలూ, వలలూ తీసుకొని చేపల బట్టడానికి బయలుదేరేవారు.

ఆలడోగా సరస్సు చాలాపెద్దది. దానినిండా అసంఖ్యాకమైన చేపలుండేవి. కాని మొదట్లో వారు దానితీరాన్నే తిరిగేవారు. ఒకసారి ప్రశాంతంగా, ఇంకోసారి కలవరంగా, మరొకపర్యాయము పెద్ద అలలులేచీ, గర్జిస్తూ భయంకరంగానూ ఉండే ఆ సరస్సు తత్త్వం వారికింకా అర్థమయిందికాదు. ఎంతపెద్ద తుపానువచ్చినా ఆ ఏకాండమ్రాను దోనె మునిగేదేకాదు. ఇటూ, అటూ దొర్లుతూ, ఊగుతూ అలలపైకెక్కేది, క్రిందకు దిగేది. ఇదంతా చూచి భయపడీ ఎన్నో అవస్థలుపడీ, గట్టును చేరేవారు. ఎంత దృఢంగా, నిర్భయంగా నికరంగా ఉన్నదానేల అని వారికనిపించేది పసిబిడ్డ తన తల్లి వక్షానికి హత్తుకుపోయేమాదిరి, ఆప్యా

యంగా తాము పుట్టి పెరిగే ఆ నేలను, భూమాతను, కౌగలించుకొన్నారు. తిరిగివావటంతోనే.

దారీతెన్నూలేని ఆ విశాల నీటిపై ఆకాశం దాన్ని తాకేటంతదూరం వరకూ వెళ్లే బహులు, ఒడ్డుకే చేపలు వచ్చుటకు వేచియిుండేవారు, మొదట్లో. కాలగతిని, క్రమంగా, ఒక్కో అడుగు ముందుకు పెట్టుతూ, జలాశయా లన్నిటినీ మానవుడు జయించివేశాడు. మొదట్లో తాముండే భూభాగానికి నీటిఒడ్డు, నిర్భేద్యమైన కోటగోడమాదిరుండేది. దాన్ని దాటాలంటే భయము. క్రమంగా తన దోనెలలోనూ, పడవలలోనూ ప్రయాణాలు సాగించాడు. మనిషి, కొంతదూరంవెళ్ళి, ఒగుబుగా తీరంవంక చూచి, తిరిగీ త్వరలో వచ్చేవాడు. రానురాను దూరందూరంగా తీరాన్ని వదలివెళ్ళాడు. రోజులతరబడి నీటిపై నుండటం నేర్చాడు. సముద్రాల కావలప్రక్క తనవంటివారే ప్రజ ఉన్నారని కనుగొన్నాడు. ఈ లోకపు దేశాలలో తన దొక చిన్నదేశమనీ, తానూ యితరులెందరిమాదిరో ఒక సాధారణమైన వాడేననీ గ్రహించగలిగాడు.

ప్రథమ వృత్తి పనివారు

లోకంలో యెందరెందరో, ఎన్నెన్ని రకాలవారో వృత్తిపనివాళ్లు న్నారు. గొడ్డలీ, చిత్రికగుల్లా, సుత్తీ, ఉలీ పట్టే ప్రతివాడూ, రసాయనక యంత్రశాలల్లో చేరేవ్యక్తీ, లోహపు సామానులు చేసేవాడూ అందరూ గొప్ప పనివారుగా కావాలని ఆశిస్తారు. దానికి తగిన తరిఫీదు పొందుతారు. విమానాలూ, ఓడలూ, మన గృహాలూ వీరిశక్తి, నైపుణ్యాలపై ఆధారమై యున్నాయి. వీరందరికీ వివిధరకాల వస్తువులనూ తమ పనిముట్ల నుప యోగించి చేయటంలోనుండే కష్టసుఖాలు తెలుసు. వస్తువు తయారుకాగానే కలిగే ఆనందమూ, అదంటే అభిమానమూ, అనుభవించిన వానికేతెలుస్తుంది.

ఈ కొయ్యముక్కను నీవు చేతబట్టావనుకో. పట్టీపట్టడంతోనే, అదే రూపం ధరించాలో నీ మనసుకంతా తెలుస్తుంది. ఇక్కడో కొంచెం అంపకోతా, అక్కడ కొంత ఉలితో చెక్కటమూ, ఈ నాలుగు మూలలా బర్మాతో రంధ్రాలు కోయటమూ, ఈవిధంగా బహుసులభంగా, చూస్తూ ఉండగా పని పూర్తవుతుందనిపిస్తుంది. కాని, కార్యానికుపక్రమించితేనే గాని అందులో వుండే సాధక, బాధకాలు తెలియవు. ఆ కొయ్య, తన యావచ్ఛక్తినీ వినియోగించి నీ పనిముట్లకెదురుతిరుగుతుంది.

కత్తితో చెక్కాలని యత్నిస్తావు; అది వీలుపడదు. గొడ్డలితోనో, బాడితతోనో ప్రయత్నిస్తావు. ఉహూ! ఏంలాభంలేదు. అనేక వాడిచిన్న కత్తులు బారుగా యేర్పడిన రంపపుటంచు దానిని అవలీలగా కోసి తుదకు, రెండు తునకలుచేస్తుంది. ఇట్లా ఒక పనిముట్టు తరువాత మరొకటిగా నుపయోగించాలి, నీ కార్యం సిద్ధించాలంటే.

ఇదంతా "నేనేగదాచేసా" ననుకొంటావు నీవు, సగర్వంగా. కొంచెం ఆగి, ఆమాట యెంతవరకు నిజమైందో ఆలోచించు. ఏండ్ల తరబడిగా రకరకాల పనిముట్లను సృజించీ, వాని నుపయోగించటంలో కనుపించిన తప్పులను సవరించీ, దిద్దీ, క్రమేపీ మార్చి సరిచేసిన అసంఖ్యాకులైన యెందరు పనివాండ్రో, నీ విజయానికి చేయూతనిచ్చారు. వారి కృషిమూలానే, నేడు, అంపపుకోత, నీకు సాధ్యమయింది, చూచావా?

ఈ గ్రంథంలో పైె నుడివిన ప్రథమ, వృత్తి పనివారిని గురించి చెప్పాము. వారే కత్తులనూ, గొడ్డళ్ళనూ, సుత్తులనూ మొదట్లో సృజించారు. నీమాదిరే వారూ కష్టపడి తమ పనుల నిర్వర్తించుకొన్నారు; సంతోషపడ్డారు.

ఆ మొదటి పనివారు, వడ్రంగులూ, తాపీపనివారూ, కాల్వలుత్రవ్విన వారూ, వారంతా అడవిమృగాల తోళ్ళనే బట్టలుగా కట్టుకొన్నారు. ఏదైనా ఒక చిన్న దోనెను చేయడానికి యెన్నో నెలలు పట్టేది, వారికి ఈ రోజుల్లో మనం శిలావిగ్రహాన్ని చెక్కటంకన్నా, మట్టికుండను వారు చేయటం యెక్కువ కష్టమయ్యేది. అయినా, అట్టి అనామక, అల్ప,వృత్తి పనివారిమూలానే యీకాలపు వివిధ వృత్తులవారూ తమ పనుల చేయగల్గుచున్నారు; లోకాన్ని అనుక్షణం మార్చుతున్నారు.

ఉదాహరణానికి, పురాతన కుమ్మరివానినిగురించి యోచించుదాము. అతనిచుట్టూ రేగడమట్టి సమృద్ధిగా యుండేదే. కాని, అతను చేయనూహించినట్టి వస్తువేదీ నమోనాను ఉండేదేకాదు. బంకమట్టినీ, అగ్నినీ తన స్వాధీనపర్చుకోటంచేత, తాననుకొన్న కుండలూ ఏగైరా చేసుకోగలిగాడు. అంతకుపూర్వమే నిప్పు నెన్ని పనులకో వారుపయోగించారు. వెచ్చదనానికీ, అడవి జంతువుల భయపెట్టి తరిమివేయనూ,అరణ్యవృక్షాల కాల్చి కాళీజాగాలు యేర్పర్చుకోడానికీ, దోనెల నిర్మించనూ, నిప్పు వారికెంతో సహాయంచేసింది. క్రమంగా, రెండు కొయ్యల రుద్ది, రాపిడిచేసి, కావలసినపుడు నిప్పు తెప్పించటం జనులు నేర్చారు.

ఆ నిప్పుతో, కుమ్మరిపనివాడు, ఒక పదార్థాన్ని వేరొకటిగా మార్చంటం కనిపెట్టాడు. మెత్తని బంకమన్నును గట్టి కుండలుగా మార్చ డానికీ, ఆహారం వండుకోనూ, ఖనిజపదార్థాలు కరిగించనూ, దాని నుప యోగించనేర్చాడు. ఈ రోజుల్లో ప్రతి కర్మాగారంలోనూ నిప్పు యెప్పుడూ రాజుతూనే యుంటుంది. దీని తీక్షణశక్తిమూలాన ఒక వస్తువింకొకటిగా మారుతోంది. ఇనుమును దాని ఖనిజంనుండీ, ఇసుకనుండి గాజునూ, కొయ్యనుండి కాగితాన్నీ అగ్నిసహాయంచేతే చేయగలుగుచున్నాము. మన పూర్వీకులెప్పుడో ఈ నిప్పును కనిపెట్టి మనకు ప్రసాదించారనే విషయం జ్ఞప్తికుంచుకోవాలి.

వ్యవసాయ సూచనలు

పూర్వీకులు నివసించిన ప్రదేశాల్లో త్రవ్వగా ఒకచోట చాలా కుండలు కనుపించాయి. వానిమీద యిటూ, అటూ ఐమూలగా గీత లున్నాయి. ఈ గీతలనుండి పూర్వం వారెట్లా కుండల తయారుచేసేవారో తెలుస్తుంది. పెద్ద తట్ట నొకదాని తీసుకొని, మెత్తని బంకమన్నును దానిలోపల వత్తుగా పూసేవారు. మంచి మంటచేసి బుట్టను దానిపై నుంచగా, అదంతా కాలిపోయేది. బుట్ట ఆకారంగా, మన్ను, కాలి, కుండ తయారయ్యేది. ఆ కుండలమీది గీతలు, బుట్టయొక్క పేళ్ళ అల్లికను సూచిస్తాయి.

కొంతకాలానికి, తరువాత బుట్టల నుపయోగించకుండానే కుండల కాల్చిచేసేవారు. తడిమట్టిమీద ఐమూల గీతలు గీచి మరీ కాల్చేవారు. అట్లా గీతలు గీయకపోతే అది పనికిరాదనుకొన్నారు. సరీగా వారి పూర్వీకుల కుండలమాదిరే ఉంటేనేగాని తమ అన్నం వానిలో ఉడకదనే భావం వారికి కలిగింది. ప్రతి వస్తువుకూ ఏదో అగోచరమైన శక్తి ఒకటి దానిలోనే యిమిడిఉంటుంధనుకొన్నారు. ఆ విధంగా గీతలు గీయకపోతే కుండయొక్క శక్తి పోతుంది. ఐమూలగా అల్లిక గీతలు గీయకపోతే వారికి నష్టం కలుగుతుంది. కరువూ, ఆకలీ వారిని పీడిస్తాయి. గీస్తే, ఆ కుండ అక్షయంగా వారికన్నం పెట్టుతుంది.

అప్పుడపుడు దృష్టి తగులకుండా ఒక కుక్క బొమ్మను కుండల మీద గీచేవారు. అది కుండనూ, దానిలో ఉడికే వస్తువులనూ భద్రంగా కాపాడుతుందట. అల్లిక గీతలున్న కుండ లనేకచోట్ల కనుపించాయి.

ఫ్రాన్సులో కంపెగ్నే అనేచోట దొరికిన ఒక కుండమీద, అట్టి గీతలతో పాటు, ఓటుధాన్యపు ఒక గింజరూపం అచ్చుగ్రుద్ది కనుపించింది. ఈ ఒక్క ధాన్యపు గింజనుండీ యెన్నెన్నో విషయాలు మనకు విశదమవుతాయి. మనుజుల జీవితవిధానం యెట్లామారిందో తెలుపడానికి కుండమీదనున్న గింజగుర్తు గొప్ప నిదర్శనమైపోయింది.

ధాన్యమున్నచోట వ్యవసాయం ఉండాలిగా ? జాగ్రత్తగా అదే ప్రదేశంలో వెతికి, నేలను త్రవ్వే కొయ్య ఆయుధాలూ, మట్టి గడ్డల చితుకగొట్టే పనిముట్లూ పెకలించారు, శాస్త్రజ్ఞులు. వేటకాండ్రూ, జాలరులూ క్రమంగా వ్యవసాయకులుగా మారారు. మొగవారు వేటకూ, చేపలుపట్ట డానికీ వెళ్ళినపుడు స్త్రీలూ, పిల్లలూ తమ నివాసాలచుట్టూ రకరకాల పదార్థాలకని వెతుకుతూ పోయేవారు.

కుండలూ, బుట్టలూ తీసుకొని తినడానికుపయోగపడే వస్తువుల తెచ్చుకొనేవారు. సముద్రం ఒడ్డున ఆలుచిప్ప జాతుతూ, అడవుల్లో పండ్లూ, పప్పులూ, కుక్కగొడుగులూ, పైన్ చెట్ల గింజలూ తెచ్చేవారు. ఆ గింజలను మెత్తని పిండిగా రుబ్బి రొట్టెలు చేసుకొనేవారు.

అరణ్యంలో తిరిగేటపుడు తేనెపట్టులు దొరికితే బహుసంతోషపడే వారు. కొండమీద నిలుచుండి అడవితేనెను తీసుకొనే యొకస్త్రీ బొమ్మ పురాతనపుది, ఒకటి కనుపించింది. చెట్టుపైకెక్కి, ఒక చేత్తో తేనెపట్టును పట్టుకొని, రెండవచేతిలోనున్న జాడీలోనికి తేనెను పిండుతోంది. ఆమె చుట్టూ తేనెటీగలు ముసురుకొన్నాయి, కాని, ఆ స్త్రీ తనపనేదో తాను చేస్తూనే వున్నది. ఈవిధంగా స్త్రీలూ, పిల్లలూ ఒక్కొక్కసారీ యింటికి వచ్చేటప్పుడు కావలసినంత తేనెనూ, అడవిపండ్లనూ, బేరికాయలూ, ఆపిలు పండ్లనూ తెచ్చుకొనేవారు. చుట్టూ తినాలని ఆశతో గుమిగూడే పిల్లల పారద్రోలి, తల్లి ఆ వస్తువులన్నిటినీ కుండలూ, జాడీలూ, తొట్టెలూ మొదలైనవానిలో దాచేసేది. కలిమిలేములు కావటికుండలని వారనుభవంమీద తెలుసుకొన్నారు. రేపటిదినం వేటనుండి మొగవాళ్లు వట్టిచేతులతోవస్తే, తమగతి యేంకావాలి, యెప్పటివస్తువు లప్పుడు తినివేస్తే ?

మంచుయుగపు చలి అంతరించింది. గొప్ప వసంతోదయ శోభ లోకమంతటా వెలిగిపోతోంది. పొదలూ, అడవులూ, జలాశయాలూ రకరకాల ఆహారపదార్థాలతో నిండి మానవు నాహ్వానించాయి. తిరిగీ జనులు అవీ, యివీ సేకరించుకోటం ప్రారంభించారు. పండ్లూ, కాయలతో

బాటు. స్త్రీలు రకరకాల ధాన్యపుగింజలనూ తెచ్చారు — అడవి ఓట్సూ, అడవి గోధుమలూ. వీనిని కుండల్లో, జాడీల్లోనూ పోసి దాచేటపుడు కొన్నిగింజలు క్రిందపడ్డాయి. అవి కొంతకాలానికి మొలిచాయి. ఈవిధంగా గింజలు, తమ్ము తామే నాటుకొన్నాయి, ప్రథమంలో. ఈ దృశ్యంచూచి, జనులు కావాలని తామే గింజల నాటటం ప్రారంభించారు. గింజను కనుపించకుండా పూడ్చిపెట్టితే, కొన్నిరోజులకు మొక్కలురావటం, అవిపెరిగి పంటపండటం వారికమితానందం కలిగించింది. గింజలయొక్క ఈవిచిత్ర శక్తి వారిలో గింజలయెడల ఒకవిధమైన పూజాభావాన్ని రేకెత్తించింది. ఆకురాలుకాలానికి ధాన్యం బాగాపండి తయారయ్యేది. భూమిలో పూడ్చబడిన ఒక్కొకగింజా మొలకెత్తి, ఘనందుగా పచ్చగా నిలబడి, పెరిగి పెద్దదై, వేయిమడుంగు లెక్కువగా వారికి సుభిక్షం పెట్టేది. యెట్టి అద్వితీయ కారుణ్యమో! ధాన్యదేవతది? ధాన్యపుకంకి నొకదాని నేలలో నిలబెట్టి నలుగురూ చుట్టూచేరి నృత్యంచేసేవారు, పాటలు పాడేవారు. ఇది కేవలం కృతజ్ఞతనూ ఆనందాన్నీ సూచించేనాట్యమేకాదు. స్త్రీలు ఆపాటల్లో ముందుకూడా తమకట్టి పంటలు సమృద్ధిగా పండించి, కాపాడమని ధాన్యదేవతను వేడుకొనేవారు. ఆ నృత్యగానాలు ఒక విధమైన మతాచారంగా మారిపోయాయి.

సంక్రాంతి సమయంలో పంట కోతలన్నీ కోసి, పండ్లూ, ధాన్యకంకులూ, చెఱకుగడలూ, బూడిదగుమ్మడీ, తీయగుమ్మడికాయలూ, రేగుపండ్లూ మొదలైనవన్నీ అలంకరించి పూజించే అలవాటు మనకిప్పటికీ ఉన్నది. కొత్తపంట కోయగానే యిన్నిగింజలదంపి, అక్కడే పొలంలో అన్నంవండి, దేవునికి నైవేద్యం పెడుతారు; నలుగురూ తింటారు. భోగిపండుగ సమయాన కొత్తబియ్యం, బెల్లమూ, పాలూపోసి తీయనిపొంగలి నుడికించి, నైవేద్యం పెట్టి నలుగురమూ తింటాము, యిప్పటికీ.

పురాతనపు టాచారాలు

పురాతనాచారాలు ఎన్నో యిప్పటికీ, పైన సూచించినట్లు, మనలో నిలిచియున్నాయి. వాని నిజమైన అర్థం మనకు తెలియదు. పూర్వీకులు వాని నాచరించేటప్పుడుండే భావాలు మనలో ఇప్పుడు లేవు. ఏదో అలవాటుగా వాని నాచరిస్తాము, అంతే.

ఈ శతాబ్ద ప్రారంభకాలంలో కూడా కొన్ని దేశాల్లో పంటకోతల పండుగను యీ విధంగా చేసేవారు. పొలంనుండి ఆఖరు ధాన్యకంకిని తెచ్చి దానికి చేతిరుమాలు చుట్టి, చిన్న పరికిణీతొడిగేవారు. దానిచుట్టూ చప్పట్లుకొడుతూ గట్టిగా అరుస్తూ పాడేవారు. ఆ పాట పొరుగూళ్ళకు వినబడేది, రాత్రిళ్లు నిశ్శబ్దంగా నుండేటపుడు.

క్రైస్తవులు క్రిస్టమస్ సమయంలో, క్రిస్టమసు చెట్టును అలంకరించి, పండుగచేస్తారు. పూర్వం ఫర్ వృక్షాలచుట్టూ పాడుతూ తిరుగుతూ జనులు ప్రార్థించేవారు. మంచుగడ్డలు కరిగి, తిరిగీ చిగురింతకాలం రావాలనీ, తమపంటలన్నీ బాగా పండాలనీ ఆ పాటలకర్థం. ఈ రోజుల్లో క్రిస్టమసు చెట్టును, ఏదో ఆచారంగా, సరదాగా అలంకరిస్తారేకాని, పూర్వీకుల ఉద్దేశాలు యిప్పటివారికీ ఉన్నాయనికాదు. కొన్ని దేశాల పిల్లలాడుకొనేటప్పుడు,

వానా, వానా, వెళ్ళిపో
తిరిగీ, రా, రేపో, మాపో

అంటూ పాడుతారు. ఇదంతా సరదాగా పాడేపాట, ఈపిల్లలకు. పూర్వీకుల విషయం అట్లాకాదు. తమ నృత్యగీతాల ప్రభావంచేత మేఘాలు కావలసినపుడల్లా వర్షించేటట్లు చేసుకోవచ్చని వారనుకొన్నారు.

ఇటలీ, ఫ్రాన్సుదేశాల్లో "కార్నివల్ దహనం" అనే ఒక పండుగ యిప్పటికీ జరుపుతారు. జనులంతా గుమిగూడి, "కార్నివల్" బొమ్మ నూరేగిస్తారు. నేలలో సమాధిని త్రవ్వేవాళ్లు, నిశ్శబ్దంగా చేతిలో నొక బూరా పట్టుకొని, ఆ విగ్రహాన్ని మోసుకువెడుతారు. వారి జేబుల్లో బ్రాంది సీసాలుంటాయి. ఊరేగింపు ఆగినప్పుడల్లా విగ్రహాన్ని మోసేవారు బ్రాందినిసేవిస్తూ తందనాలాడుతారు.

ఊరేగింపు ముందర కార్నివల్ యొక్క భార్యవేషం వేసుకొన్న స్త్రీ యొక్కతె ఉంటుంది. ఆమె ఏడుస్తూ, పెద్ద పెట్టున రోదనచేస్తూ దుఃఖిస్తున్నట్లు నటిస్తుంది. జనులందరూ ఆమెను చూచి నవ్వుతూ, గల్లంతుగా వెంబడిస్తారు. ఊరేగింపు చివరకు ఊరిమధ్యనుండే కాళీ జాగాను చేరుతుంది. కార్నివల్ బొమ్మను, అక్కడ నుండే అగ్ని గుండంలో పడేస్తారు. మద్దెలలూ, తాళాలూ, మేళాలూ ఒక్కపెట్టున మ్రోగిస్తారు. వేషాలు వేసుకొన్న జనంతో, బ్యాండు వాయిద్యాలూ, నృత్యంచేసే యువతీయువకులతో వీధులన్నీ కోలాహలంగా నుంటాయి.

"కార్నివల్" యెవరని ఆతని భార్య నడిగితే, "ఏమో! ఎవకి తెలుసు" అంటుంది. విగ్రహాన్ని మోసేవారు, "ఏదో, పురాతనపు టాచారం, యిది" అంటారు. కార్నివల్ అంటే యెవరో, వాళ్ళకు తెలియదు. ఈ విచిత్ర పండుగ యెన్నో వేల యేండ్ల క్రితం ప్రారంభంకాబట్టి, దాని నిజమైన ఉద్దేశమేమిటో యెవరికీ తెలియదు. "కార్నివల్" మృత్యు దేవత. చలికాలంలో తెల్లగా, చల్లని మంచురూపంతో భూమినంతా కప్పుతా డతడు. ఆ చలికాలానికి అంతున్నదో లేదో! తిరిగీ చిగురింతకాలం వస్తుందో లేదో! ఎవరికి తెలుసు? అప్పటికింకా జనులకు ఋతువులూ, ఋతుక్రమ మార్పులూ సరీగా అర్థంకాలేదు. కాబట్టి కార్నివల్ దహనం, యొక మతాచారం, వారికి. చలిదేవతను దహనంచేసి, వసంతాన్ని ఆహ్వా నిస్తారు. పొలాలూ, పొదలూ, అరణ్యాలూ తిరిగీ పచ్చబడి, పుష్కలంగా పంటలు పండుతాయి, ఆ పండగచేస్తే. ఇదీ యీ కార్నివల్ దహనపు నిజ మైన అర్థం.

ఇట్టివెన్నో పురాతనపు టాచారాలు మనలో, చాలా మార్పులు చెంది, యిప్పటికీ నిలిచియున్నాయి.

అక్షయపాత్ర

స్త్రీలు నేలదున్ని, గింజలు నాటుతూయుండేటపుడు, మొగవారు వేటలో నిమగ్నులయ్యేవారు. సాయంత్రం యింటికి వచ్చేసరికి పిల్లలంతా గల్లంతుగా వారిదగ్గరకు పరుగిడిపోయేవారు, ఏ యే మృగాలు పట్టారో చూడాలనే ఆశతో. నెత్తురుకారుతూ, పొడూగు కోరపండ్లికిలించే అడవి పంది తలనూ, కొమ్ములు మొలిచి, చనిపోయినా తన రాజఠీవిని పోగొట్టు కొనని జింక శిరస్సునూ చూచి ఉప్పొంగిపోయేవారు. ఇట్లా చనిపోయిన జంతువులకంటే, ఆ జంతువుల పిల్లలంటే పసివారికి యెంతో సరదాగా నుండేది. ఒక్కొకపుడు తన పెద్ద నల్లని కళ్ళతో దిగులుగా చూస్తూ తప్పటడుగులువేస్తూన్న ఆవుదూడలనూ, ముద్దొచ్చే లేడిపిల్లలనూ వారు తీసుకువచ్చేవారు.

ఇట్టి జంతువులను వారు వెంటనే చంపేవారుకారు. చుట్టూ దడికట్టి దానిలో వానినుంచి సాకేవారు. ఆ దూడలూ, జంతువుల పిల్లలూ రాత్రి వేళ తమ యిండ్ల చుట్టూ అరుస్తూంటే వారి కొక విధమైన ధైర్యంగా నుండేది. ఒకవేళ యెట్టి వేటమృగాలూ దొరకని దుర్దినాలువచ్చినా, వారికీ

జంతువులుండబట్టి మరేమీ ఫరవాలేదనే ధైర్యంపుట్టింది. కావలసినంత మాంసం, వారి యింటి చెంత ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడే సిద్ధంగా ఉండేది. ఇంకో విచిత్రమేమిటంటే, రోజులు గడిచేకొలదీ ఆ మాంసం బలపడుతోంది, బరువెక్కుతోంది.

మొదట్లో మాంసానికీ, చర్మానికనే జంతువులను జనులు పెంచేవారు. పశువులను యితర వేట మృగాలమాదిరే భావించి, చంపేవారేకాని, వానిని చంపకుండా ఉంచితే కలిగే లాభాలు మొదట్లో వారు గ్రహించారు కారు. చంపితే, యే ఆవునైనా, ఒక్కసారే తినవచ్చు; దానినే పెంచుతే ఎన్నేండ్లో పాలిస్తుంది. మాంసం సంగతీ అంతే ఆ ఒక్కదాన్నీ బ్రతికిస్తే యెన్ని దూడలనో యీనుతుందిగా? అంటే, అంతకంత మాంసం పెరుగుతుందన్నమాట.

గొఱ్ఱెసంగతీ అంతే దాన్ని బహుచులాగ్గా చంపి, దానిచర్మంతీసుకోవచ్చు. ఒక్క చర్మంతో మనమేమీ అంతగా వస్తువులు తయారుచేయలేము. దానిచర్మాన్ని, గొఱ్ఱెకే వదలిపెట్టి, ఉన్నినిమాత్రం కత్తిరించుకొంటే యెంతోలాభం. ఉన్నిని కత్తిరిస్తే తిరిగీ మొలుస్తుంది. ఇట్లా యెన్నిసార్లో కత్తిరించి, లెక్కలేనన్ని అంగీలూ మొదలైన దుస్తులు చేసుకోవచ్చు. కాబట్టి తాముపట్టిన మృగాలను చంపివేయకుండా పెంచబట్టి వారికెంతో లాభముండేది. కాని యీవిషయాన్ని వారు మొదట్లో తెలుసుకోలేకపోయారు వేటకాడు, మందకాపరిగా మారడాని కెన్నో తరాలు గడిస్తేగాని వీలయిందికాదు.

వ్యవసాయమూ, మందకాపరుల జీవితమూ: యీ రెండూ జనులలో గొప్పమార్పులు తెచ్చాయి. భూమిలో నాటిన యొక్కొక్క గింజా కొన్నివేలగింజల నిచ్చేది. తాము మచ్చికజేసి పెంచినమృగాలు లెక్కలేకుండా పిల్లలనీని పెరిగిపోయేవి. ఇందుమూలాన, మునుపటంత ఎక్కువగా సృష్టిమీద ఆధారపడవలసిన స్థితిమారింది. మనిషికి స్వేచ్ఛ ఎక్కువైంది. పూర్వం వేటకు వెడితే యేదైనా మృగం దొరుకుతుందో, లేదో అని భయపడేవాడు. తన భోజనానికి తగినంత అడవిధాన్యం దొరుకుతుందో, లేదోనని దిగులొందేవాడు. సృష్టియొక్క అదృశ్య విచిత్రశక్తులాతని అనుగ్రహిస్తేనే గాని విస్తరిలోని కన్నముండదని అనుకొనేవాడు. ఇప్పుడట్టి పరిస్థితులన్నీ మారాయి.

ఇండ్లచుట్టూ అక్కడక్కడ చిన్నపొలాల్లో ధాన్యం పెరుగుతోంది; మందలువారి ఇండ్లపార్శ్వపు బయళ్ళపై తిరుగాడుతూ గడ్డి మేస్తున్నాయి. గుండెమీద చేయివేసుకొని హాయిగా నిద్రపోయేవాడు, మనుజుడు. అంత వరకూ గొప్ప శత్రువుల్లాగా గోచరించిన భూమీ, మృగాలూ ఇప్పుడాతనికి సుభిక్షంపెట్టే అక్షయపాత్రగా మారిపోయాయి.

పొలాలకు కావలసిన భూమిని అరణ్యవృక్షాల నరికి యేర్పర్చుకోవాలి. నేలను త్రవ్వీ. చాళ్లుచేసీ గింజల నాటాలి. ఇవన్నీ ఆతనికెంతో పనిని కల్పించాయి. కష్టపడి పనిచేసి, చెమట ఓడ్చి ఆతను స్వేచ్ఛను సంపాదించుకొన్నాడు. ఈ నూతన వ్యవసాయజీవితానికి మితిలేని ఆటంకాలుండేవి. ఎక్కువ యెండలుకాస్తే మొక్కలు మాడేవి; పశువులు మేసే పచ్చికబయళ్లు మాడిపోయేవి. ఎక్కువగా వర్షం వచ్చినపుడల్లా నాటిన గింజలన్నీ కొట్టుకుపోయేవి. వీని నన్నిటినీ ఆతడు జయించడానికి యత్నించాడు.

పూర్వం తమకు తగినంతమాంసము నీయమని, అడవిదున్నలనూ ఎలుగుబంట్లనూ వేటకాండ్రు ప్రార్థించి, పూజించేవారు. అదేమాదిరి, ప్రథమ వ్యవసాయకులూ భూమ్యాకాశాలను, సూర్యునీ, వర్షమునూ తమ్మాశీర్వదించమని ప్రార్థించారు. అవన్నీ యేవోదేవతలనీ, వాని అనుగ్రహం మీదే రాత్రింబవళ్లూ, ఎండవానలూ, మొదలైన వాధారపడియుంటాయనీ అనుకొన్నారు. "పృధివ్యాపస్తేజో వాయురాకాశాత్" అనే మనదేశపు వాడుకా, వాయుదేవుడు. వరుణుడు, సూర్యభగవానుడు, అగ్నిదేవుడు మొదలయిన పదాలన్నీ జనుల కట్టి యుద్దేశాలుండేవనడానికి గొప్ప దృష్టాంతాలు.

మానవ వ్యక్తి అప్పటికప్పుడే బాగా పెరిగాడు, బలంవచ్చింది. తన శక్తిసామర్థ్యాలు యింకా యెంతగొప్పవో అతను గ్రహించుకోలేకపోయాడు. ఏవేవో శక్తుల పూజించి, తృప్తిపరిస్తేనేగాని తన జీవితం గడవదనేభావం ఆతని నింకా వదిలిందికాదు. స్వశక్తిపై ఆతనికింకా గట్టినమ్మకం చిక్కిందికాదు.

మూడువేల సంవత్సరాల కనంతరం

ఈ మానవచరిత్ర వెనుక నుడివిన పరిస్థితులకు మూడువేలయేండ్లు గడచిన తరువాత యెట్లాఉండేదో పరిశీలించుదాము. అంటే యిప్పటికి నలుబది శతాబ్దాలక్రితం మానవుడెట్లు జీవించేవాడో కనుగొనాలన్నమాట. నలభై శతాబ్దాలంటే యెంతో నీకు తెలియకపోవచ్చు. ఎంతెంత గొప్ప రాజ్యాలో, యెన్నో గడచిపోయినాకూడ నలభై శతాబ్దాలు జఱిగిపోవు. కాని మానవుని విజయగాధను తెలిపే యీ గ్రంథంలో నలభై శతాబ్దాలంత యెక్కువకాలం కానేరదు. మానవుడవతరించి సుమారొక లక్షయేండ్ల కాలం గడచింది. ఈ లక్షయేండ్లలో నలభై శతాబ్దాలు, అంటే నాలుగు వేలయేండ్లొక బ్రహ్మాండమైన కాలం యెట్లా అవుతుంది? పై నుడివిన మూడువేలయేండ్ల కాలంలో భూమి యెన్ని పర్యాయాలో సూర్యునిచుట్టి వచ్చింది: దానిలో చాలా మార్పులగుపించాయి.

దూరంగా నిలబడి యీ భూమిని చూస్తున్నామనుకో. మనకగుపించేదాన్ని వర్ణించుదాము: చూచీ చూడటంతోనే భూమిమీద అక్కడక్కడ, పూర్వంకన్న యెక్కువగా ఖాళీస్థలాలు కనుపిస్తాయి. పూర్వం మంచుగడ్డటోపీల పర్వతశిఖరాలతప్ప మిగిలిన భూమంతా పచ్చని అరణ్యాలతో నిండియుండేది. ఇప్పుడో? అరణ్యాలు పలుచబడ్డాయి. ఖాళీజాగాలు ఏదో జడల దయ్యపుజుట్టులో వ్రేళ్లదూర్చినట్లు అరణ్యప్రదేశాలలో కనుపిస్తున్నాయి దట్టమైన పొదలమధ్య, అచ్చటచ్చట మంచి యెండపడే పొలాలున్నాయి. నదీతీరాలూ, సరస్సుగట్టులూ మునుపటికన్నా విశాలంగా నుండి, నీటివరకూ పెరిగిన పూర్వపు టడవులు దూరంగా జఱిగిపోయాయి. తీరమంతా రెల్లుగడ్డీ, పొదలూ.

దూరాన, ఆ నది వంపుదగ్గరున్న కొండమీద కనుపించేదదేమిటో? ఏదో పసుపుపచ్చని చేతిరుమాలు నా కొండపార్శ్వంమీద పరచినట్లుంది. ఆ పచ్చని దూరపు పొలంలో, వంగి పనిచేసే స్త్రీ లగుపించుతున్నారు. ధాన్యపు కంకులను చకచకా తమ కొడవళ్ళతో కోస్తున్నారు. ఇంతకు పూర్వమే సుత్తిని జనులు తయారుచేశారని చెప్పాము. ఈ కొడవలి నూతనంగా సృజింపబడిన వేరొక పనిముట్టు. కొయ్యపిడిలో రంపపు పండ్లున్న రాతికత్తి, అదీ వారి కొడవలి.

పచ్చగా ఆ కొండపై కనుపించినది ఒక పొలం. కాని, యిట్టి పొలాలెక్కువగాలేవు. ఉండే కొద్ది పొలాల్లోనూ కలుపు యెక్కువగా పెఱిగింది. కలుపుతీయటం వారికింకా తెలియలా.

దూరాన కనుపించే ఆ నదీతీరపు పచ్చని బయలులో ఏవో చిన్న జంతువులు తిరుగుచున్నాయి. తెలుపూ, పసుపూ, మచ్చలూ; ఆ మృగాలు గుంపులు గుంపులుగా ఉన్నాయి. అవేవో తెలుసా? పశువులూ, గొఱ్ఱెలూ, మేకలూను. ఇట్లా మచ్చిక చేయబడిన మందలు యెక్కువగా లేకపోయినా, అడవుల్లో తిరిగేవానికన్నా యివి త్వరత్వరగా పెఱుగుతాయి. వీనికి వెతుక్కోకుండా కావలసిన ఆహారమంతా మనుజులు సిద్ధపరుస్తారు. కొన్ని వేల యేండ్లలో యీ మచ్చిక జెందిన ఆవులూ, ఎడ్లూ అడవిలోనుండే దున్నలూ, పశువులకంటె యెక్కువగా పెఱుగుతాయని నిస్సందేహంగా చెప్పవచ్చు.

పొలాలూ, మందలూ - యీ రెండూ మన కగుపించాయంటే, యెక్కడో దగ్గరలో మానవనివాసాలున్నాయా? సరే కాలుసాగనిచ్చి పరీక్షిద్దాము....అదిగో! ఆ నదీతీరపు నిట్రమైన గట్టువంకచూడు. అదే ఒక గ్రామం. పురాతన వేటకాండ్ర యిండ్లకూ వీనికీ యెట్టి పోలికాలేదు. వారివి కట్టలుపాతి, కొమ్మలూ, ఆకులతో అల్లిన గుడిసెలైతే, యివి రెండు ప్రక్కలా స్లోపుగాఉండే పై కప్పుగల చక్కని కుటీరాలు. గోడలకు సాఫీగా బంకమన్ను పూశారు. ఇంటి గుమ్మంముందు చక్కని కొమ్మలు పెఱిగిన యెద్దుతల, కొయ్యతో చెక్కి, తగిలించారు. అతల వారందరినీ యెట్టి అపాయమూ రాకుండా కాపాడుతుంది. గ్రామంచుట్టూ ఎత్తు కట్టల దడీ, నీటిభయంలేకుండా ఎత్తుగాపోసిన మట్టిగట్టూఉన్నాయి.

ఊరంతా పొగా, పచ్చిపేడా, పాలయొక్క చక్కని పల్లెటూరు వాసనవేస్తుంది. ఇండ్లచుట్టూ సరదాగా పిల్లలాడుకొంటున్నారు. బురదలో బ్రతుకుజీవుడాఅని హాయిగా పందులు,తమపిల్లలతో దూరుకుపోతున్నాయి. ఒకయింటి తలుపు తెరచివున్నది. లోపలెవరో ముసలిస్త్రీ రొట్టెలు కాలుస్తోంది. వత్తిన రొట్టెల వెచ్చని నిప్పులపైనుంచి, కుండతో వానిని మూస్తుంది. ఆమె కుడిప్రక్క అలమారులో కొయ్యలోటాలూ, గిన్నెలూ చక్కగా నగిషీ చెక్కిన వున్నాయి.

అదిగో! నీటిఒడ్డున యేదో పడవాకటుంది, వెళ్ళి చూద్దామా? ఆ పడవ సగంవరకూ నీళ్లుపోసుకొని, పైకీ క్రిందకూ నీటి అలలపై ఊగు

గ్రామజీవితం

అదిగో! ఆ నదీతీరపు నిట్రమైన గట్టువంకచూడు. అదే ఒకగ్రామం.

తోంది. దీన్నెక్కి నదిపైగా పోతే ఒక సరస్సు మనకు తగులుతుంది. దాన్నుండే యీ నది ప్రవహిస్తోంది. ఆ సరస్సుతీరాన ఇంకొక గ్రామం ఉన్నది.

ఈ కొత్తగ్రామంలోని జీవితమంతా వేరేతరహా. అసలు ఈగ్రామం సరస్సు ఒడ్డునకాక దానిమధ్య యేదో ఒక లంకలాగావుంది. నీటి యడుగు నేలలో పెద్ద మ్రానుగూటాలదింపి, వాటిమీద అడ్డంగా కొయ్య లమర్చారు. ఆ కొయ్యలమీద వీరి యిండ్లున్నాయి. తీరంనుండి, ఇండ్లకు కొయ్యవంతె నెక్కిపోతారు. ఇంటి గోడలపొడూగునా చేపలవలలు ఆరేసారు. చెఱువులో చాలా చేపలున్నాయని వేరే చెప్పటమెందుకు? కేవలం చేపలే తింటారనుకోరాదు. ఇండ్లమధ్య చెట్ల కొమ్మలతో అల్లిన ధాన్యపుగాదె లున్నాయి. చేరువనున్న పశువులపాకనుండి అంబా అని ఆవొకటి అరుస్తోంది.

నిజానికి మనం వర్ణించిన ఈ లంకాగ్రామం ఇప్పుడులేదు. ఎన్నడో నీటియడుగున మునిగి, పూడ్చుకుపోయింది. కాని ఆ ప్రదేశంలో నిజంగా యీ గ్రామముండేదని శాస్త్రజ్ఞులు కనుగొన్నారు. “అదంతా పూర్తి దబాయింపు, నేను నమ్మ” నంటావు, నీవు, కాదూ? సరే, ఋజువుచేస్తాము, చూడు.

సరోవర గాధ

1853 సంవత్సరం స్విట్జరులాండులో వానలులేక, భూమంతా యెండిపోయింది. ఆదేశపు ప్రఖ్యాతిజెందిన సరోవరాల నీరు దిగటార్చుకుపోయింది. అడూగునేల చాలాభాగం బయటపడింది. జూరిక్ సరస్సు తీరాన ఓబర్‌మీలెన్ అనే ఒక గ్రామముంది. ఆ ప్రజ బయటపడ్డనేల భాగాన్ని యిండ్లు కట్టుకోడాని కుపయోగించుకొందామనుకొన్నారు. వారందరికీ అప్పటి గ్రామం కొంచెం యిరుకాటంగా ఉండేది.

తిరిగీ, నీరురాకుండా పెద్దకట్ట పోయాలని, బయటపడిన చెఱువు అడుగునేలను త్రవ్వటం ప్రారంభించారు. మట్టిబండ్లులాగే తమ గుఱ్ఱాల నదలిస్తూ, కేకలేస్తూ యెండరోపనిచేస్తున్నారు. ఇదేస్థలంలో అంతకు ముందు నీలం, యెరుపూ రంగుల పడవల్లో జనులు తెడ్లేసుకొంటూ, విలాసార్థం తిరుగుతూ ఆనందించేవారు. కాలచక్రం తిరిగేకొలదీ, చూడు, యెట్టి విచిత్ర మార్పులు కలుగుతాయో!

ఒకరోజు ఆ త్రవ్వేవారిలో ఒకనిపారకు యేదో గట్టిగా తగిలింది. పరీక్షిస్తే అది సగం హరించిపోయిన ఒక మ్రానుగూటం అని తెలిసింది. దాని ప్రక్కనే యింకొకటీ, తిరిగీ మూడోదీ....యిట్లా కనుపించాయి, యెన్నో. మన్నుత్రవ్వేకొలదీ యెన్నో రాతిగొడ్డళ్లూ, చేప గాలపు కొక్కాలూ, పగిలిన కుండముక్కలూ కనుపించాయి. శాస్త్రజ్ఞులాప్రదేశ మంతా బాగా త్రవ్వి తీయించారు. కనుపడిన ప్రతిచిన్నవస్తువనూ పరీక్షించారు. ఈ జూరిక్ సరస్సు ఉండేచోట పూర్వం, వెనుక వర్ణించి నటువంటి, గ్రామాలుండేవని నిర్ణయించారు. ఇప్పుడట్టి గ్రామాలెన్నో అనేక ప్రదేశాల్లో కనుపించాయి.

తిరిగీ, స్విట్జర్లాండులోనే యీమధ్య న్యూచాటెల్ సరస్సులో పరీక్షించారు. దాని అడుగు భూమిని జాగ్రత్తగా త్రవ్విచూచారు. అదంతా పొరలు, పొరలుగా యేర్పడియుంది. అడుగున యిసుకా, దానిమీద వండ్రుమట్టీ. ఈ మట్టిలో మనుజులు నివసించిన చిహ్నాలెన్నో కనుపించాయి: ఇండ్లభాగాలూ, వారుపయోగించిన పాత్రసామానులూ, పనిముట్లూ. తరువాత, అంటే దానిపైన, మరొక యిసుకపొరా; దానిమీద వండ్రుమట్టీ: యిట్లా యెన్నో పొరలగుపించాయి. కాని ఒకేఒకచోట మాత్రం, రెండు యిసుక పొరలమధ్య వండ్రుమట్టి బదులు దళసరిగా పేరుకొన్న బొగ్గుబూడిద ఉన్నది. ఇది నేలబొగ్గుకాదు; కట్టెలు కాలిన బొగ్గు.

నీరు యిసుకనూ, వండ్రుమట్టినీ తెస్తుందేకాని, బొగ్గును తేలేదుగా? ఈ బొగ్గు పొర యేదో అఖండ అగ్నిప్రమాదం కలిగి యేర్పడియుండాలి. చాలాకాలంక్రితం జనులీసరస్సుండే ప్రదేశంలో దాని తీరాన వసించారు. తరువాత సరస్సునీరు యెక్కువగావచ్చి గృహాలన్నిటినీ ముంచివేసింది. తమ యిండ్లువదలి వారంతా వెళ్ళిపోయారు. ఆ యిండ్లన్నీ విరిగిపడి, కుళ్ళిపోయాయి. నీటి యడుగునున్న ఆ యింటి కప్పులమీద చేపలు యీదాయి. ఆ యిండ్ల కిటికీలలోదూరి, బయటకువస్తూ పెద్ద చేపలెన్నో దాగుడుమూతలాడాయి. వంటింటి అలమారులలో దూరి తమ మీసాలతో స్పర్శిస్తూ పీతలు వెతికాయి.

క్రమంగా సరోవర నీరు తీసింది. తిరిగీ దాని తీరం బయటపడింది. దానిపై కప్పిన యిసుక త్వరలో ఆరిపోయింది. దాని అడుగు నొక గ్రామం పూడిపోయిందనే గుర్తులేవీ కనుపించాయికావు. అంతా మామూ

లుగా ఉన్నది. తిరిగీ జనులాతీరానికి వాచ్చారు. గొడ్డలిశబ్దం వినబడింది. తెల్లని చిత్రికపొట్టును తీరమంతా పరిచారు. ఇండ్లూ, వాకిళ్లూ నిర్మించారు. మఱొకసారి. ఈవిధంగా మనుష్యులూ, సరస్సునీరూ యెన్నిపర్యాయాలో పెనగులాడారు. వారిండ్లుకట్టటమూ. సరస్సు వానిని ముంచివేయటమూ, ఇట్లా యెన్నోపర్యాయములు జరిగింది.

చివరకు విసుగుజెంది, ప్రజ తమయిండ్లను కట్టేతీరు మార్చు కొన్నారు. పెద్ద మ్రానులదెచ్చి, గూటాలుగాచెక్కి నేలలో దిగగొట్టారు. వానిపై కఱ్ఱల బిగించి బలమైన పునాది లేవనెత్తారు. దానిపై ఇండ్లు కట్టు కొన్నారు. వారి ఇండ్లనుండిచూస్తే క్రింద నీరూ,చేపలూ కనుపించేవి. ఎంత యెత్తుగా నీరు లేచినా వారియిండ్ల కేమాత్రమూ ప్రమాదం కలిగేదికాదు. పునాది అడూగున యెక్కడో అలలు విరిగిపడి తాండవించేవి; వానిని చూస్తూ పిల్లలు సరదాగా, నిర్భయంగా కాలం గడిపేవారు

ఆ విధంగా నీటిప్రమాదంనుండి తప్పించుకొంటే, ఇంకొక భయం కర శత్రువు వారికెదురైంది, పాపం! కొండగుహల్లో బ్రతికే రోజుల్లోనే మానవుడు నిప్పును కనిపెట్టాడు. వారికది వెచ్చదనాన్నిచ్చి, వంటలూ వగైరాల కుపయోగపడేది. ఆ గుహల రాతిగోడల నా నిప్పు యేమీ చేయ లేకపోయింది. కాని, కొయ్యయిండ్లను నిర్మించటంతోనే, అగ్ని వారికి భయంకర శత్రువుగా మారిపోయింది. ఎన్ని తరాలుగానో వారికి ఆప్త మిత్రుడై సేవజేసినఅగ్ని తన భయంకరత్వాన్నిచూపి వారినీ, వారిఇండ్లూ, వాకిళ్ళనూ తన దగ్ధహృదయానికి హత్తుకొన్నది.... న్యూచాటెల్ సరస్సు అడూగున కనుపించిన బొగ్గుపొరకు ఆ పురాతన అగ్నిహోమమే కారణ మని మనకు విశదమవుతోంది.

నిప్పంటుకోగానే, తమబిడ్డల చంకల్లోపెట్టుకొని జనమంతా సరస్సు లోకి దుమికారు. కాలిపోయే పశువుల పాకలనుండి జంతువులు కడుపు చెఱువయ్యేటట్లు అరిచాయి. కానీ, వా రేమీ చేయలేకపోయారు. పెద్ద మంటలులేచి ఆ కొయ్య దూలాలయిండ్లన్నీ భస్మమైపోయాయి. వారి పల్లె నంతా భస్మంచేసిన ఆ నిప్పే, కొయ్యసామానులూ, చేపల వలలూ, మొక్కల గింజలనూ పాడైపోకుండా ఇన్నేండ్లుగా దాచింది. అవన్నీ కాలి భస్మంకాకపోవడానికి కారణం బహు విచిత్రమైంది. నిప్పంటుకోగానే పై నుడివిన రకరకాల వస్తువులూ కాలి. నీటిలోపడ్డాయి. వెంటనే నీరు వాని నార్పివేసింది; అవన్నీ చల్లారి నీటి అడుగుకు దిగజారాయి. నీళ్లల్లో

నుండే వస్తువులు కొద్దిరోజుల్లో కుళ్ళి, చివికి, పాడైపోతాయని మనకు తెలుసు. కాని, నిప్పంటుకొని వెంటనే నీటిలోపడటంచేత వానిమీద బొగ్గు పొర పల్చగా యేర్పడింది. ఈ బొగ్గుపొర మూలాన నీటిలోనున్నా పాడై పోకుండా అవి ఉండగలిగాయి. నీరో, నిప్పో, ఏదైనా ఒక్కటే గనుక వానికి తగిలితే నశించేవస్తువులు, రెండూ చేతులుజోడించి వీనిని స్పర్శించటంమూలాన, ఎన్నివేల యేండ్లక్రితమో అల్లిన నారబట్ట పీలికకూడా పాడైపోకుండా నిలిచింది.

మొదటి వస్త్రాలు

మొదట్లో జనులు మగ్గాలమీద తమబట్టల నేయలేదు. ఏదో మనం జడ అల్లినట్లు, చేత్తో అల్లారు. ఉత్తర ధృవప్రాంతపు యెస్కిమోలు ఇప్పటికీ తమ బట్టలను ఇట్లాగే అల్లుతారు. పొడుగుదారాల నొకచట్రం మీద బిగిస్తారు. అడ్డదారాలను చేత్తో తీసుకొని పైకీ, క్రిందకూ, మార్చి మార్చి, మనం నవారును మంచాలకు అల్లినట్లు, అల్లుతారు. ఆ పురాతన చట్రంనుండే మన ఈ కాలపు మగ్గాలు యేర్పడ్డాయి.

బొగ్గుపొర కప్పి నీటియడుగున దొరికిన నారబట్టనుండి మనకు తెలిసేదిది. అంతవరకూ జంతువుల చర్మాలను కట్టుకొనే జనులు బట్టల నల్లటం కనిపెట్టారు. ఈ బట్టల అల్లిక ఆడవారికి ఇంకొక కొత్తపనిని కల్పించింది. నీలిరంగు పూవుల నారమొక్కలన్నింటినీ కొడవళ్ళతో కోసేవారు, ఆ పనైందోలేదో! వంగి పనిచేస్తే కలిగిన నడుమునొప్పి తగ్గకముందే, దాన్ని యెండబెట్టి, శుభ్రంగా కడిగి, తిరిగీ ఆరబెట్టేవారు. అది బాగా ఆరిన తరువాత మెత్తగా దంచి, చిక్కులేకుండా దువ్వేవారు. ఆ దువ్విన నారను తక్లీకి గిఱ్ఱున త్రిప్పి చుట్టేవారు. తరువాత మగ్గం మీద చేత్తో అల్లేవారు.

ఇట్లా శ్రమపడి తమకూ, తమవారికీ అందమైన చేతిరుమాళ్లూ, పమిటలూ, లంగాలూ యేవేవో చేసుకొనేవారు.

ప్రథమ లోహపు పనివారు

సృష్టిలో అనేకరకాల పదార్థాలు దొరికినా, యీ కాలంలో మన ముపయోగించే వస్తువులెన్నో, మనుష్యులు కొత్తగా, తామే ఉత్పత్తిచేసే పదార్థాలతో తయారవుతున్నాయి. ఇటుకలూ, పింగాణీ సామానులూ,

కాగితమూ, పోతయినుమూ - ఇవన్నీ మనుష్యులు తయారుచేస్తారేకాని, సృష్టిలో ఇటువంటి పదార్థాలు దొరకవు. పోతయినుముకూ, ప్రకృతిలో దొరికే ఇనుముకూ యెట్టి పోలికాలేదు. చక్కగా పూవులూ, పక్షులూ చిత్రించిన పలచని పింగాణీ గిన్నెకూ, నల్లని బంకమన్నుకూ మాత్రం యేమంత పోలికున్నదో, ఆలోచించిచూడు! ఇదే మాదిరి కంకరరాయీ; ఫౌంటెన్ పేనాలూ, జపానుబొమ్మలూ వగైరాలుచేసే వల్కనైటూ; సెల్యులాయిడ్; కృత్రిమ పట్టునూలూ, కృత్రిమ రబ్బరూ ఇట్లాంటివెన్నో వున్నాయి. ఇంకా. మనుష్యులు చేసేటట్టు కొయ్యనుండి యే పట్టుపురుగూ పట్టును చేయలేదు. కాగితాన్ని కొయ్యా, గడ్డీనుండి చేస్తారు,

వేర్వేరువస్తువులు చేసుకోటంలో మనుజుడు, పదార్థాలను పూర్తిగా మార్చివేయటం కనుగొన్నాడు. మొదట్లో ఒకరాతిని ఇంకోదానితో రుద్ది గరుకురాతిని సాఫీచేసేవాడు. ఇప్పుడో? సూక్ష్మాణువులనే మార్చివేసి కొత్తరకాల పదార్థాలను సృష్టిస్తున్నాడు. ఈ చిన్న అణువులను సూక్ష్మవస్తు దర్శనీయంత్రంలోకూడా మనంచూడలేము. ప్రస్తుత రసాయిన, భౌతిక శాస్త్రాలంటే ఏమిటోతెలియని పూర్వపురోజులనుండే క్రమక్రమంగా మనుజుడు పదార్థ నిర్మాణాన్ని మార్చడానికి ప్రారంభించాడు.

రేగడమట్టినికాల్చి కుండలుచేసిన పూర్వకాలంలోనే వారికి తెలియకుండానే వారు పదార్థాన్ని మార్చటం మొదలుపెట్టారు. ఇట్లా పదార్థాలను మార్చాలంటే చేత్తో అదిమీ, సున్నగారాచీ, అరగదీస్తే లాభంలేదు. దాని అణు నిర్మాణాన్నేమార్చగల అద్భుతశక్తి మనస్వాధీనంకావాలి. ఆశక్తిని అగ్ని ఆతనికి ప్రసాదించింది. బంకమన్నునుండి అగ్ని ఆతనికుండల తయారుచేసింది; పిండినుండి రొట్టెలనిచ్చింది; ఖనిజాన్ని కటిగించి రాగిలోహాన్ని మానవునకు ప్రసాదించింది. ఎన్నివేల యేండ్లుగానో రాతి పనిముట్లు చేసుకొన్నజనులు, కొత్తగా లోహపుసామానులు తయారుచేయంట ప్రారంభించారు. ఈ లోహమేమిటి? వారికెక్కడ దొరికింది? ఏరూపంగా? ఇవన్నీ ఆలోచించాలి.

పొలాల్లోనో, అడవిలోనో నడిచి వెడుతుంటే, రాగిలోహపు ముక్కలు, మన కగుపించవు, యీ రోజుల్లో. కాని కొన్నివేలయేండ్ల క్రింతం రాగి బాగా విరివిగా దొరికేది. ప్రజకు దాని నుపయోగించవచ్చనే ఉద్దేశం కలిగిందికాదు, యెంతోకాలందాకా. చెకుముకిరాతితో వస్తువులు చేసేటప్పుడు పనికిరాని చిన్నచిన్న ముక్కలూ, తునకలూ చాలా మిగిలి

పోయేవి. అవన్నీ పెద్దగుట్టలుగా యేర్పడ్డాయి. క్రమంగా చెకుముకి అరుదై పోయింది. ఈ రోజుల్లో మనం గనుక చెకుముకితో మన పనిముట్లన్నీ చేద్దామని మొదలుపెడితే సాధ్యపడదు. పూర్వీకులు, కనుపించిన చెకుముకినంతా వాడేసారు.

రాను రాను చెకుముకిరాయి దొరకటం దుర్లభమైంది, వారికి. ఉన్నట్లుండి మన గనులలో ఇనుము అయిపోతుందనుకో. ప్రతిదానికీ మనం ఇనుమే వాడుతాం కాబట్టి, ఇంకా లోతుగా భూమిలో గనులు తొలుచుకుపోయి, పెకలించాలనిచూస్తాము. అట్లాగే మనపూర్వీకులూ, నేలమీదుండే చెకుముకి హరించటంచేత, గనులుత్రవ్వటం ప్రారంభించారు. అవే ప్రథమ గనులు, ఈ లోకంలో. సీమసున్నపు రాయీ, చెకుముకీ కలిసి, సృష్టిలో దొరుకుతాయి. ముప్ఫై ఆరడుగుల లోతున్న పురాతన చెకుముకి గనులెన్నో అగుపించాయి, అనేక చోట్లల్లో.

ఆరోజుల్లో నేలఅడుగున, గనుల్లో పనిచేయటం చాలాప్రమాదంగా నుండేది. ఏదన్నా గట్టిత్రాడో, గంట్లుచెక్కిన కఱ్ఱనో పట్టుకొని క్రిందికి దిగేవారు. క్రిందంతాపోగా, చీకటీ, కాగడాలో, చిన్న నూనెదీపాలో పెట్టుకు పనిచేసేవారు. ఈ కాలపు గనులను గట్టిగా కఱ్ఱలతో పడిపోకుండా బిగిస్తారు; గుండ్రని ఆర్చీలు కడతారు, పడకుండా. పూర్వీకుల కట్టివేపీ చేతయ్యేవికావు, అందుకనే, తరుచుగా నేలవంగి క్రిందికి కూలేది. అనేక పురాతన గనుల్లో మనుష్యుల అస్థిపంజరాలూ, వారుపయోగించిన పనిముట్లూ కనుపించాయి. జింకకొమ్ము గొడ్డళ్ళతో చెకుముకిని పగులగొట్టేవారు, కాబోలు. అట్టివెన్నో కనుపించాయి గనుల్లో. ఒకగుహలో రెండస్థిపంజరాలున్నాయి; ఒకటి పెద్దదీ, ఇంకోటి బాలుడిదీ. ఎవరో తండ్రి తనతో తనకుమారునీ లోనికి తీసుకువెళ్ళాడు. ఆతని భార్యా బిడ్డలెంత ఏడ్చారో, పాపం!

గొడ్డళ్ళూ, కత్తులూ, నాగళ్ళూ, అన్నీ చెకుముకితో చేసేవారుకాబట్టి ఎంత దొరికినా వారికది సరిపోయింది కాదు. వేరొక వస్తు వేదన్నా దానిబదు లుపయోగించవలసిన అవసరం యేర్పడ్డది. ఆ రోజుల్లో రాగిమీదికి వారిదృష్టి, మరలింది. దాన్ని జాగ్రత్తగా పరీక్షించటం మొదలుపెట్టారు. రాగి రాళ్లు, నీలంగా, అనేకచోట్ల కనుపించేవి. అదెందుకన్నా, తమ పనిముట్ల కుపయోగిస్తుందేమోననే ఆశతో, సుత్తిదెబ్బలు కొట్టి పగలగొట్టాలని చూచారు. అదీ చెకుముకివంటి ఒక రాయిమాదిరుండబట్టి, అలవాటు

కొద్దీ సుత్తికి స్వాధీనం కావచ్చనుకొన్నారు. కొట్టేకొద్దీ అది మరింత గట్టి బడింది. దాని రూపం మారింది. ఇంకా కొడితే, దానిలోనుండే స్వచ్ఛ మైన రాగిలోహం చిన్న స్ఫటికాలుగా మారి ఇటూ అటూ చెదిరింది.

మొదట్లో వారు. నిప్పులేకుండా రాగినట్లా గట్టిగా కొట్టి. కొటి కరిగించారు. బహుశా అట్లా దెబ్బలు కొట్టేటపుడు యే చిన్న రాగితునకో లేక రాగియో యెగిరి ప్రక్కనుండే నిప్పులో పడియుండవచ్చు. లేదా, కుండలకని బంకమన్నును కాల్చినట్లే. కావాలనే రాగిరాతినీ వారుకాల్చారు కాబోలు. నిప్పారింతరువాత చూస్తే చిన్న రాగిముక్క ఆబొగ్గులూ, రాళ్ళ మధ్యా వారి కగుపించింది. ఈ విచిత్రాన్నిచూచి వారెంతో ఆశ్చర్యపడ్డారు. నీలిరంగు రాతినుండి, ఆ లోహాన్ని అగ్నిదేవుడు తమకు ప్రసాదించాడని వారనుకొన్నారు, పూర్వాచారాన్నిబట్టి.

ఆ రాగిని తమ సుత్తులతోకొట్టి చిన్న ముక్కలు చేశారు. దెబ్బ మీద దెబ్బకొట్టి దాన్ని సాగగొట్టి కత్తులూ వగైరా చేసుకొన్నారు.

స్వశక్తి నుపయోగించి యింకొక నూతన పదార్థాన్ని మానవుడు యీవిధంగా సృష్టించుకోగలిగాడు.

కార్మిక పంచాంగం

పంచాంగం మనకు సంవత్సరాలూ, నెలలూ, వారాలూ, గంటలూ, తిధి, నక్షత్రాలూ తెలుపుతుంది. కాలాన్ని యీ రోజులూ, నెలలూ, సంవత్సరాలతోనే కొలిచి తెలుసుకొంటాము. కాని, పురాతనమనుజులేకాలంలో వసించారో చెప్పాలంటే, ఇన్ని వేల సంవత్సరాలక్రితం అనేబదులు యింకో విధంగా చెప్పుతాము. "పురాతనరాతియుగము," "క్రొత్తరాతియుగము," "రాగియుగం," "కంచుయుగం" - అని యీవిధంగా కాలనిర్ణయం చేస్తాము. ఇట్లా చెప్పటంతోటే మనుజు డాయాసమయాలల్లో ఎట్టి నాగరికతగలిగియున్నదీ, ఎట్టి వృత్తులు నేర్చిందీ తేలికగా తెలుస్తుంది. సాధారణ గంటలూ, నెలల పంచాంగం మాదిరికాక, ఆయా వృత్తి జరిగేకాలం తెలుపుతుందికాబట్టి కార్మిక పంచాంగమని దీనికి మనం పేరుపెట్టవచ్చు. కార్మిక పంచాంగాన్నే, అవసరమైనప్పుడు సాధారణ సంవత్సర పంచాంగంతో పోల్చి ఇన్నివేల యేండ్లనికూడా చెప్పవచ్చు. కాని యీ రెండు పంచాంగాలూ సరిపోల్చటం యెల్లప్పుడూ వీలుపడదు. లోకంలో ఇప్పటికీ

కొన్ని ప్రదేశాల్లోని జనులు రాతియుగపు జీవితాలనే గడుపుచున్నారు. పాలినీషియాలో కొయ్యదూలాలమీద నీళ్ళతోకట్టిన నివాసా లిప్పటికీ వాడుతున్నారు.

జనులందరూ ఒకేసారిగా అన్ని తావుల్లోనూ ఒకేమాదిరి మారక పోవటమే దీనికికారణం. లోకపు ఇతరభాగాలనుండి ఎప్పుడో విడిపోయిన ఆస్ట్రేలియాలోనిప్రజకూ ఇతరభాగాలవారికీ ఎట్టిసంబంధమూ లేకపోయింది. వారంతా యెంతో వెనుకబడి అట్లాగే నిలిచిపోయారు. ఐరోపాఖండంలో అట్లాకాదు. యెక్కడైనా ఒకచోట రాగిగొడ్డలీ, మట్టికూజాలూ తయారు కాగానే, త్వరలో అన్ని తెగలవారికీ అవి వ్యాపించేవి.

నదులమీద తమ చిన్న పడవల్లో ఊరూరికీ జనులు వ్యాపారం చేస్తూ వెళ్ళేవారు. తోళ్ళిచ్చి, నారబట్టలూ, ఇంకేదన్నా ఇచ్చి, రాగీ తెచ్చు కొనేవారు. ఒకరికి చెకుముకి యెక్కువగానుంటే, ఇంకొక జాతివారికి చేపలూ, మరొకరికి కుండసామానులూ సమృద్ధిగా నుండేవి. సరస్సుల్లో కొయ్యదూలాల ఇండ్లలో వసించేవారిదగ్గరకు యెవరో ఒకజాతివారు యెప్పుడూ వస్తూనేయుండేవారు. వస్తువుల నిచ్చి పుచ్చుకోటంలో ఒకరి అనుభవాలు ఇంకొకరూ, యీ జాతి జనులు నేర్చిన కొత్తపనుల ఆజాతి వారూ ఇట్లా తెలుసుకోటం జరిగేది.

సాధారణంగా ఒకరిభాష లింకొకరికి తెలియకపోవటంచేత సంజ్ఞా భాషనే తరుచువాడేవారు. కాని వ్యాపారానంతరం తమతమ ఊళ్ళకు తిరిగీ వెళ్ళేటప్పుడు కొత్త వస్తువులతోపాటు కొత్తమాటలూ కొన్ని వారు తమతో తీసుకుపోయేవారు. తమజాతి దేవుళ్ళతోపాటు అన్యజాతి దేవుళ్లూ వారిదేవాలయాల నలంకరించేవారు. కొత్తప్రదేశాల్లో ఆదేవుళ్ళ పాత పేర్లు మార్చబడేవి. కాని, అసలు ఆత దేజాతిదేవుడో, పేర్లనుబట్టి సులభంగా కనుక్కోవచ్చు. పురాతన బాబిలోనియను టామూజ్, ఈజిప్టు దేశపు ఒసైరిస్, గ్రీసుదేశపు ఎడోనిస్ అనే ముగ్గురు దేవుళ్ళూ నిజానికి ఒక్కరేనని మనకు విశదమవుతోంది.

జనులచేపూజింపబడే వేర్వేరు దేవుళ్ళ ప్రయాణాలగురించి యొక గ్రంథం వ్రాయవచ్చు. ఆ దేవుళ్ల ప్రయాణాలు మన కెన్నెన్నివిషయాలో ఆయాకాలపు జనులను గురించి తెలుపుతాయి. సిరియానుండి, ఎడొనిస్ దేవత గ్రీసుదేశానికి వచ్చింది. సిరియాదేశపు భాషలో "ఎడొనిస్"

అంటే 'ఆర్యా' అని అర్థం. గ్రీకులకీ విషయం తెలియక అదేదో యొక ప్రత్యేక పేరనుకొని ఆ దేవతను "ఎడొనిస్" అన్నారు. ఈ విధంగా వస్తువులూ, మాటలూ, అభిప్రాయలూ ఒకజాతి వింకొకజాతి జనులకు అలవాటుపడ్డాయి.

ఇట్లా వస్తువుల యిచ్చిపుచ్చుకొనే వ్యాపారం యెప్పుడూ శాంతంగా, సరళంగా జరిగిందనుకోరాదు. జనులు రాగినో, బట్టలనో, ధాన్యాన్నో ఆశించివచ్చేవారుగా? దౌర్జన్యంచేసి తిరుగు వస్తువులు తమ వేవీ ఈయ కుండా తీసుకోవాలని కొందరు చూచేవారు. అప్పుడు పెద్ద పోట్లాటలు జరిగేవి. గెలిచినవారు చేతికందిందల్లా పట్టుకుపోయేవారు. రాను, రాను గ్రామాలు యేవో పెద్ద కోటల్లాగా మారిపోయాయి. కట్టుతాపాతీ, గోడలు పెట్టీ శత్రువులు చులాకనగా రాకుండా వానిని బందోబస్తు చేసేవారు.

అన్యతెగలవారంటే అనుమానం, జనుల్లో పెరిగిపోయింది. బలాత్కారంగా లాక్కోటం, బందిపోటు చేయటమూ, పరాయివారిని చంపటమూ పరిపాటైంది. తామే మనుష్యులమనీ, యితర తెగలవారు అసలు మనుష్యులేకారనే భావం తలయెత్తింది, అప్పుడే. "సూర్యవంశీకు"లనీ, "కైలాసనాధుని బిడ్డల"నీ తమ్ముతాము గౌరవంగా పిలుచుకొనేవారు. అన్యజాతులకు మారుపేర్లు పెట్టారు. కొన్ని జాతులకాపేర్లు శాశ్వతంగా నిలిచిపోయాయి. ఒక యెట్టుయిండియనుజాతివారికి "దుమ్ముముక్కు"లనీ, యింకొకరికి, "పోకిరీ"వారనే పేర్లున్నాయి. ఇటువంటి పేర్లు, యెవ్వరూ తమకు తామే కావాలని పెట్టుకోరుగా?

ఇప్పటికీ అన్యజాతి జనులంటే అనుమానమూ, అసహ్యమూ మనలో నశించలేదనేవిషయం మన మెఱుగున్నదే. ఇది కడుశోచనీయం. సర్వమానవ భాతృత్వాన్ని నెలకొల్పేబదులు, ఎంతో నాగరికత జెందిన యీ 'అల్యూమినమూ, విద్యుచ్ఛక్తి యుగంలో' కూడా ఇతరజాతుల యెడల ద్వేషము పెంపొందించబడుతోంది. ఇతరులకు మనుజులనిపించు కొనే అర్హతేలేదని మనలో కొన్ని జాతు లనుకొంటారు. ఇట్టి భావాలన్ని, అవివేకంతో కూడుకొన్న పురాతనకాలంనాటివని తెలుసుకొని, అర్థంలేని మన అహంకారాన్ని అడుగంటా నిర్మూలంచేస్తేనేగాని మనం నాగరీకుల మనిపించుకోలేము.

చరిత్రంతా చదివి పరిశీలిస్తే ఎక్కువ జాతనీ, తక్కువ జాతనీ యున్నట్లు మనకెక్కడా కనుపించదు. ఎక్కువగా వృద్ధిజెందినవారూ, ఇంకా అదేమార్గంలో ప్రయాణంచేస్తూ వెనుకబడినవారనీ యున్నారేకాని ఎక్కువ తక్కువలనిలేవు. ఈ యెక్కువ, తక్కువలు మనం తెచ్చిపెట్టి నవి. ఒకేకాలంలో నివసించే జనులు, కార్మిక పంచాంగ ప్రకారం వివిధ యుగాల్లో జీవిస్తూఉంటారని ముందేచెప్పాము. ఇంతకన్న వేరేభేదమున్న దనుకోటం మన బుద్ధిమాంద్యాన్ని తెల్పుతుంది. కొందరు యంత్రయుగంలో నుంటే, మరి కొందరు కొయ్యనాగళ్ళతో దున్నుతూ, చేతిమగ్గాలమీద బట్టలునేసుకొంటున్నారు, మన ఇండియాలోమాదిరి. తమ ఆయుధాలన్ని టినీ యెముకతో చేసుకొనేవారున్నారు. యిప్పటికీ, లోకంలో యినుమనే ఒక వస్తువున్నదనే వారికి తెలియదు.

ముందున్నవారు, యీ మానవ ప్రయాణంలో, వెనుకబడినవారికి మార్గదర్శకులై, చేయూతనిచ్చి నడిపించటం తమ కర్తవ్యమని గ్రహిం చాలి. మధ్య ఆసియా, సైబీరియా, ఉత్తరపు దూరదేశాల ప్రజలూ సుమారొక నూరు సంవత్సరాల్లో పెఱిగేటంత జఱిగిన యిరవై యేండ్ల ల్లోనూ పెఱిగారు. ఆస్ట్రేలియా నాక్రమించుకొన్న ఐరోపియను జాతులు, అచ్చటి ప్రజల ప్రస్తుత జీవితాన్నే, తమ పూర్వీకులూ జీవించారనేవిషయం మరచిపోయారు. ఇట్లా మరిచిపోవటంచేత యెన్ని కలహాలో సంభ వించాయి.

అర్ధం లేని యుద్ధాలు

జనులు సముద్రయానం చేసి అనేక కొత్త దేశాలు కనిపెట్టారు. ఎన్నడో నివసించిన ప్రజల జీవిత విధానాలు కండ్లారా చూడగలిగారు, కొన్ని ప్రదేశాల్లో. ఐరోపీయనులు. ఆస్ట్రేలియాను కనిపెట్టటం మూలాన ఒక బ్రహ్మాండమైన భూప్రదేశం వారిస్వాధీనమైంది. వారి కదెంత గొప్ప అదృష్టమో, అంతకంత దురదృష్టంగానూ ఆస్ట్రేలియను ప్రజ కది వర్తించింది. కార్మిక పంచాంగం ప్రకారం ఆస్ట్రేలియనులొక పురాతనయుగంలో జీవిస్తున్నారు. ఐరోపియనుల పద్ధతులు వారి కర్థంకాలేదు; వారిమాదిరి జీవించటం వారికి ఇష్టమయిందికాదు. అందుమూలాన యేవో అరణ్య మృగాల తరిమి, వేటాడినట్లు ఐరోపియనులు వారిని తరిమి, బాధించారు.

ఒకరి మేలు, ఇంకొకరికీడు !

ఆస్ట్రేలియనులంతా సాధారణ పాకల్లో నివసిస్తే ఐరోపియనులకు వారి దేశాల్లో యెత్తెత్తు మేడలూ, మిద్దెలూ ఉండేవి. ఆస్ట్రేలియావారికి ప్రత్యేకపుటాస్తి అంటే యేమిటో తెలిసేదికాదు. ఐరోపాలో ఇతరుల జింకనో, లేడినో అడవిలో కనుపడినపుడు కాలిస్తే. ఆ కాల్చినవాడిని ఖైదులో పెట్టేవారు. ఆస్ట్రేలియనులకు ఆచారమయిందీ, నలుగురూ అనుష్ఠించేదీ, ఐరోపియనులకు గొప్ప చట్టవిరుద్ధంగా తోచేది. తమ కంటికేదన్నా గొఱ్ఱెలమంద కనుపించగానే సంతోషంగా, పెద్ద కేకలుపెట్టి, పరుగెత్తి తమ యీటెలూ, బూమ్‌రాంగులూ వానిపై వదిలేవారు, ఆస్ట్రేలియావారు. వెంటనే ఐరోపియను తుపాకులప్రేలుడు శబ్దం నల్దిక్కులా మారుమ్రోగేది.

ఒక మందకాపరి జీవితాని కలవడిన యూరపియనులకు గొఱ్ఱె ప్రత్యేకపుటాస్తి. వేటాడి మృగాలపట్టే ఆస్ట్రేలియావారు గొఱ్ఱె కనుపిస్తే అది గొప్ప అదృష్టమనుకొనేవారు. యూరపియను చట్టంలో, "గొఱ్ఱెలు కొనుక్కొన్నవానికీ, పెంచినవానికీ చెందుతాయి; అవి వారి ప్రత్యేకపుటాస్తి" అని ఉంటే, ఆస్ట్రేలియను ఆచారం ప్రకారం, "ఎవడైతే తరిమి వేటాడుతాడో, వాని కామృగం చెందుతుంద"ని యుండేది. తమ అనుష్ఠానప్రకారం, అలవాటుచొప్పునా ఆస్ట్రేలియనులు ప్రవర్తించారు. ఇది

ఐరోపియనులకు గొప్ప నేరంగా కనుపించింది. వెంటనే వారందరినీ యేవో పిచ్చికుక్కల తటిమి చంపినట్లు, కాల్చివేసారు.

ఆస్ట్రేలియను స్త్రీలకు చక్కగా పెటిగే బంగాళదుంపలచేను కనుపిస్తే యెంతో సంతోషమయ్యేది. వేరే ఆలోచనలతో కాలయాపనం చేయక, తక్షణమే దానిని తమ కట్టలతో త్రవ్వేవారు. అన్ని దుంపలు, తిరిగీ, తిరిగీ, వెతుక్కోకుండా, ఒక్కచోటె దొరికేటప్పటికి వారికి పట్టరాని సంతోషం కలిగేది. నెలరోజులూ కష్టపడి వెతకి తెచ్చుకొనే దుంపల కన్న యెక్కువగా ఒక్క గంటలో ఆ పొలంనుండి త్రవ్వవచ్చు. ఎంత గొప్ప అదృష్టమో తమది అని వారు అనుకొనేవారు. కాని అది గొప్ప దురదృష్టంగా మారిపోయేది. పాపం! పిడుగుశబ్దంలాగా తుపాకిగుండ్లు ప్రేలిపోయేవి. స్త్రీలు, అంతకష్టపడీ త్రవ్విన దుంపల సంచులతోనూ చూస్తుండగా, నేలకూలేవారు. ఎవరు వారివి చంపారో, యెందుకనో, పాపం, ఆ అమాయకులకేదీ తెలిసేదికాదు.

అమెరికాను ఐరోపియనులాక్రమించు కొన్నప్పుడు యిట్టి ఘోర కృత్యాలే జరిగాయి.

అమెరికాను కనుగొన్నప్పుడు

అమెరికాను కనుగొన్నప్పుడు ఐరోపియనులు తామేదో కొత్త ప్రపంచకాన్ని కనిపెట్టామనుకొన్నారు. కొలంబసును గౌరవించి, "అమెరికాను కనిపెట్టినందులక"ని యొక పతకాన్నతనికి ప్రసాదించారు. నిజానికాకొత్తప్రపంచకం, కొత్తదికానేకాదు. అందులో కొత్తవిషయాలు లేనేలేవు. తమ ఐరోపాఖండపు పురాతన జీవితాన్నే, వారమెరికాలో తిలకించగలిగారు; అంతే. తమ దేశీయులూ అట్టిస్థితిలో నుండేవారనే విషయం మరచిపోబట్టి, అంతా వారికి కొత్తగా కనుపించింది.

అమెరికా ప్రజల ఆచార, వ్యవహారాలన్నీ యీ ఐరోపియనులకు విడ్డూర్యంగా, అనాగరికంగానూ కనుపించాయి. ఇండియనుల యిండ్లకూ, వారి దుస్తులకూ, ఆచారాలకూ, ఐరోపావారి యిండ్లూ, బట్టలూ, ఆచారాలకూ యేవిధమైన పోలికా యుండేదికాదు. ఉత్తరభాగాల్లోనుండే ఎఱ్ఱ యిండియనులు వారి గదలనూ, బాణాలనూ రాతితోనూ, యెముకతోనూ చేసుకొనేవారు. ఇనుమంటే వారికి తెలియనే తెలియదు. వ్యవసాయం వారెఱుగున్నదే. మొక్కజొన్నా, గుమ్మడీ, చిక్కుళ్లూ, పొగాకూ బాగా

పండించేవారు. ఇవన్నీ చేతనయినాకూడ వారు జంతువేటనే ముఖ్యంగా తమ జీవనాధారం చేసుకొన్నారు. వారి గ్రామాలచుట్టూ యెత్తు దడులూ, గోడలూ యుండేవి.

దక్షిణాన, మెక్సికోదేశపు ఇండియనులు రాగీ, బంగారునగలు పెట్టుకొనేవారు. పొడూగుపాటి, పెద్ద యిండ్లు కట్టుకొని, వానిమీద తెల్లని సుద్దవంటి వస్తువును పూసేవారు. ఇట్టివెన్నో విషయాలను గురించి తమపుస్తకాల్లో అమెరికాకు వెళ్ళిన మొదటి యూరోపియనులు వ్రాసిపెట్టారు. జనుల ఆస్థివివరాలూ, వృత్తులూ చులాకనగా ఎవరుపడితే వారికే అర్థమవుతాయికాని, వారి ఉద్దేశాలూ, ఆచారాలూ, మనోభావాలూ తెలుసుకోటం కష్టం. కొత్తగావచ్చిన యూరపియను జాతులకు ఎఱ్ఱయిండియనుల ఆచార వ్యవహారలేమాత్రం బోధపడ్డాయికావు.

ఆ కొత్త ప్రపంచకంలో, అనేక ప్రదేశాల్లో డబ్బూ, వర్తకులూ, ధనికులూ, బీదవారూ అనే మాటలకెట్టి అర్థమూ ఉండేదికాదు. బంగారమును విరివిగా యుపయోగించే తెగలుండేవారే కాని, వారికి దాని విలువ తెలిసేదికాదు. కొలంబసుతో వెళ్ళిన ప్రధమ నావికులకు కనుపించిన ఎఱ్ఱయిండియనులనేకులు బంగారపుటాభరణాలు పెట్టుకొన్నారు. ముక్కులకున్న పెద్ద గుండ్రని పోగులూ, మెడ గొలుసులూ, యిచ్చి గాజుపూసలూ, ఏవేవోరకాల బట్టలూ పుచ్చుకొన్నారు, నావికులనుండి. కొత్తగావచ్చిన ఐరోపియనులు, తమ దేశాల్లోమాదిరే, లోకమంతటా అధికారులూ, నవుకరులూ, భూస్వాములూ, పాటకజనమునీ ఉంటారనుకొన్నారు. ఇండియనులు విరోధులను పట్టుకొంటే, వారిని నవుకర్లుగానో, బానిసలుగానో చేసేవారుకారు. వారిని చంపనన్నా చంపేవారు, లేదా, తమ జాతి జనుల్లో పెంచుకొనేవారు. ఒకజాతిజనుల్లో ప్రత్యేకపుటిండ్లనీ, భవనాలనీ ఉండేవేకావు. అందరూ "పొడుగు గృహాల"నబడే యిండ్లలో కలిసి జీవించేవారు. అందరూచేరి పనిపాట్లు చేసేవారు. పొలాలు మొత్తంమీద ఆ తెగవారందరికీ చెందేవేకాని, ప్రత్యేకంగా యేవ్యక్తికీ హక్కులుండేవి కావు, వానిమీద. ఇతరుల పొలంమీద కూలికి పనిచేసేవారని యెవరూ ఉండేవారుకాదు.

ఈ పద్ధతులన్నీ ప్రత్యేకపు టాస్థికి అలవడిన యూరపియనులకు అర్థముకాలేదు. ఒకరివస్తువు నింకొకరు తీసుకొంటే వెంటనే యేపొలీసో వచ్చి జైలుకు తీసుకువెళ్లేవాడు, ఐరోపాలో. ఇండియనుల దేశంలో

పోలీసులూలేరు, జైళ్లూలేవు. వారి సంఘజీవితం, అందుమూలాన అరాచకంగానుండేదా అంటే, అదే ఐరోపియనుల కగుపించిందికాదు. అంతా సవ్యంగా జరిగిపోయేది. ప్రతివ్యక్తినీ అతని తెగవారంతా కాపాడేవారు. తమ మనిషి నెవరినన్నా చంపితే, ఆ తెగ జనులంతా కలిసి పగదీర్చుకొనేవారు. సాధారణంగా ప్రాణానికి, ప్రాణంతీయకుండా ఏదో సమాధాన పర్చుకోటంకూడా జరిగేది. హంతకుని జాతిజనులు క్షమాపణకోరి, కొన్ని బహుమతులు చంపబడిన వాని జనుల కిచ్చేవారు.

ఐరోపాలో రాజులూ, చక్రవర్తులూ వుంటే, అమెరికాలో అట్టివారెవరూ లేరు. జాతి ప్రజలందరియెదుటా, వారిపెద్దలు సభచేసి తగవులన్నీ తీర్చి, జాతిజీవితం సవ్యంగా గడిచేటట్లు చూచేవారు. ఎవరెక్కువగా జాతికి సేవచేస్తారో, అట్టివారినే పెద్దలుగ యెన్నుకొనేవారు. తమ కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించటంలో అశ్రద్ధచూపిన పెద్దలను ఆ పదవినుండి తొలగించేవారు. ఆ పెద్దలకు వారిభాషలో మార్గదర్శకు లనేపదం వాడేవారు. ఈ పదము "ఉపన్యాసకు" డనే మాటనుండి పుట్టింది. మార్గదర్శకుడు గదా అని ఇతరులమీద తన అధికారం ఛలాయించడానికి యేమాత్రం వీలుండేదికాదు.

పాత ప్రపంచకంలో దేశానికి పెద్ద, రాజు ; ఇంటికి పెద్ద, తండ్రి. సంఘపు యీ చిన్నభాగాలకూ, పెద్దభాగాలకూ అట్టే భేదాలేవీ యుండేవి కావు. ప్రజల కేసులు విచారించి, తీర్పుచెప్పి, శిక్షించేవాడు, రాజు. తండ్రీ తన పిల్లలపై అట్టిఅధికారమే చూపేవాడు. రాజు తన తరువాత రాజ్యాన్ని తన కుమారునకు వప్పగించినట్లే, తండ్రి, తన యావదాస్తినీ కుమారునకు యిచ్చేవాడు.

కాని, కొత్తగా కనుపెట్టిన ఎఱ్ఱ ఇండియనుల ప్రపంచకంలోని ఆచారాలన్నీ వేరేవిధంగా ఉండేవి. కొన్నితెగలలో తండ్రికి తనబిడ్డల మీద యెట్టి అధికారమూ ఉండేదికాదు. "పొడూగుయిండ్లలో" సర్వాధికారమూ తల్లి వహించేది. పిల్లలు ఆమె చెప్పుచేతల్లో నుండేవారు. ఐరోపాలో కొడుకు లెప్పుడూ పుట్టినింట్లోనే యుండేవారు, ఆడపిల్లలు, పెండ్లిండ్లు చేసుకొని వెళ్ళిపోయేవారు. ఈ ఎఱ్ఱ ఇండియనుల దేశంలో మొగవాడు తనయింటికి తనభార్యను తీసుకువచ్చేబదులు, ఆడది పెండ్లాడి తనఇంటికి మొగుణ్ణి తెచ్చుకొనేది. ఆదేశానికి వెళ్ళిన యొక ప్రయాణీకుని గ్రంథంలో ఇట్లు వ్రాసియున్నది:

"స్త్రీలు, గృహకృత్యాలన్నిటినీ, సర్వాధికారం వహించి, నిర్వహిస్తారు. ఆహారపదార్థాలన్నీ దాచిపెట్టి నలుగురూ చేరి యుపయోగించుకొంటారు. ఏ మొగవాడైనా తగినంత ఆహారపదార్థాలు తేలేకపోతే వాడి బ్రతుకు బహు కష్టమయ్యేది. వాని కెందరు పిల్లలున్నా, ఆయింట్లో వాని వస్తువు లెన్ని యున్నప్పటికీ, వాడిని తరిమివేసేది, అతనిభార్య. ఆమె మాట కెదురు తిరుగుతే లాభించేదికాదు, యేమాత్రమూ. ఏ మేనత్తో, అమ్మమ్మో ఆతని వెనుకవేసుకు వస్తేనేతప్ప, ఒక్క దణ్ణంపెట్టి, తిరిగీ తన స్వంత జాతి జనులదగ్గరకు వెళ్లాలి, లేదా, ఇంకోజాతి స్త్రీని పెండ్లాడాలి. స్త్రీలకుండే అధికారం చాలా గొప్పది. మార్గదర్శకుని "కొమ్ములు విరుగకొట్టి మూలకూర్చోబెట్టడా" నికి వారికుండేశక్తి యెంత గొప్పదో, అటువంటి వాక్యం వారిభాషలో నుండడాన్నిబట్టే గ్రహించవచ్చు. మార్గదర్శకుని కొత్తగా యెన్నుకోడంలో స్త్రీలకుండేపలుకుబడి అపారమైంది."

పాత ప్రపంచకంలో స్త్రీలందరూ తమ పురుషులకు లోకువగా నుండేవారు. ఈ ఇండియనులలో ఇంటికంతా పెద్దగా స్త్రీయుండేది. ఒక్కొకసారి జాతి పెద్దగా స్త్రీలనే యెన్నుకొనేవారు. పుష్కిన్ అనే రష్యను గ్రంథకర్త చెప్పిన ఈ విచిత్రవిషయం ఈ సందర్భంలో జ్ఞాపకం వస్తోంది. "జాన్‌టానర్" అనే అమెరికనువాడు ఇండియనులకు స్నేహమయ్యాడు. "నైయట్-నొ-కూవా" అనే ఇండియనుస్త్రీ ఆతని పెంచుకొన్నది. ఆమె అట్టావాజాతి ప్రజల "మార్గదర్శకురాలు," అంటే, ఆజాతి పెద్ద. ఆమె పడవపై ఎప్పుడూ ఒకపతాకం ఎగురుతూయుండేది. ఆంగ్లదేశ తీరాల కా పడవ వచ్చినప్పుడల్లా, గౌరవసూచకంగా ఫిరంగులు మ్రోగించేవారు, ఆంగ్లేయులు. ఆమెనుచూస్తే ఇండియనులకూ, తెల్లజాతులకూకూడా యెంతో గౌరవముండేది.

అట్టి పరిస్థితుల్లో, జనులు తమ వారసత్వ హక్కులను తల్లుల ద్వారా పొందటం సహజంగా నుండేది. ఐరోపాలో తండ్రినుండి ఆతని పిల్లలపేర్లు వస్తే, ఇండియనులలో వారి తల్లి పేరునుండి వచ్చేవి. అంటే 'అవధానిగారి అబ్బాయి' అనేబదులు 'కామాక్షమ్మగారి అబ్బాయి' అన్నట్లు. తండ్రి, "జింక" జాతివాడూ, తల్లి "ఎలుగుబంటి" జాతిదీ అయితే, పిల్లలంతా "యెలుగుబంటి" జాతివారయ్యేవారు. ప్రతిజాతిలో స్త్రీలూ, వారి కుమార్తెలూ, వారి పిల్లలూ; కుమార్తెల పిల్లల పిల్లలూ, యీ విధంగా నుండేవారు. మొగవాళ్ళంతా పెండ్లిండ్లుచేసుకొని తమ భార్య

లతో కాపురాలకు వెళ్ళిపోయేవారు. ఇవేవీ యూరపియనులకు అర్థము కాలేదు. ఇండియనులు కేవలం అనాగరికు లనుకొన్నారు. తమ దేశం లోనూ, పూర్వం, విల్లంబులూ, పురాతన పడవలూ, నాగళ్లూ ఉపయో గించే రోజుల్లో అట్టి ఆచారాలే ఉండేవనేసంగతి వారికి జ్ఞప్తికి వచ్చింది కాదు.

"జాతిపెద్ద" అంటే, ఐరోపియనులు అతను యేరాజో, జమీం దారో అనుకొనేవారు. అది ఒకపెద్ద బిరుదని వారితలంపు. పెద్దల సంఘాన్ని తమ దేశాల్లోనుండే శాసనసభమాదిరీ, ఆ సంఘం పెద్దని రాజనీ వారు భావించుకొన్నారు. ఏదైనా సైన్యానికధిపతిని, ఆ సైనికు లందరికీ వాడు రాజు అన్నట్లుంది, వారి ఉద్దేశం.

ఈ విధంగా యెంతో కాలంవరకూ ఐరోపియనులు, అమెరికను ఇండియనుల ఆచారవ్యవహారాలు గ్రహించుకోలేకపోయారు. మార్గన్ అనే ఒక అమెరికను శాస్త్రజ్ఞుడు, "పురాతన సంఘాలు" అనే ఒక గ్రంథం వ్రాశాడు. దానిలో ఇరొకాయ్, ఏజ్‌టెక్ ఇండియనుల సంఘాచా రాలను విశదీకరించి, ప్రస్తుత ఐరోపియను జాతుల పూర్వీకులకూ అట్టివే ఆచారాలుండేవని నిరూపించాడు. యెట్టియిండియనుల ఆచారాలనే నాగరికతజెందిన యిప్పటి జనుల పూర్వీకులందరూ అవలంబించేవారని మనం గ్రహించుకోవాలి.

మార్గన్ తన పుస్తకాన్ని 1877 సంవత్సరంలోగాని వ్రాశాడుకాదు. కాబట్టే, అంతకుపూర్వం అమెరికాకు వెళ్ళిన ఐరోపియను జాతులందరూ, ఇండియను ప్రజలను సరీగా అర్థంచేసుకోలేకపోయారు. అదేమాదిరి, ఇండియనులూ, తమదేశానికి వచ్చిన తెల్లజాతుల పద్ధతులను గ్రహించుకో లేక పోయారు. కొంచెం బంగారంకొరకు తెల్లజాతివారు, ఒకరినొకరు ఎందుకు పొడుచుకొని చంపుకొంటారో, అమెరికా యిండియనులకు అర్థ మయిందికాదు. "అన్యదేశాల జయించట"మంటే యేమిటో వారికేమాత్రం తెలిసేదికాదు. ప్రతిజాతికీ ఉండే భూమిని, ఆజాతి పితృదేవతలు సంరక్షి స్తారు; ఆజాతి ప్రజలందరియొక్క ఉమ్మడి ఆస్తీ, యీ భూమి. ఎవరన్నా యింకోజాతి ప్రజల భూమిని బలాత్కారంగా తీసుకొంటే పితృదేవతల ఆగ్రహానికీ, కఠినశిక్షకు వారు గురిఅవుతారు: ఇట్టి ఉద్దేశాలు ఇండియనులకుండేవి.

ఇండియనులూ యుద్ధాలుచేసేవారు. కాని, శత్రువుల జయిస్తే వారి అధికారిని ఉద్యోగంనుండి తొలగించటమూ, ఓడిపోయినవారందరినీ బానిసలుగా చేయటమూ, వారంతా తమ మాదిరే జీవించటమూ అనేటట్టి పనులేవీ వారు చేసేవారుకాదు. తగిన ద్రవ్యమిచ్చి, ఓడిపోయినవారు తమ జాతి పెద్దను తిరిగీ గెలిచిన వారినుండి తెచ్చుకొనేవారు. అతనిని ఆపదవి నుండి తొలగించడానికి ఆజాతిప్రజలకేతప్ప వేరెవరకీ యెట్టి అధికార ముండేదికాదు.

ఈవిధంగా రెండు ప్రపంచకాలు, రెండు వేర్వేరు జీవితవిధానాలు, ఒకదాన్నొకటి గ్రహించుకోలేకపోయాయి. వానిమధ్య ఎన్నో కలహాలు జరిగాయి. అమెరికాను కనిపెట్టిన మొదటిసంవత్సరాలన్నీ యిట్టి కలహాలతో నిండిపోయాయి. వానిమూలంగా దేశీయప్రజలకెంతో అన్యాయం జరిగింది; వారెందరో నశించిపోయారు. దీని కుదాహరణంగా, స్పెయిను దేశీయులు మెక్సికోను జయించిన గాథ యిచ్చట వివరించుదాము.

మెక్సికోను జయించుట

1519 సంవత్సరంలో పదకొండు పడవలు మెక్సికోతీరాన ఆగాయి. ఒక్కొక్కదానికీ మూడేసితెరచాపలూ, వానినిండా ఫిరంగులూ, ఈటెలూ, లోహపు శిరోకవచాలూ ఉన్నాయి. ఒక పడవ తెరచాప చివర స్పెయిను దేశపు పతాకం యెగురుతోంది. ఆ పడవ టాపుమీద మాంచి విశాల వక్షమూ, పొడూగుగడ్డమూ గల మనిషొకడు నిలబడియున్నాడు. నుదురు మీదికి దిగినటోపీ ఆతనికండ్లను సగం కప్పినట్లుంది. దూరానికి, పడవలు రావటంతోనే సముద్రతీరానికి, చూడడానికి వచ్చిన ఇండియనులనూ, ఆ తీరప్రదేశాన్నీ అతను తదేకదృష్టితో చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

అతనిపేరు హర్నాండో కార్టెజ్. స్పెయిను దేశస్థుడు. స్పెయిను దొరతనమువారు అతనిని తమ నావికాదళంనుండి తరిమివేసారు, అతని నడవడిక బాగుండకపోవటంచేత. అయినప్పటికీ ఏవోకొన్ని పడవలచేర్చి, స్పెయినుదేశం పేరిట మెక్సికోను ఆక్రమించుకోవాలనే ఉద్దేశంతో కార్టెజ్ వచ్చాడు. ఆ పడవలలోని వారందరికీ యితనంటే యెంతోభయం; అతని మాట కెదురాడేవారు కారు.

నెమ్మదిగా పడవలన్నిటికీ లంగరువేసారు. వచ్చేదారిలో లంకల్లోని కొందరు ఇండియను ప్రజల పట్టుకొని తమ బానిసలుగా చేసుకొన్నారు,

ఈ స్పెయినువారు. ఆ బానిసలు జాగ్రత్తగా పడవలనుండి పెద్ద ఫిరంగులనూ, ఫిరంగి బండ్లనూ, తూటాల కట్టలనూ చిన్నపడవలలోకి యెక్కించారు. సకిలిస్తూ, పడవల్లోకి దిగడానికి తెగ బెదరిపోయే గుఱ్ఱాలను యెన్నో తిప్పలుపడి చిన్న దోనెల్లోకి నడిపించారు.

ఏవో నీటిపై తేలే ఇండ్లమాదిరిగా, ఆ పడవలన్నీ ఇండియనులకు కనుపించాయి. అంతమంది జనులూ, వస్తువులూ, మృగాలూ వానినుండి దిగుతోంటే వారి కాశ్చర్యం కలిగింది. తెల్లగా పాలిపోయినట్లున్న శరీరాలూ, ఎక్కడా శరీరమే కనుపించకుండా తొడుగుకొన్న వారిదుస్తులూ, విచిత్రపు టాయుధాలూ: ఇండియనులకు వింతగాకనుపించాయి. సకిలిస్తూ, మెడల నెగురవేస్తూ, తోకల నిటూ, అటూ తెగ ఆడిస్తూన్న గుఱ్ఱాలు వారికి మరీ ఆశ్చర్యం కలిగించాయి. అట్టిజంతువులను వా రిదివరకెన్నడూ చూడలా.

ఈ తెల్లజాతివారు వచ్చినసంగతి వెంటనే అన్నిచోట్లకూ ప్రాకిపోయింది. దూరపు గ్రామాలకూ, కొండలోయల్లోని ఊళ్ళకూ ఈ సంగతి తెలిసింది. ఎత్తైన కొండగోడలవెనుక అజ్టెక్కులనే ఇండియనుజాతివారొకరు కనుపిస్తున్నారు, ఆ మెక్సికోలో. వారి పట్టణాలన్నిటిలోనూ టినాక్టిట్లాన్ అనేది పెద్దది. ఒక సరస్సుమధ్య నిర్మించబడి, గట్లమీదికి రావడానికి వంతెనలుండేవి. దూరానికే ఆ పట్టణపు గోడలు తెల్లగానూ, గుడిగోపురాల బంగారురేకులు మెరిసిపోతూనూ కనుపించేవి. అన్నిటికన్నా పెద్దగృహంలో. ఈ అజ్టెక్కు జాతి సైన్యాధిపతి మాంటిజూమా నివసిస్తున్నాడు.

తెల్లవారు వచ్చారని వినగానే తనజాతి పెద్దలందరినీ ఏమిచేయాలో ఆలోచించడానికని పిలిపించాడు. అసలు వారెందుకు తమదేశానికివచ్చారో వారి కేమికావాలోకూడా వారికి తెలియలా, సరీగ్గా. నలుగురూ అనుకొనే మాటలనుబట్టి తెల్లజాతివారికి బంగారమంటే చాలా ఇష్టమని వారికి తెలిసింది. కాబట్టి బంగారపువస్తువులు వారికి బహుమతిగా పంపించి, వచ్చిన దారినే వెళ్ళమని కబురుపంపాలని, ఆజాతి పెద్దలంతా నిశ్చయించారు.

బండిచక్రాలంత పెద్ద బంగారపు చక్రాలూ, బంగారునగలూ, మనుష్యులూ, జంతువుల బంగారపు విగ్రహాలూ, యిట్లా యెన్నో వస్తువులు తీసుకొని జనులు వెళ్ళారు. అదే వారు చేసిన గొప్ప పొరబాటు. బంగారం చూచేకొలదీ తెల్లవారికి అంతులేని ఆశపుట్టుతుందనీ, ఆబంగారం

కొరకు వారెంతటికైనా సాహసిస్తారనీ ఇండియనులకు తెలియదు. తమ జీవితాచారాలకూ, నాగరికతకూ, తెల్లవారి నాగరితకూ భేదమున్నదని వారు కలలోకూడా అనుకోలా. అట్లా బంగారువస్తువులు కానుకలిచ్చేబదులు, జాగ్రత్తగా వానినన్నిటినీ యెక్కడన్నా పూడ్చిపెడితే యెంతోబాగుండేది. ఆబంగారు వస్తువుల చూచీచూడటంతోనే, స్పెయినువారికి ఒకవిధమైన "బంగారుపిచ్చి" యెత్తింది. తమదేశాన్ని వదలి వెళ్ళిపొమ్మని ఇండియను లెంత బ్రతిమాలినా వారు వినలా. ఆజ్‌టెక్కులు తమ పట్టణాల సమీపించటం చాలా కష్టమనీ, కొండలమీది ప్రయాణం చాలా ప్రమాదకర మనీ భయపెట్ట యత్నించారు. అదీ, లాభించిందికాదు.

ఇంతకుముందు, మెక్సికోలో బంగారం దొరుకుతుందని స్పెయిను దేశీయులు విన్నారేకాని, ఇంత యెక్కువగా ఉంటుందని వారెన్నడూ అనుకోలేదు. ఒక్కసారిగా మెక్సికో బంగారాన్నంతా తమ స్వాధీనం చేసుకోవాలనే ఆశను వారు అణచుకోలేకపోయారు. తిరిగీ తమ దేశానికి వెళ్ళమని ఆజ్‌టెక్కులు ప్రార్థిస్తూంటే, వారికి,నవ్వువచ్చింది. అంతకంటె వెఱ్ఱితనం యింకొకటుండదనిపించింది. వారెన్ని యిబ్బందులుపడి యీ మెక్సికోకి వచ్చారో భగవంతుడికే తెలియాలి. గట్టి కొండరాళ్ళపై నడకా, సరీగా తలయెత్తి నిలుబడానికైనా చాలని యిరుకుగదుల్లో తమ పడవల్లో పడుకోటమూ, తుపానులకు పడవలువిరిగి, చెదరి మునిగిపోకుండా యెప్పటి కప్పుడు గజగజ వణుకుతూ తెరచాప కొయ్యలపైకెక్కి బింగించటమూ, కుట్టటమూ - యీ కష్టాలన్నీ భరించి, చివరకు చేయి జాచితే బంగారం అందే సమయం వచ్చినపుడు దాన్ని విడచివెళ్ళటమంత వెఱ్ఱిబాగులతనం వారికింకొకటి స్ఫురించిందికాదు.

కార్టెజ్ తన జనులందరినీ ప్రయాణానికి సిద్ధపర్చాడు. బానిసల వీపులమీద పెద్ద మూటలెత్తారు; ఆయుధాలు పేర్చారు. వానిని మోసుకొని, వంచినతలలెత్తకుండా కొండదారువెంబడి వారు వెడుతూంటే ఏవో బరువుల మోసే జంతువులమాధి రగుపించారు. కొంచెం నెమ్మదిగా నడచినా, ఆగినా వెంటనే స్పెయిను సిపాయిలు వాళ్ళని తమ వాడికత్తి మొనలతో గుచ్చి ముందుకు తోలేవారు. ఎదురుతిరిగిన వారిని తలలు పగిలి చనిపోయే టట్లు కొట్టేవారు. ఈ ప్రయాణాన్ని యెవరో యొక ఆజ్‌టెక్కు చిత్ర కారుడు ఆ రోజుల్లో చిత్రించాడు. ఆ చిత్రంలో పెద్ద మూటలు మోసుకుని పోయే జనులు మూడు బాటలపొడూగునా ఉన్నారు. పెద్దఫిరంగీ బండి

చక్రాన్నొకడూ, తుపాకుల కట్టనింకొకడూ, ఏవేవో వస్తువుల పెద్ద పెట్టె నింకొకడూ మోసుకుపోతూన్నారు. స్పెయిను ఉద్యోగొకడు ఒక బానిస జుట్టును చేతబట్టుకొని, రెండోచేతితో గదనెత్తి, వానిని కొట్టబోయేటట్లు బెదరిస్తున్నాడు. ప్రక్కనున్న యొక కొండమీద, యేసుక్రీస్తు త్యాగ చిహ్నమైన శిలువ నాటబడియున్నది. తామెంతో యోగ్యులైనవారనీ, నిజమైన క్రైస్తవులనేభావం వారిలో పూర్తిగాఉండేది. అందుకనే ప్రతి చోటుకూ తమతో శిలువను తీసుకువెళ్లేవారు. నేలమీద యెక్కడచూచినా నరికివేయబడిన కాళ్ళూ, చేతులూ, తలలూ ఉన్నాయి, ఆ పటంలో. అట్టి పరిస్థితులలో స్పెయిను జనులు తమ ప్రయాణం సాగించారు.

వెళ్ళగా వెళ్ళగా ఒక కొండ కనుమను చేరారు. అక్కడనుండి చూస్తే దూరాన చక్కని సరోవరమూ, దానిమధ్య అందమైన యొక పట్టణమూ కనుపించాయి, వారికి. అజ్టెక్కులు, ఎట్టితిరుగుబాటూ చేయ లేదు. వచ్చిన స్పెయినుప్రజ నిరాటంకంగా అజ్టెక్కులపట్టణం ప్రవే శించారు. వెళ్ళి వెళ్ళడంతోనే మాంటెజూమాను చెరబట్టారు. అతనే వారందరకూ రాజని వారనుకొని, అతనిని బంధించారు. కార్టెజు అతని పిలిపించి స్పెయినురాజు క్రింద తానొక సామంతరాజుగా నుంటాననే వాగ్దానం పుచ్చుకొన్నాడు. రాజులూ, చక్రవర్తులూ, సామంతరాజులూ అంటే యేమిటో యేమాత్రమూ తెలియని మాంటెజూమా స్పెయినువారు చెప్పిన షరతులన్నీ చిలుకపలుకుల్లాగాపలికాడు. కార్టెజు కమితసంతోషం కలిగింది. మాంటెజూమా మెక్సికో దేశాని కంతటికీ రాజనీ, అతను తన వశం కావటంచేత ఆ దేశం యావత్తూ తాను జయించాననీ కార్టెజు అను కొన్నాడేకాని, మాంటెజూమా కేవలం యొక సేనానిమాత్రమేనని అతడు తెలుసుకోలేకపోయాడు. తనదేశాన్ని ఇతరులకు వప్పగించడాని కాతని కెట్టి యధికారమూలేదని కార్టెజుకు తెలియదు.

తన మిధ్యావిజయానికి కార్టెజు సంతోషపడుతూంటే, అజ్టెక్కులు మాంటెజూమా తమ్ముని తమ సేనానిగా యెన్నుకొన్నారు. వెంటనే, అతను జాతివీరులందరినీ చేర్చి స్పెయిను ప్రజలున్న పెద్ద ఇంటిని ముట్ట డించమని ఆజ్ఞాపించాడు. స్పెయినువారు ఫిరంగులూ, తుపాకులూ ప్రయో గిస్తే, అజ్టెక్కులు తమ విల్లులనుండి బాణాలనూ,రాళ్ళనూ వారిపై వది లారు. ఆకొత్త మారణయంత్రాలముందు నిలువలేకఎందరో అజ్టెక్కులు నశించారు. కాని, తమ స్వాతంత్ర్యస్థాపనకు పోరాడటంచేత, మితిలేని

ఆవేశంతో ఒక్కడు నేలక్రుంగితే వెంటనే పదిమంది ఆ స్థానానికురికారు. తమజాతి గౌరవ, స్వాతంత్రాలు నిలుపడానికి ప్రాణత్యాగం చేయడానికి వారెవరూ వెనుకాడారుకారు.

కార్టెజు అనుకొన్నట్లు యేదీ జరిగిందికాదు. అజ్‌టెక్కులు,ఎందరు నష్టమొందినా, వెనుకంజ వేయక పోరాడుతూనే యున్నారు. మాంటెజూ మానుపిలిపించి, అతనిచేత పోరునిలుపవలెనని అజ్‌టెక్కులకు చెప్పించా లనుకొన్నాడు. వారు తప్పక ఆతనిమాట వింటారనే గట్టినమ్మకం అతని కున్నది. గొలుసులు విప్పి మాంటెజూమాను ఇంటి డాబామీదకు ఎక్కిం చారు, స్పెయినువారు. అతనినిచూడటంతోనే అజ్‌టెక్కులకు ఎక్కడలేని కోపమూవచ్చింది. రాళ్లు, బాణాలూ అతనిపై లెక్కలేనన్ని విసరారు. "అప్రయోజకుడు! పిరికిపంద! ఆడది! ఇంట్లోకూర్చొని నూలువడుక్కో! వాళ్ళ చేతుల్లో చిక్కి తిరిగీ యేముఖం పెట్టుకొని మమ్మల్ని చూస్తావు?" అని ఇష్టంవచ్చినట్లల్లా అతని నిందించారు. గొప్పదెబ్బలు తగిలి మాంటె జూమాక్రింద పడిపోయాడు.

స్పెయిను జనులెందరో నశించారు. మిగిలినవారితో యెట్లాగో కార్టెజు తప్పించుకుపోయాడు. వారి అదృష్టంకొద్దీ అజ్‌టెక్కులు వారిని తరమకుండా విడిచిపెట్టారు. కార్టెజ్ కొంతకాలానికి తిరిగీ పెద్దసైన్యంతో వచ్చి, టెనాక్‌టిట్లాన్ పట్టణాన్ని ముట్టడించాడు. కొన్ని నెలలపాటు అజ్‌టెక్కులు వారితో పోరాడి, చివరకు ఓడిపోయారు. ఫిరంగిగుండ్లకు, రాళ్లూ, బాణాలూ ఎట్లా సాటికాగలవు? పాపం! వారి పట్టణాన్ని పూర్తిగా దోచివేసారు, స్పెయినువారు.

పురాతన నాగరిక ప్రజలు నవనాగరికుల ఫిరంగులూ, తుపాకులూ, మితిలేని సామ్రాజ్య కాంక్ష, బంగారు పిచ్చులముందు నిలువలేకపోయారు. ఒకప్పుడు బంగారు నగలూ, వస్తువులతో తూగిన అజ్‌టెక్కుజనులు, యీ రోజుల్లో తెల్లజాతివారి తోటల్లో నవుకర్లుగా పనిచేసి అర్థాకలి జీవి తాలు గడుపుతున్నారు.

ప్రాణమున్న పనిముట్లు

వేయి ఆమడల చెప్పులు

గత శతాబ్దంలో ఒక విచిత్రగ్రంథాన్ని లిఖించాడొక గ్రంథకర్త. ఆ కథలో ఒకడు సాధారణ చెప్పులకు మారుగా, వేయి ఆమడల చెప్పులు, పొరబడి కొనుక్కొన్నట్లు చెప్తాడు. ఆమనిషి కొంచెం పరధ్యానంకలవా డేమో, మొదట్లో తన కొత్త చెప్పుల శక్తి, సామర్థ్యాలు అతనికి తెలిసాయికావు. షాపునుండి యింటికి బయలుదేరాడు, కొత్త బూట్సులు ధరించి. ఏవేవో సంసారతాపత్రయపుటాలోచనలలో తానెచ్చటకు పోతు న్నాడో అతనికి తెలిసిందికాదు. ఉన్నట్లుండి గజగజ వణుకుపుట్టిందతనికి. 'ఏమిటీచలి ?' అని నల్దిక్కులా చూచాడు. అక్కడతెల్లని మంచు గడ్డలు, గడ్డలుగా పేరుకొని కనుపించింది. ఆకాశంలో క్రిందుగా ఎఱ్ఱగా, కాంతి విహీనంగా సూర్యుడగుపించాడు. ఆతనికి తెలియకుండానే ఆ కొత్త వేయి ఆమడ చెప్పులతని ఉత్తరధృవప్రాంతాలకు తీసుకొని పోయాయి.

అటువంటి బూట్సులేకనుక మనకు దొరికితేనో, అబ్బ ! యెంత డబ్బు సంపాదిస్తామో ! కాని, మన కథానాయకులకు ద్రవ్యంకన్న శాస్త్ర పరిశోధనలంటే యెంతో యెక్కువ యిష్టము. అందుకని భూలోక పర్యటనం ప్రారంభించాడు, ఆ బూట్సుల సహాయంచేత. ఉత్తరంనుండి, దక్షిణచివరకూ, దక్షిణాన్నుండి, ఉత్తరానికీ భూమంతా తిరిగాడు. సైబీరియా మంచు యెడారుల్లో చలికాలపు చలి భరించలేక ఆఫ్రికాఖండపు వేడి యెడారులకు వెళ్ళాడు. తూర్పుగోళమంతా చీకటిపడితే వెలుతురు కొరకని పడమరభాగానికి వెళ్ళాడు. ఆస్ట్రేలియానుండి ఆసియాకూ, ఆసియానుండి అమెరికాకూ తిరిగి చిత్ర విచిత్ర వస్తువుల నెన్నిటినో సేక రించాడు. సముద్రంలోనుండే ఒక లంకనుండి యింకోదానికి అడుగులు పెట్టి దాటివెళ్లాడు.

కొండ శిఖరాలపై ఎత్తెత్తి కాళ్లుంచి అగ్నిజ్వాలలూదే నిప్పు కొండలూ, మంచుటోపీల ధరించిన యెత్తుశిఖరాలూ, దాటిపోయాడు. ఇక్కడ వింత వింత ఖనిజాలూ, అచ్చట విచిత్ర గడ్డిజాతులూ, ప్రోవు చేసాడు. పురాతన గుడులూ, గోపురాలూ, గుహలూచొచ్చి, భూలోకాన్నీ,

అందుండే ప్రతీదాన్నీ పరీక్షించాడు. ఈ తీరుగా ఎంతో చమత్కారంగా ఆ కథంతా వ్రాయబడింది.

మానవుని యీ విజయగాథను పరిశీలించడానికని మనమూ వేయి ఆమడ బూట్సులు తొడుగుకొని తిరిగాము. ఒక ఖండంనుండి ఇంకోదానికీ, ఒక యుగంనుంచీ ఇంకోయుగానికీ మనం దాటుతూపోయి మానవజీవితం యెట్లెట్టి మార్పులు చెందిందో చూచాము. మానవజీవితమే కాక, చెట్టు చేమలూ, జంతువులూకూడా ఏవిధంగా మారాయో తెలుసుకొన్నాము. అదే మాదిరి భాషా, పనిముట్లూ, మతాభిప్రాయాలూ, రాజ్యాలూ ఏ యే విధంగా మారుతూ, వృద్ధిచెందాయో గ్రహించాము. ఇదంతా మన వేయి ఆమడ బూట్సులమూలానే వీలయింది కాని, సాధారణబూట్సులు తొడుగుకొంటే వీలయ్యేదికాదు. తాను వృద్ధిజెందేకొలదీ మానవుడు తన పనిముట్లనూ, శాస్త్రాలనూ, భాషనూ, మతాభిప్రాయాలనూ మార్చుకొంటూ తన నాగరికత కనుగుణ్యంగా వృద్ధిచేసుకొన్నాడు.

వెనుకటిభాగంలో కార్టెజు, అమెరికాకు వెళ్ళిన విషయాన్నిగురించి తెలుసుకొన్నాము. మనది ఇరువదవ శతాబ్దమని నీకు తెలుసుగా ? సరే, మూడూ, నాల్గవ శతాబ్దాల్లో యూరపుఖండమందలి మానవజీవితం యేలా గుండేదో చూడబోదాము.

ఆజ్ టెక్కులమాదిరే వారిజీవితమంతాయుండేది వారూ "పొడూగు గృహాల్లో" నివసించేవారు. ఇంటి అధికారం యావత్తూ స్త్రీలచేతుల్లో నుండేది. ప్రతివారూ స్త్రీని గౌరవించేవారు. ఆమె యుద్దేశాలప్రకారం నడచుకొనేవారు. చలికాలానికి కావలసిన ఆహారపదార్థాలు దాచటమూ, నేలనుత్రవ్వి మొక్కలు పెంచటమూ, పైరుపంటలు పండించటమూ ఆమెవంతు. మొగవాడికన్నా యెక్కువగా పనిచేసేది, యెక్కువ కష్ట పడేది. ఆ రోజుల్లో ప్రతి ఇంటిలో ఎముకతోనో, లేక, రాతితోనో చేసిన "తల్లి" విగ్రహం ఒకటుండేది. ఆ మాతృదేవతను జనులారాధించేవారు. తమకు కావలసిన అన్నవస్త్రాలిచ్చి, ఎట్టి కష్టములూ రాకుండా కాపాడాలని వారామెకు మ్రొక్కేవారు. క్రమంగా యీ మాతృదేవత, నగర సంరక్షక దైవంగా మారి పోయింది. ఆమెకు "ఎతీనా" అని పేరుపెట్టారు. గ్రీసు దేశంలోనున్న ఏతెన్సు పట్టణానికీపేరు "ఎతినా" నుండే వచ్చింది. ప్రతియింటానుండే చిన్నవిగ్రహం మారి యీ ఏతెన్సు నగరంలో

బ్రహ్మాండమైన విగ్రహంగా వెలిసింది. చేతిలో యీటెపట్టుకొని తనప్రజ కెట్టి ఆపత్తులూ రాకుండా ఆమె కాపాడుతుంది.

పురాతన సంఘాచారాలనూ, ఉద్దేశాలనూ తెలిపేమాట లెన్నో ఇప్పటికీ మనం వాడుతాము. ఎవరన్నా కొత్తవానిని "సోదరా" అనీ, చిన్నపిల్లవానిని "పుత్రకా" లేక "కుమారా" అనీ అనే అలవాటుంది. జాతి యావత్తూ ఒక్క కుటుంబంమాదిరి వ్యవహరించే పురాతనకాలంలో ఒకరికొకరు "సోదరులు." చిన్నపిల్లలను "కుమారుల" ని పిలిచేవారు. జర్మనుభాషలో మేనల్లుడూ, మేనకోడలూ అనేమాటలే ఉన్నాయి. అన్నదమ్ముల బిడ్డలకు ప్రత్యేకపదం లేదు. మొగవారు వివాహంచేసుకొని తమ భార్యల ఇండ్లకు కాపురాలకు వెళ్ళేవారు. అక్కచెల్లెండ్రుమాత్రం పుట్టినింటే యుండేవారు. కాబట్టి ఆడపిల్లలయొక్క బిడ్డలబాంధవ్యం చూపడానికి మాత్రం "మేనల్లుడ" నేమాట అవసరమైంది. కుమాళ్ళబిడ్డలు పరాయివాళ్ళుగా భావించబడేవారు.

క్రమంగా జాతంతా ఒక్కటేననేభావం మారటం మొదలుపెట్టింది, ప్రజల్లో. అమెరికాను ఐరోపియనులు జయించటంమూలాన ఆ ఉద్దేశం అమెరికానుండి తొలగిపోయింది. ఐరోపాలో, అమెరికా ఆక్రమణకు కొన్నివేలయేండ్లకుపూర్వమే యీ జాతి ప్రాముఖ్యత నశించింది. స్త్రీల నుండి క్రమంగా ఇంటినిర్వహణభారం పురుషులుతీసుకోటమే ఈమార్పుకు కారణం. ఈ మార్పు యెట్లా కలిగిందో గ్రహించుదాము.

స్త్రీలు నేలదున్నటమూ, మొక్కలు మొలిపించటమూచేస్తే, పురుషులు మందకాపరులుగా నుంటూ ఉండేవారు, మొదట్లో. పశువు లెక్కువగా లేనపుడు, పైరుపంటలు పండించే స్త్రీలపని యెంతోముఖ్యంగా నుండేది. అందరికీ సరిపోయేటన్ని పాలు యెప్పుడూ దొరికేవికావు; మాంసము నెప్పుడో ఒకప్పుడుమాత్రం తినేవారు. స్త్రీలు పంటలు పండించి, ధాన్యం దాచకపోతే ప్రజకు తినడానికేదీ ఉండేదేకాదు. నీటిలో వానవేసిన యిన్ని గింజలో, లేక, ఓట్సు ధాన్యపు రొట్టెనో తిని యిన్ని నీళ్లు త్రాగేవారు. అడవిలేనే, పండ్లూ స్త్రీలు వెతకి పట్టుకువచ్చి భోజన సమయానికి అమర్చేవారు. ఈవిధంగా యింటి పనులన్నీ పూర్తిగా స్త్రీల చేతుల్లోనుండబట్టి వారి కెక్కువ అధికారం ఉండేది.

మైదానాల్లో, కొన్నిచోట్ల ధాన్యం బాగా పెరిగేదికాదు. గడ్డిదుబ్బులు వెట్టిగా పెరిగి ధాన్యానికి తావిచ్చేవేకావు. దుబ్బు మొక్కల వ్రేళ్ళను పెక

లించి, పొలము సాగుబడిచేయటం యెంతో కష్టమైపోయింది. ఇద్దరు, ముగ్గురు స్త్రీలుచేరి నాగలిని లాగినా భూమినంత యెక్కువగా దున్నలేక పోయేవారు. లోతులేని ఆ నాగలి చాళ్ళలో పడిన గింజలు యెండకెండేవి; పక్షులెత్తుకుపోయేవి. మొలచిన కొద్ది మొక్కలూ అక్కడొకటి, అక్కడొకటిగా మొలిచేవి. వానికేమాత్రం బలంలేకపోవటంచేత యేమంత కొద్ది ఎండ కాచినా అవన్నీ యెండిపోయేవి. దుబ్బుమొక్కలుమాత్రం యెప్పటి యట్లే చక్కగా నిలిచియుండేవి.

పంటకోత కాలంలో పనేయుండేదికాదు, స్త్రీలకు. దట్టంగా పెఱిగిన గడ్డీ, దుబ్బు జొంపాలమధ్య ధాన్యపుకంకు లగుపించేవేకావు. తన విజయపతాకము నెగురవేస్తున్నట్లు దుబ్బుగడ్డి గాలిలో కులాసాగా అలలు అలలుగా ఊగుతూ నిలబడేది. ధాన్యంబదులు, పెట్టితలలువేసిన దుబ్బు గడ్డినిచూచి వారికి వ్యవసాయంమీదమోజు తగ్గిపోయింది. అంతకష్టపడీ చివరకు వారికెట్టి ప్రయోజనమూ కనుపించిందికాదు.

జనులకు పనికిరాని ఆగడ్డి యావత్తు పశుపులకు ఎంతో యుపయోగపడింది. గొఱ్ఱెలూ, పశువులూ ఆగడ్డితిని తెగబలిసి, ఎన్నెన్నో యీత లీనేవి. వాటిసంఖ్య చూస్తూండగా పెఱిగిపోయింది. నడికట్టులో కత్తిని దోపి, మొగవారు పశువులనూ, గొఱ్ఱెలనూ మేపడానికి వెళ్లేవారు. కుక్కలు మందకాపరి యుద్యోగంలో తమ యజమానికి యెంతో సహాయపడ్డాయి. పాలూ, వెన్నా ఉన్నీ కావలసినంత దొరికేవి.

ఇంట్లో ధాన్యం తగ్గిపోయినా, కావలసినంత గొఱ్ఱెజున్నూ, రుచ్యమైన మేకమాంసమూ యెప్పుడూ వారికందుబాటులో నుండేవి. మైదానపు జనుల జీవితంలో మందకాపరియుద్యోగం యెక్కువ ప్రాముఖ్యతనొందజొచ్చింది. పురుషులే ఆపనిని, నిర్వర్తించేవారు.

స్విట్జరులాండ్‌లో నొక కొండమీద యెద్దులగట్టి కొయ్యనాగలితో పొలము దున్నుచున్న మనుజుని చిత్రమొకటి కనుపించింది. ఇదెంతో పురాతన చిత్రం, చూడడానికి తమాషాగా చిన్నపిల్ల లెవరో గీచినట్లుందీ చింత్రం. దీన్నిబట్టి మానవులు పూర్వంమాదిరి తామే నాగలిని లాగేస్థితి నుండి, ఎద్దులనుపయోగించే పద్ధతికి మారారని తెలుస్తుంది. తన పనులను తానే చేసుకొనే బదులు తనకు చేసిపెట్టే యంత్రాల నెన్నిటినో మానవుడీ రోజుల్లో నుపయోగించుకొంటున్నాడు. రైలు, మోటారు, పిండిమరలు, కుట్టుపని యంత్రాలు మొదలైనవెన్నో ఉన్నాయి. ఇట్టి యంత్రాలలో

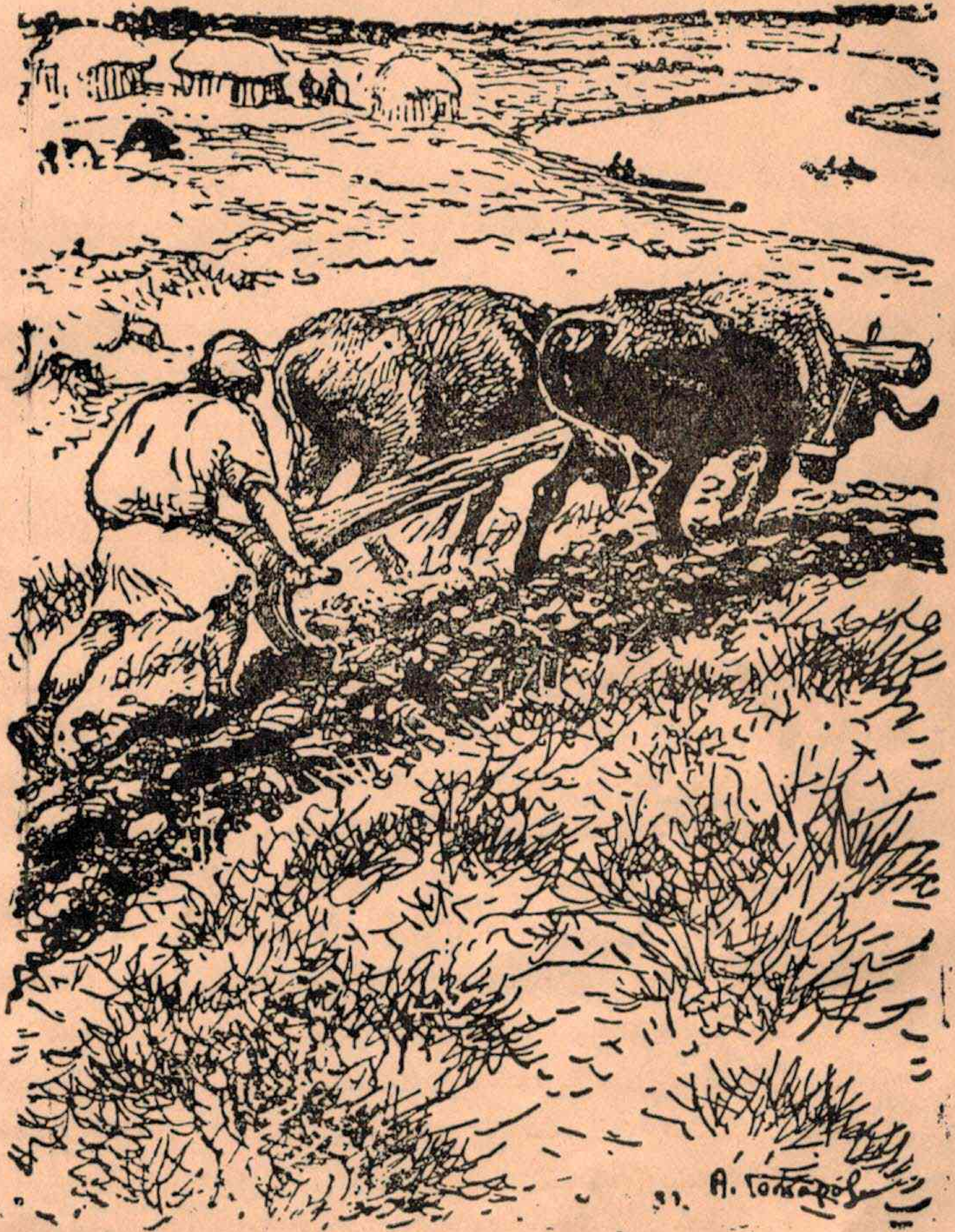
ఎద్దులచే లాగబడిన నాగలి మొట్టమొదటిదని మనం గ్రహించాలి. ఎద్దు మెడమీద యెప్పుడైతే కాడినెత్తాడో అప్పుడే తన పనినంతా మూటకట్టి యెద్దునెత్తిన బెట్టగలిగాడు, మనుజుడు. అంతకు పూర్వంమాంసమూ, పాలూ, తోళ్ళూ యిచ్చిన పశువులు యికమీద తమ శరీర కష్టఫలాన్ని కూడా అతనివశంచేసాయి.

ఎద్దులు నాగలి యీడ్చుకొంటూ పోయేవి. పూర్వం మనుజులు దున్నగలిగిన దానికన్న యెక్కువనేలను, ఎక్కువలోతుగా దున్నేవి. పొలాలన్నీ లోతునాగలి చాళ్ళతో, పెకలించబడిన లోతుమట్టితో గింజ నాటడానికి సిద్ధంగా నుండేవి. ఎద్దు లాతనిపొలం దున్నేవి. పంటకళ్ళం తొక్కేవి. ధాన్యపుగింజలను ఇంటికి మోసుకువెళ్ళేవి, బస్తాల్లో. పశువుల పెంచటం క్రమంగా వృద్ధియైంది. మందకాపరిగానుండే మనిషి చూస్తూండగా వ్యవసాయదారుడుగా మారిపోయాడు. ఈ మార్పుమూలంగా మొగ వాళ్లకు పూర్వంకన్న ఎక్కువఅధికారం, ఇంటివ్యవహారాల్లో, చేజిక్కింది.

స్త్రీలకు అప్పటికీ ఇంట్లోచేయవలసిన పనులెన్నోయుండేవి నూలు వడికి బట్టలునేయటమూ, పంట తయారయినపుడు కోతకోయటమూ, పిల్లలపోషణా స్త్రీలే చూచుకొనేవారు. పొలాలు దున్ని పండించటమూ, మందలమేపటమూ మొగవారివంతు కావటంమూలాన. స్త్రీలకు యింటి వ్యవహారాల్లో పూర్వమంత బాధ్యతా, అధికారమూ ఉండేవికావు. మునుపటంత చులాకనగా మొగవాళ్ళని చూడటమూ, తిట్టటమూ మారిపోయాయి. పురుషులే, అప్పుడప్పుడు ఆడవారిని బెదరించి, అదలించడం మొదలు పెట్టారు. పూర్వం, అప్రయోజకుడైన మొగవానిని అతని అత్తలూ, మేనత్తలూ, అమ్మమ్మలూ, ఎవరుపడితే వారే బెదరించేవారు; యింటి నుండి వెడలగొట్టేవారు. క్రమంగా ఆ పరిస్థితులు మారిపోయాయి. ఇంకొక ఇంటినుండి వచ్చే యీ క్రొత్తపురుషునివారంతా గౌరవించటమూ, అతని చెప్పుచేతల్లో నుండటమూ ప్రారంభమైంది. అతన్ని వదలి యుండటం దుర్లభమైపోయింది. అతను కష్టపడి సంపాదిస్తేనేగాని వారెవరికీ తినడానికి తిండి యుండేదికాదు.

ఈ విధంగా సనాతన, పురాతనపు టాచారాలు మారటం మొదలైంది. పూర్వం స్త్రీలు తమమొగుళ్ళను తమతో కాపురాలకు తమయింటికి తీసుకువచ్చేవారు. ఇటుపై తామే తమ భర్తల ఇండ్లకు వెళ్ళి కాపురం చేయటం అలవాటు చేసుకొన్నారు. మొదట్లో స్త్రీలు తమభర్తలతో కాపు

మొట్టమొదటి యంత్రం

ఎద్దులు నాగలి యీడ్చుకొంటూ పోయేవి. పూర్వం మనుజులు దున్నగలిగిన దానికన్న ఎక్కువనేలను ఎక్కువలోతుగా దున్నేవి.

రాలకు వెళ్ళటం వారందరకూ వింతగాతోచింది. పురుషునితో వారంతట వారే యిష్టపడి వెళ్ళరనీ, స్త్రీలను బలాత్కారంగా తీసుకొని పోవాలనీ వారనుకొన్నారు. అందుకని యొక కొత్త ఆచారం వారి కలవాటైంది. రాత్రిపూట పెండ్లికుమారుడూ, అతని స్నేహితులూ యెవరకూ తెలియ కుండా యీటెలూ, బాకులూ పట్టుకొని, కాబోయే పెండ్లికూతురు ఇంటిని సమీపించేవారు. వారినిచూచి కుక్కలు మొఱిగేవి; నలుగురూ లేచేవారు. పెండ్లికుమారిత బంధువులంతా, ముసలి తాతనుండి, నూనూగు మీసాల తమ్ముడివరకూ, ప్రతిపురుషుడూ నిద్రమేల్కొని యీటెల చేబట్టేవారు. మొగవాళ్ళ అరుపులూ, స్త్రీల యేడ్పులూ, కుక్కల మొరుగులూ, అంతా పెద్ద గందరగోళంగా నుండేది. అతని వారంతా యెట్టిప్రమాదం రాకుండా పెండ్లికొడుకు చుట్టూ మూగేవారు. పెండ్లికూతురు నెత్తుకొని అతను పరుగెత్తుకుపోయేవాడు.

ఇట్లా పెండ్లికూతురు నెత్తుకుపోవటం పురాతనపు టాచారానికి విరుద్ధంగా బయలుదేరిన ఒక యేర్పాటు. కొన్నియేండ్లు గడిచేటప్పటికి యేదైతే ఆచార విరుద్ధంగా ప్రారంభించిందో, అదే ఒక నూతనాచారంగా మారిపోయింది. కత్తులూ, కఠారులూ పట్టుకొని పెండ్లిండ్లవారు పోరాడే బదులు, కానుకలూ, కట్నాలూ ఇచ్చి పుచ్చుకోటం ప్రారంభించేసారు. స్త్రీలు, పెండ్లికూతురు వెళ్ళిపోతుందని యేడ్చి, రాగాలుపెట్టేబదులు, రాగ యుతంగా జాలిగొలిపే పాటలు పాడటం ప్రారంభించారు. చివరకు నలుగురూ కూడి గొప్ప విందుభోజన మారగించేవారు. మొదట్లో తనభర్త యింటికి కాపురానికి వెళ్ళడానికి ప్రతిబాలికా భయపడేది. ప్రతీదీ అతని యిష్టప్రకారం చేయాలి. ఏదన్నా చెప్పుకొందామంటే వినే ఆప్తులెవరూ ఉండరు. అత్తమామలు ఎప్పుడూ తమ అబ్బాయిపక్షమే పలికేవారు. ఏదో జీతం,బత్తెంలేకుండా దొరికిన ఇంటినవుకరు మాదిరి ఆ అమ్మాయిని చూచే వారు. ఎంతో కష్టపడి పనిచేసీ, నలుగురికీ సహాయంగానుండీ తనతిండీ బట్టా సంపాదించుకోవలసిన స్థితికి స్త్రీ వచ్చింది, చిట్టచివరకు. మాతృ వంశ ప్రాముఖ్యత తగ్గిపోయి, జాతియావత్తూ పితృవంశావళిమీద ఆధారం కాజొచ్చింది.

పిల్లలు, పూర్వంమాదిరి తమ తల్లులతోనుండే బదులు, తండ్రులతోనుండేవారు. ప్రతివానికీ జాతీ, స్వకీయమైన పేర్లతోబాటు, ఫలానా వానికుమారుడనే నామధేయంకూడా యింకొకటి చేర్చారు. ఆంగ్లంలో

'సన్' అంటే కుమారుడని అర్థం. అందుకనే రాబర్టుసన్, జాన్‌సన్, మొదలైన పేర్లున్నాయి, యిప్పటికీ ఆంగ్లంలో. మనలోకూడా జానకి—జనకుని కూతురు—పార్వతి—పర్వతరాజ తనయ—మొదలైన పేర్లు తండ్రియొక్క ప్రాముఖ్యతనే చూపుతాయి. తల్లిపేరిట వచ్చిన నామధేయాలు అరుదు.

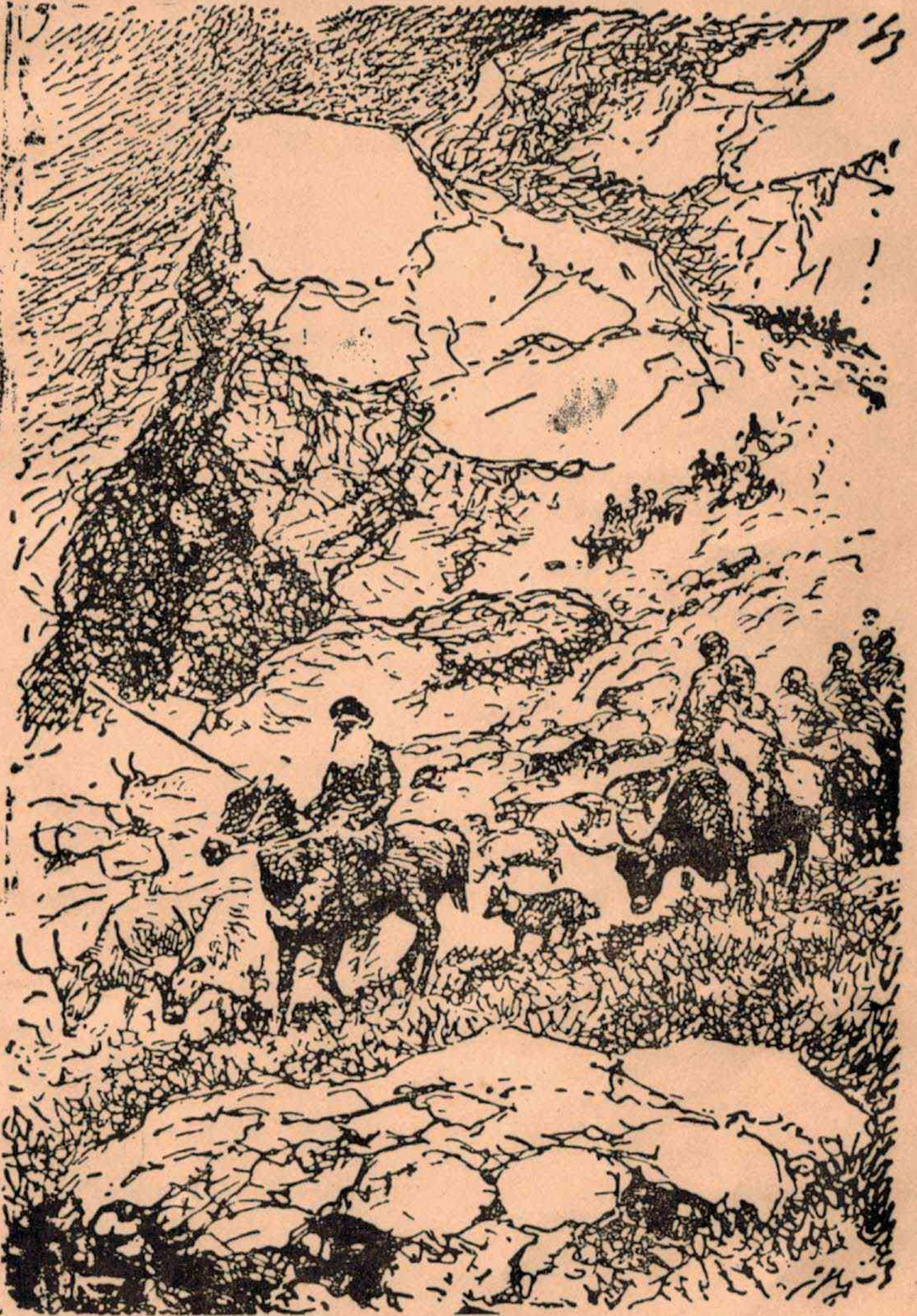
మొదటి దేశ ద్రిమ్మరులు

మచ్చిక జేసిన పశువులమందలూ, గొఱ్ఱెలూ మనుజునకు కావలసినంత ఆహారపదార్థాల నీయమొదలిడాయి. ప్రతి బయలుపైనా, మైదానంమీదా వేలకొలదిగా యీజంతువులు మేసేవి. పొలాలన్నీ, నేలదున్నే పొలము కాపుల గదమాయింపులూ, అరుపులతో మారుమ్రోగాయి.

లోయల్లోని తోటలూ, ద్రాక్షతీగలూ రుచ్యమైన పండ్లతో నిండియుండేవి. సాయంకాలమపుడు, సేదదీర్చుకొంటూ మేడిచెట్ల నీడలో నలుగురూ కూర్చునేవారు. కష్టపడి పనిచేస్తేనేకాని వారందరకూ తగినంత ఆహారం దొరికేదికాదు. కానీ, ఎంతకష్టపడితే అంతకంత యెక్కువగా ద్రాక్ష, గోధుమా తయారయ్యేవి.

ఒక్క ద్రాక్షతోటల్లోనే యెంతో పనుండేది, వారికి: తెచ్చిన ద్రాక్ష గుత్తులన్నిటినీ పెద్ద కొయ్య రోటిలోవేసి మెత్తగా త్రొక్కేవారు. ఎఱ్ఱగా, రక్తంలాగా కారే ద్రాక్షరసాన్ని మేకచర్మపు తిత్తులలోపట్టి నింపేవారు. మేకతోలు దుస్తులు తొడుక్కొని ఆ ద్రాక్షదేవత నభినందించి నృత్యంచేస్తూ జనులు పాడేవారు.

నదీతీరపు నేలల్లో బాగా పంటలు పండేవి. ఏటేటా నదినీరు పొంగి గట్లు పైకెగబ్రాకి, పొలాలన్నిటినీ ముంచివేసేది. నీరు తీసిన తరువాత మెత్తని వండ్రుమన్ను నేలపై కప్పియుండేది. ఆఎరువుకు పంటలు విశేషించి పండేవి. ఈ పొలాల్లోకూడా మనుజునికి యెన్నో పనులుండేవి, చేయడానికి. కాలువలుత్రవ్వి కావలసినచోట నీరు పారునట్లుచేసీ, గట్లు వేసీ నీరు వృధాగా కారిపోకుండా ఆపుతూ అతడెంతో కష్టపడేవాడు. తమకు మంచి పంటలనిచ్చినందుకు నదిని శ్లాఘించడమూ, ప్రార్థించడమూ జనుల కాచారమైంది. వారేవిధంగానూ తోడ్పడి పనిచేయక, యావత్తూ నదికే వదిలితే పండేపంటలెంత బలహీనంగానుంటాయో ఎట్లు నేలంతా గడ్డిమయమవుతుందో వారికి తెలిసీకూడా నదీజలాన్ని పావనంగా పూజించే

కొంతకాలానికి గ్రామవాసులంతా, తమ మూటా, ముల్లా కట్టుకొని మందలతో దేశమంతా తిరుగుతూ వెళ్ళటం ప్రారంభించారు.

వారు. తమ పంటలు నది పెట్టిన భిక్షమేననే యుద్దేశం వారిలో మారిందికాదు.

రానురాను వ్యవసాయకుని జీవితం కష్టంగా మారినట్లే, మందకాపరి బ్రతుకూ మారజొచ్చింది. బాగా గడ్డి దొరికే మైదానాలమీద మందలు త్వరత్వరగా పెరిగి పోయేవి. అందుమూలాన వారికి కావలసినంత పని యెప్పుడూ యుండేది. ఏవో పదో, పదిహేనో గొఱ్ఱెల పెంచడానికీ, వేల కొలదిగా మందల పెంచడానికీ యెట్టి సామ్యమూ లేకపోయింది. ఎంత పెద్ద గడ్డి పొలాలైనా, ఆ మందలకు సరిపోయేవికావు. అంత గడ్డినీ యిట్టే తినేసేవి, జంతువులు. వానివెనుకనే, మందకాపరులు, తిరుగుతూ తమ ఇండ్లకు దూరదూరంగా సాగిపోయేవారు.

కొంతకాలానికి గ్రామవాసులంతా, తమమూటా, ముల్లా కట్టుకొని మందలతో దేశమంతా తిరుగుతూ వెళ్ళటం ప్రారంభించారు. ఒంటెల మీద తమ వస్తువులన్నీ అమర్చి మందల తోలుతూ ఎక్కడ గడ్డిదొరికితే అక్కడకంతా వెతుకుతూవెళ్ళేవారు. గడ్డిదుబ్బూ, పనికిరాని మొక్కలూ పెరిగిన బయళ్లు యెన్నో ఉండేవి. అక్కడంతా వారిమందల కాహారం తగినంత దొరికేదికాదు. అటువంటపుడు వ్యవసాయం చేసుకొని జీవించే ప్రజకు తమ గొఱ్ఱెలనిచ్చి, ధాన్యం పుచ్చుకొని, వాని జనాభా తగ్గించుకొనే వారు. ఇట్లా పంటలుపండే గ్రామాలనుండి, గ్రామాలకు పోతూ గొఱ్ఱెలూ, పశువులూ, ధాన్యమూ యిచ్చి పుచ్చుకొంటూ వారు దేశద్రిమ్మరి జీవితాలు గడిపేవారు. నేలదున్ని, గ్రామాలేర్పర్చుకొని నికరంగా జీవించే ప్రజల కన్న వారిది స్వేచ్ఛాజీవితంగా నుండేది. ఆరుబయట, చెట్టుచేమలు లేని చోట తమ గుడారాలు నిర్మించుకొనేవారు. చుట్టూ చూపుమేరవరకూ కనుపించే పొలమంతా వారియిల్లు ఒంటెలు నడిచేటపుడు వానిమూపురం మీద మెత్తగా బట్టల్లో పడుకొన్న పసిపిల్లలకు, ఉయ్యాలలో ఊగుతున్నట్లు హాయిగా నిద్రపట్టేది, అదీ వారిజీవితం.

ప్రాణమున్న పరికరాలు

పంటలుపండే పొలాలకూ, మందలుమేసే మైదానాలకూ వెళ్ళి యీదేశ ద్రిమ్మరులు చేతికందినదంతా దోచుకొనేవారు. కొండ కనుమల నుండి దిగి లోయల్లో నుండే జనులనూ, అరణ్య పొలిమేరల వెంబడే వెడుతూ అచ్చట దారిలోనుండే గ్రామాలనూ దోచుకొనేవారు. ధాన్యం

యెత్తుకుపోయీ, వారిపశువులనూ, గొఱ్ఱెలనూ తోలుకుపోయీ, పంట లన్నీ తొక్కిపాడుచేసీ చాలానష్టం చేసేవారు. జంతువులనే కాక, మనుష్యులనుకూడా యెత్తుకువెళ్ళేవారు. వారిని బానిసలుగాచేసి, తమమందలను కాపాడటానికి నియమించేవారు.

వ్యవసాయపు జనులుకూడా వీలైనపుడల్లా తమ యిరుగు పొరుగు వారిని దోచుకోడానికి యత్నించేవారు. ఆకురాలుకాలానికి పంటలన్నీ కోసేవారు. ధాన్యందాచేవారు. అటువంటపుడు దోపిడీకని జనులు బయలుదేరేవారు. ధాన్యమూ, నగలూ, పనిముట్లూ, బట్టలూ, అందినవన్నీ యెత్తుకుపోయేవారు. వీలైనంతమట్టుకూ మనుష్యులను చెఱపట్టి బ ధించి తీసుకపోవడానికి చూచేవారు. తమపొలాల్లో కాలువలు త్రవ్వనూ, కట్టలుపోయనూ, పొలందున్ననూ వారికీజనం పనికివచ్చేవారు. వ్యవసాయమూ, పశువులమందలూ యెక్కువగా పెఱుగని మొదటిరోజుల్లో యితర జాతి జనులనుబట్టి బానిసలుగా చేసేవారుకారు. ఎందుకంటే, అట్టి బానిసలు యేదో ఆపనీ యీపనీ చేసినా ,వారిభోజనానికీ, బట్టకూ చాలాఖర్చయ్యేది. ఆరోజుల్లో పాడిపంటలు బలంగానుండేవికావు.

వ్యవసాయమూ, పశువుల మందలూ యెక్కువగా పెఱగటంచేత తనకు కావలసిన దానికంటె యెక్కువ ధాన్యమూ, పాలూ, మాంసమూ, ఉన్నీ ప్రతివాడూ తయారు చేసుకోగలిగేవాడు. అటువంటి పరిస్థితుల్లో బానిసలుపయోగ పడేవారు. తనకూ, తన యజమానునకూ కావలసిన వస్తువులన్నీ బానిసవారే పండించ గలిగేవారు. క్రమంగా అధికార్ల యొక్క పని, తమ బానిసలు ఒళ్లువంచి పనిచేసేటట్లూ, వీలైనంత కొద్దిగా తినేటట్టూ చూచుకోటంగా మారిపోయింది.

ఈవిధంగా మనుజుడు తన సోదర మానవుని ఆపనీ ఈపనీ చేసేయొక ప్రాణమున్న పనిముట్టుగా మార్చాడు. తన నవుకరుల వ్యక్తిత్వాన్ని నశింపజేసి, బానిస శృంఖలాలతో వారిని తనకుబంధించుకొన్నాడు. ఎద్దు మెడకు కాడినెత్తి బిగించినట్లే, సోదరమానవునీ యుపయోగించటం ప్రారంభించాడు. నవుకరులు దున్నే పొలాలు వారివికావు; వారు నూర్చే పంటపై వారికెట్టిహక్కూ ఉండేదికాదు. కష్టమంతా నవుకరులదైతే, కష్టఫలితానికి హక్కుదారుడు యజమానుడై పోయాడు.

గోరీలు — వాని సందేశమూ

పురాతనకాలంలో మానవజీవితం యెట్లున్నదో గ్రహించడానికి ఎన్నోవేల యేండ్లక్రితపు ప్రపంచకానికి మనం పయనమై వెళ్ళాము. ఆ ప్రయాణంలో ఏదో ఒక వ్యూహంలో మాదిరి, గుహల్లో చిక్కుబడి పోయాము, లోతుగాత్రవ్వే కాలువలూ, నదీతీరాల ప్రాంతాలలో దారితప్పి పోయాము. మార్గాన్ని సూచించే గుర్తులూ, "ఈ బాట ఫలానాచోటుకు" అనే సంజ్ఞలూ యేవీ మనకగుపించాయికావు. అసలు వ్రాతంటే యేమిటో తెలియని పురాతన రాతియుగ ప్రజలు మన కట్టిగుర్తులూ, సంజ్ఞలూ యేర్పర్చడానికి యెట్లా వీలవుతుంది ? మన ప్రయాణంలో కనుపించిన ప్రతివిషయమూ, వస్తువూ యొక గొప్ప సమస్యగా పరిణమించింది.

క్రమంగా ఆ దారీ, తెన్నూలేని బాటలన్నీ వదలి యేదో కొంత నలిగిన కాలిబాటను యిప్పటికి త్రొక్కగలిగాము. చనిపోయిన వారి గోరీల మీదా, దేవాలయ గోడలపైనా అప్పటి జనుల వ్రాత మనకగుపిస్తుంది. దీన్ని నిజానికి వ్రాత అనడానికి వీలులేదు, ఎందుకంటే యీ వ్రాతలో అక్షరాలులేవు. ప్రతివిషయమూ పటాలచేత నిరూపించియుంటుంది. ప్రజలకు చెప్పేకథలూ, ప్రజల జీవిత గాథలూ, అన్నీ బొమ్మల వ్రాతలో లిఖించారు. ఎద్దును గురించి చెప్పాలంటే ఎద్దుబొమ్మా, చెట్టునుగురించి వ్రాయాలంటే, ఆకులూ, కొమ్మలతో నిండిన చెట్టుబొమ్మా వ్రాసారు.

వ్రాత, ప్రథమంలో, బొమ్మ వ్రాతగానే ప్రారంభమైంది. క్రమంగా యీ బొమ్మలు మారిపోయి మనమిప్పు డెరుగున్న అక్షరాలనే గుర్తులు యేర్పడ్డాయి. మన అక్షరాలనుచూస్తే అవి యేవేవో బొమ్మలనుండి వచ్చా యనుకోటం కష్టం. ఆంగ్లంలో మొదటి అక్షరమైన A అనేది యెద్దుతల యొక్క బొమ్మనుండి వచ్చింది. ఈ A ను తలక్రిందుగా త్రిప్పితే ఒక తలా రెండు కొమ్ములూ కనుపిస్తాయి ∀, యీ విధంగా. పూర్వం సిమైట్ జాతిజనుల అక్షరాల్లో యీ రెండుకొమ్ముల తల A అనే అక్షరాన్ని చూపించేది. "Aleph" అంటే వారిభాషలో "యెద్దు" మొదటి అక్షరమైన A ను ∀ యీ గుర్తుతో లిఖించేవారు. ఇదేమాదిరి ఆంగ్లభాష యొక్క ప్రతి అక్షరపు పూర్వగాథనూ శాస్త్రజ్ఞులు విచారించి కనుగొన్నారు. "O" అనే అక్షరము "కన్ను" నుండీ, "R" అనేది పొడుగు మెడపై నున్న తలనుండీ.... యీవిధంగా వచ్చాయి.

యెంతో ప్రయాసంమీదగానీ, జనులు వ్రాయటం నేర్చుకోలేక పోయారు. చాలా కొద్ది విషయాలే తెలిసిన పురాతన కాలంలో ఆవిషయాలన్నిటినీ జ్ఞప్తికుంచుకొనేవారు. ఆచారాలూ, కథలూ, గాథలూ, తరతరాలవారూ, వారి పూర్వీకులనుండివిని, తెలుసుకొనేవారు. పెద్దవాళ్ళంతా ఒక విధంగా మాట్లాడే పుస్తకాలమాదిరుండేవారని చెప్పవచ్చు. ఒక్క అక్షరమైనా పొల్లుపోకుండా వారికి తెలిసిన కొద్దివిషయాలూ తమ పిల్లలకు పెద్దవాళ్లు చెప్పేవారు. పిల్లలు వానిని శ్రద్ధగా వల్లించేవారు.

క్రమంగా వ్రాత కనిపెట్టబడింది. అందుమూలానజ్ఞాపకశక్తికి, మనుపటంతప్రయాస తగ్గింది. విషయాలను లిఖించటం ప్రారంభించారు జనులు. జాతివీరుల సమాధులమీద వారు పోరాడిన యుద్ధాలూ, జయించిన విజయగాథలూ బొమ్మల వ్రాతలో లిఖించేవారు. వచ్చేతరాల జనులీ వ్రాతనుండి తమ పూర్వీకుల శక్తిసామర్థ్యాలను తెలుసుకోగలిగేవారు. అన్యజాతులకు రాయబారుల పంపేటపుడు, ముఖ్యవిషయాలను, యే చెట్టుబెరడు ముక్కమీదో లేక కుండ తునకపైనో బొమ్మల వ్రాతలో గుర్తించి, మరచిపోకుండా ఉండడానికాతని చేతికిచ్చేవారు. భూలోకపు ప్రథమ గ్రంథం గోరీపైనా, ప్రథమాక్షరం చెట్టుబెరడుపైనా వ్రాయబడ్డాయి.

ఈ రోజుల్లో శాస్త్రపరిశోధనల ఫలితంగా మనం చెప్పదలుచుకొన్న విషయాలు నలుగురికీ అందేటట్టు బహుతేలికగా చెప్పగలుగుతున్నాము. టెలిఫోనూ, రేడియో, గ్రామఫోనూ, టాకీలూ, వీనిమూలాన ఎంతెంత దూరానుండే వాటినైనా వినవచ్చు. ఎవరో యెప్పుడో చెప్పిన మాటలనూ, పాడిన పాటలనూ వినడానికి వీలవుతోంది. ఇప్పటి గ్రామఫోను రికార్డుల పాటలు యింకొక నూరు సంవత్సరాలతరువాతకూడా వినడానికి అవకాశాలున్నాయి. ఇందుమూలాన మనం, మన పూర్వీకులకన్న యెన్నోవిధాల ముందంజవేశామని తెలుస్తోంది. కాని యిట్టి నూతన పరికరాలకు పునాది నాటింది మన పూర్వీకులేననేవిషయం మరచిపోరాదు. చెట్టుబెరడు ముక్కమీదా గోరీలపైనా బొమ్మల భాషను చిత్రించినపుడే మానవుడు తన ఉద్దేశాలనూ, అనుభవాలనూ రాబోయే తరాలవారి కందుబాటులోనుండే విధానం కనిపెట్టాడు. అసలే యెట్టి యేర్పాటూ లేనపుడు బొమ్మల వ్రాతను కనిపెట్టటం యెంతో గొప్పవిషయమని మనం వప్పుకోవాలి. ఆ బొమ్మల భాషనే క్రమంగా మార్చి అక్షరలిపిని తరువాత వచ్చిన ప్రజలు కనిపెట్టారు.

కత్తీ, డాలూ పట్టుకొని యుద్ధంచేసే వీరాధివీరుల చరిత్రలెన్నో బొమ్మలరూపంగా అనేకచోట్ల లిఖించబడ్డాయి. విజయమొందినవారు మేళ తాళాలతో సగర్వంగా వెడుతూంటే, ఓడిపోయిన ఖైదీలు తలలు వంచు కొని దీనంగా వారిని వెంబడిస్తారు. వారిచేతులకు తొడగిన సంకెళ్లూ, బంధించిన గొలుసులూ బానిసవృత్తి యేవిధంగా ప్రారంభించిందో చెప్పక చెబుతాయి, యీ పటాలభాషలో.

ఈజిప్టు దేవాలయపు గోడలమీద ఇట్టివే చిత్రాలెన్నో వున్నాయి. ఒకదాంట్లో అనేకమంది బానిసలు వరుసగా నిలబడి ఇల్లుకట్టడానికి ఇటుక రాళ్ళను అందిపుచ్చుకొని ప్రక్కవారికిస్తూన్నట్లు చిత్రించారు. ఒకనినెత్తిన ఇన్ని ఇటుకలతో నిండిన పెట్టెయుంటే, ఇంకొకడు కావిడిలో ఇటుకల మోసుక వెడుతున్నాడు. తాపీపనివాళ్లు గోడలుకట్టుతోంటే మేస్త్రీయొకడు రాతిపై కూర్చుని పనిచేయిస్తున్నాడు. మోకాళ్ళపై చేతులాన్చి, చేతిలో పెద్ద బెత్తమొకటి పట్టుకొన్నాడామేస్త్రీ. తానే ఎట్టిపని చేయడు ; ఇతరులు కష్టపడి పనిచేసేటట్లు చూడటం అతనిపని. కట్టుతున్న భవనందగ్గర యింకొక అధికారి నిలుచొని, చేతిబెత్తము నెత్తి బానిస నొకని కొట్ట బోతున్నాడు. అతడేదో తప్పుచేసాడు కాబోలు, పాపం !

బానిస జీవితం

బానిసలపట్టీ, అమ్మి, బానిసవ్యాపారం అనేకదేశాల్లో బాగా అల్లుకు పోయింది. ఆ రోజుల్లో తియోగ్నిస్ అనే గ్రీసుదేశపుకవి ఇట్లా వ్రాసాడు: "గులాబినుండి ఉల్లిపాయలూ, బానిస స్త్రీనుండి స్వాతంత్ర్యవ్యక్తులూ పుట్టరు." మొదట్లో బానిసలను తక్కువజాతి జనంగా యెవరూ భావించే వారుకారు. స్వాతంత్ర్యవ్యక్తులూ, బానిసలూ అంతా కలిసి పనిచేసేవారు, జీవించేవారు. ఒక్కొకయింటికీ తండ్రి "కులపెద్ద" గా నుండేవాడు. అతని కుమారులూ, వారి భార్యాబిడ్డలూ, బానిసలూ, వారిసంతానమూ, అందరూచేరి కులపెద్దయింట్లో నివసించేవారు. ప్రతివిషయంలోనూ అతని మాటప్రకారం అంతా నడచుకొనేవారు. అవిధేయతకు తండ్రి తన బానిస లను కొట్టి శిక్షించినట్లే తన కుమారులనూ శిక్షించేవాడు. ముసలిబానిసలు, చాలాకాలంగా ఆయింటి నవుకరీలోనున్నవారు, కొత్తగావచ్చిన కుఱ్ఱయజ మానిని "బిడ్డా" అనీ, "కుమారా" అనీ పిలిచేవారు. యజమాని అట్టి

వృద్ధబానిసను "తండ్రీ" అనేవాడు. అదీ అప్పటి ఆచారం. కొందరు బానిసలు తమ యజమానునితో సపంక్తిని కూర్చుని భుజించేవారుకూడా.

ఇట్టి అన్యోన్యప్రేమా, గౌరవమూ ఉన్నప్పటికీ, బానిస యెప్పటికీ బానిసగానే యుండేవాడు. అంటే అతనికి స్వాతంత్రమనేది ఉండేదికాదు. తన యజమానికి సంతృప్తి కలిగేటట్లు యెప్పుడూ అతను నడుచుకోవలసి యుండేది. ఇంటిలో నితరులకన్న ఆతనికే యెక్కువపని యుండేది, యెప్పుడూ. తన యజమానియొక్క ఆస్థిలో బానిసా ఒక భాగమేగాని, స్వతంత్రుడుగా ఎన్నటికీ ఉండేవాడుకాడు. యజమాని చనిపోగానే ఆతని పశువులూ, పొలాలతోపాటు బానిసలపైనా అతని కుమారునకు వారసత్వపుహక్కు యేర్పడేది.

క్రమంగా పూర్వము యజమానికి, బానిసలకూ ఉండే అన్యోన్య ప్రేమా, గౌరవమూ నశించాయి. పిల్లలందరకూ యజమాని వారితండ్రి, భార్యకు అధికారి ఆమెభర్త. కోడలు తన మామకు వినయవిధేయతలు చూపేది. కొత్తకోడళ్ళు, పెద్దకోడళ్ల చెప్పుచేతల్లోనుండేవారు. ఈవిధంగా ఒకరిపై నొకరు అధికారం ఛలాయించేవారు. అందరికీ లోకువగా, ఎవరేదిచెప్పినా చేయవలసినవారుగా బానిసలుండేవారు.

ఒక తెగకూ, యింకోతెగకూగల సమత్వం క్రమంగా అంతరించింది. ఒకరికి చాలా పశువులుంటే, యింకొకరి కుండేవికావు. వానినిచ్చి యితరులనుండి తమకు కావలసినవస్తువులను కొనుక్కోడానికి వీలుండేది. మొదటి నాణ్యములు, ఎద్దుచర్మంతోనే చేయబడ్డాయి.

బానిసలు, పశువులకన్నా యెక్కువగా అనేకపనుల కుపయోగపడేవారు. పశువులనూ, గొఱ్ఱెలూ, పందులూ మొదలైనవానిని కాపాడేవాడు, మేపేవాడు. సాయంత్రం కాగానే వానిని దొడ్లలోకి తోలి తాళంవేస్తాడు, పండిన పంటల నూర్చి ఇంటికి తెస్తాడు. ద్రాక్షగుత్తులనుండి రసం పిండటమూ, పాలనుండి వెన్నా, జున్నూ తయారుచేయటమూ అతనే చూచుకొనేవాడు. యజమానుల గాదెలన్నీ పుష్కలంగా ధాన్యంతోనింపేవాడు. సువాసన నూనెలతో పెద్ద జాడీలను నింపి యుంచేవాడు. ఇన్నిపనులూ చేయగల బానిసలకోసం తరుచుగా యుద్ధాలు జరిగేవి. యుద్ధానికి వెళ్ళే సమయాల్లో, తమ బానిసలను ఇండ్లదగ్గర వదలివెళ్ళేవారు. ఆ బానిసలు పాడిపంటల కాపాడుతూ కాలంగడిపేవారు.

కోట ముట్టడి

యుద్ధాలు సాగేకొలదీ ప్రజలకు యెక్కువ పని కలిగేది. ఈటెలూ, ఖడ్గాలూ, రథాలూ మొదలైన యుద్ధపరికరాలు చేయవలసియుండేది. శత్రు ఖడ్గాలనుండి తప్పించుకోను దేహానికీ, ముఖానికీ లోహపుకవచాలూ యీటెలు గుచ్చుకోకుండా ఆపుకోను డాలులూ చేశారు, వారిసిరీ, సంపదా యెక్కువవటంచేత, పూర్వంకన్నా యెక్కువ బందోబస్తుగా ప్రతిజాతివారూ ఆత్మరక్షణకు తగిన యేర్పాటులు చేసుకొన్నారు. పెద్ద కోటగోడలూ, బురుజులూ, అనేక పెద్ద గదులూ, వివిధరకాల సామాగ్రినిదాచేగిడ్డంగులూ, బలమైన ద్వారబంధాలూ, తలుపులూ యెత్తుగానుండే కొండలమీద త్వర త్వరగా నిర్మించబడ్డాయి.

కోటబురుజులనుండి యెన్నో మైళ్ళవరకూ చుట్టూ దేశం కనుపించేది. దూరాన యెక్కడో దుమ్ము మేఘంలేచేది; సూర్యకాంతిలో శత్రువుల యీటెలు తళతళలాడేవి. వెంటనే కోటలో పెద్ద కోలాహలం ప్రారంభమయ్యేది, యుద్ధసన్నాహాలతో. పొలముకాపు త్వరత్వరగా తన నాగలియెడ్లను కోటలోనికి తోలుకుయేవాడు. మంద కాపరులు గొఱ్ఱెలను వెంటనే యింటిముఖంపట్టించేవారు. ప్రతివాడూ, ప్రతిజంతువూ లోనికి రాగానే కోటద్వారం బంధింపబడేది. పేద్ద పిడుగు శబ్దంతో తలుపులు దిగజారేవి. రహస్యంగా బురుజుల రంధ్రాలనుండి యుద్ధవీరులు శత్రు రాకను కనిపెట్టేవారు. సమయం కనిపెట్టి వారిపై శరవర్షం కురిపించేవారు.

శత్రుసైన్యం కోటగోడల వెలుపల తమ విడిదిలేర్పర్చుకొనేవారు. అంత బలమైన కోటను ముట్టడించి స్వాధీనంచేసుకోడానికి కొన్ని నెలల కాలం పట్టినా పట్టవచ్చుని వారికి తెలుసు. ప్రతిదినమూ, ప్రొద్దున్నే కోట తలుపులు తెరువబడేవి, లోపలనుండి యీటెలూ, ఖడ్గాలూ పుచ్చుకొని కొందరు సైనికులువచ్చి, శత్రుపటాలాలను సంధించేవారు. ఒక్కొకరూ తమ యావచ్ఛక్తినీ వినియోగించి పరాయివానిని ఓడించాలని యత్నించేవారు. కోట ప్రజలకు తమ భార్యాబిడ్డలనూ, ఇళ్ల వాకిళ్ళనూ కాపాడాలనే ఆవేశం యెంతో, అంతే పేరాశ, ధనధాన్యాలు దోపిడిచేసి సంపాదించాలని కోటవెలుపల వాళ్ళకుండేది. పగలంతా పోరాడి, చివరకు రాత్రి, చాలా చీకటిపడ్డతరువాత, యెవరకూ తెలియకుండా, తమ సోదరుల శవాల యుద్ధ

భూమిపై వదలి, జనులు తిరిగి కోటలోనికి వెళ్ళేవారు. తెల్లారేదాకా యుద్ధం ఆగిపోయేది.

రోజులు గడిచిపోయేవి. ఎంతధైర్య, సాహసాలతో కోటలోని ప్రజలు పోరాడినా కొద్దికాలానికి వారికి అన్నపానీయాలకు కరువు ప్రారంభ మయ్యేది. శతృశూలాలకన్నా, ఖడ్గాలకన్నా, క్షుదాగ్ని బాధ దుర్భర మయ్యేది. గిడ్డంగులలోని ఆఖరు ధాన్యపుగింజలై పోయేవి. నూనెజాడీలు పూర్తిగా యింకిపోయేవి. కోటంతా ఆకలిగొన్న పిల్లల ఆక్రందనాలతో నిండిపోయేది. తల్లులు తమ హృదయాల్లో పొంగి పొరలివచ్చే దుఃఖాన్ని దిగమ్రింగుకొని బిడ్డలకన్నీరు నద్ది ఓదార్చేవారు. మొగవారు వింటే ఏం తిట్టిపోతారో అనేభయంకాదూ పాపం?

ఇట్లా కొన్నిరోజులు గడిచేటప్పటికి కోటను సంరక్షించే జనుల సంఖ్య తగ్గిపోయేది. శతృవులు చులాగ్గా లోపలకు వెళ్ళేవారు. కోట గోడల పడగొట్టి, జనుల గృహాలనూ, గాదెలనూ, కర్మాగారాలనూ భూమట్టం చేసేవారు. స్త్రీ పురుషులనూ, పిల్లలనూ చెరబట్టి బానిసలుగా పట్టుకుపోయేవారు. అంతవరకు స్వతంత్రజీవితాలు హాయిగాగడిపిన ప్రజ పాపం! బానిస శృంఖలాల కర్పితమయ్యారు.

విచిత్ర సమాధులూ - వాని గూఢార్థమూ

చాలా దేశాల్లో మైదానభూముల్లోనూ, సమప్రదేశాల్లోనూ కొన్ని చోట్ల పొడుగైన గట్టులవంటి దిబ్బ లనేకం కనుపిస్తాయి. ఒక్కొకచోట పెద్ద గట్టు ఒక్కటే ఒకటుంటుంది. కొన్నిచోట్ల యీ గట్టులన్నీ చిన్న పర్వతపంక్తిలాగా చేరియుంటాయి. ఆయాదేశపు చాలమంది ప్రజకీ గట్లే మిటో తెలియదు. పురాతనంనుండీ యీ గట్టులుండటం మూలాన వానిని గురించి రకరకాల గాథలు ప్రజల్లో అల్లుకుపోయాయి. నిజమేదో తెలియ నపుడు ఇట్టికథలు విశేషంగా పెరుగుతాయిగా?

భూతత్వశాస్త్రజ్ఞు లీవిచిత్ర గట్లను త్రవ్వారు. అందగుపించిన విషయాలనుబట్టి వారేమిచెప్తారంటే: చాలాకాలంక్రితం ఆ మైదానంలో వసించిన జనుల సమాధు లీగట్లు. లోతుగా, యీ గట్లలో మానవ అస్థి పంజరాలూ, కుండలూ, జాడీలూ, రాతివీ, కంచువీ పనిముట్లూ, గుఱ్ఱపు యెముకలూ అనేకం కనుపించాయి. చనిపోయినవారు పరలోకంలో సమాధిలో పాతిబెట్టినసామానుల నుపయోగించుకొంటారని వారియుద్దేశం.

అందుకనే వాని నావిధంగా పూడ్చిపెట్టేవారు. కాని చాలా పురాతనజనుల సమాధుల్లో అట్టివస్తువు లంతగా యేవీ యుండేవికావు. "తనది" అన బడే వస్తువు లాకాలంలో మనిషికి యుండేవికావు. మెడకు కట్టుకొన్న రక్షరేకులూ, జంతువేట కుపయోగించే యీటెలూ. ఇటువంటివేవో ఒకటి రెండురకాలు మాత్రముండేవి. ఇంటిలోనుండే వస్తువులన్నీ ఉమ్మడిగా అందరూ వాడుకొనేవారుగా ? అందుకని ప్రత్యేకించి "తనవి" అనడానికి అవసరమే కలిగింది కాదు. అందుకనే ఆ పురాతనకాలపు సమాధులన్నీ ఒకేమాది రుంటాయి. వానిలో ధనికులవనీ, పేదవారివనీ భేదాలుండవు.

ధనికులూ, బీదవారూ అనే తారతమ్యం ఎంతోకాలానికి తరువాతే ఉత్పత్తి యైనదని సమాధులపరీక్షిస్తే విశదమవుతోంది. డాన్ నదీతీరాన మూడురకాల సమాధులగుపించాయి. మొదటిదానిలో ధనికులూ, రెండో దాంట్లో సామాన్యులూ, ఆఖరుదానిలో నిరుపేదలూ పాతిబెట్టబడ్డారు. ఒక పెద్ద సమాధిలో, సరీగ్గా మధ్యలో చాలా లోతైన గోయి ఒకటి కనుపించింది. అందులోనే శవం పాతిబెట్టారు. గ్రీసుదేశపు మట్టికూజాలూ, బంగారు నగిషీ పనిగల యుద్ధకవచాలూ, చక్కని చెక్కడపు పనివాని తనం చూపే పిడులున్న చిన్న బాకులూ అందులో కనుపించాయి.

మధ్యరకం సమాధుల్లో బంగారునగలనేవి అంతగా కనుపించలా. గ్రీకు కూజాలవంటి వసలేలేవు. మూడోరకం, బీదవారి సమాధులు, వారి బ్రతుకులాగానే, నిరాడంబరంగా, దైన్యంగొల్పుతూ కనుపించాయి. ఇట్టి బీదవారి సమాధులే యెక్కువగా నున్నాయి, ఆనదీతీరంలో. ఆ పేద వాని తలకొకప్రక్క యీటే, యింకోప్రక్క నీళ్లుత్రాగేటందుకు మట్టిముంతా మాత్రం ఉంటాయి. పరలోకంపోయినా, బీదవాడిగానుండమనే యీలోక ప్రజల శాపం, అతని వదలదుకాబోలు, పాపం !

ఈ సమాధుల ప్రక్కనేయున్న పల్లెను పరీక్షిస్తే పూర్వపుజనుల జీవితవిషయాలింకా యెన్నో విశదమైనాయి. గ్రామంచుట్టూ యొక ప్రాకారమూ, దానిమధ్య నింకొకటీ యున్నాయి. ఈమధ్య భాగంలో గ్రీసుదేశం నుండీ, యితర ప్రదేశాలనుండీ వచ్చిన చాల ఖరీదైన సామాగ్రి యెంతో కనుబడింది. వెలుపలిభాగంలో, అంటే లోపల గోడకూ బయట ప్రాకారానికీ మధ్యభాగంలో అటువంటి వస్తువులేవీ కనుపించాయికావు. సాధారణ కుండలూ, కూజాలవంటివిమాత్రమున్నాయి. అంతకంటే యెక్కువ ఖరీ

దైనవీ, సుందరమైనవీ కొనడానికి ఆ గ్రామానికి వెలుపలిభాగంలోనుండే యీ జనులకు సాధ్యపడిందికాదు.

ఈవిధంగా ఏకాలంలోనో చనిపోయిన జనుల సమాధులు మన కెన్నో విచిత్రవిషయాల తెలుపుతాయి. ఒక్కొకసారి, తమయజమానితో సహా యెందరో బానిసలు పూడ్చిపెట్టబడేవారు భర్తలతోపాటు సమాధిలో వారి భార్యలూ దిగి పాతిపెట్టబడేవారు. మన హిందూదేశపు రసపుత్రుల సహగమనాచారంలాగా వారికీ అట్టి ఆచారముండేది. ఇన్నేసి పుటలు వ్రాసిన గ్రంథాలకన్న యీసమాధులెన్నో యిట్టి ఘోరవిషయాలను మనకు చెప్పక చెబుతున్నాయి. తండ్రి చనిపోతే తనతోపాటు తన యిద్దరి భార్యలనూ, బానిసలనూ భూగర్భానికి లాక్కొనిపోయేవాడు. కారణం ? వారంతా ఆతని ప్రత్యేకపుటాస్తి! ఆయాస్తిపై ఆతనికి సర్వాధి కారముండేది !!!

మనుజుడు కొత్త లోహాన్ని సృష్టిస్తాడు

భూగర్భంలో, పురాతన సమాధుల్లో దాచియుంచబడిన యెన్నో వస్తువులు బయటకు తీసారు. వానిని వస్తుప్రదర్శనశాలల్లో మనం చూడ వచ్చు. గాజుఅలమారుల్లోనున్న యీ వస్తువులను చూస్తూ నిలబడితే ఆలో చనా పరంపరలతో మనసు నిండిపోతుంది బంగారు పిడిగల ఖడ్గాలూ, బహుసున్నితంగా పెనవేయబడిన లోహపు గొలుసులూ, బంగారూ, వెండి జింకలూ, రెయిన్‌డీరులూ, యీవిధంగా యెన్నో మన దృష్టి నాకర్షించి, బంధించివేస్తాయి.

అంత సౌందర్యంగా వస్తువులు చేయడాన్నిబట్టి వారికి, కళలయం దభిరుచీ, నైపుణ్యమూ యెంత యెక్కువగానుండేవో గ్రహించవచ్చు. కంచుతో ఒక బాకును చేయడానికే యెంతోకాలం పట్టేది. మొట్టమొదటగా భూమినుండి ఖనిజపు రాళ్ళను త్రవ్వాలి. రాగిలోహము, ముద్దలు ముద్దలుగా దొరికేరోజు లప్పటికి గతించిపోయాయి. చెకుముకిరాతికోసం త్రవ్వినట్లే, లోతుగా గనులు త్రవ్వి రాగి ఖనిజాన్ని తీసేవారు. ఆ లోతు గనులలోదిగి తమ గొడ్డళ్ళతో ఖనిజపు రాళ్ళ నూడగొట్టి, తోలుసంచుల్లోనింపి పైకి తెచ్చేవారు.

తరువాత వారింకొక నూతన పద్ధతి కనిపెట్టారు. గనులలో పెద్ద మంటలు వేసేవారు. ఖనిజరాయి బాగా కాలినపుడు, ఆ గని గోడలను

చన్నీటితో తడిపేవారు. వేడికి నీరంతా ఆవిరై, మేఘాలుగా లేచేది. రాయి పగిలి ముక్కలై క్రిందబడేది. ఆరోజుల్లో గనులు అగ్నికొండల్లాగా నుండేవి. వానిలోనుండి, నిప్పుకొండలనుండి వచ్చేటట్లు, పొగలూ, ఆవిరీ, మంటలకాంతీ వచ్చేవి. ఇంగ్లీషులో అగ్నిపర్వతానికి "వాల్కనో" అంటారు. ఈ మాట "వల్కన్" అనే పదంనుండి వచ్చింది. వల్కన్ ఒక పురాతన దేవునిపేరు. ఆదేవుడు పెద్ద కమ్మరివాడట!

ఖనిజరాతిని తెచ్చి కరగించేవారు. ఇష్టంవచ్చినట్టి రూపంగా పోత పోయడానికీ, గట్టిగా నుండేటందుకూ, ఆ రాగిళ్ళతో తగరపు ముక్కలూ కలిపి కరిగించేవారు. తగరమూ, రాగీకలిసి, కంచులోహం తయారయ్యేది. కొత్త గుణగణాలూ, ఉపయోగాలూగల యీ కంచును, మనుజుడు తానే నిర్మించాడు; సృష్టించగలిగాడు.

పురాతనరోజుల్లో జాతిలోని ప్రతివాడూ వేటకాడుగా నుండేవాడు. అందుకని ప్రతివానికీ రాతిపనిముట్లూ విల్లులూ, అంబులూ చేయటం తెలిసి యుండేది. ఒకడు కాకుంటే ఇంకొకడాపనిని కావలసినపుడల్లా చేయగలిగే వాడు. ఆ పనికి ప్రత్యేక నైపుణ్యమేదీ అంతగా అవసరమయ్యేదికాదు.

రాగీ, తగరాలనుండి కంచును చేయటమూ, దానితో రకరకాల వస్తువులు చేయటమనేది అట్లా తేలికైన పనికాదు. ఏదో లేతకొమ్మను తీసుకొని దాని రెండుచివరలూ వంచి బిగించి విల్లుచేయడానికీ, కంచు వస్తువులు చేయడానికీ యెంతో తేడావున్నది. కొన్నియేండ్లు కృషిచేస్తేనే గాని లోహపు కవచాల చేసే వృత్తిలో ఆరి తేరటం వీలయ్యేదికాదు జను లకు. తండ్రినుండి అతనిపిల్లలు అట్టివృత్తుల నేర్చుకొనేవారు. ఒక్కొక జాతిజనులు ఒక్కొకరకపు శిల్పాన్ని తమ స్వాధీనం చేసుకొని వృద్ధి పర్చేవారు. ఒక జాతివారంతా కమ్మరులైతే, యింకొకరంతా కవచాలు చేసేవారుగానూ, వేరొక తెగవారు రాగిలోహపు పనివారుగానూ పేరు సంపాదించుకొన్నారు. వారి ప్రఖ్యాతి నల్దెసలా వ్యాపించింది.

నాదీ — నీదీ

మొదట్లో కార్మికులంతా తమజాతికీ, తమ గ్రామానికీ కావలసిన వస్తువులు మాత్రమేచేశారు. కాలక్రమంగా లోహపు కవచాలూ, మట్టి పాత్రలూ మొదలైనవి చేసేవారు. తమవస్తువుల నితరులకిచ్చి వారినుండి ధాన్యమూ, బట్టలూ, ఇంకా యితర వస్తువులూ పుచ్చుకోటం మొదలు

పెట్టారు. ఇందుమూలాన జనులలో వృత్తిపనివారనీ, వ్యవసాయకులనీ రెండుతెగల భాగాలేర్పడ్డాయి. ఆకాలంలోనే ధనికులూ, బీదలనే భేదం కూడా తలయెత్తింది. క్రమంగా యిట్టినూతన భావాలు బలపడి పూర్వం ఐక్యంగానుండే సంఘంలో భేదాలూ, తారతమ్యాలూ పెఱిగాయి.

మొదట్లో వృత్తిపనివారు సంఘానికి కావలసిన వస్తువులన్నీ చేసే వారు. సంఘప్రజలా వస్తువులనుపయోగించుకొనేవారు. వృత్తిపనివారికి, యితరులకు మాదిరే ఆసంఘంయావత్తూ అన్నవస్త్రాలిచ్చి, ఇంకాతగిన సదుపాయాలు చేసికాపాడేది. క్రమంగా తానుచేసిన వస్తువులను యితరుల కిచ్చి తనకు కావలసిన వస్తువుల వారినుండి తెచ్చుకోటం మూలాన అట్లా తెచ్చుకొన్న వస్తువులు ప్రత్యేకించి తనవనే భావం మనుష్యుల్లో పుట్టింది. వానిని తమ సంఘజనుల కొఱకు వినియోగించవలసిన అవసరం వారికగు పించిందికాదు. తనురెక్కలకష్టంతో చేసిన వస్తువు "నాది" అనేభావం మనుజునికి కలిగింది. అతనూ, అతని కుటుంబీకులూ ఆకష్టఫలితానికి హక్కుదారులేగాని అన్యులుకాజాలరని వారనుకొన్నారు. ఆవస్తువుల చేయడానికీ, వానినిచ్చి యితరులనుండి వేరేవస్తువుల తెచ్చుకోడానికి వారికి సంఘం యేవిధంగా గాని తోడ్పడలేదనే భావం వారికి కలిగింది.

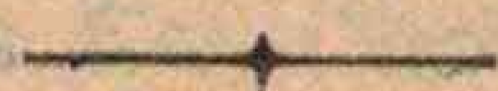
జనులు విడివిడిగ "తమ" యిండ్లలో నుండటం ప్రారంభిం చారు. గ్రీసూ, మైసినే, టైరిన్సు దేశాలలోనుండే పురాతన గ్రామ శిథిలా లీవిషయం స్పష్టంగా చూపుతాయి. అందరికన్నా యెక్కువ ధనికులు కొండమీద గట్టి ప్రాకారాలమధ్య యిండ్లు కట్టుకొని నివసించేవారు. ఇతరులకందకుండా తమ ధన, ధాన్యాలను దాచుకోవాలనే ఉద్దేశమే ఆప్రాకారాలకూ, బందోబస్తుగా యితరులకందకుండా కొండలమీద యిండ్లు కట్టుకోడానికీ కారణం. ఆయెత్తు గోడలమధ్య అజాతికంతకూ అధిపతి యైన సైన్యాధికారీ, అతని భార్యాబిడ్డలూ వసించేవారు. కొండక్రిందనున్న లోయలో నిరుపేదలైన పొలము కాపులు, తమ మట్టిపాకల్లో వసించేవారు. ఈ కొండ కిరుగు పొరుగు భాగాల్లో వృత్తిపనివారు నివసించేవారు.

అట్టి గ్రామాల్లో, నగరాల్లోనూ సమత్వమనే భావం మనుష్యుల హృదయాలనుండి త్వరలో అంతరించింది. సామాన్యప్రజ - వారే యితరులకన్న యెప్పుడూ యెక్కువగానుండేవారు - ధనికులనూ, తమ సైన్యాధిపతినీ, యితర పెద్దలనూ, వారి ధనధాన్యాలనూచూచి ఓర్వలేక పోయారు. కాని, వారినేమీ చేయలేకపోవటంచేత వారంటే భయము

వారిలో జనించింది. ఆ భయమే, తిరిగీ వారి అశక్తతా, అసూయతలతో మిళితమై గౌరవంగా తయారయింది. బీదలు ధనికులను గౌరవించటమూ, వారంటే దిగ్భ్రమజెంది పూజించటమూ అనే వికృత భావాలు జనుల కలవాటైనాయి. ధనికులకు, తామట్లా ధనాఢ్యులుగానుండటం గొప్ప అదృష్టమనీ, అది తమ పూర్వసుకృతఫలమనీ తోచింది. ధనికులపట్ల దైవమున్నాడు, వారు ధనికులుగానుండటమే ఆ దైవకటాక్షానికి సూచన అనే విషయాన్ని ధనికులు తమ బిడ్డలకు ఉగ్గుపాలతో రంగరించి పోసేవారు.

వ్యవసాయకులు, వృత్తిపనివారియెడల సోదరభావంతో మెలిగేవారు కారు. నేలను త్రవ్వి గనులలోదిగి పనిచేసేరంటే యెట్టి ఆదరణ చూపేవారు కారు. ఏదో అగ్నిపర్వతంలాగా పొగలూ, దుమ్మూ, మంటలూ, ఆవిరులూ పైకిజిమ్మే గనిలోకిదిగి, బయటకువచ్చినపుడల్లా మసిపూతతో నల్లగా కనుపించేవారినిచూస్తే జనులకు ఒకవిధమైన భయంవేసేది. అతనిలో యేదో మంత్రశక్తి యుందికాబోలు, నేలక్రింద యేదయ్యమో, భూతమో అతనికి దారిచూపిస్తుందికాబోలు. లేకపోతే ఆచీకట్లో పని చేయటం దుర్లభమనుకొనేవారు. సాధారణ ఖనిజపు రాతినుండి మెరిసే యెఱ్ఱని రాగినీ, కంచునూ చేయడాని కాతనికేదో గొప్ప మంత్ర, తంత్రాలు వచ్చియుంటాయని సాధారణ జనులనుకొనేవారు. అతడంటే భయమూ, వాడికెంత దూరంగానుంటే, అంతమంచిదనీ వారికి తోచింది.

ఇటువంటి యుద్దేశాలు కేవలం గ్రీసుదేశంలోనేకాదు, అన్నిచోట్లా ప్రబలాయి. ధనికులకు ధనం యెట్లా వచ్చిందో జనులు మరచిపోయారు. బీదవాడుగా పుట్టటమూ, గొప్పవానికడుపున పుట్టటమూ, కేవలం దైవాధీనమనుకొన్నారు. ధనికులపట్ల దైవముంటాడు. పాపం చేసినవారు పేదవారుగా పుడతారు. వారనుభవించే కష్టాలూ, బాధలూ, సమస్తమూ, వారి పాపఫలితం. అన్యులేవిధంగానూ వారిస్థితిని మార్చజాలరు. ఇట్టి వికృత, వింతభావాలు ప్రజల హృదయాల్లో బలపడిపోయాయి.

పెరుగుతూన్న లోకం

శాస్త్రీయ దృక్పథ ప్రారంభం

మొదటి రోజుల్లో యీలోకమేమాత్రం అర్థమయిందికాదు. మనుష్యులకు అంతా విచిత్రంగా, దురూహ్యంగానుండేది. కంటికగుపించని గొప్పశక్తులెన్నో ప్రతిచోటా దాక్కొనియుండేవి. కొన్నిమంచినీ, కొన్ని చెరుపునూచేస్తాయి, మనుష్యులకు. ఏదంటే యెట్లాపరిణమిస్తుందో, ఏపని చేస్తే ఎట్టిఫలం దక్కుతుందో వారికి తెలియక యెప్పుడూ భయపడుతూ, జీవితాలు గడిపేవారు.

తగిన లోకానుభవం లేనందుచేత, చీకటిపడితే తిరిగీ తెల్లవారుతుందో లేదో, ఈ సారి చలికాలం గడచి తిరిగీ చిగురింతకాలం వస్తుందో రాదో అనే భయాలెన్నో వారికుండేవి. సూర్యోదయం కావాలనీ, వర్షాలు కురవాలనీ, ఎండలు కాయాలనీ పూజలూ, పునస్కారాలూ చేసారు, ఆరోజుల్లో. ఈజిప్టు దేశపురాజైన, " ఫేరో " కు, సూర్యునిపై గొప్ప అధికారమూ, శక్తీ ఉండేదని ఆదేశ జను లనుకొనేవారు. ప్రతి రోజూ ప్రొద్దున్నే గుడిచుట్టూ ఫేరోరాజు ప్రదక్షిణం చేసేవాడు. ఆ ప్రదక్షిణం పూర్తియైతే సూర్యుడూ ఆకాశమార్గాన తన ప్రయాణాన్ని పూర్తి చేసుకోగలుగుతాడని వారనుకొనేవారు. ఆకురాలుకాలంలో సూర్యుని యెండ అంత తీక్షణంగా నుండేదికాదు. సూర్యుని కా కాలంలో బలం తక్కువ; సరీగా ప్రయాణం సాగించలేడు. అందుకని పట్టుకొని నడువడానికి చేతికఱ్ఱ అవసరం అనుకొన్నారు. అందుకని ఆకురాలు కాలంలో " సూర్యభగవానుని చేతికఱ్ఱ" పండుగను చేసేవారు, ఈజిప్టులో.

మానవజీవితం అట్టి యుద్దేశాలతో బయలుదేరింది. కాని తమ వివిధ జీవితానుభవాల మూలానా, కొత్త కొత్త పనులు కనిపెట్టి చేయటం చేతా జనులకు యీ సృష్టీ, దాని గుణతత్త్వాలూ, నియమాలూ విశదం కాజొచ్చాయి. రాతిముక్కను చెక్కి బాణపు మొనను చేసేటప్పుడు ఆ రాతి గట్టిదనమూ, నునుపూ, గరుకుదనాలూ, యేప్రక్క చెక్కితే చక్కగా చీలి, ముక్కలవుతుందో అనే ఇట్టివిషయాలెన్నో మనుజునికి బోధపడ్డాయి. కాని ఇతర రాతిముక్కల చెక్కినా అదేవిధంగా జరుగుతుందా ? ఈ ప్రశ్నకు "ఔన"నే జవాబు మానవు డీయలేకుండేవాడు.

ఈ రాయిని చెక్కితే ఇది యేడువలేదూ, మాట్లాడలేదూ; కాబట్టి యితర రాళ్ళవిషయమూ అంతేనని అతడు గ్రహించుకోలేకపోయాడు మొదట్లో. ఒకవేళ కొన్నిరాళ్ళకు నొప్పికలిగి అవి మాట్లాడినా మాట్లాడవచ్చు; యేడ్చినా యేడువవచ్చు అని వారనుకొనేవారు. సృష్టిలో యే రెండువస్తువులూ ఒకేమాదిరి ఉండవని అతనికి తెలుసు. కాబట్టి కొన్ని అనుభవాల నాధారంచేసుకొని లోకవ్యవహారాలీవిధంగాజరుగుతాయి, యీతీరుగా జరుగవని చెప్పటం దుస్సాధ్యమనుకొన్నాడు. రాతినాగలిని కొత్తగా చేయాలంటే, సరీగా పాతనాగలిమాదిరే దాన్ని చేయాలి. లేకపోతే అదినేలను దున్నుతుందనే ధైర్యం వారికేమాత్రం ఉండేదికాదు.

క్రమంగా యెన్నోయేండ్లు, వేలకొలది సంవత్సరాలు, గడచిపోయాయి. రకరకాలరాళ్ళతో పనిముట్లుచేయటంచేత వారికి రాయియొక్క తత్త్వం అర్థమయింది. రాళ్ళన్నీ గట్టిగానుంటాయి; అంటే రాయి ఒకగట్టి పదార్థం అని వారు తెలుసుకోగలిగారు. ఏరాయీ మాట్లాడేదికాదు. కాబట్టి రాళ్లుమాట్లాడవు. ఈ విధంగా వస్తువుల నైజమూ, గుణగణాలూ, మొదలైనవి వారుగ్రహించుకోటం ప్రారంభంకాజొచ్చింది. శాస్త్రపరిశోధనలకూ, శాస్త్రీయమైన ఉద్దేశాలకూ దృక్పథానికి అప్పుడే పునాది నాటబడింది.

"చెకుముకి గట్టి రాయి" అని యేవృత్తిపనివాడైనా అన్నపుడు, వాడు చెప్పిన విషయం ఏదో ఒక ప్రత్యేక చెకుముకి రాతికి మాత్రమే అన్వయించి, తక్కిన రాళ్ళ నైజాన్ని వర్ణించదనేభావం అంతరించింది. ఆమాట అన్ని చెకుముకి రాళ్ళ స్వభావాన్నీ తెలుపుతుందని జనులు గ్రహించుకోగలిగారు. చెకుముకియొక్క గట్టితనం సృష్టిలో స్వభావసిద్ధమైన విషయమనీ, అట్టి విషయాలే యింకా యెన్నో ఉన్నాయనీ వారికి తెలిసింది. "చలికాలం తరువాత, చిగురింతకాలం వస్తుందం"టే, కాదని యెవరూ అనరు. ఆవిషయం నిజమేనని మనందరకూ అనుభవంమూలాన తెలుసు, ఋతుక్రమాన్ని మన పూర్వీకులు అనుభవంమూలాన గ్రహించుకోడానికి కొంతకాలం పట్టింది. అట్లా తెలుసుకోటంమూలాన ఒకేఋతువు తిరిగీ వచ్చేటప్పటికొక యేడాదిపట్టుతుందని వారు గ్రహించారు. అప్పటినుండీ సంవత్సరాలు లెక్కించటం జనులకలవాటయింది.

ఈజిప్టులోని నైలునది యేటేటా వరదలువచ్చి నిండేది. ఆవరదలు వచ్చే సమయాన్నిబట్టి సంవత్సరాలు లెక్కించటం వారు ప్రారంభించారు. నైలునది వారికి సుభిక్షం పెట్టేదేవతనే ఉద్దేశం ఉండేది. అందుకనిపూజా

రులు నదీతీరపు దేవాలయాలమీద నీరెంత యెత్తుకువచ్చేదో యేపేటా గుర్తించేవారు. ఇప్పటికీ దేవాలయాలమీద ఆగుర్తులగుపించుతాయి.

వేసవి కాలంలో పొలాలన్నీ యెండి బీట్లుపడేవి. పసుపురంగు బురదనీరు నదికెప్పుడు తగులుతుందా అని ఆతురతతో జనులు యెదురు చూచేవారు. వారిపై దేవతలాగ్రహించి నదికి నీరెక్కకుండాచేస్తే వారిగతి యేమవుతుందోననే భయపడేవారు. గ్రామ గ్రామాలనుండీ కానుకలూ, కట్నాలూ దేవాలయాలకు జనం తెచ్చేవారు. పూజారులకు వానినర్పించి నైవేద్యంపెట్టి నదికి నీరురావాలని దేవుని పూజింపమనేవారు, గ్రామవాసులంతా. ప్రతిరోజూ ప్రొద్దునేలేచి గుడిపూజారులు నీరువచ్చిందేమోనని చూడడానికి నదికివెళ్ళేవారు. సాయంత్రం దేవాలయపు విశాలమైన డాబాలపై కెక్కి నక్షత్రరాసులను పరికించేవారు. వానిస్థానాలనుబట్టి యింకెన్ని రోజుల్లో నదిలో వరదలు రాగలవో పూర్వానుభవాన్నిబట్టి లెక్కించుకొనేవారు. "దేవత లనుగ్రహించారు; ఇక మూడురోజుల్లో నది నిండుతుందని" జ్యోతిషం చెప్పినట్లు జనులకు చెప్పేవారు.

క్రమంగా అంతకుముందగమ్యగోచరంగా నుండే భూలోకపు విషయాలెన్నో జనులకు అర్థంకాజొచ్చాయి. భూలోకపు ప్రధమ నక్షత్రాలయాలు ఐగుప్తు దేవాలయ డాబాలపై స్థాపింపబడ్డాయనటం అతిశయోక్తి కాదు. కుండలూ, లోహపు సామానులూ చేసిన పురాతన జనులే మొదటి శాస్త్రపరిశోధకులనటమూ అబద్ధంకాదు.

విషయాలనూ, వస్తువులనూ పరిశీలించటమూ, లెక్కించటమూ, వానినుండి నికరమైన సిద్ధాంతాలనుగ్రహించటమూ జనులు నేర్చుకొన్నారు. ఈకాలపు శాస్త్రపరిశోధనలకూ, శాస్త్రీయంగా విషయాల పరికించే అలవాటుకూ ఆరోజుల్లోనే పునాదినాటబడింది. ప్రకృతీ, దానియందుండే శక్తులను గ్రహించడానికి జనులు యత్నాలుచేసే ఆకాలంలో వారికింకాసూర్య, చంద్ర, నక్షత్రాలనూ, నదులనూ, మేఘాలూ మొదలైనవానిని పూజించే అలవాటు వదిలిందికాదు. లోకతత్త్వం అర్థమయ్యేకొలదీ, క్రమంగా అట్టి ఆచారాలు వెనుకబడ్డాయే, కాని ఒక్కసారిగా రూపుమాసిపోలేదు.

దేవుళ్లు దేవలోకానికి వెళ్ళటం

మొదట్లో ప్రతి చెట్టులో, రాతిలో, జంతువులోనూ దేవతలుండేవారని మనుష్యులను కొనేవారు. క్రమంగా ఆ యుద్దేశం మారటం మొదలు

పెట్టింది. ప్రతి జంతువులోనూ ఒక్కొక దేవతాస్వరూపం ఉటుందనే భావం మారి, అవన్నీ నివసించే వనానికంతా ఒక్క వనదేవత ఉంటుం దనుకొన్నారు. అదేమాదిరి ప్రతి ధాన్యపు కంకిలోనూ దేవతలుంటారని పొలము కాపులు మొదట్లో అనుకొన్నారు. తరువాత వారికందరకూ సుభిక్షంపెట్టి, పంటల బాగా పండించే ధాన్యదేవత యొక్కతే ఉంటుం దని ఊహించారు. అట్టి దేవతలు నలుగురు మనుష్యులూ తిరిగేచోట ఉండరనీ, యెక్కడో పుణ్యప్రదేశాల్లోనే ఉంటారనే భావం కలిగింది. దూరంగా యే కొండ శిఖరంమీదో అట్టి దేవతలకు స్థానాలేర్పాటు చేశారు. వివిధ పదార్థాల స్వభావాలూ, అవి వర్తించే విధానమూ క్రమంగా జనులకు అర్థంకావటంచేత వానిలో యేదో దేవుళ్ళున్నారంటే వారి మనస్సులకు సమంజసంగా తోచిందికాదు. అందుకనే జనులు సాధారణంగా వెళ్ళలేని ప్రదేశాలకు ఆదేవతల నివాసాలు మార్చబడ్డాయి.

క్రమంగా జనులు దుర్గమారణ్యాల్లోకి వెళ్ళారు. మేఘాలు క్రమ్ముకొని యెప్పుడో ఒకపుడుగాని గోచరంకాని కొండ శిఖరాల నెక్కారు. అక్కడుండే సమస్తవిషయాలూ వారు గ్రహించారు. అటువంటిచోట దేవతలున్నారనే పూర్వపుటుద్దేశాలు వారికి విడ్డూరంగా తోచాయి. కాబట్టి ఆ దేవుళ్ళంతా ఆకాశానికీ, భూగర్భానికీ తమ నివాసం మార్చుకోవలసి వచ్చింది. ఆకాశంలోనుండే ఆ దేవతలు తమ భక్తుల కెన్నోవిధాల తోడ్పడి మేలుచేసేవారనే కథలు ప్రతిదేశంలోనూ ఉన్నాయి. యుద్ధసమ యాల్లో దేవుళ్లు తమపక్షంవారికి సహాయంచేసేవారు. మేఘాలూ, గాలి దుమారములూ శత్రువులకడ్డంగా లేచేవి. దారీ తెన్నూ తెలియక వారంతా గల్లంతుపడేసమయంలో దైవసహాయంచేత వారోడించబడేవారు. ఇటు వంటి గాథలెన్నో ప్రతిదేశంలోనూ జనులు చెప్పుకొంటారు. కాని యివన్నీ యెప్పుడో పూర్వం జరిగాయట. ఇప్పుడట్టి విచిత్రాలు జరుగుతాయని యెవ్వరూ ఒప్పుకోరు.

ఈవిధంగా దేవుళ్లు మానవుని పరిసరప్రదేశాలనుండి, దూరస్థానా లకూ, అక్కడినుండి ఆకాశానికీ, పాతాళలోకానికీ వెళ్ళిపోయారు. ఈలోకంనుండి ఆకాశానికీ, పాతాళలోకానికి తమ నివాసాల మార్చు కొన్నారు. ఈరోజుల్లో అటువంటి దేవుళ్లున్నారని నమ్మేవారు చాలా కొద్దిమందే ఉన్నారు. ఏవో కథల్లోనివిషయాల్లాగా, ఆ పురాతన దేవుళ్లూ, వారి కృత్యాలూ మనం చెప్పుకొంటామేగాని, మన కంతకంటె వారితో యెట్టి

జోక్యమూలేదు. దగ్గరనుండి దూరానికీ. నేటినుండి నిన్నటికీ దేవుళ్ళను దాటించివేసారు, మనుజులు.

పూర్వం తమ కోర్కెలీడేరడానికి మనుష్యులు దేవుళ్ళకు పూజలూ, ప్రసాదాలూ, అర్పించి తృప్తిపరచవచ్చునుకొనేవారు. ఒక్కొక కార్య సిద్ధికీ, ఒక్కొకవిధమైన మతాచారమూ, పూజావిధానమూ ఉండేవి. మొదట్లో ఈ ఆచారాలు చాలా సర్వసాధారణంగా తమాషాగానూఉండేవి. వానలు కురవడానికి నోట్లోనీరుపోసుకొని, నృత్యంచేస్తూ ఆ నీటిని ఉమిసే వారు. అట్లాచేస్తే వానదేవుడు తృప్తిజెంది వర్షాలు కురిపిస్తాడట. కారు మేఘాలను నల్దిక్కులకూ పారతోలడానికి దేవాలయపు డాబానెక్కి, గాలి వీచేటట్లు గట్టిగా ఊదేవారు. క్రమంగా అట్టి ఆచారాలేవీఫలించవని జనులు గ్రహించుకోగలిగారు. అయా దేవతల తృప్తిపర్చడానికీ, తమ కార్యసిద్ధికీ యెట్టిపూజలు చేయాలో, ఏ మంత్రాలుపఠించాలో అనేవిషయాలన్నీ పూజా రులకు వప్పగించారు. ఈ పూజారులు దేవాలయపరిసరాల్లో నివసించేవారు, గుడి డాబామీదికెక్కి, నక్షత్రాల పరిశీలించి రానున్నవిషయాలను జనులకు చెప్పేవారు. ఏదన్నా యుద్ధాని కుపక్రమించేముందు తన ప్రజ గెలుస్తారో, లేదో అనే విషయాన్ని ఆతడు దేవుళ్ళ నడిగి తెలుసుకొని చెప్పేవాడు.

ఈవిధంగా దేవుళ్లు, క్రమేపీ సాధారణ మనుష్యులకు దూరమై పోయారు. తమ జీవితాల్లో తారతమ్యాలూ, హెచ్చుతగ్గులూ ఉండటమూ, ధనికులూ, నిరుపేదలూ, గౌరవనీయమైన వృత్తులుచేసేవారూ, హీనవృత్తి పనివారూ అనేభేదాలుండటమూ చూచి, దేవుళ్లు జనులందరినీ నిష్పక్ష పాతంగా చూస్తారని వారు నమ్మలేకపోయారు. ఈ హెచ్చుతగ్గులు దైవ కల్పితములనీ, రాజులు దేశాల పరిపాలించేటట్లే, దేవుళ్ళూ మన జీవితాల నియామకంచేసి పాలిస్తారనీ, ప్రతివాడూ తనకు దైవికంగా కల్పించబడిన స్థితితో తృప్తిజెంది జీవించాలనీ పూజారులు జనులకుచెప్పేవారు. ఎందరో ఆమాటలు నమ్మారు. కాని, "అంతా దైవేచ్ఛ" అనీ, తమకేమీ బాధ్యత లేదన్న సిద్ధాంతాన్ని కొందరంగీకరించారు కారు. ఒక గ్రీసుదేశీయ కవి యిట్లా వ్రాసాడు: "జ్యూస్ — దేవునిపేరు — యొక్క నిష్పక్షపాత గుణమూ, న్యాయమూ నాకర్థంకావటంలేదు. మంచివారు కష్టపడు తున్నారు; దుర్మార్గులు సుఖజీవితాలు గడుపుతున్నారు. తమ తండ్రులు చేసిన పాపాలశిక్షను, పిల్లలనుభవిస్తారు. దేవుళ్ళంతా నరలోకాన్ని వదలి పెట్టి దూరంగా యే కైలాసానికో వెళ్ళిపోయారు, నివసించడానికి."

మొదటి జనులకు నిజానికీ, కల్పితవిషయానికీ భేదంతెలిసేదికాదు. అనుభవంమీద సంపాదించిన జ్ఞానానికీ, యితరులుచెప్పగా గ్రుడ్డి నమ్మకంతో సరేనని ఒప్పుకొనే విషయాలకూ పూర్వీకుల కెట్టితేడా కనిపించింది కాదు. ఎన్నో వేలయేండ్లు గడిస్తేనేగాని మూఢనమ్మకాలూ, ఆచారాలూ త్యజించి, జనులు జ్ఞానసంపాదనకు కృషిచేయటం ప్రారంభించారుకారు. తామేవిషయాలనూ, వస్తువులనూ పరిశీలించి వాని నిజతత్త్వం కనుక్కోటమెంత అవసరమో వారు కొన్ని వేలసంవత్సరాలు గడిచిన తరువాతేగాని, అంతకుముందు తెలుసుకో లేకపోయారు.

పురాతన కథలూ, గాథలూ వింటోంటే, పూర్వపు గేయాలు చదువుతోంటే కేవలం జనులు తామే చేసిన పనులూ, నెరవేర్చిన కార్యాలేవో, ఏదేవతలో వారికి సహాయపడి చేయించిన విషయాలనేవేవో విడివిడిగా తెలుసుకోటం కష్టం. మన రామాయణ, భారత, భాగవతాల్లోని విషయాలన్నీ ఇట్టిస్థితిలోనే యున్నాయి. అటువంటి కావ్యాలు చదివేటపుడు ఇది నిజమైనవిషయమూ, యిది కల్పితవిషయమూ అని చెప్పటం కష్టం. ఏదైనా ఒక దేశాన్ని వర్ణిస్తే అందలివిషయాలెంతవరకు భూగోళశాస్త్రబద్ధమో, యెంతవరకు కల్పితమో తెలియటం కష్టం. గ్రహాలను గురించీ, నక్షత్రాలను గురించీ, శాస్త్రబద్ధమైన యేవిషయాలు వారికి తెలుసో, యెంతవరకూ తెలుసో కనుక్కోటం కష్టం. యెందుకంటే నక్షత్రఫలాలూ, గ్రహబలాలూ అనే జ్యోతిష విషయాలనుకూడా ఆ నక్షత్రశాస్త్ర పరిభాషతో మిళితంచేసి ఉపయోగించేస్తారు. ఇందులో నిజమేదో, కల్పితమేదో తెలుసుకోటం కష్టం. చారిత్రకవిషయాలేవో, కల్పనాకథాంశములేవో పూర్వగాథలనుండి కనుక్కొనటం అంత తేలికైనపనికాదు. మహాభారతంలోని కౌరవులూ, పాండవులూ చారిత్రకంగా ఉన్నారని అనుకొన్నా అందులో వ్రాయబడిన అనేక విషయాలూ, ఎంతవరకు కల్పితమో యెట్లా చెప్పగలం? భూగోళశాస్త్రసంబంధమైనవీ, చారిత్రకమైనవీ యెన్నో విషయాలు అట్టి గాథల్లో నిజానికి నిజంగా నిరూపింపబడినా, ఇతరవిషయాలనేకం కవి ఊహించటంలో, వర్ణించటంలోనూ ఉండే చమత్కారంమూలాన పుట్టియుండవచ్చు. ఇదేమాదిరి శ్రీకృష్ణుని బాల్యలీలల్లో యెన్నినిబద్ధమో, యెన్ని గ్రంథకర్త చమత్కృతినిచూపేవీ, యెన్ని గూడార్థంగల ఉపమానాలంకారాలో చెప్పలేము. కాళీయమర్దన, మంధరగిరి నెత్తటంవంటివి ఉన్నవున్నట్లే నిజమని యెవ్వరూ అనరు. అయినప్పటికీ కొంతవరకూ పురాతన

గ్రంథాలు భూగోళశాస్త్ర విషయాలనూ, చారిత్రక విషయాలనూ తెలిపే ప్రథమ గ్రంథాలని ఒప్పుకోవాలి.

పురాతనపు రోజుల్లో జనులు చాలామంది తాము పుట్టినఊళ్లల్లోనే యుండేవారు. ఎవరో కొద్దిమంది వర్తక వ్యాపారంకొరకు ప్రయాణాలు సలిపినా, ఎక్కువదూరానికి వెళ్లేవారుకారు. కొంతమంది సముద్రయానం చేసినా, తమ తీరాన్ని వదలి ఆట్టేదూరం వెళ్ళలా. సూర్యునీ, నక్షత్రాలనూ చూచి దిక్కులూహించుకొని యెక్కువదూరం వెళ్ళటం అంత శ్రేయస్కరం కాదని వాళ్ళకు తెలుసు. ఈ రోజుల్లోలాగా దేశపటాలూ, "మారినర్సుకంపాస్" అనబడే నావికుల దిక్సూచి యంత్రాలూ ఆరోజుల్లో యెక్కడివి? ఓడలకీరోజుల్లో దారితెలిపే దీపస్తంభాలుంటే, వారారోజుల్లో తీరాన్నుండే యే యెత్తుచెట్టునో, గుట్టనో గుర్తుగా పెట్టుకొని ఓడల్లో వెళ్ళేవారు.

సముద్రమంటే వాళ్ళకెంతో భయంవేసేది. దాని పెద్ద కెరటాలకు వారి దోనెలు వికృత నృత్యం చేసేవి, నీటిపై. గాలి విసురుకు చినిగి, పేలికలు కాకుండా తెరచాపల కాపాడటమూ, గాలిదెబ్బకు యిటూ అటూ త్రోసుకువెళ్లే పడవల సరీగా నడిపించటమూ యెంతో కష్టంగానుండేవి. ఇన్నికష్టాలూపడి ఒడ్డుచేరితే, అక్కడతిరిగీ కష్టాలెదురయ్యేవి. నలుగురూ చేరి పడవను లాగీ యీడ్చి ఇసుకతీరాన్ని నిలబెట్టాలి. కొత్తదేశమైతే, పడవ నచ్చట నిలిపి ఊళ్ళోకి వెళ్ళితే, తిరిగి వచ్చేటప్పటికి పడవేమవుతుందోననే భయముండేది. కొత్తదేశాల ప్రజలందరూ నరభక్షకులనే భావం చాలామందికుండేది. ఏ కొత్త మృగాన్ని చూచినా అదేదో పెనుభూతమనే భయంవేసేది. అందుకనే తెగించి గట్టెక్కి యెక్కువదూరం వెళ్ళలేక పోయేవారు.

క్రమంగా ప్రయాణాలు సాగేకొలదీ అంతవరకూ అర్థంకానిదేశాలూ, భయంగొలిపే జనుల జాతులూ పరిచయంకాజొచ్చారు, ఒకరొకరికి, దూరదేశాలంటేభయమూ,అన్యప్రజలంటేఅనుమానమూ తగ్గిపోజొచ్చాయి. ధైర్యంగల నావికులు దగ్గరసముద్రాలుదాటి మహాసముద్రపు పొలిమేరల తాకటం మొదలుపెట్టారు. ఆ మహాసముద్రానికి అంతున్నట్లే వారికగుపించిందికాదు. ఏదో కొత్త ప్రపంచకానికి వెళ్ళినట్లనిపించేది, చుట్టూ నీళ్ళమయంగానుండే ఆ ప్రయాణం.

ఇట్లా, కొన్ని వేలయేండ్లుగడిచాయి. హిందూదేశీయులు చిరకాలంగా సముద్రప్రయాణాలుచేసి అన్యఖండాలకు వెళ్ళిన నిదర్శనాలెన్నో ఉన్నాయి. ఐరోపియనులు ఇండియాకూ, చీనానుండి జనులు ఐరోపాకూ వెళ్ళారు. మహాసముద్రాల కవతల ఏదీలేదనేభావం పటాపంచలైంది. తమ దేశాల వంటివే యితరదేశాలెన్నో యున్నాయని వారు గ్రహించారు. ఆ కొత్త దేశాలంటే మొదట్లో ప్రయాణికులకు బహు విచిత్రమైన ఉద్దేశాలుండేవి. అమెరికాను కొలంబసు కనుగొన్నాడని చాలామంది యెఱుగేయుంటారు. ఆ యమెరికాలో చాలా యెత్తైన పర్వతం ఒకటుందనీ, దానిమీదే కైలాస మున్నదనీ అతడనుకొన్నాడు. ఎవరెస్టు శిఖరంపైన గౌరీశంకరులుంటారనే యభిప్రాయంమూలాన్నేగదా మనం దాన్ని గౌరీశంకర శిఖరమంటాము? స్పెయిను రాణికి, తానాకైలాసపర్వత పరిసరాల్లో తిఱిగి అందున్న వైభవాన్ని చూడబోతానని, కొలంబసు వ్రాసాడు.

యూరల్‌పర్వతాల కవతలప్రక్క, చలికాలమంతా మేల్కోకుండా యెలుగుబంట్లలాగా నిద్రపోయే మనుష్యులున్నారని రష్యావారు మొన్న మొన్నటి పదిహేనో శతాబ్దంలోకూడా అనుకొనేవారు. "తూర్పుదేశపు విచిత్రప్రజల గుఱించి" అనే యొక పురాతన పుస్తకం దొరికింది. ఆదేశంలో నోరులేనివారూ, తలలులేనివారూ, వక్షంలో నేత్రాలుగల జనులూ యుంటారని వ్రాయబడియున్నది. ఇదంతా చదువుతోంటే మనకు, "ఓరి! యెంత వెఱ్ఱివాళ్ళురా!" అనిపిస్తుందికాదూ? మనసంగతీ నిజానికంతే. సరిగా ఆలోచిస్తే తనకర్థంకానిదీ, తాను చొరబడలేనిదీ యేదన్నా యొక ప్రదేశమున్నట్లయితే దాంట్లోనుండే విషయాలన్నీ యెంత వికృతంగా యుంటాయన్నా మానవుడాక్షేపించడు. అదీ మన స్వభావం. స్వర్గంలో దేవతలకు నిద్రలేదు, ఎప్పుడూ పాటలే, గాలిలో యెగురుతారు, ఇంకా యిట్లాంటివెన్నో విచిత్రాలుంటాయి. ఎందుకని? మన మెవ్వరమూ స్వర్గాన్ని చూడలేదుకాబట్టి.

మొదటి గాయకులూ, కవులూ

సృష్టిని పరిశీలించి, తమ అనుభవాల పునర్విమర్శించుకొనీ మనుజులు క్రమంగా ఎట్టెట్టి నియమాలు సృష్టిలో వర్తిస్తాయో తెలుసుకోగలిగారు. ఇట్టి జ్ఞానం పెఱిగేకొలదీ మంత్రతంత్రాలన్నా, పూజ పునస్కారాలన్నా నమ్మకం తగ్గిపోవటం ప్రారంభించింది. అనుదినచర్యలో అటు

వంటి నమ్మకం ఉన్నట్లు వారు వర్తించకపోయినా మతవిషయాల్లో, ఆచారాల్లోనూ మంత్రతంత్రాలంటే ఆదరణ చూపేవారు. జనుల రకరకాల పాటల్లోనూ, ఆటల్లోనూ అటువంటినమ్మకమే ఉండేదనడానికెన్నో నిదర్శనాలగుపించుతాయి. అట్టి పాటలను చాలామంది కలిసిపాడేవారు; నలుగురూ కలిసి నృత్యంచేసేవారు, పాడుతూ ఆనృత్యగానాలఫలితంగా ఆయా దేవతల సంతృప్తి పర్చవచ్చనే నమ్మకం ఉండేది. మనదేశంలోనూ ఇట్టి ఆచారాలెన్నో ఉన్నాయి. పొంగుచూపితే, అమ్మవారినూరేగించి నృత్యం చేస్తూవెళ్ళటమూ, పీర్లపండుగలో పీర్లనూరేగించి అగ్నిగుండాలు త్రొక్కటమూ, 'ఆలీ దూలా' అని రొమ్ముబాదుకొంటూ బాటలంబడి వెళ్లటమూ శక్తిపూజలుచేసి, శక్తివేషం ధరించి ఆడుతూ నవరాత్రిపండుగలు చేయటమూ, ఇటువంటి వెన్నో ఉన్నాయి, ఆచారాలు. నలుగురూకలిసి ఆడీ, పాడేటపుడు వారిలో నొకడు వారందరికీ పెద్దగానుండేవాడు.

క్రమంగా అటువంటి ఆటపాటల్లో యేదో మాంత్రికశక్తి యున్నదనే నమ్మకం జనుల్లో నశించింది. అమ్మవారి నూరేగించి, తందనాలాడితే పొంగుజబ్బుపోతుందనే నమ్మకంనశించింది. అవి ఏవో సరదాగా నలుగురూ ఆచరించే సాంఘికాచారాలుగా మారాయి. పూర్వం దేవతల యుద్ధాలూ, ప్రేమాను రాగాలూ, కోపాలూ, యీర్ష్యలూ నిరూపించే ఆటపాట లుండేవి. కృష్ణలీలలూ, లంకాదహనమూ, దశావతారాలవంటివి. వానిస్థానే మనుజుల కష్టనిష్ఠూరాలూ, సుఖదుఃఖాలూ నిరూపించే ఆటలాడీ, పాడటం జనులు అలవాటు చేసుకొన్నారు. నలోపాఖ్యానం, సావిత్రీ, సత్యహరిశ్చంద్రలవంటివీ అలవాటై తరువాత సుగుణమణి, ప్రతాపరుద్రీయం, శివాజీ, కన్యాశుల్కం, కమ్యూనిస్టుల ప్రస్తుతసమస్యలచూపే 'ఆకలి' వంటి నాటకాలూ వచ్చాయి. ఇట్టి మార్పులన్నీ ఎన్నోతరాలుగా మానవజీవితం గడిస్తేనేకాని వచ్చాయికావు. మతసంబంధమైన నృత్యగీతాల్లో పూర్వం ముఖ్యమైనవాడొకడుండేవాడని చెప్పాము కాదూ? వాడే క్రమంగా జనులువేసే నాటకాల్లో ముఖ్యపాత్రధారిగా మారాడు. తక్కిన జనమంతా ఇతరపాత్రలు ధరించేవారు. జనుల కిట్టినాటకాలు ఆడటమూ, చూడటమూ, అలవాటైనాయి.

ముఖ్యపాత్రధారి మొదట్లో నలుగురితో కలిసిపాటలు పాడేవాడల్లా, క్రమంగా ఒంటరిగా పాడటమూ, నలుగురూచూపే భావప్రకటన కన్నా కష్టమైన విషయాలను నటించటమూ తనవంతు చేసుకొన్నాడు. దానికి

కారణం అతని కావిషయాల్లోనుండే అసమాన ప్రావీణ్యతేనని మనం అనుకోవాలి. కొందరు గాయకులు తంబూరవంటి శృతివాయిద్యాల పట్టు కొని శ్రావ్యంగా నలుగురికీ పాడివినిపించటం నేర్చారు. బొబ్బిలికథ, రాజా దేశింగు కథలవంటివి చెప్పేవారు, భావానికి తగినట్లు అభినయిస్తూ పాడటం మనలో అలవాటుంది. ఇట్టి గాయకులు సాధారణంగా పూర్వపు వీరులనుగురించీ, యుద్ధాలను గురించీ, ఒక్కొకపుడు ప్రేమ మయ జీవుల విషాద చరిత్రలగురించీ పాడుతారు. పూర్వంలాగా ఈపాట పాడి వర్షదేవతను మెప్పించి వానలుకురిపించాలనీ, ఆపాటపాడి యింకొక దేవుని మెప్పించి వేరొకఫలం పొందాలనేభావంపోయి, మానవ జీవిత గాధలనూ, సుఖ దుఃఖాలనూ గానం చేయటం అలవాటు కాజొచ్చింది. ఇట్టి పాటలు క్రమంగా జనులలో ప్రాకిపోయి నలుగురూ పాడటం మొదలు పెట్టారు. పొలాల్లో పంటకోసేటప్పుడూ, రాత్రిళ్లు దూరపుటూరుకు నలు గురూ బండ్లుకట్టుకువెళ్ళేటప్పుడూ, పడవనడిపేటపుడూ, పిల్లవాని ఊయల యందుంచి పాడేటపుడూ, నూలును రాట్నంపై వడికేటపుడూ యెన్నెన్నో జానపదాలు పాడేవారు, జనం. ఈ అలవాటు మనలో యిప్పుడు చాల వరకు నశించినా, సినీమాపాటలు వానిస్థానాన్ని ఆక్రమించుకొంటున్నాయి.

ఇట్టి జానపదాలనూ, యుద్ధవీరులకృత్యాలనూ, ధైర్యసాహసాలనూ దెలిపే పాటలు ప్రతిజాతిలోనూ ఉన్నాయి. ఇవెన్నడో యెవరో కట్టి ఉండాలి. కాలగతిని వానిలో నెన్నోమార్పులు వచ్చాయనడానికి సందేహం లేదు. వీనినెవరు కట్టారంటే చెప్పటం కష్టం. తరతరాలుగా అవి ఒకరి నుండి యింకొకరికి పిత్రార్జితపుటాస్థిలాగా వస్తూనేఉన్నాయి. మొదట్లో విన్నది విన్నట్లే గాయకులు పాడేవారు. క్రమంగా వారిలో ఉత్సాహం పెరిగేకొలదీ పాతపాటలకు కొత్తచరణాలు చేర్చేవారు. ఉన్నచరణాల్లో తమ యుద్దేశాల కనుగుణ్యంగా కొన్ని మార్పులు చేసేవారు. క్రమంగా గేయాలు 'నేను వ్రాసాను' అనే భావం మనిషిలో, తలయెత్తింది. మొదట్లో రకరకాల వృత్తిపనులమాదిరే, పాటలూ సంఘానికంతా మొత్తంగా చెందియుండేవి. ఆ పాటలూ నలుగురూ పాడేవారు. కుమ్మరి వానికుండలను నలుగురూ యుపయోగించుకొన్నట్లే, ప్రతి వృత్తిపనివాని వస్తువులూ నలుగురిసొత్తూ అన్నట్లే - పాటలూ నలుగురివీ అనే భావం ఉండేది. క్రమంగా వృత్తిపనివారిలో 'ఇది నేను చేసాను; అది నాది' అనే భావం యేర్పడ్డట్లే పాటలవిషయాల్లోనూ 'ఈ పాటను నేనువ్రాసాను'

'ఆకీర్తన నేను కట్టాను' అనే ప్రత్యేకత ప్రారంభమయింది. తరాలు గడిచేకొలదీ ఆభావం బలపడింది. కొన్ని శతాబ్దాలు గడిచేటప్పటికీ భావం యెంత పెఱిగిందంటే కవులు యేగ్రంథం రచించినా అది ఫలానా ఊరులో నుండే ఫలానావారి కొమారుడు, యీ పేరుగలాయన రచించాడని వ్రాసు కొనేవారు. ప్రామిసరీనోటులు వ్రాసేపద్ధతిలో, ఋణఖాదస్తావేజుల్లో వ్రాసి యిచ్చేవాడూ వ్రాయించుకొనేవాడూ తమ పూర్తి వివరాలు లిఖించేపద్ధతిలో వ్రాయటం అలవాటైపోయింది. వాని ప్రత్యేకతకేదన్నా కొరతవస్తుందేమో ననే భయంతో తన తాత ముత్తాతలకాలంనుండీ తనకూ యితర సంఘ ప్రజకూ యెట్టి సంబంధమూ లేదని నిరూపించడానికి తగినట్లు వ్రాసుకొనే వాడు కవి. తన భార్యపేరూ, బిడ్డలిందరూ, చిన్నప్పుడు ముద్దుగా ఫలానా పేరుతో పిలిచేవారూ అని, యీవిధంగా వ్రాసుకోటం యెంతో గొప్పదనే భావం ప్రబలింది. సమిష్టి జీవితంతో ప్రారంభించిన మానవ సంఘంలో యీవిధంగా ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వం పెంపొంది, ఆ వ్యక్తి సంఘానికి పోటా పోటీగా నిలబడేవాడుగా మారిపోయాడు. ఏ సరస్వతీ ప్రసన్నమో, లేక యే శ్రీరాముని వరప్రసాదమో తన గ్రంథమని కవి వ్రాసుకొన్నప్పటికీ "నేను" అనే "అహంభావం" ఆ అంకితంలోనూ కనుపిస్తుంది. సంఘ సమిష్టి జీవితానికే తన ప్రతిపనీ, తన ప్రతిశక్తీ వినియోగించాలనేభావం పోయింది. 'తనది' అనే బదులు 'సంఘంది' అనే పదం ఒప్పైనదనే ఉద్దేశం అంతరించింది, జనుల్లో.

ఈవిధంగా మానవుడు పెఱుగుచున్నాడు. పెఱిగేకొలదీ యింకా పైకెక్కడానికి కొత్తమెట్లతనికి కనుపిస్తున్నాయి; నడచిపోవలసిన మార్గం మునుపటికన్న స్పష్టంగా గోచరిస్తోంది.

మా ప్రచురణలు

ప్రసూతి - శిశుపోషణ (రెండవ ముద్రణ)	1 8 0
'కష్టజీవి' బుర్రకథ (నాల్గవ ముద్రణ)	0 3 0
సోవియట్ రైతు (రెండవ ముద్రణ)	0 4 0
సోవియట్ దేశం - భూతలస్వర్గం	1 0 0
కారుచీకటికి కాంతిరేఖ	0 12 0
ప్రజాశక్తి కథలు (అచ్చులో)	

.... ఈ ధరలన్నీ బీ. జీ. ....

కావాలంటే

ప్రజా ప్రచురణాలయం,

కుద్బిగుడా, హైద్రాబాద్ (దక్కన్)

నేషనల్ ప్రెస్,
హైద్రాబాదు, (దక్కన్)

మా ప్రచురణలు

ప్రసూతి - శిశుపోషణ	1	8	0
(రెండవ ముద్రణ)			
'కష్టజీవి' బుర్రకథ	0	3	0
(నాల్గవ ముద్రణ)			
సోవియట్ రైతు	0	4	0
(రెండవ ముద్రణ)			
సోవియట్ దేశం - మాతలస్వర్గం	1	0	0
కారుచీకటికి కాంతిరేఖ	0	12	0
ప్రజాశక్తి కథలు (మొదటి భాగము)	0	8	0
ప్రజాశక్తి కథలు (రెండవ భాగము)			
(అచ్చులో)			

.... ఈ పుస్తకాలన్నీ వీ. పీ. ....

కావాలంటే:

ప్రజా ప్రచురణాలయం

కుత్బిగూడా, హైదరాబాద్ (దక్కన్)

Title Printed at Prajasakti Press Bezwada.
Permit No. K. 13/C - Copies 2000 - 24-9-45